

**RADA
EURÓPSKEJ ÚNIE**

**V Bruseli 22. júna 2005 (07.12)
(OR. en)**

10363/05

RC 3

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

od:	v zastúpení generálneho tajomníka Európskej komisie, Patricia BUGNOT, riaditeľka
dátum prijatia:	20. jún 2005
komu:	Javier SOLANA, generálny tajomník/vysoký splnomocnenec
Predmet:	Správa o politike hospodárskej súťaže za rok 2004 - Správa Komisie

Delegáciám v prílohe zasielame dokument Komisie SEC(2005) 805 v konečnom znení.

Príloha: SEC(2005) 805 v konečnom znení

KOMISIA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV

Brusel 17.6.2005
SEK(2005) 805 konečné znenie

SPRÁVA KOMISIE

Správa o politike hospodárskej súťaže za rok 2004

OBSAH

Úvod	7
Úvodné slovo generálneho riaditeľa pre hospodársku súťaž	7
I – Protitrustová politika – články 81, 82 a 86 Zmluvy o ES	16
A - Legislatívne a interpretačné pravidlá	16
1. Modernizácia protitrustovej politiky: Vykonávacie nariadenie č. 773/2004, usmernenia a oznámenia	16
2. Nariadenie a usmernenia o skupinovej výnimke v oblasti prenosu technológií	18
3. Nariadenia o skupinovej výnimke v doprave	20
3.1 Námorná doprava	20
3.2 Letecká doprava	21
4. Skúmanie procedurálnych pravidiel: Oznámenie o novom prístupe k spisu	22
B – Uplatňovanie článkov 81, 82 a 86	24
1. Zneužívanie dominantného postavenia (článok 82 Zmluvy o ES)	24
1.1 Rozhodnutia	24
1.2 Vývoj v ďalších prípadoch a zamietnutia sťažností	28
2. Kartelové dohody	30
3. Iné dohody a zosúladené postupy	36
3.1 Rozhodnutia Komisie	36
3.2 Vývoj v iných prípadoch	40
3.3 Vyšetrovanie sektorov	41
4. Opatrenia štátu (štátne podniky / podniky s výlučnými a osobitnými právami)	45
4.1 Rozhodnutia	45
4.2 Zamietnutie sťažností	46
C – ECN: Prehľad spolupráce	47
1. Všeobecný prehľad	47
2. Uplatňovanie pravidiel EÚ pre hospodársku súťaž vnútroštátnymi súdmi v EÚ: Správa o implementácii článku 15 nariadenia č. 1/2003	48
3. Energetika	50
4. Doprava	53

5.	Finančné služby	51
	D – Vybrané súdne prípady	53
	II – Kontrola fúzií.....	60
	A – Legislatívne a interpretačné pravidlá	61
1.	Prepracované nariadenie o fúziách, nové oznámenia a zmenené a doplnené vykonávacie nariadenie	61
1.1.	Nové nariadenie o fúziách: Nariadenie č. 139/2004.....	61
1.2.	Revidované vykonávacie nariadenie	61
1.3.	Revidované oznámenie o zjednodušenom postupe	65
1.4.	Nové oznámenie o doplnkových obmedzeniach	68
1.5.	Oznámenie o posudzovaní horizontálnych fúzií	68
	B – Prípady Komisie	70
1.	Rozhodnutia prijaté podľa článku 8.....	70
2.	Rozhodnutia prijaté podľa článku 6 ods. 1 písm. b) a článku 6 ods. 2	78
3.	Postúpenia	90
4.	Stiahnuté oznámenia	91
	C – Vybrané súdne prípady.....	92
	III – Vývoj v sektoroch.....	98
	A - Liberalizované sektory.....	98
1.	Energetika.....	98
2.	Elektronické komunikácie.....	100
3.	Doprava	101
3.1	Letecká doprava.....	101
3.2	Železnice	102
4.	Finančné služby	102
	B - Iné sektory.....	104
1.	Slobodné profesie	104
	IV – Kontrola štátnej pomoci.....	108

A – Legislatívne a interpretačné pravidlá	108
1. Nariadenia, usmernenia a oznámenia	108
1.1. Procedurálne pravidlá	108
1.2. Výskum a vývoj.....	110
1.3. Pomoc na odbornú prípravu	111
1.4. Záchrana a reštrukturalizácia.....	112
2. Lodné staviteľstvo	114
3. Poľnohospodárstvo: Vývoj politiky a legislatívne iniciatívy v roku 2004	114
4. Rybné hospodárstvo.....	117
5. Uhlie a doprava.....	118
6. Verejné služby/služby všeobecného (hospodárskeho) záujmu	119
7. Transparentnosť	121
B – Prípady	123
1. Liberalizované trhy.....	123
2. Pomoc na záchranu a reštrukturalizáciu.....	126
3. Regionálna pomoc	136
4. Rozhodnutia o neexistencii pomoci.....	139
5. Fiškálna pomoc.....	140
6. Pomoc na výskum a vývoj	143
7. Environmentálna pomoc	146
8. Rozšírenie.....	150
9. Lodné staviteľstvo	152
10. Poľnohospodárstvo	154
11. Rybné hospodárstvo.....	160
12. Uhlie a doprava.....	160
13. Verejné vysielanie, široké pásmo, kinematografia	165
C – Presadzovanie rozhodnutí o štátnej pomoci	170
1. Úvod.....	170
2. Jednotlivé prípady.....	171
D – Vybrané súdne prípady	173

V – Medzinárodné aktivity	178
A - Rozšírenie a západný Balkán	178
B - Politika susedstva	179
C – Dvojstranná spolupráca	180
1. Úvod.....	180
2. Dohody s USA, Kanadou a Japonskom.....	180
3. Spolupráca s inými krajinami a regiónmi	183
D – Mnohostranná spolupráca	185
1. Medzinárodná sieť hospodárskej súťaže.....	185
2. OECD.....	187
VI – Perspektíva na rok 2005.....	190
1. Protitrustová politika.....	190
2. Fúzie.....	190
3. Štátna pomoc	190
4. Medzinárodné aktivity	191
Príloha – Prípady pertraktované v správe	192
1. Články 81, 82 a 86.....	192
2. Kontrola fúzií	192
3. Štátna pomoc	193

Úvod

ÚVODNÉ SLOVO GENERÁLNEHO RIADITEĽA PRE HOSPODÁRSKU SÚŤAŽ

Úvodné slovo generálneho riaditeľa pre hospodársku súťaž

Prácu Generálneho riaditeľstva pre hospodársku súťaž (GR pre hospodársku súťaž) ovplyvnili v roku 2004 veľké zmeny: rozšírenie Európskej únie na 25 členov, modernizácia pravidiel hospodárskej súťaže, utvorenie novej Komisie v novembri a vnútorná reorganizácia generálneho riaditeľstva ako dôsledok modernizácie. Tieto udalosti sa odzrkadľujú vo všeobecných cieľoch politiky Komisie v oblasti hospodárskej súťaže na rok 2005 a nasledujúce roky, ktoré sa zakladajú na rozhodnutí Komisie o ročnej stratégii politiky (RSP) na rok 2005 a na politických prioritách, ktoré nastolila nová Komisia. Výročná správa o hospodárskej súťaži za rok 2004 poskytuje vhodnú príležitosť sprostredkovať širšej verejnosti smer, ktorým sa bude uberať práca Komisie v oblasti politiky hospodárskej súťaže v strednodobom horizonte.

Vzájomná súčinnosť politiky hospodárskej súťaže a iných politik Komisie

V rozhodnutí o RSP na rok 2005, ktoré uvítali Európsky parlament a Rada, Komisia vyzdvihla vzostup rastu ako hlavný cieľ politiky v spojení s úsilím zlepšiť konkurencieschopnosť európskeho modelu pri súčasnom zachovaní prosperity, zamestnanosti, súdržnosti a ochrany životného prostredia. Pristúpenie desiatich nových členských štátov pridalo ďalšiu geografickú dimenziu k cieľu zvýšenia hospodárskeho rastu na vnútornom trhu. Hlavným cieľom politickej agendy novej Komisie je oživiť lisabonský proces, ktorý Európska rada začala v roku 2000 a ktorého celkovým cieľom je urobiť z Európskej únie najdynamickejšiu a najviac konkurencieschopnú ekonomiku vo svete založenú na vedomostiach. Komisia bude prihliadať na odporúčania skupiny predstaviteľov na vysokej úrovni pod predsedníctvom pána Wima Koka, týkajúcich sa dosahovania lisabonských cieľov.

Na podporu rámca konkurencieschopnosti zakotveného v RSP na rok 2005 Komisia napreduje so svojím ambicióznym procesom legislatívneho skúmania v oblasti hospodárskej súťaže, zameraným najmä na štátnu pomoc, a bude presadzovať modernizáciu protitrustových pravidiel a rozsiahlu reformu kontroly fúzií, ktorá sa začala v roku 2004. V tejto súvislosti Komisia hodlá podporovať proaktívne presadzovanie pravidiel hospodárskej súťaže v celej Európskej únii.

Spolu s dôsledným uplatňovaním politiky hospodárskej súťaže môže mať podrobné skúmanie európskych právnych predpisov v rozličných sektoroch hospodárstva, ako je liberalizovaná sieť odvetví a finančné služby, s cieľom zhodnotiť jej vplyv na konkurencieschopnosť, veľmi priaznivý vplyv na konkurencieschopnosť a rast európskej ekonomiky a na fungovanie vnútorného trhu pri súčasnom posilňovaní záujmov a dôvery spotrebiteľov.

Spomedzi prioritných oblastí politiky, ktoré označil pán Kok vo svojej správe ako kľúčové na dosiahnutie lisabonských cieľov, môže politika hospodárskej súťaže významne prispieť v troch ohľadoch:

Podpora spoločnosti založenej na vedomostiach. Silný konkurenčný tlak poskytuje mocné stimuly pre spoločnosti, aby sa nepretržite venovali inováciám a výskumu a vývoju (R&D).

Posilňovaním stimulov pre inovácie pri súčasnom zameraní sa na tie obmedzenia, ktoré môžu byť vážnou prekážkou pre hospodársku súťaž, môže politika hospodárskej súťaže prispieť k tomu, aby sa ekonomiky EÚ stali dynamickejšími, a tak napomôť splniť lisabonské ciele. Najmä politika štátnej pomoci môže prispieť k spoločnosti založenej na vedomostiach cielenejším využívaním prostriedkov, ktoré sú k dispozícii pre verejnú podporu v oblastiach, ako je výskum a vývoj, inovácie a vzdelávanie.

Rozvíjanie vnútorného trhu. Vnútorný trh dvanásť rokov po svojom faktickom dobudovaní ešte nerealizoval svoj úplný potenciál. Jedným z dôvodov je ten, že nejestvuje automatické spojenie medzi odstraňovaním prekážok pre cezhraničný obchod a efektívnou hospodárskou súťažou. Regulačný rámec a jeho presadzovanie musí vytvárať prostredie, ktoré skutočne podnecuje a zvyhodňuje hospodársku súťaž, nové vstupy a inováciu. Presadzovanie hospodárskej súťaže, ako aj jej obhajoba, môže prispieť k lepšiemu fungovaniu vnútorného trhu, najmä v sektoroch, ktoré sú kľúčovými pre lisabonskú agendu, pretože sa týkajú základných vstupov pre európsku ekonomiku. Otvorené a konkurencieschopné európske trhy urobia európske spoločnosti väčšími medzinárodne konkurencieschopnými k prospechu európskych spotrebiteľov a zamestnanosti v Európe. Dôsledné presadzovanie pravidiel hospodárskej súťaže, ktoré má za cieľ odstrániť hlavné prekážky pre trhovú hospodársku súťaž, pomôže vytvoriť dobré podmienky pre rast.

Podpora priaznivého podnikateľského prostredia. Politika hospodárskej súťaže môže významne prispieť k vytvoreniu podmienok, ktoré sú priaznivé na podnikanie. Pravidlá štátnej pomoci zohrávajú dôležitú úlohu v úsilí o zvýšenie dostupnosti rizikového kapitálu pre začínajúcich podnikateľov i pre malé a stredné podniky. Politika medzinárodnej hospodárskej súťaže pomáha rozvíjať aj celosvetovú súdržnosť a predpovedateľnosť, ktoré podnikanie potrebuje. Napokon, zásady hospodárskej súťaže umožnia podrobné skúmanie nových a jestvujúcich regulačných rámcov v iných dôležitých oblastiach politiky s cieľom zabezpečiť, aby regulovanie zbytočne neobmedzovalo hospodársku súťaž. Obhajovanie hospodárskej súťaže môže teda pomôcť pri formovaní regulačného rámca Európskej únie a vnútroštátnych regulačných rámcov v záujme podpory režimu priaznivého pre hospodársku súťaž a konkurencieschopnosť.

Všeobecné ciele politiky hospodárskej súťaže

Priority presadzovania: Orientácia činnosti v rámci presadzovania na postupy zamerané proti hospodárskej súťaži, ktoré sú pre európsku ekonomiku najškodlivejšie. Nové nariadenia v oblasti protitrustovej politiky a fúzií umožnia Generálnemu riaditeľstvu pre hospodársku súťaž lepšie určovať priority svojej činnosti pri presadzovaní, aby sa zameralo na najškodlivejšie postupy a fúzie, pokiaľ ide o vplyv na záujmy spotrebiteľov.

V oblasti protitrustovej politiky vytvorilo nariadenie č. 1/2003 nový systém presadzovania, v ktorom sú Komisia a všetky členské štáty oprávnené v plnej miere uplatňovať pravidlá Európskej únie pre hospodársku súťaž. Na tento účel Komisia a 25 členských štátov vytvorili Európsku sieť hospodárskej súťaže (ECN), v ktorej Generálne riaditeľstvo pre hospodársku súťaž zohráva ústrednú úlohu. Vzniká tak významný potenciál na efektívnejšie a proaktívnejšie presadzovanie pravidiel Európskej únie pre hospodársku súťaž. Bude to však vyžadovať efektívnejší dohľad nad trhmi, aby sa identifikovali tie postupy, ktoré môžu pravdepodobne spôsobovať najväčšiu škodu pre hospodársku súťaž a pre spotrebiteľov. Nové nariadenie bolo aj prvým krokom pri posilňovaní súkromného presadzovania pred vnútroštátnymi súdmi tým, že im dalo právomoc tiež uplatňovať článok 81 ods. 3. Presadzovanie sa bude naďalej sústreďovať na kartelové dohody, zneužívanie dominantného

postavenia, nezlučiteľnú štátnu pomoc a na presadzovanie pravidiel hospodárskej súťaže v nedávno liberalizovaných a iných regulovaných sektoroch hospodárstva.

V oblasti kontroly fúzií nové nariadenie rozšírilo možnosti na predkladanie prípadov od členských štátov Komisii a naopak, čo by malo pomôcť Komisii sústrediť svoje aktivity pri presadzovaní na prípady, ktoré majú nesporný cezhraničný dopad. Okrem toho, nové nezávislé testy „významnej prekážky pre efektívnu hospodársku súťaž“ jednoznačne preukázali, že nové nariadenie sa vzťahuje na všetky fúzie zamerané proti hospodárskej súťaži.

V oblasti štátnej pomoci sa Generálne riaditeľstvo pre hospodársku súťaž zameria najmä na presadzovanie negatívnych rozhodnutí a na refundáciu nezlučiteľnej štátnej pomoci. Okrem toho lepšia medzinárodná spolupráca, tak dvojstranná, ako aj mnohostranná, bude naďalej obzvlášť dôležitá pre zaručenie efektívnosti európskej politiky hospodárskej súťaže v boji proti postupom zameraným proti hospodárskej súťaži v medzinárodnom meradle.

Zvýšenie konkurencieschopnosti v rámci Európskej únie poskytovaním pomoci pri formovaní regulačného rámca. Regulovanie, tak na úrovni Spoločenstva, ako aj na vnútroštátnej úrovni, môže zbytočne a mimovoľne potláčať hospodársku súťaž a obmedziť potenciál vnútorného trhu. V niektorých sektoroch, ako sú liberalizované sieťové odvetvia, a najmä v sektore energetiky, existuje potreba podporiť regulačný rámec vytvárajúci podmienky pre vstup na trh a podporujúci hospodársku súťaž. Podrobné skúmanie obhajoby a politiky hospodárskej súťaže sa má preto použiť na ovplyvnenie vnútroštátnych právnych predpisov a právnych predpisov EÚ s cieľom zabezpečiť, aby sa náležite zohľadnila ochrana konkurencieschopných trhov.

Pravidlá hospodárskej súťaže pre monitorovanie štátnej pomoci sa majú preskúmať v záujme zabezpečenia, aby sa v nich väčšmi zohľadnili špecifické prípady zlyhania trhu, ktoré majú nepriaznivý vplyv jednak na úroveň investícií Európskej únie do výskumu a vývoja a na prístup k rizikovému kapitálu, a jednak na pretrvávajúce rozdiely v regionálnom rozvoji. Prispôbenie regulačného režimu pre monitorovanie štátnej pomoci poskytne priamy príspevok k úsiliu Komisie o preferovanie inovácií.

Zameranie činnosti na kľúčové sektory pre vnútorný trh a lisabonskú agendu. Treba položiť dôraz na odstraňovanie prekážok pre hospodársku súťaž v nedávno liberalizovaných sektoroch, ako aj v niektorých iných regulovaných sektoroch, najmä v telekomunikáciách, poštových službách, energetike a doprave. Tieto sektory poskytujú dôležité vstupy pre mnohé ďalšie hospodárske sektory a majú kľúčový význam pre konkurencieschopnosť Európy. Otvorenie možností zapojiť sa do hospodárskej súťaže pre zvýšený počet poskytovateľov služieb má viesť k širšiemu výberu, lepšej kvalite a nižším cenám pre spotrebiteľov. Vývoj telekomunikačného sektoru v posledných desiatich rokoch je dobrým príkladom prínosov liberalizácie.

Nedávno liberalizované sektory sú však nepriaznivo ovplyvnené rôznymi deformáciami hospodárskej súťaže siahajúcimi od škodlivého komerčného správania sa na strane príslušných podnikov až po neadekvátne regulovanie alebo dokonca štátnu pomoc. Treba náležite zohľadniť skutočnosť, že tieto sektory možno charakterizovať záväzkami služby vo verejnom záujme, pokiaľ ide o poskytovanie služieb všeobecného hospodárskeho záujmu (SGEI), ktoré sa musia plniť. Napriek tomu Komisia musí zabezpečiť, aby subvencie poskytované na fungovanie týchto verejných služieb nepresahovali potrebný rozmer. Okrem toho je nevyhnutné postupovať jednoznačnejšie pri identifikácii toho, ktoré problémy sú

najvhodnejšie na riešenie uplatňovaním práva hospodárskej súťaže. V tejto súvislosti je dôležité usilovať sa o integrovanú sektorovú politiku regulovania a presadzovania.

Niektoré ďalšie sektory, ktoré sú dôležité pre globálnu konkurencieschopnosť európskej ekonomiky sa vyznačujú značným samoregulovaním alebo kombináciou samoregulovania a regulovania štátom. Toto platí najmä pre finančné služby. Vytvorenie účinného a likvidného kapitálového trhu je jedným z kľúčových cieľov Akčného plánu finančných služieb. Viaceré iniciatívy v oblasti politiky vnútorného trhu, ktoré kulminujú v novej Smernici investičných služieb, sa začali realizovať počas posledného funkčného obdobia Komisie s cieľom odstrániť prekážky pre cezhraničné obchodovanie s cennými papiermi a umožniť hospodársku súťaž medzi investičnými firmami. Politika hospodárskej súťaže predstavuje významný doplnok k tomuto procesu liberalizácie. Okrem toho maloobchodné finančné služby zohrávajú významnú úlohu v každodennom živote občanov Európskej únie. Tieto služby sa musia poskytovať na základe konkurenčných podmienok, čo znamená, že individuálny spotrebiteľ má väčší výber produktov a služieb vyššej kvality za najlepšiu možnú cenu.

Rámček 1: Hlavný ekonóm pre hospodársku súťaž na GR pre hospodársku súťaž v roku 2004

Skupina hlavného ekonóma (CET) je samostatný útvar priamo podriadený generálnemu riaditeľovi. Má 10 členov, z ktorých každý má titul PhD v oboroch priemyselnej ekonomiky. Úlohy a funkcie CET možno opísať takto:

- poradenstvo v metodických otázkach ekonómie a ekonometrie pri uplatňovaní pravidiel EÚ v oblasti hospodárskej súťaže
- všeobecné poradenstvo v jednotlivých prípadoch hospodárskej súťaže z ich raných štádií
- podrobné poradenstvo v najdôležitejších prípadoch hospodárskej súťaže spojených s komplexnými ekonomickými otázkami, najmä v prípadoch vyžadujúcich sofistikovanú kvantitatívnu analýzu; to môže zahŕňať dočasné zaradenie člena CET do práce v prípadovej skupine
- prispievanie k vypracúvaniu všeobecných nástrojov politiky s ekonomickým obsahom.

Prispievanie k prípadom a usmerneniam

V roku 2004 sa CET zaoberala celkovo 33 prípadmi (11 prípadmi fúzie, 15 protitrustovými prípadmi a 7 prípadmi štátnej pomoci). Okrem toho CET významne prispela k usmerneniam a k všeobecným otázkam politiky.

Prípady sa vyberajú po dohode s generálnym riaditeľom na základe potreby sofistikovanejšej ekonomickej analýzy, najmä kvantitatívnej analýzy. V takýchto prípadoch je člen CET zaradený do prípadovej skupiny, má prístup ku všetkým informáciám a zúčastňuje sa na všetkých stretnutiach s vonkajšími expertmi a stranami. Členovia prípadovej skupiny pridelení z CET majú osobitný a nezávislý status a zodpovedajú sa priamo hlavnému ekonómovi pre hospodársku súťaž v oblasti, ktorú preberajú. Vzhľadom na dôležitosť vypracovania ekonomickej analýzy prípadu má CET snahu zapojiť sa do jeho riešenia čo možno najskôr.

CET sa zúčastňuje aj na ústnych vypočúvaniach a na interných panelových diskusiách

spojených s preskúmaním prípadov.

Hlavný ekonóm pre hospodársku súťaž je prítomný na týždennej schôdzke s komisárom. Okrem toho poskytuje písomné rady vo všetkých prípadoch, do riešenia ktorých bol zapojený.

Prispievanie k rozvíjaniu ekonomickej odbornosti na generálnom riaditeľstve

Hlavný ekonóm pre hospodársku súťaž prispieva k všeobecnej diskusii o ekonomických otázkach v rámci Generálneho riaditeľstva pre hospodársku súťaž usporadúvaním školení, seminárov a diskusií. Okrem toho udržiava a upevňuje kontakty s akademickým svetom. Zmenil štruktúru Ekonomickej poradnej skupiny pre politiku hospodárskej súťaže (EAGCP). EAGCP je skupina popredných vedeckých pracovníkov pôsobiacich v oblasti priemyselnej ekonomie. Dôležitou funkciou EAGCP je poskytovanie nezávislého stanoviska k širokým otázkam politiky. EAGCP je organizovaná v troch podskupinách: fúzie, protitrustové opatrenia a štátna pomoc.

Správa vypočúvajúceho úradníka

Komisia zriadila post vypočúvajúceho úradníka, aby poverila vedením správnych konaní v protitrustových prípadoch a prípadoch fúzií nezávislú osobu, ktorá má skúsenosti v otázkach hospodárskej súťaže a bezúhonnosť nevyhnutnú pre prispievanie k objektívnosti, transparentnosti a efektívnosti týchto konaní. Mandát vypočúvajúceho úradníka ustanovuje viaceré mechanizmy, ktorými sa má táto funkcia vykonávať. Patrí medzi ne, okrem iného, povinnosť vypracovať záverečnú správu o každom návrhu rozhodnutia predkladanú kolégiu komisára, v ktorej sa uvádza, či bolo rešpektované právo byť vypočutý. V dôsledku toho sú dvaja vypočúvajúci úradníci formálne zapojení do všetkých prípadov, v ktorých sa týmto spôsobom začalo a skončilo formálne konanie. Od mája 2004 to zahŕňalo takzvané „rozhodnutia o záväzku“ podľa článku 9 nariadenia č. 1/2003, prvým z ktorých bol prípad *DFB* rozhodnutý v januári 2005. Na vypočúvajúcich úradníkov sa možno výnimočne obrátiť aj pred začatím formálneho konania, napríklad keď vznikajú otázky utajenia v súvislosti s informáciami, ktoré majú byť zahrnuté do vyhlásenia o námietkach, alebo v súvislosti s uverejnenou verziou rozhodnutia. Celkom vzaté, vypočúvajúci úradníci boli teda počas roku 2004 formálne zapojení asi do 40 prípadov. Niektoré hlavné prvky týchto skúseností sú uvedené nižšie.

Zabezpečenie práva byť vypočutý poskytnutím primeraného prístupu k spisu

S prihliadnutím na legitímny záujem poskytovateľov informácií pri ochrane dôverných informácií pri rešpektovaní verejného záujmu na pravidlách hospodárskej súťaže a práv na obranu adresátov vyhlásenia o námietkach, vypočúvajúci úradníci prijali viacero rozhodnutí, ktorými poskytli alebo zamietli stranám prístup k dokumentom v prípadovom spise.

Medzi týmito rozhodnutiami v roku 2004 sa zohľadňovali prístupové práva strán, ktoré dostali takzvaný „list skutočností“, ktorým boli informované o dodatočných informáciách, ku ktorým sa má prihliadať v konečnom rozhodnutí. Rozhodnutia v prípadoch *Microsoft* a *Clearstream* sú príkladmi prípadov, v ktorých bol stranám za takýchto okolností poskytnutý prístup k ďalším informáciám

Zabezpečenie ochrany obchodného tajomstva a legitímneho záujmu podnikov na utajení

V prípade nezhody medzi príslušným oddelením Komisie a dotknutými stranami prijímanie rozhodnutí o ochrane obchodného tajomstva a legitímneho záujmu na utajení spoločností spadá do kompetencie vypočúvajúcich úradníkov. Tento záujem musí byť vyvážený so záujmami strán o poskytnutie informácií alebo, ak sa otázka týka uverejnenia rozhodnutia, s verejným záujmom o informovanie právnickej a obchodnej obce o výsledku konania.

V prípade *Belgického združenia architektov* nebezpečenstvo odvetných opatrení viedlo vypočúvajúcich úradníkov k tomu, že odmietli prístup k dokumentu v spise, čo by umožnilo stranám identifikovať informátora.

Väčšina rozhodnutí vypočúvajúcich úradníkov o zverejnení potenciálne dôverných informácií v roku 2004 sa týkala zákonnosti uverejnenia konečných rozhodnutí Komisie. Tieto rozhodnutia pomohli zaviesť viacero zásad, ktoré sa budú uplatňovať v budúcich prípadoch.

Po prvé, v súlade s judikatúrou sa v každej žiadosti o utajenie musí zdôvodniť, prečo by poskytnutie údajne dôverných informácií mohlo vážne poškodiť spoločnosť¹. Po druhé, riziko súkromnej súdnej žaloby vyvolanej uverejnením informácií samo osebe nie je platnou obranou. Škody odôvodnené porušením práva hospodárskej súťaže predstavujú oprávnené a vhodné dôsledky tohto správania sa zameraného proti hospodárskej súťaži². Po tretie, nie je úlohou vypočúvajúcich úradníkov rozhodnúť, či je nevyhnutné uverejniť časti konečných rozhodnutí, aby sa zabezpečilo ich správne pochopenie. Relevantnosť časti informácií pre dôkladné pochopenie rozhodnutia sa bude skúmať len v prípade, ak daný výňatok predstavuje dôvernú informáciu.

Okrem toho, v priebehu roku 2004 bol zavedený postup, ktorý sa má uplatňovať pred prijatím právne záväzných rozhodnutí o poskytnutí dôverných informácií, s cieľom vyhnúť sa právnym sporom všade, kde je to možné. Vypočúvajúci úradníci môžu v prvom rade navrhnúť predbežné stanovisko. Len ak je tento návrh spochybnený v rámci daného časového obdobia, vypočúvajúci úradníci prikrôčia k záväznému rozhodnutiu, proti ktorému možno vzniesť námietky pred Súdom prvého stupňa. Táto nová prax v mnohých prípadoch pomohla predísť takzvaným „Akzo konaniam“. V priebehu takého konania vypočúvajúci úradníci prijímajú v mene Komisie formálne a záväzné rozhodnutie o poskytnutí potenciálne dôverných informácií, pričom toto rozhodnutie podlieha preskúmaniu Súdom prvého stupňa.

Organizácia a vedenie ústnych vypočutí

Ústne vypočutia poskytujú stranám príležitosť doplniť svoju písomnú odpoveď na otázky zaujímajúce Komisiu v súvislosti s hospodárskou súťažou ústnou prezentáciou hlavných problémov pred širokým auditóriom s možnosťou odpovedať na otázky a zapojiť sa do priamej diskusie s príslušnými oddeleniami Komisie a predstaviteľmi členských štátov. Môže to byť aj jedinečná príležitosť pre navrhovateľov alebo iné tretie strany zapojené do konania vypočuť si a priamo komentovať riešené otázky. Práve takáto situácia vznikla v prípade *Microsoft*, keď po piatich rokoch vyšetrovania a písomného konania, vrátane troch vyhlásení

1 V súlade s prípadom T-353/94 *Postbank NV*, odsek 87, obchodné tajomstvá sú „informácie, ktorých nielen zverejnenie, ale už púhe vyzradenie osobe inej ako tá, ktorá informácie poskytla, môže spôsobiť vážnu ujmu záujmom posledne menovanej osoby“.

2 Článok 30 nariadenia č. 1/2003 a článok 21 nariadenia č. 17/62 ustanovujú, že Komisia musí zohľadniť len „legitímny záujem podnikov pri ochrane ich obchodných tajomstiev“.

o námietkach, písomných reakcií a písomných pripomienok od početných tretích strán, predstavitelia všetkých zainteresovaných strán po prvý raz zasadli spoločne a počas troch dní prezentovali svoje vlastné stanoviská a komentovali stanoviská druhých ku prospechu všetkých dotknutých.

Skúsenosti vypočúvajúcich úradníkov svedčia o tom, že prezentácie uskutočnené pri ústnom vypočutí spolu s nastolenými otázkami vždy vedú k lepšiemu pochopeniu prerokúvaných otázok. Preto úloha vypočúvajúcich úradníkov pri organizovaní a vedení ústnych vypočutí v konaniach spojených s protitrustovými otázkami a fúziami je významná vzhľadom na ich dôležitosť v kontexte všeobecného postupu. Samotná organizácia sa vykonáva v úzkom kontakte so zainteresovanými stranami. Pokiaľ ide o účasť, pozývajú sa orgány hospodárskej súťaže z členských štátov a všetky súvisiace oddelenia Komisie. Vypočúvajúci úradníci zaviedli požiadavku, že riaditeľ zodpovedný za vyšetrowanie prípadu má byť prítomný na ústnom vypočutí, a komisár potvrdil túto požiadavku.

Počas vypočutia môže vypočúvajúci úradník pripustiť nové dokumenty na žiadosť príslušného oddelenia Komisie, dotknutých strán alebo tretích strán. Nové právne predpisy zavedené v priebehu roku 2004 v prípadoch fúzií a protitrustových opatrení explicitne ustanovujú, že všetky dotknuté strany môžu klásť otázky s povolením vypočúvajúcich úradníkov. Táto nová prax, aj keď sa naďalej používa experimentálne, poskytla dodatočnú súčinnosť.

V niektorých prípadoch, ako je prípad *Cholínchlorid*, vypočúvajúci úradníci akceptovali, že nový dôkaz by mohol byť pripustený na konanie pri ústnom vypočutí. Ako ilustrujú záverečné správy uverejnené v roku 2004, následne po niektorých ústnych vypočutiach, ako v prípade fúzie *Sony/BMG*, došlo k zmenám v prístupe k prípadom.

Okrem toho ústne vypočutia zvyšujú informovanosť vypočúvajúcich úradníkov o kritických aspektoch prípadu a umožňujú im aktívnejšie sa zapájať do následných štádií konania, potenciálne predkladaním pripomienok k ďalšiemu postupu konania v súlade so svojim mandátom.

Pôsobenie ako poradca komisára pre politiku hospodárskej súťaže

Základnou povinnosťou vypočúvajúcich úradníkov je zabezpečiť, aby boli rešpektované práva strán na obhajobu a aby sa pre všetky zainteresované strany dosiahol riadny proces. No vypočúvajúci úradníci v rámci svojej predbežnej správy, alebo všeobecnejšie pri podávaní správ komisárovi, s osobitným poukázaním na obsah vypočutia, môžu využiť svoju možnosť upozorniť komisára na dôležité otázky, ktoré nastolil daný prípad, ak usúdia, že by to zvýšilo kvalitu konečného rozhodnutia. V roku 2004 vypočúvajúci úradníci zamerali svoju prácu na jasnejšie vypracúvanie návrhov konečných rozhodnutí. Predložili svoje pripomienky k viacerým prípadom, a najmä ku kartelovým prípadom, čo pomohlo skvalitniť rozhodovací proces a v konečnom dôsledku zvýšiť kvalitu konečných rozhodnutí.

Vypočúvajúci úradníci prediskutovali s generálnym riaditeľom pre hospodársku súťaž aj viaceré otázky politiky. Tieto diskusie zahŕňali, okrem iného, revíziu oznámenia Komisie o prístupe k spisu, prispôsobenie pravidiel o vyhláseniach v rámci programu Komisie o zhovievavosti k pravidlám cudzích jurisdikcií pre sprístupnenie dokumentov pri rešpektovaní práva prístupu k spisu, a úlohu vypočúvajúcich úradníkov ako potenciálnych sprostredkovateľov v sporoch medzi Generálnym riaditeľstvom pre hospodársku súťaž a spoločnosťami o tom, či sa na daný dokument vzťahuje právna výsada.

I – Protitrustová politika – články 81, 82 a 86 Zmluvy o ES

A - LEGISLATÍVNE A INTERPRETAČNÉ PRAVIDLÁ

1. MODERNIZÁCIA PROTITRUSTOVEJ POLITIKY: VYKONÁVACIE NARIADENIE Č. 773/2004, USMERNENIA A OZNÁMENIA

1. Dňom 1. mája nadobudol účinnosť nový systém presadzovania pre články 81 a 82 zmluvy a nariadenie č. 17/62 bolo zrušené. V záujme doplnenia nariadenia č. 1/2003³ a po rozsiahlych konzultáciách Komisia prijala „modernizačný balík“ pozostávajúci z nového nariadenia Komisie o podrobnostiach svojich protitrustových postupov, ako aj zo šiestich nových oznámení Komisie, ktorých cieľom je poskytovať poradenstvo o celom rade aspektov, ktoré majú osobitný význam v rámci nového systému presadzovania. Tento balík pozostáva z nasledovných prvkov:

Vykonávacie nariadenie⁴

2. Vykonávacie nariadenie obsahuje podrobné pravidlá týkajúce sa najmä začatia konaní, ústnych vyhlásení, sťažností, vypočutí strán, prístupu k spisu a zaobchádzania s dôvernými informáciami v protitrustových konaniach vykonávaných Komisiou.

Oznámenie o sieti⁵

3. Toto oznámenie ustanovuje hlavné piliere spolupráce medzi Komisiou a orgánmi hospodárskej súťaže v členských štátoch v rámci Európskej siete hospodárskej súťaže (ECN). Oznámenie vytyčuje zásady pre deľbu práce na prípadoch medzi členmi siete. V tejto súvislosti sa oznámenie riadi spoločným vyhlásením Rady a Komisie⁶, ktoré bolo vydané v deň prijatia nariadenia č. 1/2003. Boli nájdené osobitné mechanizmy pre medzičlánok spájajúci výmeny informácií medzi orgánmi podľa článku 11 ods. 2 a ods. 3 a článku 12 nariadenia č. 1/2003 a prevádzkovaním programov zhovievavosti. Vnútroštátne orgány členských štátov⁷ podpísali vyhlásenie, že budú zachovávať zásady ustanovené v oznámení Komisie.

³ Nariadenie Rady (ES) č. 1/2003 zo 16. decembra 2002 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch 81 a 82 Zmluvy (Ú. v. ES L 1, 4.1.2003), nariadenie zmenené a doplnené nariadením (ES) č. 411/2004 (Ú. v. EÚ L 68, 6.3.2004).

⁴ Nariadenie Komisie č. 773/2004 zo 7. apríla 2004, ktoré sa týka vedenia konania Komisiou podľa článkov 81 a 82 Zmluvy o založení ES (Ú. v. EÚ L 123, 27.4.2004).

⁵ Oznámenie Komisie o spolupráci v rámci siete orgánov hospodárskej súťaže (Ú. v. EÚ C 101).

⁶ Dostupné z registra Rady na internetovej stránke <http://register.consilium.eu.int> (dokument č. 15435/02 ADD 1).

⁷ Zoznam národných orgánov, ktoré podpísali vyhlásenie týkajúce sa oznámenia Komisie o spolupráci v rámci siete orgánov hospodárskej súťaže, možno nájsť na internetovej stránke Komisie.

Oznámenie o spolupráci s vnútroštátnymi súdmi⁸

4. Toto oznámenie má slúžiť ako praktický nástroj pre vnútroštátnych sudcov, ktorí uplatňujú články 81 a 82 v súlade s nariadením č. 1/2003. Predstavuje súbor relevantnej judikatúry Európskeho súdneho dvora, objasňujúc tak procedurálny kontext, v akom pracujú vnútroštátni sudcovia. Osobitná pozornosť je venovaná situácii, kedy vnútroštátny súd rieši daný prípad súbežne s Komisiou alebo následne po Komisii. Okrem toho nariadenie č. 1/2003 ustanovuje zreteľný právny základ na to, aby medzinárodní sudcovia mohli požiadať Komisiu o stanovisko alebo o informácie, ktoré vlastní, a poskytuje Komisii možnosť, aby za určitých podmienok predkladala vnútroštátnym súdom písomné alebo ústne pripomienky. Oznámenie vysvetľuje fungovanie týchto mechanizmov spolupráce.

Oznámenie o sťažnostiach⁹

5. Toto oznámenie sa začína poskytnutím všeobecných informácií o rozdielnych úlohách orgánov hospodárskej súťaže a súdov a vyzýva potenciálnych navrhovateľov, aby sa na základe informácií rozhodovali, či sa majú obrátiť na Komisiu, vnútroštátny orgán pre hospodársku súťaž alebo vnútroštátny súd v zmysle poskytnutých usmernení. Najväčšia časť oznámenia obsahuje vysvetlenia o posudzovaní sťažností v protitrustovej oblasti Komisiou a o uplatňovaných postupoch. Oznámenie zahŕňa aj indikatívny štvormesačný konečný termín, v rámci ktorého sa Komisia pousiluje informovať navrhovateľov o tom, či má alebo nemá v úmysle uskutočniť úplné vyšetrenie sťažnosti.

Oznámenie o usmerňovacích listoch¹⁰

6. Nariadenie č. 1/2003 sa zameriava na cieľ, podľa ktorého má Komisia preorientovať svoju činnosť pri presadzovaní na odhaľovanie vážnych porušení. Zrušenie systému vyrozumienia je v tejto súvislosti rozhodujúcim prvkom. Zdá sa však rozumné aj to, že v obmedzenom počte prípadov, keď vzniká skutočne neobvyklá otázka týkajúca sa článku 81 alebo 82, môže Komisia, v súlade s inými svojimi prioritami presadzovania, poskytovať usmernenie podnikom v písomnej forme (usmerňovací list). Oznámenie poskytuje podrobné údaje o tomto nástroji.

Oznámenie o vplyve na obchod¹¹

7. Pojem vplyvu na obchod je kritérium súdnej právomoci, ktoré určuje dosah článkov 81 a 82. Určuje aj sféru uplatňovania článku 3 nariadenia č. 1/2003. Na tomto základe členské štáty vyjadrili silnú požiadavku interpretačného oznámenia o tomto

⁸ Oznámenie Komisie o spolupráci medzi Komisiou a súdmi členských štátov EÚ pri uplatňovaní článkov 81 a 82 Zmluvy o ES (Ú. v. EÚ C 101, 27.4.2004).

⁹ Oznámenie Komisie o vybavovaní sťažností Komisiou podľa článkov 81 a 82 Zmluvy o ES (Ú. v. EÚ C 101, 27.4.2004).

¹⁰ Oznámenie Komisie o neformálnom usmernení v súvislosti s novými otázkami týkajúcimi sa článkov 81 a 82 Zmluvy o ES, ktoré vznikajú v jednotlivých prípadoch (usmerňovacie listy) (Ú. v. EÚ C 101, 27.4.2004).

¹¹ Usmernenia o vplyve na koncepciu obchodovania obsiahnuté v článkoch 81 a 82 Zmluvy o ES (Ú. v. EÚ C 101, 27.4.2004).

pojme. Oznámenie opisuje súčasnú judikatúru a žiadnym spôsobom sa nesnaží obmedzovať dosah súdnej právomoci článkov 81 a 82. Ustanovuje aj kvantitatívny prah, ktorý bude Komisia vo svojich vlastných konaniach považovať za vyvrátiteľnú domnienku, keď úhrnný ročný obrat Spoločenstva u podnikov zaoberajúcich sa výrobkami, na ktoré sa vzťahuje dohoda, neprekročí 40 miliónov eur a (úhrnný) trhový podiel strán na relevantnom trhu v rámci Spoločenstva ovplyvnený dohodou neprekročí 5 %.

Usmernenia k článku 81 ods. 3¹²

8. Právomoc súdov a orgánov hospodárskej súťaže v členských štátoch uplatňovať článok 81 ods. 3 je jedným z hlavných pilierov modernizačnej reformy. Oznámenie rozpracúva rámec pre uplatňovanie článku 81 ods. 3 a poskytuje usmernenie o uplatňovaní každej zo štyroch kumulatívnych podmienok obsiahnutých v tomto ustanovení zmluvy. Oznámenie uvádza zoznam rozličných druhov výkonností, ktoré môžu predstavovať objektívne ekonomické prínosy v zmysle prvej podmienky. Vysvetľuje tiež predstavu spotrebiteľov a požiadavku, že musia dostať primeraný podiel výnosov z výkonnosti vyplývajúcej z dohody. Aspekty dohody zamerané proti hospodárskej súťaži sú analyzované podľa článku 81 ods. 1 a prvky v prospech hospodárskej súťaže sú analyzované a vyvážené s prvkami proti hospodárskej súťaži v rámci článku 81 ods. 3.

2. NARIADENIE A USMERNENIA O SKUPINOVEJ VÝNIMKE V OBLASTI PRENOSU TECHNOLOGIÍ

9. Ako súčasť základnej reformy pravidiel presadzovania protitrustovej politiky EÚ Komisia prijala 7. apríla nové pravidlá vo forme nového nariadenia Komisie o skupinovej výnimke, nariadenia (ES) č. 772/2004 (TTBER)¹³, a sadu usmernení¹⁴ týkajúcich sa licencovania patentov, know-how a softvérového autorského práva. Od 1. mája licenčné dohody užívajú výhody zo zlepšeného spoľahlivého útočiska, ušetriac mnohé dokumenty pred individuálnou kontrolou. Nové pravidlá uľahčujú licencovanie a zmenšujú regulačnú záťaž pre spoločnosti, pričom zabezpečujú efektívnu kontrolu licencovania medzi spoločnosťami, ktoré majú značnú mieru trhovej sily. Nové pravidlá majú prispieť k šíreniu technológie v rámci Európskej únie a tým prispieť k dosiahnutiu lisabonských cieľov.
10. Nové pravidlá profitujú z rozsiahleho vykonávania konzultácií¹⁵, o ktoré zainteresované subjekty prejavili obrovský záujem a poskytli podrobný a veľmi

¹² Usmernenia o uplatňovaní článku 81 ods. 3 Zmluvy o ES (Ú. v. EÚ C 101, 27.4.2004).

¹³ Nariadenie Komisie (ES) č. 772/2004 o uplatňovaní článku 81 ods. 3 zmluvy na kategórie dohôd o transfere technológií (Ú. v. EÚ L 123, 27.4.2004).

¹⁴ Usmernenia o uplatňovaní článku 81 Zmluvy o ES na kategórie dohôd o prenose technológií (Ú. v. EÚ C 101, 27.4.2004). TTBER a usmernenia sú k dispozícii aj na internetovej stránke: http://europa.eu.int/comm/competition/antitrust/legislation/entente3_en.html#technology.

¹⁵ Komisia dostala 70 podaní od priemyselných a obchodných združení, právnických a IP spoločností, jednotlivých právnických firiem, národných orgánov, jednotlivých spoločností, vysokých škôl a konzultantov.

kvalitný vstup. Nahrádzajú nariadenie č. 240/96¹⁶, ktoré bolo kritizované pre svoju úzku sféru pôsobnosti a svoj formalistický charakter. Nové pravidlá sú pevne spojené s novou generáciou nariadení Komisie o skupinových výnimkách a majú tieto všeobecné charakteristiky:

- TTBER obsahuje len čiernu listinu¹⁷: všetko, čo nie je explicitne vylúčené zo skupinovej výnimky, je teraz vyňaté. To ponecháva spoločnostiam viac voľnosti na zostavovanie licenčných dohôd v súlade s ich komerčnými potrebami,
- Sféra pôsobnosti nových pravidiel zahŕňa všetky typy dohôd o prenose technológií pre výrobu tovarov alebo poskytovanie služieb: nielen licencovanie patentov a know-how, ale aj licencovanie projektov a autorských práv na softvér. Tam, kde Komisia nemá právomoc prijať nariadenie o skupinovej výnimke¹⁸, ako je to v prípade spájania patentov a licencovania autorských práv vo všeobecnosti, usmernenia dávajú zrozumiteľné pokyny, pokiaľ ide o budúcu politiku presadzovania,
- Nové pravidlá jednoznačne odlišujú licencovanie medzi konkurentmi (kde je väčšia pravdepodobnosť, že sa hospodárskej súťaži spôsobí škoda) od licencovania medzi nesúťažiacimi. Líšia sa najmä použiteľné konzervatívne zoznamy,
- TTBER poskytuje spoľahlivé útočisko len pod určitými prahmi trhového podielu, a to kumulatívnych 20 % pre licenčné dohody medzi súťažiacimi a po 30 % pre dohody medzi nekonkurentmi. Podiely na trhu sa musia vypočítať tak pre relevantný ovplyvnený(-é) trh(-y) s výrobkami a trh technológií¹⁹,
- Licenčná dohoda nemôže mať úžitok zo skupinovej výnimky, ak obsahuje takzvané konzervatívne obmedzenie hospodárskej súťaže,
- Niektoré obmedzenia nespĺňajú podmienku pre skupinovú výnimku, zatiaľ čo ostatné dohody môžu naďalej mať úžitok zo skupinovej výnimky²⁰.

11. Konzervatívny zoznam v článku 4 TTBER špecifikuje obmedzenia, ktoré znamenajú, že celá dohoda nemôže mať úžitok z hromadnej výnimky, a pre ktoré je aj individuálne uplatňovanie článku 81 ods. 3 nepravdepodobné²¹.

¹⁶ Nariadenie Komisie (ES) č. 240/96 z 31. januára 1996 o uplatňovaní článku 81 ods. 3 Zmluvy o ES na niektoré kategórie zmlúv o prenose technológií (Ú. v. ES L 31, 9.2.1996). Na hodnotenie tohto nariadenia pozri hodnotiacu správu Komisie, KOM(2001) 786, konečné znenie.

¹⁷ Predchádzajúce nariadenie z roku 1996 obsahovalo bielu a sivú listinu.

¹⁸ Nariadenie Komisie č. 19/65/EHS, umožňujúce nariadenie, umožňuje prijať nariadenia o skupinovej výnimke len pre dohody o prenose technológií medzi dvomi stranami a v súvislosti s právami na priemyselné vlastníctvo.

¹⁹ Trhový podiel na trhu technológií sa zakladá aj na trhu s výrobkami tým, že je definovaný trhovým podielom výrobkov vyrobených licencovanou technológiou. Na výpočet trhového podielu sa majú obvykle používať údaje o predajnej hodnote za predchádzajúci kalendárny rok. V prípade prekročenia príslušného prahu sa poskytuje dvojročné prechodné obdobie odkladu.

²⁰ Toto sa týka konkrétnych povinností držiteľa licencie výhradne spätne poskytnúť alebo prideliť deliteľné zlepšenia alebo nové aplikácie licencovanej technológie a nespochybniteľné doložky.

12. Pre licencovanie medzi konkurentmi sú konzervatívnymi obmedzeniami (a) stanovenie cien, (b) limitovanie celkového objemu výroby, (c) alokovanie trhov alebo zákazníkov, (d) obmedzenie licencie využívať svoju vlastnú technológiu a (e) obmedzenie pre strany vykonávať výskum a vývoj (pokiaľ to nie je nevyhnutné, aby sa zabránilo poskytovaniu licencovaných know-how), zatiaľ čo pre licencovanie medzi nekonkurentmi sú konzervatívnymi obmedzeniami (a) vertikálne stanovenie cien, (b) obmedzenie pasívneho predaja pre držiteľov licencií a (c) obmedzenie aktívneho a pasívneho predaja pre držiteľov licencií vnútri výberového distribučného systému. Článok 4 obsahuje špecifické výnimky z konzervatívnych zoznamov pre licencovanie tak medzi konkurentmi, ako aj medzi nekonkurentmi.
13. Usmernenia jasne uvádzajú, že nejedná sa o žiadny predpoklad o nelegálnosti mimo spoľahlivého útočiska skupinovej výnimky za podmienky, že dohoda neobsahuje konzervatívne obmedzenie. Nie je najmä žiadny predpoklad, že sa článok 81 ods. 1 uplatňuje len preto, že podiel trhového podielu sú prekročené. Vyžaduje sa individuálne hodnotenie opierajúce sa o zásady opísané v usmerneniach.
14. V záujme podporenia predpovedateľnosti mimo uplatňovania TTBER a obmedzenia podrobnej analýzy na prípady, ktoré by mohli predstavovať reálne problémy v súvislosti s hospodárskou súťažou, Komisia vytvorila v rámci usmernení druhé spoľahlivé útočisko. Je toho názoru, že mimo oblasti konzervatívnych obmedzení je nepravdepodobné, že by došlo k porušeniu článku 81 tam, kde existujú štyri alebo viac nezávisle kontrolovaných technológií - okrem technológií kontrolovaných stranami dohody - ktoré môžu byť nahraditeľné licencovanými technológiami pri porovnateľných nákladoch pre užívateľa.
15. Usmernenia poskytujú nielen všeobecný rámec na analyzovanie licenčných dohôd, ale obsahujú aj špecifické oddiely o uplatňovaní článku 81 na rozličné druhy licenčných obmedzení, najmä na záväzky spojené s autorskými honorármi, výhradné licencovanie a predaj obmedzení, obmedzenia na objem výroby, oblasť používania obmedzení, obmedzenia na používanie pre vlastnú potrebu, viazanie a pakovanie a neúplné záväzky. Obsahujú aj oddiel o hodnotení technologických spoločných fondov²².

3. NARIADENIA O SKUPINOVEJ VÝNIMKE V DOPRAVE

3.1 Námorná doprava

Skúmanie nariadenia rady (EHS) č. 4056/86

16. Komisia urobila značný pokrok vo svojom skúmaní nariadenia č. 4056/86, výkone, ktorý sa začal v marci 2003. Nariadenie č. 4056/86 uplatňuje pravidlá Európskej únie pre hospodársku súťaž na námornú dopravu a jednou z hlavných otázok skúmania je,

²¹ TTBER teraz zahŕňa celý rad bežne používaných obmedzení, ako sú: obmedzenie oblasti používania, aktívne a pasívne obmedzenia predaja medzi poskytovateľom a držiteľom licencie na ochranu ich výhradných teritórií a obmedzenia používania pre vlastnú potrebu.

²² t. j. mechanizmy, ktorými dve alebo viac strán zostavia balík technológií, ktorý je licencovaný nielen pre prispievateľov do spoločného fondu, ale aj pre tretie strany.

či podmienky pre výnimku podľa článku 81 ods. 3 zmluvy pre stanovenie cien a regulovanie kapacity združeniami námornej lodnej prepravy sú ešte opodstatnené.

17. Na základe dôkladného konzultačného procesu (Komisia dostala 36 podaní ako reakciu na konzultačný dokument a usporiadala verejné vypočutie) Komisia prediskutovala dňa 28. mája na neformálnom stretnutí s orgánmi hospodárskej súťaže a dopravy z členských štátov doterajšie výsledky procesu skúmania. Na základe výsledkov tejto diskusie Komisia prijala 13. októbra Bielu knihu²³, v ktorej dospela k záveru, že nejestvuje žiadny presvedčivý ekonomický dôkaz o tom, že predpoklady, ktoré opodstatňovali skupinovú výnimku v čase jej prijatia v roku 1986, sú za súčasných trhových podmienok a na základe štyroch kumulatívnych podmienok článku 81 ods. 3 zmluvy stále opodstatnené. Na tomto základe Komisia posúdila návrh na zrušenie terajšej skupinovej výnimky pre združenia námornej lodnej prepravy. Vo svojej Bielej knihe však Komisia ponechala otvorené dvierka pre prípadné alternatívy k súčasnému systému združenia námornej lodnej prepravy na trasách do a z Európskej únie. Poskytovatelia služieb námornej lodnej prepravy, zastúpení Európskym združením pre záležitosti námornej lodnej prepravy (ELAA), už predložili konkrétne predstavy o takomto rámci. Komisia však pred prijatím stanoviska k týmto predstavám vyzvala zainteresované tretie strany, aby predložili svoje pripomienky a tiež navrhli alternatívne možnosti.

Modernizácia nariadenia Komisie (ES) č. 823/2000 (konzorciá)

18. Nariadenie Komisie (ES) č. 823/2000 o uplatňovaní článku 81 ods. 3 zmluvy na určité kategórie dohôd, rozhodnutí a zosúladených postupov medzi linkovými prepravnými lodnými spoločnosťami (konzorciá) poskytuje skupinovú výnimku súvisiacu s konzorčnými dohodami v námornej doprave. Cieľom konzorčnej dohody medzi dvoma a viac spoločnosťami prevádzkujúcimi plavidlá, ktoré zabezpečujú služby medzinárodnej námornej lodnej dopravy, je zaviesť spoluprácu do spoločného prevádzkovania služieb námornej dopravy, aby sa zvýšila produktivita a kvalita služieb námornej lodnej dopravy a podnietilo sa širšie využívanie kontajnerov a efektívnejšie používanie prepravnej kapacity plavidiel.
19. Vzhľadom na to, že platnosť tohto nariadenia vyprší 25. apríla 2005, Komisia začala v júni verejné konzultácie²⁴ o rôznych možnostiach politiky pre budúce právne predpisy v tejto oblasti, a najmä v snahe získať názory odvetvia, členských štátov a iných zainteresovaných tretích strán. Tieto konzultácie sa uskutočnili na pozadí pokračujúceho skúmania skupinovej výnimky pre dohody medzi združeniami námornej lodnej dopravy obsiahnutej v nariadení č. 4056/86. Dňa 23. decembra Komisia uverejnila predbežný návrh nariadenia, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Komisie (ES) č. 823/2000 a ktoré vyzýva zainteresované strany, aby poslali svoje pripomienky²⁵.

²³ Biela kniha o preskúmaní nariadenia (EHS) č. 4056/86 uplatňujúceho pravidiel ES pre hospodársku súťaž na námornú dopravu, KOM(2004) 675, konečné znenie. Pozri tiež tlačovú správu Komisie IP/04/1213.

²⁴ Konzultačný dokument a odpovede, ktoré dostala Komisia, možno nájsť na internetovej stránke: http://europa.eu.int/comm/competition/antitrust/others/#consult_823.

²⁵ Ú. v. EÚ C 319, 23.12.2004.

3.2 Letecká doprava

Rozšírenie právomocí na presadzovanie hospodárskej súťaže v medzinárodnej leteckej doprave - Zmeny a doplnenia k nariadeniam č. 3975/87 a č. 3976/87

20. Dňa 26. februára Rada prijala nariadenie (ES) č. 411/2004²⁶, ktorým sa menia a dopĺňajú jestvujúce nariadenia v sektore leteckej dopravy²⁷ a nariadenie (ES) č. 1/2003. Nariadenie č. 1/2003 sa teda bude uplatňovať aj na leteckú dopravu medzi Európskym spoločenstvom a tretími krajinami. Okrem toho sféra pôsobnosti nariadenia Rady umožňujúceho Komisii vydávať nariadenia o skupinovej výnimke na niektoré vymenované aktivity leteckej dopravy (ovplyvňujúce aj trasy diaľkovej dopravy) je rozšírená. Až do prijatia tohto nariadenia Komisia pociťovala nedostatok účinných právomocí na presadzovanie v tejto oblasti leteckej dopravy medzi Európskou úniou a tretími krajinami, aj keď neboli žiadne pochybnosti o tom, že pravidlá hospodárskej súťaže sa vzťahujú aj na tieto trasy²⁸. Uplatňovanie nariadenia č. 1/2003 na všetku leteckú dopravu bez ohľadu na zahrnuté trasy v konečnom dôsledku zaradí leteckú dopravu do všeobecného rámca presadzovania protitrustovej politiky. Nariadenie č. 411/2004 nadobudlo účinnosť dňa 1. mája spoločne s modernizačným balíkom.

Skúmanie nariadenia Rady (EHS) č. 1617/93

21. Ústredným prvkom nariadenia Komisie (EHS) č. 1617/93, ktorého platnosť uplynie 30. júna 2005, je v súčasnosti platná výnimka pre Colné združenia IATA v súvislosti s trasami vnútri Európskej únie. Tohto roku Komisia prikročila k prehodnoteniu nariadenia č. 1617/93 a dňa 30. júna uverejnila konzultačný dokument vyzývajúci vlády, priemyselné odvetvie a spotrebiteľov, aby predložili pripomienky a skutočnosti o základných otázkach súvisiacich s hodnotením týchto colných združení podľa článku 81 ods. 3 Zmluvy o ES.
22. Celkovo Komisia dostala a analyzovala 52 odpovedí. Táto analýza preukázala potrebu ďalšieho hĺbkového skúmania niektorých otázok. Na tento účel Komisia vypracovala diskusný dokument s cieľom zabezpečiť transparentné rozhodovania a umožniť štátnym orgánom a priemyselnému odvetviu predložiť záverečné kolo pripomienok.

4. SKÚMANIE PROCEDURÁLNYCH PRAVIDIEL: OZNÁMENIE O NOVOM PRÍSTUPE K SPISU

23. Prístup k spisu je dôležitý procedurálny krok a záruka pre práva na obhajobu vo všetkých sporných prípadoch protitrustovej politiky a fúzií. Keď Komisia vydala

²⁶ Ú. v. EÚ L 68, 6.3.2004. Pozri tiež tlačovú správu IP/04/272.

²⁷ Nariadenie Rady (EHS) č. 3975/87 stanovujúce postup pri uplatňovaní pravidiel ES pre hospodársku súťaž v sektore leteckej dopravy a nariadenie Rady (EHS) č. 3976/87 o uplatňovaní článku 85 ods. 3 zmluvy na určité kategórie dohôd a zosúladených postupov v odvetví leteckej dopravy.

²⁸ Pozri spojené prípady 209-213/84 *Nouvelles Frontières* [1986] ECR 1425. Hodnotenie medzinárodných leteckých aliancií predtým zaviazovalo Komisiu procedurálne oddeliť trasy vnútri Spoločenstva od trás v tretích krajinách, čo viedlo k nevyhovujúcemu rôznorodému scenáru.

vyhlásenie o námietkach (SO), prístup k spisu umožňuje adresátom oboznámiť sa s faktami v spise Komisie za účelom efektívneho vyjadrenia svojich názorov na závery, ktoré Komisia urobila vo vyhlásení o námietkach²⁹. V záujme zvýšenia transparentnosti a zrozumiteľnosti postupu Komisie pri spracúvaní žiadostí o prístup k spisu³⁰ Komisia prišlo k prehodeniu súčasného oznámenia o prístupe k spisu z roku 1997³¹. Na základe skúseností získaných pri uplatňovaní oznámenia z roku 1997 prehodenie zohľadňuje vývoj tak v praxi Komisie³², ako aj v najnovšej judikatúre³³. Skúmanie sa ďalej usiluje zabezpečiť, aby pravidlá o prístupe k spisu boli zlučiteľné s modernizovanými pravidlami v oblasti protitrustovej politiky a fúzií, ako aj so súčasným mandátom vypočúvajúcich úradníkov³⁴.

24. Po diskusii s členskými štátmi Komisia uverejnila dňa 21. októbra návrh oznámenia o pravidlách pre prístup k spisom Komisie v konaniach spojených s protitrustovou politikou a fúziami³⁵ a začala verejné konzultácie o tomto návrhu. Ako odpoveď na tieto konzultácie Komisia dostala okolo 20 príspevkov, väčšinou od právnikov, ale aj od spotrebiteľov a odborových združení.
25. Hlavné charakteristické rysy návrhu sú:
- rozlišovanie medzi právom na prístup k spisu (pre adresátov vyhlásenia o námietkach) a právom na prístup k niektorým poskytnutým dokumentom (pre navrhovateľov v protitrustových konaniach a pre iné strany zúčastnené na konaniach súvisiacich s fúziami),
 - definovanie, čo predstavuje „spis Komisie“ a jasné rozlišovanie medzi prístupnými a neprístupnými dokumentmi,
 - rozlišovanie medzi protitrustovými konaniami a konaniami súvisiacimi s fúziami, pokiaľ ide o moment, kedy je poskytnutý prístup k spisu,

²⁹ Nariadenie č. 1/2003 (protitrustová politika), nariadenie č. 139/2004 (fúzie) a príslušné vykonávacie nariadenia (nariadenia č. 773/2004 a č. 802/2004) ustanovujú, že prístup k spisu musí byť zariadený vo všetkých prípadoch spojených s rozhodnutiami na základe článkov 7, 8, 23 a 24 ods. 2 nariadenia č. 1/2003 a článku 6 ods. 3, článku 7 ods. 3, článku 8 ods. 2 až 6, článkov 14 a 15 nariadenia o fúziách.

³⁰ Právo na prístup k spisu v protitrustových konaniach a konaniach o fúzii je odlišné od všeobecného práva na prístup k dokumentom podľa nariadenia č. 1049/2001, ktoré podlieha iným kritériám a sleduje iný účel.

³¹ Oznámenie Komisie o internom procesnom poriadku pre spracovanie žiadostí o prístup k spisu v prípadoch podľa článkov 85 a 86 [teraz 81 a 82] Zmluvy o ES, článkov 65 a 66 Zmluvy o ESÚO a nariadenia Rady (EHS) č. 4064/89 (Ú. v. ES C 23, 23.1.1997).

³² Prax Komisie sa vyvinula vzhľadom na nové a bezprecedentné situácie, ako sú veľmi vysoké počty strán zapojených do konania, ale aj vzhľadom na zvyšujúcu sa efektívnosť poskytovania prístupu k spisu pomocou nových technologických prostriedkov.

³³ Menovite v prípade „kartelovej dohody o cemente“ pred Súdom prvého stupňa: rozsudok v spojených prípadoch T-25/95 atď. *Cimenteries CBR SA a Ostatní* [2000] ECR II-491.

³⁴ Rozhodnutie Komisie z 23. mája 2001 o pôsobnosti vypočúvajúceho úradníka (Ú. v. ES L 162, 19.6.2001).

³⁵ Návrh oznámenia Komisie o pravidlách pre prístup k spisu Komisie v prípadoch podľa článkov 81 a 82 Zmluvy o ES a nariadenia Rady (ES) č. 139/2004 (Ú. v. EÚ C 259, 21.10.2004). Dostupné na adrese: http://europa.eu.int/comm/competition/general_info/access_to_documents.html.

- opis postupov pre zaobchádzanie s dôvernými informáciami a pre realizáciu prístupu k spisu, ako aj postupu pre riešenie rozporov ohľadne nárokov na utajenie, vrátane úlohy vypočúvajúceho úradníka.

B – UPLATŇOVANIE ČLÁNKOV 81, 82 A 86

1. ZNEUŽÍVANIE DOMINANTNÉHO POSTAVENIA (ČLÁNOK 82 ZMLUVY O ES)

1.1 Rozhodnutia

CEWAL

26. Dňa 30. apríla Komisia prijala rozhodnutie, ktorým uložila pokutu vo výške 3,4 milióna eur belgickej lodnej spoločnosti Compagnie Maritime Belge (ďalej len „CMB“). Pokuta bola uložená za úlohu, ktorú spoločnosť CMB zohrala v protiprávnom konaní, ktorého sa koncom osemdesiatych rokov minulého storočia dopustilo združenie námornej lodnej dopravy Associated Central West Africa Lines (Cewal), ktorého členom bola spoločnosť CMB³⁶.
27. Pôvodné rozhodnutie³⁷, ktorým Komisia už uložila pokutu štyrom členom združenia Cewal, vrátane spoločnosti CMB, čiastočne anuloval Európsky súdny dvor (ďalej len „ESD“), pokiaľ ide o pokuty³⁸. ESD usúdil, že Komisia urobila procedurálnu chybu tým, že vo vyhlásení o námietkach, ktoré predchádzalo rozhodnutiu, jasne neuviedla, že má v úmysle uložiť pokuty jednotlivým členom združenia Cewal.
28. V záujme toho, aby porušenia nezostali nepotrestané (odvolanie sa proti zisteniam porušení zamietli tak Súd prvého stupňa, ako aj ESD), Komisia prijala nové rozhodnutie, ktorým uložila pokutu spoločnosti CMB na základe nového konania v súlade so zisteniami ESD³⁹. Toto rozhodnutie sa v plnom rozsahu zakladá na základných zisteniach pôvodného rozhodnutia.
29. Výpočet pokuty sa zakladá na hodnotení dopadu protiprávneho konania spoločnosti CMB v porovnaní s účasťou ostatných členov združenia Cewal. Komisia uložila nižšiu pokutu v porovnaní s pokutou v pôvodnom rozhodnutí, pretože sa už neprihliadalo k niektorým priťažujúcim okolnostiam, ktoré prevažovali v čase prijatia pôvodného rozhodnutia.

³⁶ Združenie Cewal existovalo od začiatku sedemdesiatych rokov do polovice deväťdesiatych rokov. Tvorili ho spoločnosti lodnej dopravy prevádzkujúce pravidelnú premávku medzi zairskými a angolskými prístavmi a prístavmi v Severnom mori, s výnimkou Spojeného kráľovstva. Sekretariát združenia Cewal sídlil v Antverpách.

³⁷ Rozhodnutie Komisie č. 93/82/EHS z 23. decembra 1992 týkajúce sa konania podľa článkov 85 (IV/32.448 a IV/32.450: *Cewal, Cowac a Ukwai*) a 86 (IV/32.448 a IV/32.450: *Cewal*) Zmluvy o EHS (Ú. v. ES L 34, 10.2.1993). Súd prvého stupňa znížil pôvodnú pokutu, ktorú vo výške 9,6 milióna ECU Komisia uložila spoločnosti CMB, na 8,64 milióna rozsudkom v spojených prípadoch T-24/93, T-25/93, T-26/93 a T-28/93 *CMB a Ostatní* [1996] ECR II-1201.

³⁸ Rozsudok v spojených prípadoch C-395/96 P *CMB, CMBT* a C-396/96 P *Daфра-Lines* [2000] ECR I-1365.

³⁹ Nariadenie č. 2988/74 týkajúce sa premlčacích lehôt v konaniach súvisiacich s dopravou a hospodárskou súťažou obsahuje päťročnú prerušiteľnú premlčaciu lehotu a celkovú desaťročnú premlčaciu lehotu na uloženie pokuty. Tieto premlčacie lehoty neuplynuli, pretože boli počas súdneho konania odložené.

30. Dňa 2. júna Komisia prijala rozhodnutie obsahujúce zistenie, že spoločnosť Clearstream Banking AG a jej materská spoločnosť Clearstream International SA (ďalej len „Clearstream“) porušili článok 82 Zmluvy o ES tým, že odmietli poskytnúť spoločnosti Euroclear Bank SA (ďalej len „Euroclear Bank“) cezhraničné služby zúčtovania a vysporiadania cenných papierov⁴¹ a uplatňovali diskriminačné ceny na ujmu tohto klienta.
31. Spoločnosť Clearstream Banking AG je jediným nemeckým Centrálnym depozitárom cenných papierov⁴² (Wertpapiersammelbank). Komisia usúdila, že počas príslušného referenčného obdobia, od roku 1997 do konca roku 2001, spoločnosť Clearstream zaujímala dominantné postavenie pre poskytovanie cezhraničných služieb zúčtovania a vysporiadania cenných papierov sprostredkovateľom pôsobiacim v iných členských štátoch.
32. Odmietnutie poskytnúť uvedené služby sa týkalo akcií na meno⁴³ emitovaných podľa nemeckého práva. Aj keď právo hospodárskej súťaže uznáva slobodu spoločností voľne si vyberať svojich obchodných partnerov, spoločnosti v dominantnom postavení majú osobitnú zodpovednosť. V uvedenom prípade bolo konanie spoločnosti Clearstream klasifikované ako odmietnutie poskytnúť služby, pretože:
- spoločnosť Clearstream Banking AG je jediný konečný správca nemeckých cenných papierov držaných v kolektívnej bezpečnej úschove, čo je dnes jediná významná forma úschovy pre obchodované cenné papiere. Nový vstup do tejto činnosti je pre dohľadnú budúcnosť nereálny. Preto možno považovať spoločnosť Clearstream Banking AG za nevyhnutného obchodného partnera,
 - spoločnosť Euroclear Bank nemohla duplikovať služby, ktoré požadovala, a
 - konanie spoločnosti Clearstream viedlo k narušeniu spôsobilosti spoločnosti Euroclear Bank poskytovať efektívne cezhraničné služby zúčtovania a vysporiadania klientom na jednotnom trhu.
33. Spoločnosť Euroclear Bank dostala služby, ktoré požadovala, v novembri 2001, t. j. viac ako dva roky potom, čo o ne požiadala. Počas celého tohto obdobia spoločnosť Clearstream Banking AG odmietala poskytovať spoločnosti Euroclear Bank služby

⁴⁰ COMP/38.096.

⁴¹ Zúčtovanie a vysporiadanie cenných papierov sú nevyhnutnými krokmi na dokončenie obchodu s cennými papiermi. Zúčtovanie je proces, ktorým sa určujú zmluvné záväzky kupujúceho a predávajúceho. Vysporiadanie je prevod cenných papierov z predávajúceho na kupujúceho a prevod finančných prostriedkov z kupujúceho na predávajúceho.

⁴² Centrálny depozitár cenných papierov má v úschove cenné papiere a umožňuje spracovanie transakcií cenných papierov zápisom do účtovnej knihy. Vo svojej domovskej krajine centrálny depozitár cenných papierov poskytuje spracovateľské služby pre obchody s cennými papiermi, ktoré drží v konečnej úschove. Môže ponúkať spracovateľské služby aj ako sprostredkovateľ v cezhraničnom zúčtovaní a vysporiadaní, keď sa primárny depozit cenných papierov nachádza v inej krajine.

⁴³ Najširšie medzinárodne obchodovateľné nemecké akcie (prvotriedne akcie ako Daimler Chrysler, Siemens, Allianz, Deutsche Post, Deutsche Telekom, Deutsche Bank, Lufthansa a iné) sú akcie na meno na rozdiel od akcií na držiteľa.

zúčtovania a vysporiadania pre akcie na meno. Laxné správanie sa spoločnosti Clearstream voči spoločnosti Euroclear Bank kontrastuje s obvyklým obdobím najviac štyroch mesiacov, v rámci ktorého boli iným porovnateľným klientom poskytnuté služby zúčtovania a vysporiadania.

34. Pokiaľ ide o cenovú diskrimináciu, Komisia zistila, že v čase od januára 1997 do januára 2002 spoločnosť Clearstream účtovala spoločnosti Euroclear Bank za ekvivalentné služby vyššie ceny na jednu transakciu ako iným depozitárom cenných papierov mimo Nemecka. Komisia podrobne preskúmala náplň služieb a náklady za ich poskytovanie, aby zistila, či môže byť cenový rozdiel opodstatnený, a dospela k záveru, že to tak nebolo.
35. Komisia sa rozhodla pokuty neuložiť. Okrem iného Komisia zohľadnila skutočnosť, že nejedná o žiadnu judikatúru alebo právnu teóriu Spoločenstva, ktoré by sa zaoberali analýzou hospodárskej súťaže v oblasti zúčtovania a vysporiadania. Okrem toho, prebiehajú rozsiahle diskusie o zúčtovaní a vysporiadaní v rámci rozličných inštitúcií a fór s cieľom lepšie definovať úlohu rozličných protagonistov v danom odvetví.

Microsoft

36. Dňa 24. marca Komisia prijala zakazujúce rozhodnutie s pokutami proti spoločnosti Microsoft Corporation (ďalej len „Microsoft“) v súlade s článkom 82 Zmluvy o ES⁴⁴. Toto rozhodnutie sa opieralo o záver, že spoločnosť Microsoft zneužila svoje dominantné postavenie na trhu operačných systémov osobných počítačov⁴⁵, a to dvoma spôsobmi.

(1) Odmietnutie poskytnúť informácie o vzájomnej prevádzkovateľnosti

37. Spoločnosť Microsoft odoprela poskytnúť konkurentom na trhu operačných systémov pre pracovné skupinové servery informácie nevyhnutné pre ich produkty, aby mohli udržiavať úplnú vzájomnú prevádzkovateľnosť s dominantným operačným systémom Microsoftu pre osobné počítače, systémom Windows. Hoci spoločnosť Microsoft predtým sprístupnila tento druh informácií o vzájomnej prevádzkovateľnosti, keď vstúpila na trh operačných systémov pre pracovné skupinové servery, neskôr prijala politiku odmietania takýchto sprístupnení pre svojich konkurentov, čím rozvrátila predošlé úrovne poskytovania informácií. V roku 1998 spoločnosť Microsoft zamietla oficiálnu žiadosť spoločnosti Sun o takéto informácie o vzájomnej prevádzkovateľnosti. Na základe rozsiahleho prieskumu trhu Komisia dospela k záveru, že uvedené informácie boli nevyhnutné pre hospodársku súťaž na trhu operačných systémov pre pracovné skupinové servery a že spoločnosť Microsoft odoprením poskytnúť tieto informácie bola schopná vydobýť si dominantné postavenie a riskovala elimináciu všetkých ostatných konkurentov na tomto trhu. Komisia ďalej dospela k záveru, že odmietnutie spoločnosti Microsoft poskytovať informácie obmedzilo technický vývoj na ujmu užívateľov: keby

⁴⁴ Prípád COMP/37.792 dostupný na adrese:
<http://europa.eu.int/comm/competition/antitrust/cases/decisions/37792/en.pdf>

⁴⁵ Microsoft vlastnil okolo 95 % tohto trhu.

konkurenti mali prístup k odopreným informáciám, boli by schopní poskytovať užívateľom nové a zdokonalené produkty bez kopírovania vlastnej ponuky spoločnosti Microsoft.

(2) Viazanie produktu Windows Media Player na operačný systém Windows

38. Spoločnosť Microsoft spôsobila ujmu hospodárskej súťaži na prudko sa rozvíjajúcom trhu mediálnych prehrávačov tým, že na svoj dominantný operačný systém Windows pre osobné počítače viazala samostatný produkt - svoj Windows Media Player. Táto prax viazania preniesla na Windows Media Player rovnakú všade sa vyskytujúcu prítomnosť ako Windows, čo umelo prinútilo poskytovateľov náplne a odborníkov vyvíjajúcich softvér spoliehať sa na technológiu Windows Media a zabránilo súperiacim tvorcom mediálnych prehrávačov konkurovať, využívajúc prednosti svojich produktov. Rozhodnutie ukazuje, že spoločnosť Microsoft dosiahla výrazné vedúce postavenie pred svojimi konkurentmi, pretože začala uplatňovať svoju stratégiu viazania v polovici roku 1999.
39. Komisia dospela k záveru, že protiprávne konanie spoločnosti Microsoft predstavuje veľmi vážne porušenie pravidiel Európskej únie v oblasti hospodárskej súťaže a uložila jej pokutu vo výške 497 196 miliónov eur⁴⁶.
40. S cieľom skončiť s týmto porušovaním Komisia požiadala spoločnosť Microsoft, aby urobila tieto hlavné nápravné kroky:
- sprístupnila relevantné informácie o vzájomnej prevádzkovateľnosti a umožnila ich používanie pre vývoj kompatibilných operačných produktov pre pracovné skupinové servery („náprava vzájomnej prevádzkovateľnosti“),
 - sprístupnila verziu operačného systému Windows pre osobné počítače, ktorá neobsahuje Windows Media Player („náprava rozviazaním“). Výrobcovia osobných počítačov a užívatelia môžu teda získať Windows s mediálnym prehrávačom podľa vlastného výberu,
 - okrem toho, spoločnosť Microsoft musela predložiť návrh na zavedenie monitorovacieho mechanizmu vo forme monitorujúceho správcu. Spoločnosť takýto návrh predložila.
41. Spoločnosť Microsoft podala Súdu prvého stupňa (ďalej len „CFI“)⁴⁷ žiadosť o zrušenie rozhodnutia, ako aj žiadosť o prijatie dočasných opatrení, usilujúc sa o pozastavenie nápravy vzájomnej prevádzkovateľnosti a nápravy rozviazaním, až kým nebude známy výsledok jej žiadosti o zrušenie⁴⁸. Komisia sa rozhodla, že sa nebude snažiť presadzovať tieto nápravné opatrenia až do rozhodnutia predsedu CFI o žiadosti Microsoftu o prijatie dočasných opatrení⁴⁹. Dňa 22. decembra predseda

⁴⁶ Táto pokuta predstavovala 1,62 % celosvetového obratu spoločnosti Microsoft v poslednom disponibilnom finančnom roku.

⁴⁷ Prípád T-201/04.

⁴⁸ Prípád T-201/04R.

⁴⁹ Vypočutia o uplatňovaní dočasných opatrení sa konali 30. septembra 2004 a 1. októbra 2004.

CFI v plnom rozsahu zamietol žiadosť spoločnosti Microsoft o prijatie dočasného opatrenia⁵⁰.

Rámček 2: Uplatňovanie pravidiel EÚ pre hospodársku súťaž na mobilné a širokopásmové internetové služby

Hospodárska súťaž v sektore elektronických komunikácií sa v roku 2004 zintenzívnila a niektoré segmenty trhu zaznamenali výrazný rast⁵¹. Dvomi hlavnými hnacími motormi rastu tohto sektoru v rozšírenej Európskej únii 25 členských štátov boli pevné širokopásmové služby a mobilné služby. Rast v širokopásmovom sektore predbehol rast v mobilnom sektore.

Pokiaľ ide o protitrustové aktivity, Komisia sa zamerala na tieto dva najvýznamnejšie segmenty. V kontexte nového regulačného rámca pre elektronické komunikácie, ktorý bol v platnosti od 25. júla 2003, politika hospodárskej súťaže naďalej zohráva poprednú úlohu pri ešte užšom zosúladiení regulácie tohto sektoru so zásadami práva hospodárskej súťaže.

V súvislosti so širokopásmovými službami prístupu k internetu činnosť Komisie týkajúca sa predpokladaného stlačania ziskového rozpätia prinútila spoločnosť Deutsche Telekom, prevádzkovateľa pevných liniek v Nemecku, výrazne znížiť poplatky za používanie telefónnych liniek⁵². Vzhľadom na zníženie sadzieb mohla Komisia uzavrieť svoje vyšetrovanie údajného zneužívania dominantného postavenia spoločnosti Deutsche Telekom na trhu poskytovania širokopásmového prístupu k jej pevnej telekomunikačnej sieti. Komisia akceptovala záväzok spoločnosti Deutsche Telekom natrvalo skončiť so stláčaním ziskového rozpätia od 1. apríla 2004⁵³.

Pokiaľ ide o mobilné komunikácie, Komisia vydala dňa 26. júla dve vyhlásenia o námietkach týkajúce sa medzinárodného roamingu v Spojenom kráľovstve. Námietky sa týkajú sadzieb, ktoré spoločnosti O2 a Vodafone účtovali operátorom iných mobilných sietí za medzinárodný roaming na veľkoobchodnej úrovni. Na základe svojho vyšetrovania Komisia usúdila, že obidve spoločnosti účtovali nepoctivé a nadmerné ceny, a to spoločnosť Vodafone v čase od roku 1997 najmenej do septembra 2003 a spoločnosť O2 v čase od roku 1998 najmenej do septembra 2003⁵⁴. Napokon, pokiaľ ide o medzinárodné mobilné roamingové služby, Komisia sleduje aj vplyvy na hospodársku súťaž vyplývajúce z nedávneho utvárania strategických mobilných aliancií (ako je „Freemove“ alebo „Starmap“).

1.2 Vývoj v ďalších prípadoch a zamietnutia sťažností

*Interbrew (zneužívanie)*⁵⁵

⁵⁰ Pozri v oddiele I.C.

⁵¹ Pozri 10. realizačnú správu Komisie [Pripoj odkaz, keď bude správa k dispozícii]

⁵² Poplatok, ktorý musia konkurenti zaplatiť spoločnosti Deutsche Telekom za spoločný prístup k jej miestnym obvodom.

⁵³ Tlačová správa IP/04/281.

⁵⁴ Tlačová správa IP/04/994.

⁵⁵ COMP/37.409. Pozri tlačovú správu IP/04/574, 30. 4. 2004.

42. Dňa 30. apríla Komisia uzavrela vyšetrovania na základe článku 82, ktoré začala v roku 1999 na základe vlastnej iniciatívy a ktoré sa týkali konania spoločnosti Interbrew NV (teraz Inbev NV) voči belgickým veľkoobchodníkom s pivom potom, čo spoločnosť Interbrew prijala niekoľko záväzkov. Spoločnosť sa zaviazala najmä zmeniť svoje systémy zliav a svoje dohody o partnerstve a obchodné dohody s veľkoobchodníkmi takým spôsobom, že konkurujúcim dodávateľom sa už nebude brániť v efektívnom konkurovaní spoločnosti Interbrew v Belgicku.
43. Spoločnosť Interbrew spočiatku súhlasila s tým, že urobí svoj štandardizovaný systém zliav úplne transparentným pre všetkých veľkoobchodníkov namiesto toho, aby im len poskytla sadzbu zliav zodpovedajúcu rozsahu objemov, do ktorého spadajú ich vlastné nákupy rozličných druhov piva, a sadzby zodpovedajúce rozsahom objemov nachádzajúcim sa tesne nad alebo tesne pod týmto rozsahom. Iný systém zliav, špecificky určený pre veľkoobchodníkov, ktorí sú pripravení predávať rozličné druhy piva spoločnosti Interbrew vo svojich vlastných maloobchodných predajniach, bude tiež zmenený takým spôsobom, aby sa zľavy už nezvyšovali s počtom viazaných odbytísk veľkoobchodníkov, ale aby predstavovali pevnú sumu na hektoliter konkrétneho druhu piva nezávisle od počtu viazaných odbytísk.
44. V rámci svojich dohôd o partnerstve spoločnosť Interbrew už nebude mať prístup k dôverným obchodným údajom veľkoobchodníkov a nebude mať viac právo blokovat' ponuku konkurenta na kúpu podniku veľkoobchodníka a robiť namiesto tohto svoju vlastnú ponuku (zrušenie „predkupného práva“). Napokon, pokiaľ ide o obchodné dohody, ktorými spoločnosť Interbrew poskytuje veľkoobchodníkom viaceré stimuly, ako je finančná podpora alebo rôzne mechanické zariadenia, hlavne ako odmenu za propagačné aktivity, spoločnosť Interbrew akceptovala, že (a) zruší všetky požiadavky na exkluzivitu výrobkov, (b) urobí kritériá oprávnenosti úplne transparentnými a (c) dá jasne najavo, že rovnaké stimuly sú prístupné pre všetkých veľkoobchodníkov bez výnimky.

Scandlines/Prístav Helsingborg⁵⁶ a Sundbusserne/Prístav Helsingborg⁵⁷

45. Dňa 23. júla prijala Komisia dve rozhodnutia⁵⁸, ktorými zamietla dve sťažnosti, ktoré podali prevádzkovatelia trajektov - spoločnosti Scandlines Sverige AB a Sundbusserne AS - na Prístav Helsingborg vo Švédsku. Tieto dve súbežné sťažnosti sa týkali údajného zneužitia v zmysle článku 82 Zmluvy o ES, ktorým boli nadmerne vysoké prístavné poplatky, ktoré prístav Helsingborg účtoval za služby poskytované prevádzkovateľom trajektov pôsobiacim na trase Helsingborg-Elsinore medzi Švédskom a Dánskom.
46. Po rozsiahlom vyšetrovaní Komisia dospela k názoru, že dostupné dôkazy neboli postačujúce na to, aby na nevyhnutnej právnej úrovni preukázali, že sporné ceny boli nadmerne vysoké. Rozhodnutia poukazujú na všeobecnejšie ťažkosti pri uplatňovaní článku 82 Zmluvy o ES na prípady účtovania nadmerne vysokých cien, najmä v

⁵⁶ COMP/A.36.568.

⁵⁷ COMP/A.36.570.

⁵⁸ Verzie rozhodnutí, ktoré nemajú dôverný charakter boli uverejnené na internetovej stránke GR pre hospodársku súťaž.

prípadoch, keď neboli k dispozícii žiadne platné štandardné kritériá. Vzhľadom na to, že jestvujúca judikatúra v tejto otázke je pomerne limitovaná⁵⁹, rozhodnutia môžu poskytovať užitočné usmernenie pri určovaní ekonomickej hodnoty služby a toho, či je cena nadmerne vysoká, resp. nepoctivá, a preto predstavuje zneužitie dominantného postavenia v zmysle článku 82 Zmluvy o ES.

Sadzby spoločnosti KPN Mobile⁶⁰ za ukončenie

47. Komisia informovala žalovanú stranu, že spoločnosť MCI stiahla dňa 21. októbra svoju sťažnosť a Komisia nepredpokladá ďalšie kroky v tomto prípade. Vyhlásenie o námietkach bolo vydané dňa 22. marca 2002 a uvádza sa v ňom, že spoločnosť KPN Mobile odmietla poskytnúť priame prepojenie na nezávislých operátorov a zapojila sa do stláčania ziskového rozpätia medzi jej veľkoobchodnými mobilnými sadzbami za ukončenie a maloobchodnými cenami za služby mobilnej virtuálnej súkromnej siete (MVPN). Pri rozhodovaní nepokračovať v prípade z úradnej moci Komisia zohľadnila skutočnosť, že činnosť holandského regulátora OPTA medzičasom podnietila spoločnosť KPN Mobile ponúknuť primerané sadzby za prepojenie. Veľkoobchodné sadzby za mobilné prepojenie v Holandsku sa tiež znížili a regulátor OPTA ďalej analyzoval trhy ukončení v jednotlivých mobilných sieťach v Holandsku v súvislosti s novým regulačným rámcom pre elektronické komunikácie zavedeným v Holandsku na jar 2004. Napokon Komisia dospela vo svojich vyšetreniach k záveru, že v špecifickom kontexte služieb MVPN nie je možné náležite zistiť existenciu stláčania ziskového rozpätia podľa článku 82 Zmluvy o ES.

B2/Telia⁶¹

48. Spoločnosť B2 Bredband AB (B2) stiahla v novembri svoju sťažnosť proti spoločnosti TeliaSonera AB, ktorá vykonáva funkciu telekomunikačného operátora vo Švédsku. Komisia následne svoj prípad uzavrela. V decembri 2003 Komisia adresovala spoločnosti TeliaSonera vyhlásenie o námietkach, v ktorom sa uvádza, že spoločnosť zneužila svoje dominantné postavenie tým, že pristúpila k stanoveniu neúmerne vysokých cien, keď sa uchádzala o veľký kontrakt na vybudovanie a prevádzkovanie optickovláknovej širokopásmovej siete na poskytovanie vysokorýchlostného prístupu k internetu v Malmö. Komisia argumentovala tým, že cenová ponuka spoločnosti TeliaSonera za uvedený kontrakt bola zámerne stanovená pod úrovňou nákladov a neumožňovala operátorovi vymáhať investície a výdavky vyplývajúce z poskytovania infraštruktúry a služieb obsiahnutých v kontrakte, a že práve stanovením takejto nízkej ceny spoločnosť TeliaSonera zabránila rozvinutiu alternatívnej infraštruktúry a vstupu konkurenčných poskytovateľov služieb. Dodatočné vyšetrovanie, ktoré nasledovalo po vydaní vyhlásenia o námietkach, priviedlo však Komisiu k záveru, že nie je možné konštatovať s dostatočnou istotou, že spoločnosť TeliaSonera zaujímala dominantné postavenie na relevantných trhoch v čase predloženia cenovej ponuky.

⁵⁹ Rozhodnutia sa zakladajú na teste vypracovanom Európskym súdnym dvorom v prípade 27/76 *United Brands v Komisia* [1978] ECR 207.

⁶⁰ COMP/37.704 – *Sadzby spoločnosti KPN Mobile za ukončenie*.

⁶¹ COMP/37.663 – *TeliaSonera AB – Širokopásmové služby*

2. Kartelové dohody

Rámček 3: Prehľad presadzovania proti konzervatívnym kartelovým dohodám

Počas roku 2004 si Komisia zachovávala dôraz na protikartelovú aktivitu zavedenú počas troch predchádzajúcich rokov vydaním ďalších 6 rozhodnutí proti nezákonným horizontálnym dohodám, do ktorých bolo zapojených okolo 30 spoločností. Tieto prípady sa týkali: *medených inštalacyjnych rúr, glukonátu sodného, francúzskeho piva, surového tabaku v Španielsku, tvrdého galantérneho tovaru - ihiel a cholínchloridu*⁶². Týmito rozhodnutiami Komisia uložila pokuty v celkovej výške 390 miliónov eur.

V priebehu roka došlo k niekoľkým udalostiam v boji proti kartelovým dohodám. Osobitnú zmienku si zaslúžia tri aspekty, a to vývoj v oblasti zhovievavosti, následky zavedenia nariadenia č. 1/2003 pre protikartelové presadzovanie a vyjasnenie pravidiel, ktorými sa riadi právna výsada.

Zhovievavosť

Oznámenie o zhovievavosti z roku 2002⁶³ bolo i naďalej dôležitým nástrojom presadzovania. Vysoký počet prípadov v dôsledku oznámenia o zhovievavosti z roku 2002 dokumentuje, že je mimoriadne účinné, a to dokonca oveľa účinnejšie ako oznámenie o zhovievavosti z roku 1996. Väčšina prípadov, ktoré sa teraz dostávajú do rozhodovacieho štádia, sa rieši na základe oznámenia z roku 2002⁶⁴.

Nariadenie (ES) č. 1/2003

Nadobudnutie účinnosti nariadenia č. 1/2003 v máji⁶⁵ výrazne posilnilo vyšetrovacie právomoci Komisie. Treba osobitne zdôrazniť tri kľúčové aspekty. Po prvé, nariadenie rozširuje právomoci Komisie prehľadávať tak, aby zahŕňali prevádzkové priestory iné ako obchodné priestory, vrátane súkromných bydlísk členov personálu podniku na základe odôvodneného podozrenia, že obchodné záznamy sú uschovávané v týchto priestoroch⁶⁶. Takáto činnosť sa môže vykonávať len s predbežným splnomocnením od vnútroštátneho justičného orgánu príslušného členského štátu. Po druhé, prehľadávacie právomoci Komisie sú umocnené jej možnosťou zapečatiť obchodné priestory na dobu nevyhnutnú na vykonanie inšpekcie⁶⁷. Po tretie, Komisii boli udelené výslovné právomoci vypočúvať každú fyzickú alebo právnickú osobu, ktorá s tým súhlasí, na účely vyšetrovania⁶⁸.

Právna výsada

Na základe odvolania podaného Komisiou predseda Európskeho súdneho dvora zrušil rozhodnutím z 27. septembra⁶⁹ (čiastočné) pozastavenie účinnosti rozhodnutia Komisie, ktorým zamietla nárok na právnu výsadu a ktoré predtým nariadil predseda súdu prvého stupňa⁷⁰ v danej veci. Obálka obsahujúca niektoré dokumenty zabavené počas inšpekcie, na ktoré si však strany nárokovali uplatňovanie právnej výsady⁷¹ a ktoré boli uložené v registratúre Súdu prvého stupňa, sa vrátila Komisii. Európsky súdny dvor vzal na vedomie záväzok Komisie neposkytnúť sporné dokumenty tretím stranám až do uzavretia hlavného konania. Keďže súdy nepotvrdili prístup navrhnutý stranami v súvislosti so sférou pôsobnosti právnej výsady, Komisia naďalej rieši otázku inšpekcií tak ako predtým na základe zavedenej judikatúry⁷², ktorá podľa názoru Komisie zostáva platná a vyhovujúca.

⁶² Zhnutia jednotlivých rozhodnutí sú uvedené nižšie.

⁶³ Oznámenie o beztretnosti a znížení pokút v prípadoch kartelovej dohody (Ú. v. ES C 45, 19.2.2002).

⁶⁴ Žiadosť o zhovievavosť musí Komisia dostať po 19. februári 2002, aby bolo možné uplatniť nové oznámenie.

⁶⁵ Pozri bod 1.

⁶⁶ Článok 21 nariadenia.

⁶⁷ Článok 20 nariadenia.

⁶⁸ Článok 19 nariadenia.

⁶⁹ Prípád C-7/04 P (R). Podrobnejšie údaje nájdete v jednotlivých súdnych prípadoch.

49. Dňa 3. septembra Komisia prijala rozhodnutie, v ktorom sa uvádza, že poprední európski výrobcovia medených inštalачných rúr, spoločnosti Boliden AB (spolu s jej bývalými dcérskymi spoločnosťami Boliden Fabrication AB a Boliden Cuivre & Zinc SA), Halcor SA, HME Nederland BV, IMI plc (spolu s jej (bývalými) dcérskymi spoločnosťami IMI Kynoch Ltd. a IMI Yorkshire Copper Tube Ltd.), KM Europa Metal AG (spolu s jej plne vlastnenými dcérskymi spoločnosťami Europa Metall SpA a Tréfinmétaux SA), Mueller Europe Ltd., DENO Holding Company, Inc. a DENO Acquisition EURL), Outokumpu Oyj (spolu s jej plne vlastnenou dcérskou spoločnosťou Outokumpu Copper Products Oy) a Wieland Werke AG (spolu s jej dcérskymi spoločnosťami Austria Buntmetall AG a Buntmetall Amstetten Ges.m.b.H.), porušili pravidlá Európskeho spoločenstva pre hospodársku súťaž tým, že uzavreli tajné dohody o stanovení cien a zdieľaní trhov na trhu Európskeho hospodárskeho priestoru s medenými inštalачnými rúrami. Na základe vyšetrovania, ktoré sa začalo v roku 2001, Komisia zistila, že toto porušovanie trvalo od polovice roku 1988 do začiatku roku 2001.
50. Príslušný výrobok sa používa predovšetkým pre vodovodné, ropné, plynové a vykurovacie zariadenia v stavebnom priemysle. Hlavnými odberateľmi inštalачných rúr sú distribútori, veľkoobchodníci a maloobchodníci, ktorí predávajú inštalачné rúry inštalatérom a iným konečným spotrebiteľom. Celková trhovú hodnotu obyčajných (970,1 milióna eur) a plastom obalených (180,9 milióna eur) medených inštalачných rúr predstavuje 1 151 miliónov eur (EHP v roku 2000).
51. Celková výška pokút uložených podnikom v tomto prípade bola približne 222,3 milióna eur. S výnimkou spoločnosti HME Nederland BV všetci adresáti rozhodnutia spolupracovali s Komisiou pri jej vyšetrovaní na základe oznámenia o zhovievavosti z roku 1996. Komisia za spoluprácu udelila beztretnosť skupine Mueller a zníženie pokuty o 50 % pre spoločnosť Outokumpu, o 35 % pre skupinu KME a skupinu Wieland, o 15 % pre spoločnosť Halcor a o 10 % pre skupinu IMI a skupinu Boliden za ich spoluprácu. Najvyššiu pokutu uložila spoločnostiam skupiny KME v celkovej výške 67,08 milióna eur. Skupina Wieland dostala pokutu vo výške 27,8411 milióna eur a skupina IMI 44,98 milióna eur, spoločnosť Outokumpu 36,14 milióna eur, Boliden 32,6 milióna eur, Halcor 9,16 milióna eur a HME 4,49 milióna eur. Spoločnosti Outokumpu a KME boli odmenené zmierňujúcim faktorom za ich spoluprácu mimo rámca oznámenia o zhovievavosti z roku 1996. Spoločnosť Outokumpu bola prvým podnikom, ktorý priznal celú dobu trvania kartelovej dohody, ktorá presiahla 12 rokov, spoločnosť KME bola prvá, ktorá priznala rozhodujúce skutočnosti o spolupráci týkajúcej sa medených inštalачných rúr obalených plastmi. Na druhej strane, spoločnosť Outokumpu bola penalizovaná priťažujúcim faktorom za opakované porušovanie, keďže bola adresátom iného

⁷⁰ Spojené prípady T-125/03 R a T-253/03 R *Akzo Nobel Chemicals Ltd a Akros*. Pozri tiež Správu o hospodárskej súťaži za rok 2003, bod 33.

⁷¹ Hlavný prípad súvisiaci s touto otázkou bol prerokúvaný na súde koncom roka.

⁷² Pozri prípad 155/79 *AM & S v Komisia* [1982] ECR 1575.

⁷³ COMP/38.069.

rozhodnutia Komisie odsudzujúceho kartelovú dohodu v sektore nehrdzavejúcej ocele v roku 1990, a na odstránenie jej pokuta bola zvýšená.

*Glukonát sodný*⁷⁴

52. Dňa 29. septembra Komisia uložila štyrom spoločnostiam skupiny Jungbunzlauer pokutu vo výške 19,04 milióna eur za ich účasť na stanovení cien a zdieľaní trhu s glukonátom sodným, chemikálie, ktorá sa používa hlavne na čistenie kovu a skla.
53. Toto rozhodnutie bolo dodatkom k prvému rozhodnutiu prijatému v roku 2001⁷⁵, v ktorom sa konštatovalo, že šesť podnikov, vrátane jednej spoločnosti skupiny Jungbunzlauer, prevádzkovalo tajnú kartelovú dohodu v čase od roku 1987 do roku 1995. Pokiaľ ide o spoločnosť skupiny Jungbunzlauer, rozhodnutie prijaté v roku 2001 bolo stiahnuté v roku 2002 z dôvodu vecnej chyby v odôvodnení rozhodnutia, ktoré sa týkalo jej zodpovednosti za porušenie.
54. Strany kartelovej dohody o glukonáte sodnom boli hlavným zdrojom takmer celej svetovej produkcie. Porušenie bolo veľmi vážne a spoločnosti skupiny Jungbunzlauer porušovali pravidlá hospodárskej súťaže Spoločenstva počas siedmich rokov. Pri určovaní výšky pokuty Komisia zohľadnila obmedzený rozsah trhu s glukonátom sodným. Okrem toho skupina Jungbunzlauer dostala 20 % zníženie pokuty, pretože spolupracovala s Komisiou na základe oznámenia o zhovievavosti z roku 1996.

*Francúzske pivo*⁷⁶

55. Dňa 29. septembra Komisia prijala zakazujúce rozhodnutie s pokutami na základe článku 81 ods. 1 Zmluvy o ES proti dvom pivovárnickým skupinám, spoločnosti Brasseries Kronenbourg a jej vtedajšej materskej spoločnosti Groupe Danone, na jednej strane, a spoločnosti Heineken France (predtým Sogebra) a jej materskej spoločnosti Heineken NV, na strane druhej, za uzatvorenie dohody o „prímerí“ s cieľom vyváženia od domova vzdialeného⁷⁷ sektoru vo Francúzsku medzi týmito dvoma skupinami a skončovania s obstarávacou vojnou týkajúcou sa veľkoobchodníkov s nápojmi medzi týmito dvoma skupinami. Táto dohoda sa však nikdy nezrealizovala.
56. Celkovo Komisia posúdila porušovanie ako závažné. Spoločnostiam Heineken France a Heineken NV uložila pokutu vo výške 1 milióna eur. Pokutu vo výške 1,5 milióna eur uložila spoločnostiam Groupe Danone a Brasseries Kronenbourg, pričom pri určovaní tejto pokuty zohľadnila opakované porušovanie ako priťažujúcu okolnosť.

⁷⁴ COMP/36.756.

⁷⁵ Pozri Správu o hospodárskej súťaži za rok 2001 bod 48.

⁷⁶ COMP/37.750 - Brasseries Kronenbourg, Brasseries Heineken.

⁷⁷ t. j. hotely, reštaurácie a kaviarne.

*Surový tabak v Španielsku*⁷⁸

57. Dňa 20. októbra Komisia uložila pokuty v celkovej výške 20 miliónov eur štyrom španielskym spracovateľom surového tabaku (spoločnostiam Cetarsa, Agroexpansión, World Wide Tobacco España a Taes), ako aj jednému talianskemu spracovateľovi (spoločnosti Deltafina) za to, že uzatvorili dohody obmedzujúce hospodársku súťaž zamerané na stanovenie maximálnej priemernej ceny, ktorú chceli platiť výrobcovi surového tabaku v Španielsku, a taktiež množstiev surového tabaku, ktoré chceli nakupovať. Kartelová dohoda trvala od roku 1996 do roku 2001. Od roku 1998 títo spracovatelia začali používať sofistikovaný systém presadzovania a monitorovania. Od roku 1999 uplatňovali aj vzájomne dohodnuté cenové pásma pre surový tabak, ktoré chceli potom použiť v obchodných rokovaníach so zástupcami výrobcov s cieľom zahrnúť ich do štandardných zmlúv o pestovaní, čo poskytuje rámec pre stanovenie konečnej ceny surového tabaku v momente dodania. Materské spoločnosti firiem Agroexpansión a WWTE považovala Komisia za spoločne a nerozdielne zodpovedné za konanie svojich dcérskych spoločností.
58. V tom istom rozhodnutí Komisia tiež zakázala kartelovú dohodu s účasťou združení zastupujúcich výrobcov surového tabaku (ASAJA, UPA, COAG a CCAE). Komisia zistila, že počas toho istého obdobia uzavreli tajné dohody o cenových pásmach a minimálnych cenách surového tabaku, ktoré chceli potom kolektívne vyrokovať so spracovateľmi pri prerokúvaní štandardných zmlúv o pestovaní, a uložila im symbolickú pokutu vo výške po 1 000 eur, aby sa zohľadnila úloha vnútroštátneho regulačného rámca v ich konaní. Komisia zohľadnila túto skutočnosť ako poľahčujúcu okolnosť pri určovaní pokút pre spracovateľov.

*Tvrдый galantérny tovar - ihly*⁷⁹

59. V rozhodnutí prijatom dňa 26. októbra Komisia uviedla, že tri podniky a ich príslušné dcérske spoločnosti, menovite William Prym GmbH & Co. KG a Prym Consumer GmbH & Co. KG, Coats Holdings Ltd a J & P Coats Ltd. a Entaco Ltd a Entaco Group Ltd. uzatvorili v čase od 10. septembra 1994 do 31. decembra 1999 sériu písomných, formálne dvojstranných dohôd, ktoré v praxi znamenali tripartitné dohody, na základe ktorých uvedené podniky zdieľali alebo prispievali k zdieľaniu trhov výrobkov (tvrdého galantérneho tovaru) a geografických trhov (ihiel). Okrem toho, tieto podniky sa v čase od 10. mája 1993 do 8. novembra 2001 zúčastnili na dvojstranných alebo trojstranných stretnutiach.
60. Komisia opierala svoje rozhodnutie najmä o existenciu vzájomne podmienených doložiek obsiahnutých v horeuvedenej sérii dohôd. Tieto doložky boli časom obnovované.
61. Komisia identifikovala tri relevantné trhy výrobkov: (i) európsky trh s ihlami na ručné a umelecké šitie (vrátane špeciálnych ihliel), na ktorom dochádzalo k zdieľaniu trhu výrobkov a geografického trhu, (ii) európsky trh s „inými výrobkami na šitie a

⁷⁸ COMP/38.238.

⁷⁹ COMP/38.338. Pozri tlačovú správu IP/04/1313, 26.10.2004.

pletenie, vrátane špendlíkov, ihiel/ihlíc na pletenie“ a (iii) európsky trh s inými tvrdými galantérnymi výrobkami vrátane zipsov a iných spojovadiel, pričom u oboch z nich došlo k zdieľaniu trhu výrobkov len v čase od 10. septembra 1994 do 13. marca 1997.

62. Porušenie malo veľmi závažný charakter vzhľadom na to, že sa týkalo zdieľania trhu výrobkov a geografického trhu medzi rozličnými trhmi. Dohody o zdieľaní trhu výrobkov zasahovali rôzne trhové úrovne, t. j. výrobu i distribúciu (tak na veľkoobchodnej, ako aj na maloobchodnej úrovni), keďže spoločnosť Coats bola hlavne distribútorom ihiel, ale konkurovala na maloobchodnej úrovni spoločnostiam Prym a Entaco so svojou maloobchodnou značkou ihiel „Milward“.
63. Na základe oznámenia o zhovievavosti z roku 1996 Komisia poskytla spoločnosti Entaco úplné oslobodenie od pokuty, ktorú by v opačnom prípade bola uložila, za to, že informovala Komisiu o existencii dohôd o zdieľaní trhu a poskytla jej rozhodujúce dôkazy, bez ktorých by ich nebola mohla zistiť. Spoločnosti Coats a Prym, ktoré boli spoločne a nerozdielne zodpovedné so svojimi príslušnými dcérskymi firmami, dostali pokuty po 30 miliónov eur každá.

Cholínchlorid⁸⁰

64. Dňa 9. decembra Komisia prijala rozhodnutie obsahujúce zistenia proti spoločnostiam Akzo Nobel NV, Akzo Nobel Nederland BV, Akzo Nobel Chemicals International BV, Akzo Nobel Chemicals BV a Akzo Nobel Functional Chemicals BV, spoločne a nerozdielne, Chinook Group Limited Partnership a Chinook Group Limited, spoločne a nerozdielne, BASF AG, Bioproducts Incorporated, DuCoa LP a UCB SA.
65. Tieto podniky porušili európske pravidlá hospodárskej súťaže tým, že sa zúčastnili na kartelovej dohode v sektore cholínchloridu. Pokiaľ ide o EHP, kartelová dohoda v oblasti cholínchloridu sa uplatňovala na dvoch rôznych, ale úzko súvisiacich úrovniach, na celosvetovej úrovni a na európskej úrovni. Na celosvetovej úrovni všetci výrobcovia zúčastnení na tomto konaní sa v čase od júna 1992 do apríla 1994 podieľali na aktivitách proti hospodárskej súťaži týkajúcich sa EHP. Tieto aktivity zahŕňali stanovenie a zvyšovanie celosvetových cien, rozdeľovanie celosvetových trhov, kontrolu distribútorov a spracovateľov a výmenu komerčne citlivých informácií.
66. Severoamerickí výrobcovia sa nezúčastnili na sérii ďalších stretnutí zameraných proti hospodárskej súťaži usporadúvaných striktnie medzi európskymi výrobcami s cieľom koordinovať svoje konanie na európskom trhu. Tieto stretnutia sa uskutočnili v čase od marca 1994 do októbra 1998. Aktivity zahŕňali stanovenie a zvyšovanie cien (tak pre celý EHP, pre konkrétne vnútroštátne trhy, ako aj pre individuálnych zákazníkov), rozdeľovanie individuálnych zákazníkov medzi zúčastnené podniky, rozdeľovanie trhových podielov pre každý podnik na celom trhu EHP, kontrolu distribútorov a spracovateľov a výmenu komerčne citlivých informácií.

⁸⁰

COMP/37.533.

67. Veľkosť celosvetového trhu s cholínchloridom, ktorý sa používa hlavne v sektore výroby potravín pre zvieratá, Komisia odhadla na 183,7 milióna eur v roku 1997, ktorý bol posledným úplným rokom porušovania, pričom na EHP pripadalo približne 52,6 milióna eur. Počas obdobia vyšetrovania výrobcovia zapojení do porušovania kontrolovali viac ako 80 % svetového trhu. Príslušní európski výrobcovia kontrolovali takmer 80 % oblasti EHP.
68. Severoamerickí výrobcovia ukončili svoju účasť na porušovaní na konci celosvetového stretnutia, ktoré sa uskutočnilo v čase od 14. do 20. apríla 1994. Prvé kroky zamerané na vyšetrenie tohto porušovania urobila Komisia 26. mája 1999. Keďže sa tak stalo viac ako päť rokov potom, čo severoamerickí výrobcovia ukončili svoju účasť na porušovaní, Komisia neuložila žiadne pokuty severoamerickým výrobcom, spoločnostiam Bioproducts, Chinook a DuCoa.
69. Komisia uložila európskym výrobcom tieto pokuty: 20,99 milióna eur spoločne a nerozdielne spoločnostiam Akzo Nobel NV, Akzo Nobel Nederland BV, Akzo Nobel Chemicals International BV, Akzo Nobel Chemicals BV a Akzo Nobel Functional Chemicals BV, 34,97 milióna eur spoločnosti BASF AG a 10,38 milióna eur spoločnosti UCB SA.

3. INÉ DOHODY A ZOSÚLADENÉ POSTUPY

3.1 Rozhodnutia Komisie

*Air France/Alitalia*⁸¹

70. Dňa 7. apríla Komisia schválila alianciu medzi spoločnosťami Air France a Alitalia na základe významných záväzkov prijatých obidvomi stranami. Podmienky uložené v rozhodnutí majú za cieľ zmenšiť vstupné prekážky a ponúknuť novým uchádzačom reálnu šancu etablovať sa ako dôveryhodní konkurenti. Komisia označila sedem prekrývajúcich sa trás, na ktorých by kombinácia leteckých síl spoločností Air France a Alitalia eliminovala alebo značne obmedzila hospodársku súťaž. Sú to trasy Paríž-Miláno, Paríž-Rím, Paríž-Benátky, Paríž-Florencia, Paríž-Bologna, Paríž-Neapol a Miláno-Lyon, na ktorých boli spoločnosti Air France a Alitalia pred ich spojením dvomi hlavnými konkurentmi. Potom, čo sa tieto spoločnosti dohodli najmä o tom, že sa zrieknu dostatočného počtu štartovacích a pristávacích sektorov na letiskách a poskytnú rozličné ďalšie prostriedky na obnovu efektívnej hospodárskej súťaže na uvedených trasách, Komisia mohla potvrdiť túto transakciu⁸².

*Topps*⁸³

71. Dňa 26. mája Komisia prijala rozhodnutie⁸⁴, ktorým uložila pokutu vo výške 1,59 milióna eur spoločnosti The Topps Company Inc a jej európskym dcérskym

⁸¹ COMP/38.284.

⁸² Toto rozhodnutie napadla pred Súdom prvého stupňa tretia strana (prípád T-300/04).

⁸³ COMP/37.980 - *Souris Bleue* – *Topps*.

⁸⁴ Tlačová správa IP/04/682, 26.5.2004.

spoločnostiam, Topps Europe Ltd, Topps International Ltd, Topps UK Ltd a Topps Italia SRL („Topps“) za porušenie článku 81 ods. 1 zmluvy. Skupina Topps vyrába zberateľské výrobky, ako sú nálepky alebo obchodné karty, na ktorých sú zobrazení futbalisti alebo postavičky z kreslených filmov.

72. Komisia zistila, že spoločnosť Topps uzatvorila sériu dohôd a zúčastnila sa zosúladených postupov s viacerými sprostredkovateľmi v Spojenom kráľovstve, Taliansku, Fínsku, Nemecku, Francúzsku a Španielsku s cieľom obmedziť súbežné dovozy zberateľských predmetov s Pokémonmi. Pokémon je názov pre celú paletu postavičiek pôvodne vyvinutých pre videohru Nintendo „Game Boy“, ktoré však v rámci licencie používa spoločnosť Topps aj na ilustráciu zberateľských výrobkov, ako sú nálepky alebo obchodné karty. V roku 2000 bol obrovský dopyt po takýchto zberateľských predmetoch s Pokémonmi, pričom ich ceny sa v rôznych členských štátoch značne líšili. Rodiny v krajinách s vysokými cenami, ako je Fínsko, museli zaplatiť viac ako dvojnásobnú sumu za rovnaké nálepky s Pokémonmi ako rodiny v Portugalsku.
73. Komisia a súdy Spoločenstva v minulosti viac razy jednoznačne odsúdili takéto obmedzenia súbežného obchodu. Predstavujú veľmi vážne porušenia článku 81 ods. 1 Zmluvy o ES, keďže ohrozujú základný princíp vnútorného trhu. Uvedenými opatreniami spoločnosť Topps znemožnila distribútorom a v konečnom dôsledku i spotrebiteľom užívať výhody výrazných cenových rozdielov medzi členskými štátmi.
74. Komisia adresovala svoje rozhodnutie všetkým štyrom európskym dcérskym firmám spoločnosti Topps, ktoré sa zúčastnili na dohodách a zosúladených postupoch zameraných proti hospodárskej súťaži, a konečnej materskej spoločnosti v USA vzhľadom na jej rozhodujúci vplyv na konanie ňou plne vlastnených dcérskych spoločností. Rozhodnutie nebolo adresované sprostredkovateľom spoločnosti Topps, pretože ich zodpovednosť za porušovanie bola menej významná. Pri stanovení výšky pokuty Komisia posúdila porušenie, ktorého sa dopustila spoločnosť Topps, napriek jeho veľmi závažnej povahe, ako vážne hlavne preto, že dôkazy zahrnuté v spise Komisie nepreukázali, že obmedzenia súbežného dovozu sa uplatňovali systematicky na všetkých sprostredkovateľov.

Rámček 4: Trhy riadenia práv v Európskej únii

Rozvinutie výrazného výskytu rôznorodosti európskej hudby a európskej kultúry na nových celoeurópskych priamo prepojených trhoch je v centre záujmu celkového kontextu lisabonských cieľov. To znamená, že je potrebný nový dynamizmus v predaji práv na európsku hudbu užívateľom práv, ktorí môžu rozšíriť zastúpenie Európy v týchto médiách pri súčasnom zachovaní náležitých podmienok pre vývoj miestneho obsahu. Pokiaľ ide o uplatňovanie pravidiel hospodárskej súťaže na služby riadenia práv, obmedzenia v tomto sektore zamerané proti hospodárskej súťaži, ako aj stimuly hospodárskej súťaže na efektívne poskytovanie takýchto služieb, vyžadujú osobitnú pozornosť.

Komisia poskytla v tejto oblasti určité usmernenia vo svojom rozhodnutí o IFPI⁸⁵. Niektoré zo zásad odzrkadlených v tomto rozhodnutí sa medzičasom osvedčili pri ich realizácii a teraz sa uplatňujú aj celkom všeobecne, keď členovia IFPI vydávajú celoeurópske povolenia na výber hudby pre internet týkajúce sa práv, ktoré vlastnia.

Pokiaľ ide o takzvanú „Santiagsku dohodu“⁸⁶ týkajúcu sa riadenia autorských práv na hudbu cez internet, Komisia vydala formálne vyhlásenie o námietkach⁸⁷ k súčasnej dohode poukazujúce na spoločnosti riadenia kolektívnych práv, ktoré sú zapojené do záležitostí hospodárskej súťaže nastolených touto dohodou, najmä do štiepenia trhu spôsobeného obmedzením ekonomického pobytu.

Oznámenie vydané v apríli ustanovuje budúce zásady spravovania, ktoré Komisia navrhuje pre tento sektor⁸⁸. Z hľadiska hospodárskej súťaže sú osobitne dôležité tieto otázky:

- Vytváranie nových celoeurópskych mechanizmov komplexných služieb, ktoré sú nevyhnutné na dosiahnutie efektívnosti pre celoeurópske a celosvetové licencovanie práv na nových hudobných trhoch v Európskej únii, nemá byť brzdené územnými obmedzeniami.
- Komisia bude v rámci práva hospodárskej súťaže priaznivo posudzovať mechanizmy komplexných služieb a s tým súvisiace recipročné dohody medzi systémami riadenia kolektívnych práv.
- Komisia však nemôže dovoliť, aby sa zachovávali minulé obmedzenia, ak už nie sú nevyhnutne potrebné.
- Vlastníci práv musia byť schopní určiť pre seba správnu zmes medzi individuálnym a kolektívnym riadením svojich práv na hudbu.
- Mechanizmy nesmú zbytočne zväzovať ponuky riadenia práv. Musí sa umožniť rozvíjanie individuálneho spravovania práv. Majúc na zreteli životaschopnosť systémov kolektívneho riadenia, vlastníci práv majú mať možnosť používať nové digitálne techniky riadenia práv na individuálne riadenie práv.

⁸⁵

COMP/C-2/38.014 - IFPI „*Simulcasting*“, rozhodnutie z 8. októbra 2002 (Ú. v. EÚ L 107, 30.4.2003).

75. Dňa 24. júna Komisia odsúdila odporúčanú stupnicu minimálnych poplatkov, ktorú používalo Združenie belgických architektov.
76. Stupnicu minimálnych poplatkov prijala Národná rada Združenia belgických architektov v roku 1967 a táto stupnica sa následne niekoľkokrát novelizovala. Jej posledná novelizácia z júna 2002 ju označila ako „usmernenie“ (*indicatif/leidraad*). Stupnica ustanovila minimálne poplatky, ktoré sa majú zaplatiť architektovi za služby vykonané v Belgicku v rámci samostatnej praxe.
77. Komisia usúdila, že rozhodnutie, ktorým sa prijala stupnica poplatkov, bolo nezávislým aktom nariaďujúceho charakteru, za ktorý nieslo toto združenie, konajúce ako združenie podnikov, plnú zodpovednosť. Okrem toho Komisia dospela k záveru, že združenie malo v úmysle koordinovať správanie sa svojich členov na trhu prostredníctvom svojich rozhodnutí ustanovujúcich a meniacich stupnicu. Komisia ďalej zistila, že stupnica sa uplatňovala aspoň do určitej miery.
78. Dôkazy naznačujúce, že stupnica mala snahu obmedziť hospodársku súťaž, zahŕňali zámerne normatívny tón názvu a odôvodnení preambuly, skutočnosť, že združenie za 18 rokov zostavilo a dalo do obehu štandardnú zmluvu, v ktorej jedinou možnosťou na určovanie poplatkov bol odkaz na stupnicu, a skutočnosť, že združenie ďaleko prekročilo rámec iba samotného uvádzania informácií do obehu pre svojich členov, klientov a pre súdy.
79. Hoci rozhodnutie stanovujúce alebo odporúčajúce minimálne poplatky je svojím charakterom veľmi vážnym porušením, Komisia klasifikovala toto porušenie celkovo ako vážne vo svete okolností, že stupnicu poplatkov pravdepodobne neuplatňovali univerzálne všetci architekti a že geografická sféra pôsobnosti rozhodnutia bola obmedzená na jeden členský štát.
80. Pri uložení pokuty vo výške 100 000 eur Komisia považovala za poľahčujúcu okolnosť skutočnosť, že mohli existovať odôvodnené pochybnosti týkajúce sa združenia, či stupnica poplatkov skutočne predstavovala porušenie predtým, ako Komisia prijala svoje rozhodnutie o *CNSD* v roku 1993⁹⁰. Okrem toho politikou Komisie uvedenou v jej správe z 9. februára 2004 je nabádať vnútroštátne regulačné orgány a profesijné organizácie, aby zrevidovali a zmenili svoje obmedzujúce pravidlá, a poskytnúť im príležitosť na takéto konanie. Výška pokuty odzrkadľuje aj postupný prístup⁹¹ Komisie k ukladaniu pokút za postupy uplatňované v profesiách proti hospodárskej súťaži.

⁸⁶ COMP/38.126 – *Santiago*.

⁸⁷ Správa pre tlač IP/04/586.

⁸⁸ Oznámenie Komisie Rade, Európskemu parlamentu a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru – Správa autorských a súvisiacich práv na vnútornom trhu, KOM/2004/261, 16.4.2004.

⁸⁹ COMP/38.549.

⁹⁰ Rozhodnutie č. 93/438/EHS v prípade IV/33.407 – *CNSD* (Ú. v. EÚ L 203, 13.8.1993). Toto rozhodnutie zakázalo fixnú stupnicu poplatkov pre talianskych colných agentov.

⁹¹ Komisia vo svojom prvom rozhodnutí týkajúcom sa sadzieb profesijných organizácií v roku 1993 odsúdila fixné sadzby bez uloženia pokuty. V roku 1996 Komisia prijala rozhodnutie týkajúce sa

81. Dňa 26. októbra Komisia prijala dve rozhodnutia týkajúce sa dvoch zmlúv, ktoré spoločnosť Gaz de France (GDF) uzatvorila v roku 1997, jednej s talianskou plynárenskou spoločnosťou ENI a druhej s talianskou elektrárenskou spoločnosťou ENEL. Predmetom zmluvy medzi spoločnosťami GDF a ENI bola preprava zemného plynu vyťaženého spoločnosťou ENI v severnej Európe spoločnosťou GDF cez územie Francúzska na hranice so Švajčiarskom. Zmluva obsahovala doložku, ktorá vyžadovala od spoločnosti ENI, aby predávala plyn výlučne „v smere nadol od bodu odovzdania dodávky“, t. j. po opustení Francúzska. Zmluva GDF-ENEL sa týkala výmeny skvapalneného zemného plynu, ktorý spoločnosť ENEL ťaží v Nigérii, a obsahovala doložku vyžadujúcu od spoločnosti ENEL, aby využívala plyn v Taliansku.
82. Komisia dospela k záveru, že tieto dve doložky obmedzovali územie, na ktorom strany mohli využívať plyn, a boli určené na rozdelenie vnútroštátnych trhov tým, že bránili odberateľom zemného plynu etablovaným vo Francúzsku získavať dodávky od spoločností ENEL a ENI. To znamená, že predstavovali obmedzenie hospodárskej súťaže v zmysle článku 81 Zmluvy o ES a značnú prekážku pre vytváranie skutočne konkurenčného celoeurópskeho trhu s plynom.
83. Tieto dve rozhodnutia sú o to dôležitejšie vzhľadom na proces liberalizácie, ktorý sa v posledných rokoch začal v európskom plynárenskom sektore a ktorého prednosti sa zhmotňujú len pomaly. Územné obmedzenia sú jedným z kľúčových prvkov v súbore postupov, ktoré udržiavajú rozdelenie európskeho trhu a prispievajú k nedostatku plynulosti v sektore. S prihliadnutím na špecifické osobitosti európskeho plynárenského sektoru a na okolnosti prípadu Komisia sa predsa len rozhodla neuložiť pokuty.

3.2 Vývoj v iných prípadoch

Prémiový obsah pre mediálne trhy

84. Komisia naďalej dáva vysokú prioritu hospodárskej súťaži o prémiový obsah ako hnaciemu motoru pre inováciu na mediálnom trhu s cieľom prispieť k rozvoju spoločnosti založenej na vedomostiach. Jedna dôležitá sada prípadov sa týka práv na športové podujatia, kde Komisia zaujala vyvážený prístup: boj proti koncentrujúcim a obmedzujúcim vplyvom marketingovej politiky spočívajúcej na širokých a výlučných dohodách uzatváraných jedným predávajúcim na jednej strane, pri zohľadňovaní možnej účinnosti spojenej s hromadením obsahu, na strane druhej.
85. V prípade *Bundesliga*, ktorý sa týka spoločného predaja užívateľských práv médií v súvislosti so stretnutiami prvej a druhej nemeckej národnej futbalovej ligy mužstiev, Komisia usúdila, že výlučný predaj komerčných vysielačích práv ligovou asociáciou

odporúčaných sadzieb združenia holandských zasielateľských agentov a uložila mu symbolickú pokutu vo výške 1 000 eur.

⁹² COMP/38.662 - *GDF-ENEL, GDF-ENI*.

by mohol obmedziť hospodársku súťaž medzi klubmi a spoločnosťami v prvej a druhej lige.

86. Po oznámení o predbežnom hodnotení začiatkom roku 2004 ligová asociácia ponúkla záväzky, ktoré boli trhovo testované⁹³ v septembri⁹⁴.
87. Komisia aj ďalej presadzovala svoj postup, pokiaľ ide o *anglickú Premier League* (FAPL)⁹⁵ uverejnením oznámenia o záväzkoch, ktoré ponúkla FAPL⁹⁶. Prebiehajúce konanie v súvislosti so systémom *Eurovízie* pokračovalo vyšetrovaním spojeným so zhromažďovaním údajov týkajúcich sa viacerých aspektov spoločného kupovania a zdieľania športových programov, vrátane práv na prenosy z olympijských hier 2010/2012 verejnoprávnymi rozhlasovými a televíznymi spoločnosťami - členmi EBU. Návrhy a podnety EBU zamerané na zabezpečenie, aby bol systém *Eurovízie* kompatibilný s pravidlami hospodárskej súťaže Európske únie, sa budú musieť riadiť usmerneniami súdov v danom prípade⁹⁷.
88. Dňa 26. októbra Komisia oznámila ukončenie svojho vyšetrovania⁹⁸ v súvislosti s takzvanými doložkami najvyšších výhod (ďalej len „MFN“⁹⁹), ktoré zistila v zmluvách hollywoodskych filmových štúdií so spoločnosťami platenej televízie, s výnimkou dvoch štúdií.
89. Doložky MFN sa vyskytovali vo väčšine „dohôd o výrobe“ medzi hollywoodskymi filmovými štúdiami a európskymi vysielateľmi platenej televízie. Dohody o výrobe sú bežné vo filmovom odvetví Hollywoodu, kde sa štúdiá obvykle dohodnú na predaji celej svojej filmovej produkcie vysielateľom na daný počet rokov. Doložky MFN poskytli štúdiám právo užívať najvýhodnejšie podmienky dohodnuté medzi spoločnosťami platenej televízie a ktorýmkoľvek zo štúdií.
90. Podľa predbežného hodnotenia Komisie kumulatívny účinok doložiek MFN sa prejavil vo vyrovnaní cien platených štúdiám, keďže každé zvýšenie dohodnuté s jedným štúdiom vyvolalo právo na súbežné zvýšenie ceny pre ostatné štúdiá. Komisia usudzuje, že takýto spôsob stanovenia cien je v rozpore so základnými princípmi cenovej konkurencie.
91. Bez toho, aby pripustili porušenie práva hospodárskej súťaže, štúdiá, v súvislosti s ktorými sa vyšetrovanie uzavrelo, sa rozhodli upustiť od doložiek MFN vo svojich jestvujúcich dohodách. Pokiaľ sa neodchýľujú od tohto nového správania sa, nepočíta sa s ďalšími krokmi proti nim. Vyšetrovanie zostáva otvorené vo vzťahu k spoločnostiam NPB Universal a Paramount Pictures Inc., ktoré sa neriadili rozhodnutím súdu.

⁹³ Pozri článok 27 ods. 4 publikácie v Ú. v. EÚ C 299, 14.9.2004.

⁹⁴ Rozhodnutie podľa článku 9 nariadenia č. 1/2003 bolo prijaté v januári 2005.

⁹⁵ COMP/38.173 a 38.453 (Ú. v. EÚ C 115, 30.4.2004).

⁹⁶ Ú. v. EÚ C 115, 30.4.2004.

⁹⁷ Pozri jednotlivé súdne prípady.

⁹⁸ COMP/38.427. Pozri tlačovú správu IP/04/2004, 26.10.2004.

⁹⁹ Tento pojem sa vzťahuje na zásadu dodávateľa s najvyššími výhodami používanú v dohodách.

3.3 Vyšetrovanie sektorov

*Vyšetrovanie sektorov zamerané na predaj športových práv na používanie v sieťach 3G*¹⁰⁰

92. Mobilná technológia tretej generácie (3G) sa teraz veľmi rýchlo rozvíja na celom svete spolu s rastom počtu užívateľov, a to rýchlosťou vyššou, akú zaznamenal systém GSM v tom istom momente svojho rozvoja.
93. Komisia vystupňovala svoje úsilie zabrániť konaniu zameranému proti hospodárskej súťaži, ktoré by mohlo spomaliť rozvoj tohto kľúčového novovznikajúceho trhu.
94. Komisia identifikovala niekoľko typov konania zo strany etablovaných aktérov, ktoré by mohli obmedziť prístup k náplni kľúčových športov pre nových mediálnych operátorov, ako sú odmietnutia dodávok, viazanie televíznych práv na nové mediálne/UMTS práva, embargá zvýhodňujúce televízny prenos pred novými typmi prenosov alebo kúpa nových mediálnych/UMTS práv etablovanými aktérmi na základe exkluzivity.
95. Komisia v snahe plne zhodnotiť špecifiká trhu a vyriešiť jestvujúce a potenciálne problémy súvisiace s prístupom k obsahu 3G, prišlo dňa 30. januára k prieskumu sektoru zameranému na predaj športových práv na používanie v sieťach 3G, a to spoločne s Dozorným orgánom EZVO.
96. Prvá, prieskumná fáza sa skončila v auguste. Umožnila zhromaždiť informácie o stave rozvíjania 3G vrátane predaja práv 3G mobilným operátorom, a poskytla prehľad o typoch obmedzení uvalených na športové práva 3G. Žiadosti o informácie boli adresované viacerým, väčšinou veľkým televíznym kanálom, mobilným operátorom a majiteľom obsahu.
97. Druhá fáza odštartovaná v septembri rozširuje vyšetrovanie na širší okruh aktérov na trhu, zahŕňa však aj následné dotazníky pre aktérov oslovených v prvej fáze. Táto fáza má poskytnúť podrobné informácie o zmluvách ovplyvňujúcich poskytovanie športových práv 3G.

¹⁰⁰

Tlačová správa IP/04/134, 30.1.2004.

Rámček 5: Distribúcia a opravy motorových vozidiel

Počas roku 2004 Komisia pokračovala v monitorovaní implementácie nariadenia č. 1400/2002 a v poskytovaní pomoci zainteresovaným stranám, pokiaľ ide o jeho výklad. V priebehu tohto obdobia bolo možné pozorovať niekoľko novovznikajúcich trendov. Konkrétne, ceny automobilov sa v priemere zvyšovali pomalšie ako ceny iných tovarov a súčasne vykazovali jasné znaky väčšej konvergencie v celej Európskej únii. Konsolidácia v sieti dílerov pokračovala, ale mnohí díleri, ktorých zmluvy sa skončili v dôsledku reorganizácie siete, boli schopní využiť výhody skupinovej výnimky a udržať sa na trhu ako autorizovaní opravári. Urobili sa aj nové investície do vylepšených distribučných a opravárskych zariadení. Je však evidentné, že takýto vývoj nemôže poskytovať viac ako predbežný náznak, pokiaľ ide o vplyvy novej skupinovej výnimky, ktorej vplyv na trh možno plne oceniť až po dlhšom čase.

V súlade so svojou úlohou pravidelne monitorovať uplatňovanie nariadenia č. 1400/2002 Komisia vykonala hĺbkové monitorovanie systémov, ktoré používajú výrobcovia osobných a nákladných automobilov, aby umožnili nezávislým operátorom prístup k technickým informáciám súvisiacim s opravami. Okrem toho Komisia pokračovala v monitorovaní vývoja cien automobilov v celej Európskej únii a vydala dve správy - vo februári a v júli. Posledná z nich sa vzťahovala na prvých šesť mesiacov po nadobudnutí účinnosti nového nariadenia a prvý raz obsahovala údaje týkajúce sa všetkých 25 členských štátov (podrobnosti pozri nižšie).

Okrem toho v období, na ktoré sa vzťahuje uvedená správa, Komisia preorientovala svoje aktivity presadzovania na niektoré prípady, ktoré nastoľujú dôležité otázky hospodárskej súťaže. Patria k nim problémy týkajúce sa prístupu autorizovaných a nezávislých opravárov k OEM a konkurenčným náhradným dielom, možnej existencie umelých prekážok pre vstup do autorizovaných opravárskych sietí, ako aj údajných obmedzení schopnosti dílerov predávať motorové vozidlá konkurenčných značiek. Hoci tieto otázky sa ešte len skúmajú v rámci prebiehajúcich vyšetrovaní, Komisia predniesla svoje stanovisko k prípadu týkajúcemu sa dohôd spoločnosti Porsche o distribúcii a službách, v ktorom objasnila uplatňovanie pravidla *de minimis* v súvislosti s implementáciou nariadenia č. 1400/2002 (pozri nižšie).

Nadobudnutie účinnosti nariadenia č. 1/2003 a z toho vyplývajúce poverenie súdov a orgánov hospodárskej súťaže členských štátov poskytlo orgánom hospodárskej súťaže tiež príležitosť plne využiť príslušné poznatky zo sektora motorových vozidiel a zužitkovať mechanizmus spolupráce utvorený v rámci ECN. V tejto súvislosti Komisia usporiadala dňa 19. októbra pracovnú konferenciu, na ktorej sa stretli predstavitelia vnútroštátnych orgánov hospodárskej súťaže, aby si vymenili skúsenosti a posúdili implementáciu nariadenia č. 1400/2002.

Prístup k technickým informáciám

Komisia uverejnila v októbri štúdiu o prístupe k technickým informáciám pre nezávislých operátorov v automobilovom sektore. Štúdia, ktorú na žiadosť Komisie vypracovala IKA (Univerzita v Aachene), skúmala, ako výrobcovia dodržiavali nariadenie, pokiaľ ide o poskytovanie technických informácií pre opravovne automobilov, výrobcov nástrojov a pre vydavateľov. Všetky tieto typy operátorov majú zohrávať významnú úlohu pri zabezpečovaní zdravej hospodárskej súťaže pri zabezpečovaní oprav automobilov, najmä s prihliadnutím na to, že pokroky v technike robia aj tie najzákladnejšie opravy čoraz zložitejšími. Štúdia ukazuje, že sú dostupné technické informácie pre takmer všetky modely, ktoré sa začali vyrábať v posledných desiatich rokoch, a to buď na internete, na CD/DVD a/alebo vytlačené na papieri. Kvalita poskytovania informácií je však často dosť neuspokojivá, pretože je ťažké nájsť informácie, alebo sú informácie dostupné len vo veľkých, drahých balíkoch. Ich obsah je tiež často nedostatočný, pričom niektorí výrobcovia zadržávajú značnú časť informácií, ktoré sú veľmi dôležité napríklad pre výrobcov diagnostických nástrojov. Napokon, vydavatelia technických informácií, ktorých produkty si nezávislí opravári vysoko cenia, majú ťažkosti so získavaním informácií, ktoré potrebujú.

Priaznivé trendy v oblasti rozdielov v cenách automobilov

V marci a júli Komisia uverejnila správy o rozdieloch v cenách automobilov v rámci Európskej únie. Z perspektívy hospodárskej súťaže posledné dve vydania opierajúce sa o údaje z novembra a mája vyjavili pomerne uspokojivé trendy k cenovej konvergencii v rámci eurozóny. Zatiaľ čo správa vydaná v júli 2003 ukázala, že cenové rozdiely pre jednu tretinu modelov prekročili 20 % v rámci celej eurozóny, v poslednom vydaní tento podiel klesol takmer na jednu štvrtinu modelov. Okrem toho treba poznamenať, že táto konvergencia sa uskutočňuje na celkovom pozadí pomernej cenovej stability v Európskej únii. V porovnaní s júlom 2003 cenový index pre automobily v Európskej únii sa v júli 2004 zvýšil len o 0,6 % oproti 2,3 % celkovej inflácii. Júlové vydanie Správy o cenách automobilov prvý raz obsahuje ceny v desiatich nových členských štátoch, ktoré, ako sa zdá, nie sú veľmi odlišné od cien v európskej pätnástke: niektoré modely sú v niektorých nových členských štátoch lacnejšie, ale ostatné nie. V porovnaní s júlom 2003 sa cenový index pre automobily v júli 2004 výrazne zvýšil v Poľsku (+ 8,4 %) a Lotyšsku (+ 4,1 %), ale klesol v Estónsku (- 6,8 %), Litve (- 4,9 %) a Českej republike (- 3,3 %).

Dohody spoločnosti Porsche o distribúcii a popredajných službách

Dňa 30. apríla Komisia uzavrela konanie týkajúce sa nových štandardných dohôd s dovozcami, dílermi a autorizovanými opravármi, ktoré oznámila spoločnosť Porsche. Tento výrobca automobilov súhlasil s úpravou týchto dohôd, ktoré sa používajú v celej Európskej únii a Európskom hospodárskom priestore, s cieľom zabezpečiť, aby už neobsahovali žiadne „konzervatívne obmedzenia“ ustanovené v článku 4 nariadenia č. 1400/2002. Konkrétne, upravené dohody o distribúcii už neobmedzujú schopnosť dílerov spoločnosti Porsche uzatvárať vedľajšie dohody o poskytovaní popredajných služieb ktorémukoľvek autorizovanému servisnému stredisku Porsche, hoci servisné strediská Porsche už nie sú povinné predávať nové automobily.

Komisia sa rozhodla nepokračovať ďalej vo svojom vyšetrowaní v súvislosti s ďalšími ustanoveniami dohôd spoločnosti Porsche o distribúcii, pretože sa ukázalo, že spoločnosť Porsche má iba menej ako 5 % podiel na všetkých vnútroštátnych trhoch v Európskej únii, pokiaľ ide o predaj športových automobilov vyššej kategórie a športových úžitkových vozidiel. Treba pripomenúť, že oznámenie o *de minimis* vysvetľuje, že dodávateľ, ktorý prevádzkuje distribučný systém na trhu, kde takmer všetci operátori používajú ten istý druh obmedzujúcich dohôd, neprispieva významne ku kumulatívnemu účinku, ak jeho podiel na trhu neprekračuje 5 % a ak dohody neobsahujú konzervatívne obmedzenia.

Pokiaľ ide o dohody o popredajných službách, spoločnosť Porsche akceptovala, že nemôže spadať do sféry pôsobnosti skupinovej výnimky, ak používa kvantitatívnu selektívnu distribúciu pre svoju sieť autorizovaných servisných stredísk Porsche, keďže podiel jej siete na trhu opráv automobilov Porsche je vyšší ako 30 % a oznámenie o *de minimis* sa evidentne neuplatňuje. Používanie čisto kvalitatívneho výberu otvára sieť pre kvalifikovaných operátorov, ktorí chcú prevádzkovať autorizované servisné stredisko Porsche, a za týmto účelom spoločnosť Porsche súhlasila s tým, že sprístupní relevantné kvalitatívne kritériá všetkým zainteresovaným opravárom.

4. OPATRENIA ŠTÁTU (ŠTÁTNE PODNIKY / PODNIKY S VÝLUČNÝMI A OSOBITNÝMI PRÁVAMI)

4.1 Rozhodnutia

Obmedzenia na spracovanie pošty¹⁰¹

98. Dňa 20. októbra Komisia prijala rozhodnutie na základe článku 86 týkajúce sa niektorých ustanovení nemeckého poštového regulačného rámca, ktorý bráni komerčným firmám zaoberajúcim sa spracovaním pošty získavať zľavy za doručovanie predtriedených listov v triediacich strediskách spoločnosti Deutsche Post AG (DPAG). Na základe sťažnosti, ktorú podalo BdKEP, nemecké združenie poskytovateľov poštových služieb, Komisia zistila, že napadnuté ustanovenia nemeckého poštového práva podnecujú spoločnosť DPAG zneužívať svoje dominantné postavenie a tak porušovať článok 82 dvoma spôsobmi. Po prvé, ustanovenia nabádajú spoločnosť DPAG, aby rozširovala svoju trhovú silu z (vyhradeného) trhu pre základné dodávateľské poštové služby na (liberalizovaný) trh pre služby spracovania pošty. Po druhé, podnecujú spoločnosť DPAG, aby rozlišovala medzi veľkými odosielateľmi pošty, ktorí majú prístup k triediacim strediskám na nižšej úrovni a k súvisiacim zľavám, na jednej strane, a komerčnými poskytovateľmi takýchto služieb, ktorí nemajú prístup k týmto zľavám, na strane druhej. To značne znevýhodňuje tieto firmy v hospodárskej súťaži a znemožňuje nemeckému trhu spracovania pošty rozvíjať svoj potenciál.
99. Spracovanie pošty zahŕňa vytváranie poštových položiek (tlač, vkladanie listov do obálok, etiketovanie, frankovanie), ich zhromažďovanie, vkladanie do poštových vriec alebo kontajnerov pri dodržiavaní určitých noriem, ich spájanie do zväzkov a triedenie vo väčšej alebo menšej miere podľa miesta určenia a ich doručovanie do prístupových miest prevádzkovaných univerzálnym poskytovateľom služieb. Možnosť zaobstarať si zľavy spojené s prechodom z vyššej na nižšiu úroveň služieb, t. j. úspory na poštovnom, je pre klientov na tomto trhu kľúčovým predajným argumentom.
100. Spoločnosť DPAG má výhradné právo vyberať, triediť, prepravovať a doručovať listy vážiace menej ako 100 gramov (takzvaná vyhradená oblasť). Poskytovanie služieb spracovania pošty vrátane predtriedenia pošty a jej prepravy z priestorov odosielateľa do vybraného miesta prístupu k sieti vykonávajúceho úradu, nespadá do rámca vyhradenej oblasti poštovej smernice¹⁰².
101. Komisia zistila, že nemecká vláda nepreukázala, že bránenie komerčným poskytovateľom služieb získavať horeuvedené zľavy bolo opodstatnené na základe článku 86 ods. 2, a pripomenula, že, ako je ustanovené v jej oznámení z roku 1998 o

¹⁰¹ COMP/38.745, ešte neuverejnené v *Úradnom vestníku*.

¹⁰² Smernica Európskeho parlamentu a Rady č. 97/67/ES z 15. decembra 1997 o spoločných pravidlách pre rozvoj vnútorného trhu poštových služieb Spoločenstva a zvýšenie kvality týchto služieb (Ú. v. ES L 15, 21.1.1998), zmenená a doplnená smernicou č. 2002/39/ES z 10. júna 2002 (Ú. v. ES L 176, 5.7.2002).

uplatňovaní pravidiel hospodárskej súťaže na poštový sektor¹⁰³, komerčné firmy zaoberajúce sa spracovaním pošty majú mať možnosť voľne si vyberať spomedzi dostupných prístupových miest do verejnej poštovej siete na nediskriminačnom základe¹⁰⁴.

4.2 Zamietnutie sťažností

*UFEX*¹⁰⁵

102. Dňa 19. novembra Komisia prijala rozhodnutie zamietajúce sťažnosť, ktorú podali spoločnosť l'Union Française de l'Express a jej traja členovia, spoločnosti DHL, FedEx a Crie, proti Francúzskej republike, spoločnostiam La Poste a Chronopost, vzhľadom na nedostatočný záujem Spoločenstva pokračovať vo vyšetrowaní. Zamietnutie sa týka tvrdenia navrhovateľov, že spoločnosť La Poste sa protizákonne snažila rozšíriť svoje dominantné postavenie z vyhradeného trhu bežných poštových služieb na trh expresných poštových služieb vo Francúzsku, na ktorom pôsobí jej sesterská spoločnosť Chronopost, čím porušila články 86 a 82. Údajné zneužívanie zahŕňalo krížové subvencovanie v čase, keď spoločnosť Chronopost začala (v roku 1986) svoju činnosť a neskôr, ktoré spočívalo v poskytovaní komerčnej a logistickej pomoci Chronopostu pri neadekvátne nízkych nákladoch, čo umožnilo tejto spoločnosti uplatňovať protizákonne nízke ceny zamerané na vyradenie konkurentov. Opätovné preskúmanie sťažnosti sa uskutočnilo po žiadosti navrhovateľov v septembri 2000 potom, čo séria rozhodnutí Európskeho súdneho dvora a Súdu prvého stupňa zrušila prvé zamietajúce rozhodnutie prijaté v decembri 1994. V súvislosti s nedostatočným záujmom Spoločenstva na ďalšom vyšetrowaní prípadu nové zamietajúce rozhodnutie zdôrazňuje, okrem iných dôvodov, skutočnosť, že metódy uvedené v sťažnosti - ktoré v žiadnom prípade neboli náležité zistené - boli ukončené pred viac ako desiatimi rokmi a že odvtedy sa na relevantnom trhu nepozorovali žiadne trvalé účinky nepriaznivé pre hospodársku súťaž, ktoré by sa im mohli pripísať.

¹⁰³ Oznámenie Komisie o uplatňovaní pravidiel hospodárskej súťaže na poštový sektor a na hodnotenie niektorých štátnych opatrení týkajúcich sa poštových služieb (Ú. v. ES C 39, 6.2.1998).

¹⁰⁴ Nemecko aj spoločnosť DPAG sa proti tomuto rozhodnutiu odvolali: prípady T-490/04 a T-493/04.

¹⁰⁵ COMP/38.663 - *UFEX*.

C – ECN: Prehľad spolupráce

1. VŠEOBECNÝ PREHĽAD

Vytvorenie ECN

103. Jedným z hlavných cieľov nariadenia č. 1/2003 a modernizačného balíka bola väčšia angažovanosť vnútroštátnych verejných presadzovateľov v uplatňovaní pravidiel hospodárskej súťaže Európskej únie. V záujme zabezpečenia dôsledného uplatňovania článkov 81 a 82 v systéme súbežných kompetencií bol utvorený mechanizmus pre spoluprácu medzi orgánmi. Články 11 a 12 nariadenia č. 1/2003 a oznámenie o sieti¹⁰⁶ sú hlavnými piliermi, o ktoré sa opiera fungovanie systému a spolupráca v rámci Európskej siete hospodárskej súťaže (ECN).
104. ECN pozostáva z vnútroštátnych orgánov hospodárskej súťaže (NCA) ustanovených na základe článku 35 nariadenia č. 1/2003 a z Komisie. Spolupráca v rámci ECN sa začala už v roku 2003: boli zriadené pracovné skupiny, ktorých úlohou je diskutovať o niektorých kľúčových aspektoch oznámenia o sieti, a na tomto fóre sa skúmali všeobecné otázky súvisiace s prechodom na nový systém presadzovania. Okrem toho sa utvorilo 14 podskupín na účely diskutovania o konkrétnych otázkach daného sektoru. Rok 2004 bol prvým rokom, v ktorom bola ECN plne prevádzkyschopná a angažovala sa v jednotlivých prípadoch uplatňovania pravidiel Európskej únie pre hospodársku súťaž. Do 1. mája boli vytvorené sofistikované podporné systémy informačných technológií, ktoré poskytli všetkým členom možnosť sledovať prípady riešené v rámci siete a vymieňať si skúsenosti.

Pridelovanie prípadov

105. S cieľom umožniť efektívne pridelenie prípadov sa orgány v rámci siete navzájom informujú pred prvým formálnym vyšetrovacím opatrením alebo tesne po ňom vo všetkých prípadoch, v ktorých sa uplatňujú články 81 alebo 82. V roku 2004 bolo do siete predložených celkovo 298 prípadov: z toho 99 prípadov predložila Komisia a 199 vnútroštátne orgány hospodárskej súťaže.
106. Prerozdeľovanie prípadov oznámených sieti bolo podľa očakávania mimoriadne zriedkavé (menej ako 1 % prípadov). Prípady obvykle zostávali u orgánov, ktoré ich začali vyšetrovať.
107. V niektorých prípadoch sa uskutočnili dvojstranné rokovania medzi Komisiou a vnútroštátnymi orgánmi hospodárskej súťaže, ktorých výsledkom bol súhlas uvedených orgánov zaoberať sa sťažnosťami, ktoré boli pôvodne podané Komisii. V jednom prípade došlo k prerozdeleniu v neskoršej etape, keď Komisia začala konanie s cieľom prijať záväzky pre celé Spoločenstvo¹⁰⁷, aj keď niektoré vnútroštátne orgány pre hospodársku súťaž už konali v danom prípade.

¹⁰⁶ Pozri oddiel I.A.I.
¹⁰⁷ COMP/39.116.

Vzájomná pomoc pri zisťovaní skutočností

108. Nariadenie č. 1/2003 poskytuje členom siete nástroje, ktoré im umožňujú vzájomne si pomáhať pri vykonávaní opatrení spojených s vyšetrovaním v mene iného orgánu (článok 22) a, všeobecnejšie, pri výmene informácií (článok 12). Už od prvých dní uplatňovania nariadenia č. 1/2003 viaceré orgány využívali článok 22: inšpekcie sa vykonávali na žiadosť viacerých vnútroštátnych orgánov hospodárskej súťaže a zhromaždené informácie sa odovzdávali podľa článku 12. Celkovo sa článok 22 využil v priebehu 8 mesiacov 11-krát.
109. Okrem toho členovia siete pravidelne využívajú možnosť vymieňať si informácie podľa článku 12. Najmenej vo dvoch prípadoch si vymenili informácie v záležitostiach spojených so zhovievavosťou so súhlasom žiadateľa o zhovievavosť.

Dôsledné uplatňovanie práva Európskej únie

110. Podľa článku 11 ods. 4 nariadenia č. 1/2003 NCA musia informovať Komisiu najmenej 30 dní pred prijatím negatívnych rozhodnutí. V čase od 1. mája bola Komisia informovaná o 33 prípadoch hospodárskej súťaže, v ktorých NCA počítali s prijatím rozhodnutia na základe článku 81 a/alebo článku 82. Osemnásť z týchto prípadov súviselo s článkom 81, trinásť s článkom 82 a dva prípady súviseli s obidvoma článkami. V niektorých z týchto prípadov Generálne riaditeľstvo pre hospodársku súťaž predložilo NCA svoje pripomienky. Ani v jednom z týchto prípadov Komisia nezačala konanie tak, aby bol NCA pozbavený kompetencií podľa článku 11 ods. 6 nariadenia č. 1/2003.

Všeobecné zbližovanie vnútroštátnych zákonov

111. Napokon v roku 2004 došlo k zásadnej revízii viacerých vnútroštátnych zákonov. Takmer všetky tieto zmeny vyústili do vyššej miery zbližovania medzi vnútroštátnymi systémami a nariadením č. 1/2003. Celkovo 20 členských štátov zrušilo alebo má v úmysle zrušiť svoje vnútroštátne oznamovacie systémy a 17 členských štátov má úplne alebo čiastočne konvergentné programy zhovievavosti. Tento vývoj významne prispieva k zjednodušeniu dodržiavania predpisov pre podnikanie a k lepšiemu fungovaniu systému.

2. UPLATŇOVANIE PRAVIDIEL EÚ PRE HOSPODÁRSKU SÚŤAŽ VNÚTROŠTÁTNYMI SÚDMI V EÚ: SPRÁVA O IMPLEMENTÁCII ČLÁNKU 15 NARIADENIA Č. 1/2003

Žiadosti o stanovisko

112. Článok 15 ods. 1 nariadenia č. 1/2003 poskytuje vnútroštátnym sudcom možnosť požiadať Komisiu o informácie, ktoré má k dispozícii, alebo o stanovisko k otázkam týkajúcim sa uplatňovania pravidiel EÚ pre hospodársku súťaž. V roku 2004 Komisia dostala 9 žiadostí o stanovisko: 6 žiadostí prišlo od španielskych súdov a všetky sa zaoberali podobným typom dohôd o distribúcii v sektore energetiky, ktoré nastoľovali hlavne otázky o rozlišovaní medzi agentom a maloobchodníkom v

zmysle práva EÚ v oblasti hospodárskej súťaže a obsahovali tak doložky súvisiace so stanovením maximálnej obchodnej ceny palív, ako aj doložky o nekonkurencii v oblasti palív, čo by mohlo viesť k prepadnutiu trhu. Odpovede Komisie na týchto 6 žiadostí sa zväčša zakladali na predbežnom hodnotení v prípade *Repsol CPP*¹⁰⁸.

113. Belgické právo v oblasti hospodárskej súťaže vyžaduje od belgických súdov, aby sa obracali na Bruselský odvolací súd so žiadosťou o predbežné rozhodnutie vždy, keď majú pochybnosti o uplatňovaní pravidiel hospodárskej súťaže. Začiatkom decembra Bruselský odvolací súd predložil Komisii tri takéto postúpenia ako žiadosti o stanovisko. Tieto žiadosti nastolili otázky týkajúce sa súčasného uplatňovania článkov 81 a 82 Zmluvy o ES, sféry pôsobnosti článku 82 písm. c) Zmluvy o ES, nariadenia Komisie č. 790/1999 o skupinovej výnimke (o vertikálnych dohodách), ako aj sprievodných usmernení a oznámenia o *de minimis*.

Verejná databáza rozsudkov vnútroštátnych súdov

114. Článok 15 ods. 2 nariadenia č. 1/2003 vyžaduje od členských štátov EÚ, aby predložili Komisii kópiu každého písomného rozsudku vydaného vnútroštátnymi súdmi, v ktorom sa rozhodovalo o uplatňovaní článku 81 alebo 82 Zmluvy o ES. Komisia dostala 36 rozsudkov vynesenej od mája 2004, ktoré boli umiestnené na internetovú stránku Generálneho riaditeľstva pre hospodársku súťaž, pokiaľ ich odovzdávajúci orgán neoznačil za dôverné¹⁰⁹. Prevažná väčšina týchto rozsudkov (29) vyplynula zo súkromných činností presadzovania zameraných vo väčšine prípadov na zrušenie dohody z dôvodu jej nezlučiteľnosti s pravidlami Európskej únie pre hospodársku súťaž.

Predkladanie pripomienok Komisiou a vnútroštátnymi orgánmi hospodárskej súťaže

115. Článok 15 ods. 3 nariadenia č. 1/2003 umožňuje Komisii a vnútroštátnym orgánom hospodárskej súťaže predkladať vnútroštátnym súdom pripomienky k otázkam týkajúcim sa uplatňovania pravidiel Európskej únie pre hospodársku súťaž. Komisia túto možnosť zatiaľ nevyužila, ale belgické, francúzske a nemecké orgány hospodárskej súťaže tak urobili. Treba však poznamenať, že tieto orgány hospodárskej súťaže mali už aj pred 1. májom 2004 právomoc predkladať pripomienky svojim vnútroštátnym súdom na základe ich vnútroštátneho práva.

Financovanie vzdelávania vnútroštátnych sudcov o práve EÚ v oblasti hospodárskej súťaže

116. Od roku 2002 Komisia spolufinancuje projekty zamerané na vzdelávanie vnútroštátnych sudcov o práve EÚ v oblasti hospodárskej súťaže. V roku 2004 Komisia spolufinancovala 4 vzdelávacie projekty¹¹⁰ a vydala výzvu na predkladanie

¹⁰⁸ Pozri bod 6 článku 27 ods. 4 oznámenia (Ú. v. EÚ C 258, 20.10.2004).

¹⁰⁹ Verzie vnútroštátnych rozsudkov, ktoré nemajú dôverný charakter, možno nájsť na internetovej stránke: http://europa.eu.int/comm/competition/antitrust/national_courts/index_en.html.

¹¹⁰ Ďalšie podrobnosti o spolufinancovaných projektoch možno nájsť na internetovej stránke GR pre hospodársku súťaž: http://europa.eu.int/comm/dgs/competition/proposals2/table_of_projects_co_financed_out_of_3rd_call.pdf.

projektov, čo viedlo k uzatvoreniu ďalších 10 zmlúv o vzdelávaní okolo 700 vnútroštátnych sudcov zo všetkých 25 členských štátov EÚ v roku 2005¹¹¹, na ktoré sa viazalo vyše 400 000 eur.

3. ENERGETIKA

117. V roku 2004 Komisia zriadila podskupinu ECN pre energetiku. Jej úlohou je poskytovať fórum na diskusie o kľúčových otázkach a vypracovať spoločný prístup k uplatňovaniu pravidiel Európskej únie pre hospodársku súťaž na trhoch energetiky a stimulovať monitorovanie hospodárskej súťaže na trhoch energetiky na úrovni EÚ. Zámerom podskupiny pre energetiku je usporadúvať tak technické zasadania, ako aj schôdzky na vysokej úrovni, na ktoré môžu byť pozývaní regulátori.
118. V septembri sa uskutočnil Deň energetiky na vysokej úrovni pre riaditeľov vnútroštátnych orgánov hospodárskej súťaže. Boli pozvaní aj vnútroštátni regulátori pre energetiku. Toto stretnutie sa zameralo na dve otázky: úloha orgánov hospodárskej súťaže a regulátorov v úsilí skončiť s konaním zameraným proti hospodárskej súťaži; a ako odstrániť zostávajúce prekážky pre vstup na trh.
119. Prvé technické zasadanie podskupiny pre energetiku sa uskutočnilo v decembri. Okrem diskusie o budúcom pracovnom programe podskupiny sa jeho program zamerlal na dve témy: dlhodobé zmluvy v odberateľskom plynárenskom sektore a vyšetrovania v sektore energetiky. Bolo dohodnuté, že podskupina pre energetiku sa má zamerať na hospodársku súťaž v plynárenskom a elektrárenskam sektore bez úplného vylúčenia diskusie o trhoch s inými zdrojmi energie (napr. s benzínom). Účastníci zasadania prediskutovali dokument, ktorý vypracovalo Generálne riaditeľstvo pre hospodársku súťaž, o dlhodobých zmluvách v odberateľskom plynárenskom sektore. Generálne riaditeľstvo pre hospodársku súťaž dalo do obehu dokument o vyšetrovaní v sektore a na zasadaní došlo k zaujímavej výmene skúseností s vnútroštátnymi orgánmi hospodárskej súťaže o vyšetrovaní v plynárenskom a elektrárenskam sektore.

4. DOPRAVA

Pracovná skupina ECA pre leteckú dopravu

120. ECA (Európske orgány hospodárskej súťaže) zriadili počas plenárneho zasadania v Aténach v apríli 2002 pracovnú skupinu pre leteckú dopravu s cieľom zlepšiť spoluprácu medzi nimi, pokiaľ ide o ich transakcie s leteckým odvetvím a usilovať sa o skvalitnenie hospodárskej súťaže v tomto sektore. ECA sú toho názoru, že hospodársku súťaž medzi leteckými spoločnosťami ovplyvňujú určité špecifické črty leteckého odvetvia, najmä jeho sieťový charakter. Pracovná skupina uverejnila dňa 13. mája „správu o fúziách a alianciách v civilnom letectve“¹¹², v ktorej sa uvádza

¹¹¹ Výzvy na predkladanie projektov pre tento vzdelávací program možno nájsť na internetovej stránke GR pre hospodársku súťaž. Výzvu pre rok 2005 nájdete na internetovej stránke: http://europa.eu.int/comm/dgs/competition/proposals2/20040316_call/call_en.pdf

¹¹² Správa je dostupná na: http://europa.eu.int/comm/competition/publications/eca/report_air_traffic.pdf

prehľad súčasných metód ECA v oblasti presadzovania súvisiacich s definovaním trhu, hodnotením hospodárskej súťaže a nápravnými opatreniami v tejto oblasti.

Železnice

121. Podskupina pre železnice sa druhý raz zišla dňa 29. júna a prediskutovala výsledky prieskumu trhu, ktorý uskutočnila spoločne s Generálnym riaditeľstvom pre hospodársku súťaž a vnútroštátnymi orgánmi hospodárskej súťaže ohľadne prekážok pre efektívnu hospodársku súťaž v sektore nákladnej železničnej dopravy. Zdôraznila, že informácie, síce mimoriadne vyčerpávajúce, poskytnú trhoví aktéri na neformálnom základe a bude potrebné ich overiť. Podskupina prediskutovala aj návrh dokumentu o najlepšej praxi vo vzťahoch medzi vnútroštátnymi orgánmi hospodárskej súťaže a železničnými regulačnými orgánmi (ustanovenie posledne menovaných bolo požiadavkou prvého balíka železničných smerníc) pri príprave spoločného zasadania obidvoch skupín v náležitom čase.

5. FINANČNÉ SLUŽBY

122. Podskupiny ECN v sektore finančných služieb pôsobili počas roku 2004 v oblastiach platobných kariet, poisťovníctva a cenných papierov.
123. Podskupina ECN pre siete platobných kariet sa prvý raz zišla v Bruseli dňa 17. júna. Hlavným účelom zasadania bolo, aby Komisia predložila vnútroštátnym orgánom hospodárskej súťaže výsledky svojich trhových štúdií o platbách kreditnými a debetnými kartami v Európe. Na tomto základe sa uskutočnila diskusia o špecifických prípadoch, ako aj o metodických otázkach a vývoji v danom odvetví. Tento druh aktívnej koordinácie má za cieľ vytvoriť spoločnú základňu poznatkov a spoločné chápanie otázok hospodárskej súťaže v oblasti platobných kariet. Viacerí predstavitelia vnútroštátnych orgánov hospodárskej súťaže (Dánsko, Poľsko a Spojené kráľovstvo) predložili výsledky svojich prebiehajúcich vyšetrení týkajúcich sa dohôd o výmenných poplatkoch sietí platobných kariet pôsobiacich v ich krajinách. Holandské, fínske a talianske orgány hospodárskej súťaže prezentovali svoje prípady týkajúce sa domácich sietí debetných kariet. Niektorí delegáti upozornili na to, že úroveň výmeny v systémoch debetných kariet je spojená s úrovňou hospodárskej súťaže na nadobúdajúcich a emitujúcich trhoch. Vo viacerých krajinách Európskej únie miestne banky uvažujú aj o tom, že opustia existujúcu domácu sieť platobných kariet, aby sa pripojili k medzinárodnému systému platobných kariet, ktorý im poskytne dodatočné príjmy z výmenných poplatkov. V členských štátoch, v ktorých sa dve medzinárodné siete platobných kariet, Visa a MasterCard, etablovali ako miestne siete debetných kariet, výmena prevažuje a je nastavená na vysokej úrovni. Diskusia ukázala, že v tomto sektore je potrebné koordinovať v celej Európe presadzovanie v oblasti hospodárskej súťaže.
124. Druhé zasadanie podskupiny ECN pre poisťovníctvo sa uskutočnilo v Bruseli dňa 27. októbra. Počas tohto druhého zasadania sa ukázalo, že provízie poisťovacích sprostredkovateľov a maklérov sú ústredným bodom pre trhovú analýzu, ktorú vykonali viaceré orgány v tejto sieti, a z týchto prieskumov vyplynula celá paleta možných otázok hospodárskej súťaže.
125. Členovia siete expertov na cenné papiere sa zišli druhý raz v júni. Napriek zložitosti tejto témy počty účastníkov boli vysoké a príspevky do diskusií boli veľmi aktívne.

Cieľom zasadania bolo, po prvé, dosiahnuť vzájomné porozumenie medzi všetkými vnútroštátnymi orgánmi v súvislosti s obchodovaním s cennými papiermi a ich zúčtovaním a vysporiadaním v Európskej únii 25 členských štátov, a po druhé, uskutočniť vzájomnú výmenu názorov na hospodársku súťaž a regulačné aktivity v sektore cenných papierov.

126. Komisia zhromaždila údaje zo spätnej väzby od vnútroštátnych orgánov s cieľom skvalitniť budúce zasadania a kontakty medzi orgánmi hospodárskej súťaže.

D – VYBRANÉ SÚDNE PRÍPADY

Adalat

127. Dňa 6. januára¹¹³ Európsky súdny dvor (ESD) vyniesol rozsudok týkajúci sa dvoch odvolaní, z ktorých jedno bolo podané Komisii proti rozsudku¹¹⁴ Súdu prvého stupňa (CFI) v prípade *Adalat*. Súd prvej inštancie zrušil rozhodnutie Komisie¹¹⁵ konštatujúce porušenie článku 81 Zmluvy o ES vo forme zákazu vývozu v zmluvnom vzťahu medzi spoločnosťou Bayer a jej dílermi. V tejto súvislosti Súd prvého stupňa rozhodol, že Komisia nezistila na úrovni nevyhnutných právnych noriem, že díleri súhlasili s komerčnou politikou spoločnosti Bayer a že pri absencii dohody sa článok 81 nevzťahoval na takéto konanie. Súdny dvor, potvrdzujúc, že na základe dôkazov, ktoré uviedla Komisia, nebola zistená zhoda vôle, objasnil koncepciu dohody podľa článku 81 Zmluvy o ES. Treba však poznamenať, že Súdny dvor explicitne dáva najavo, že ani prípadné uplatňovanie iných aspektov článku 81 Zmluvy o ES, ani článok 82 Zmluvy o ES, ani iné možné definície relevantného trhu neboli otázkami týchto konaní.

Kartelová dohoda o cemente

128. Európsky súdny dvor svojím rozsudkom zo 7. januára¹¹⁶ na základe odvolania znížil pokutu, ktorú Komisia uložila¹¹⁷ jednému z odvolávajúcich sa za jeho spoluúčasť na kartelovej dohode o cemente. Európsky súdny dvor usúdil, že v záujme zistenia obratu na účely výpočtu pokuty nie je možné prihliadať na obrat dcérskych firiem spoločnosti Ciments français SA, pretože táto spoločnosť prevzala kontrolu nad uvedenými dcérskymi firmami až potom, keď sa zapojila do predmetného porušovania. Európsky súdny dvor zamietol zvyšnú časť odvolaní, čím do značnej miery potvrdil rozsudok Súdu prvého stupňa¹¹⁸.

Poštové služby: Asempre

129. Európsky súdny dvor svojím rozsudkom z 11. marca¹¹⁹ vydal predbežné rozhodnutie poskytujúce výklad smernice č. 97/67ES¹²⁰ o spoločných pravidlách pre rozvoj vnútorného trhu poštových služieb Spoločenstva a zvýšenie kvality služieb.

¹¹³ Spojené prípady C-2/01 P *Bundesverband der Arzneimittel-Importeure eV a Komisia v Bayer* a C-3/01 P *Komisia v Bayer*, ešte neohlásené.

¹¹⁴ Rozsudok v prípade T-41/96 *Bayer* [2000] ECR II-3383.

¹¹⁵ Rozhodnutie z 10. januára 1996 v prípade COMP/34.279 *Adalat*. Tento prípad sa týkal obmedzení na súbežné dovozy farmaceutických výrobkov a je nazvaný podľa výrobku vyrábaného spoločnosťou Bayer, ktorej sa konanie týkalo.

¹¹⁶ Spojené prípady C-204/00 P *Aalborg Portland A/S*, C-205/00 P *Irish Cement Ltd*, C-211/00 P *Ciments français SA*, C-213/00 P *Italcementi - Fabbriche Riunite Cemento SpA*, C-217/00 P *Buzzi Unicem SpA* a C-219/00 *Cementir - Cementerie del Tirreno SpA*, ešte neohlásené.

¹¹⁷ Rozhodnutie z 30. novembra 1994 v prípadoch COMP/33.126 a COMP/33.322 - *Cement*.

¹¹⁸ Rozsudok v spojených prípadoch T-25/95, T-26/95, T-30/95 až T-32/95, T-34/95 až T-39/95, T-42/95 až T-46/95, T-48/95, T-50/95 až T-65/95, T-68/95 až T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 a T-104/95 *Cimenteries CBR a Ostatní* [2000] ECR II-491.

¹¹⁹ Prípad C-240/02 *Asempre a Ostatní*, ešte neohlásený.

¹²⁰ Ú. v. ES L 15, 21.1.1998.

Európsky súdny dvor vysvetlil, že článok 7 uvedenej smernice nedovoľuje členským štátom rozširovať služby vyhradené pre univerzálneho poskytovateľa služieb ich vlastným poskytovaním¹²¹ na základe niektorej z týchto podmienok:

- že príjemca musí byť tá istá osoba ako odosielateľ,
- že služby sa nesmú poskytovať tretím stranám v rámci komerčnej alebo podnikateľskej činnosti poskytovateľa služieb,
- že služby sa nesmú poskytovať systémom poštového vaku alebo inými podobnými spôsobmi, a
- že takéto operácie nesmú narušovať služby vyhradené pre univerzálneho poskytovateľa služieb.

130. Okrem toho, z uvedeného rozhodnutia vyplýva, že služby peňažných prevodov (platieb fyzickým alebo právnickým osobám cez verejnú poštovú sieť) nespádajú do sféry pôsobnosti smernice č. 97/67.

Kartelová dohoda o grafitových elektródach

131. Súd prvého stupňa svojím rozsudkom, ktorý vyniesol dňa 29. apríla¹²², znížil pokuty uložené Komisiou¹²³ účastníkom kartelovej dohody o grafitových elektródach. Súd prvého stupňa zistil, že Komisia neurčila koherentným spôsobom kategórie, ktoré použila na výpočet pokút na základe usmernení Komisie o pokutách¹²⁴, a Súd prvého stupňa uplatnil svoju plnú súdnu právomoc na vytvorenie novej kategórie a na úpravu východiskovej sumy pre výpočet vo vzťahu k niektorým spoločnostiam. Ďalšie zníženia sa týkali hlavne otázky miery spolupráce zo strany spoločností, ktorú má Komisia potvrdiť vo forme zníženia pokuty. Podľa názoru Súdu prvého stupňa sa na dôkazy predložené stranami vzťahovala výsada proti sebaobviňovaniu a majú byť preto posudzované ako dobrovoľný príspevok strán.
132. Súd prvého stupňa však tiež potvrdil, že podniky, ktoré v priebehu správneho konania explicitne pripustili zásadnú pravdivosť skutočností, ktoré Komisia uviedla proti nim (vo vyhlásení o námietkach), a ktorým Komisia za to udelila zníženie pokuty, v zásade stratili žalobné právo spochybniť tieto skutočnosti pred prvostupňovým súdom a musia rátať so zvýšením pokút Súdom prvého stupňa. Okrem toho Súd prvého stupňa potvrdil, že Komisia môže sankcionovať kartelovú

¹²¹ Vlastné poskytovanie predstavuje (podľa bodu 21 smernice) poskytovanie poštových služieb fyzickou alebo právnickou osobou, ktorá je odosielateľom pošty alebo vyzdvihovanie a smerovanie tejto korešpondencie treťou osobou, ktorá koná výlučne v mene tejto osoby.

¹²² Spojené prípady T-236/01 *Tokai Carbon Co. Ltd.*, T-239/01 *SGL Carbon AG*, T-244/01 *Nippon Carbon Co. Ltd.*, T-245/01 *Showa Denko KK*, T-246/01 *GrafTech International Ltd.*, T-251/01 *SEC Corp* a T-252/01 *The Carbide/Graphite Group, Inc.*, ešte neohlásené.

¹²³ Rozhodnutie z 18. júla 2001 vo veci COMP/36.490 - *Grafitové elektródy*.

¹²⁴ Usmernenia z roku 1998 o metóde stanovenia pokút (Ú. v. ES C 9, 14.1.1998).

dohodu, čo dalo podnet na sprievodné sankcie v jurisdikciách mimo EÚ, a Komisia nie je povinná zohľadňovať takéto sankcie pri určovaní pokút, ktoré udeľuje¹²⁵.

Kartelová dohoda o bezšvových oceľových rúrach

133. Súd prvého stupňa svojím rozsudkom z 8. júla¹²⁶ znížil pokuty, ktoré Komisia uložila¹²⁷ účastníkom kartelovej dohody o bezšvových oceľových rúrach, aby sa zohľadnilo kratšie trvanie porušovania, pričom konštatoval, že Komisia nestanovila celé trvanie, z ktorého - popri iných prvkoch - vychádzala pri určovaní pokút. V tejto súvislosti Súd prvého stupňa rozhodol, že za osobitných okolností prípadu bolo úlohou Komisie predložiť dôkaz o presnom ukončení dobrovoľných obmedzovacích dohôd medzi EÚ a Japonskom, ktoré Komisia zohľadnila pri určovaní trvania porušovania. Pokiaľ ide o zúčastnené japonské spoločnosti, aj Súd prvého stupňa im znížil pokuty v dôsledku menšej závažnosti ich angažovanosti v kartelovej dohode vzhľadom na to, že sa nezúčastnili na jednej časti porušovania (týkajúcej sa zmlúv o dodávkach pre spoločnosť Corus). Pokiaľ ide o zvyšnú časť, Súd prvého stupňa zamietol všetky žiadosti o zrušenie rozhodnutia Komisie.

Právna výsada: Akzo & Akros

134. Dňa 27. septembra¹²⁸ predseda Európskeho súdneho dvora potvrdil odvolanie Komisie proti predbežnému príkazu predsedu Súdu prvého stupňa, ktorý zrušil platnosť rozhodnutia Komisie zamietajúceho nároky na právnu výsadu uplatnené stranami, súčasne však zamietol prechodné opatrenia proti rozhodnutiu inšpekcie, o ktoré sa strany tiež usilovali v týchto súbežných konaniach¹²⁹.
135. Prípady sa týka dokumentov zabavených počas inšpekcie nariadenej rozhodnutím Komisie¹³⁰. Otázky zahrnuté do prebiehajúceho sporu - hlavný prípad ešte nebol koncom roku 2004 doriešený - sa týkajú rozsahu a užívateľov právnej výsady. Predseda Európskeho súdneho dvora zrušil pozastavenie, keď rozhodol, že nie je naliehavo nutné brániť Komisii v držaní akýchkoľvek dokumentov.
136. Príkaz predsedu Súdu prvého stupňa naznačil, že môže byť potrebné prehodnotiť jestvujúca judikatúra o právnej výsade, a nastolil v tejto súvislosti niekoľko otázok: či má byť sféra pôsobnosti právnej výsady rozšírená na spracúvané dokumenty,

¹²⁵ Proti rozsudku sa odvolala Komisia (prípady C-301/04 P) a niektoré ďalšie strany, konkrétne SGL (prípady C-308/04 P), Showa Denko (prípady 289/04 P) a SEC Corporation (prípady C-307/04 P), na základe nariadenia z 24.11.2004).

¹²⁶ Prípady T-44/00 Mannesmannröhren-Werke AG, T-48/00 Corus UK Ltd, T-50/00 Dalmine SpA a spojené prípady T-67/00, T-68/00, T-71/00 a T-78/00 JFE Engineering Corp., Nippon Steel Corp., JFE Steel Corp. a Sumitomo Metal Industries Ltd, ešte neohlásené.

¹²⁷ Rozhodnutie z 8. decembra 1999 v prípade COMP/35.860 B - Bezšvové oceľové rúry.

¹²⁸ Prípady C-7/04 P(R) Komisia v Akzo Nobel Chemicals a Akros Chemicals, ešte neohlásené.

¹²⁹ Nariadenie z 30. októbra 2003 v spojených prípadoch T-125/03 R a T-253/03 R Akzo Nobel Chemicals Ltd a Akros.

¹³⁰ Strany tvrdili, že na päť dokumentov sa vzťahovala právna výsada. Inšpektori Komisie usúdili, že ku dvom z nich nemožno zaujať okamžité stanovisko a vložili ich do zapečatenej obálky, ktorá sa vrátila Komisii. Pokiaľ ide o ostatné tri dokumenty, inšpektori Komisie usúdili, že sa na ne nevzťahuje právna výsada podľa zavedenej judikatúry, a vložili ich do spisu. Po inšpekcii Komisia svojím rozhodnutím oficiálne zamietla žiadosti strán.

zhromažďovanie informácií a súhrnné dokumenty, ktorých cieľom je dostať právnu radu; či umožnenie Komisii kopírovať takéto dokumenty môže spôsobiť nenapraviteľné porušenie práv na obhajobu; a či majú medzi užívateľov právnej výsady patriť niektoré kategórie právnikov zamestnaných u spoločností. Vzhľadom na ďalekosiahle nepriaznivé dôsledky takejto zmeny každodennej práce spojenej s presadzovaním v protitrustových prípadoch Komisia považovala za nevyhnutné odvolať sa proti tomuto príkazu s cieľom získať právnu istotu, pokiaľ ide o uplatniteľnosť jestvujúcej judikatúry.

Nemecké banky

137. Súd prvého stupňa svojím rozsudkom¹³¹ zo 14. októbra zrušil rozhodnutie¹³², v ktorom Komisia konštatovala, že niektoré nemecké banky sa zapojili do cenovej artelovej dohody v súvislosti s bankovými poplatkami za výmenu mien eurozóny v období pred zavedením eura ako jednotnej meny eurozóny. Súd prvého stupňa zistil, že rozhodnutie Komisie sa zakladalo na nedostatočných dôkazoch.

Antidopingové pravidlá

138. V prípade dopovaných plavcov¹³³ Súd prvého stupňa rozhodol dňa 30. septembra¹³⁴, že antidopingové pravidlá Medzinárodného olympijského výboru sú čisto športové pravidlá bez ekonomického odôvodnenia. Tieto antidopingové pravidlá sú úzko späté so športom ako takým, a preto nespádajú do sféry pôsobnosti ustanovení zmluvy týkajúcich sa ekonomických slobôd, a najmä článkov 49, 81 a 82. Toto je prvý rozsudok, ktorý súd vyniesol o tom, či športové pravidlá podliehajú ustanoveniam zmluvy týkajúcim sa hospodárskej súťaže. Potvrdzuje politiku Komisie v oblasti športu.

Eurovizia

139. Dňa 4. októbra Európsky súdny dvor zamietol¹³⁵ odvolanie spoločnosti EBU proti rozsudku z 8. októbra 2002¹³⁶, v ktorom Súd prvého stupňa konštatoval, že spôsob pristúpenia tretích strán k systému Eurovizie nespĺňal podmienku článku 81 ods. 3 písm. b) Zmluvy o ES, a zrušil príslušné oslobodzujúce rozhodnutie Komisie¹³⁷.

¹³¹ Prípady T-44/02 *Dresdner Bank AG*, T-54/02 *Vereins und Westbank AG*, T-56/02 *Bayrische Hypo- und Vereinsbank AG*, T-60/02 *Deutsche Verkehrsbank AG*, T-61/02 *Commerzbank AG*, ešte neohlásené.

¹³² Rozhodnutie Komisie z 11. decembra 2001 v prípade COMP/E-1/37.919 (ex 37.391) - *Bankové poplatky za výmenu mien eurozóny - Nemecko*.

¹³³ COMP/38.158 - *Meca Medina a Majcen proti Medzinárodnému olympijskému výboru*, http://europa.eu.int/comm/competition/antitrust/cases/index/by_nr_76.html#i38_158.

¹³⁴ Prípady T-313/02 *Meca Medina a Majcen* v Komisia, http://europa.eu.int/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&lg=en&numdoc=62002A0313.

¹³⁵ Prípady C-470/02.

¹³⁶ Prípady T-185/00.

¹³⁷ Rozhodnutie Komisie z 1. mája 2000 v prípade COMP/32.150 - *EBU/Eurovizia* (Ú. v. ES L 151, 24.6.2000).

140. Dňa 22. decembra predseda Súdu prvého stupňa v plnom rozsahu zamietol¹³⁸ žiadosť spoločnosti Microsoft o pozastavenie účinnosti nápravných opatrení uložených rozhodnutím z marca 2004 v prípade Microsoft¹³⁹. Týmto rozhodnutím Komisia odsúdila spoločnosť Microsoft za to, že odmietla poskytnúť informácie o vzájomnej prevádzkovateľnosti a viazala operačný systém Windows so systémom Windows Media Player. Okrem pokuty Komisia uložila opatrenia s cieľom skončiť s metódami zameranými proti hospodárskej súťaži, na ktoré upozornila v rozhodnutí.
141. Predseda usúdil, že argumenty, ktoré spoločnosť Microsoft predložila k podstate prípadu, nemožno v rámci konania o prechodnom opravnom prostriedku považovať za evidentne nepodložené. Predseda však rozhodol, že spoločnosť Microsoft nepreukázala, že by mohla v dôsledku realizácie rozhodnutia utpieť vážnu a nenapraviteľnú škodu, a preto pozastavenie nápravných opatrení rozhodnutia nebolo opodstatnené. Predseda konštatoval, že sprístupnenie predtým utajovaných informácií nemusí nevyhnutne znamenať vážnu a nenapraviteľnú škodu a že takáto škoda nebola v danom prípade preukázaná. Ďalej usúdil, že pokiaľ ide o rozvážajúci nápravný prostriedok, spoločnosť Microsoft špecificky nepreukázala, že by mohla utpieť vážnu a nenapraviteľnú škodu v dôsledku zasahovania do jej obchodnej politiky alebo poškodenia jej povesti.

¹³⁸

Prípady T-201/04 (hlavné opatrenie) a T-201/04 R (prechodné opatrenia).

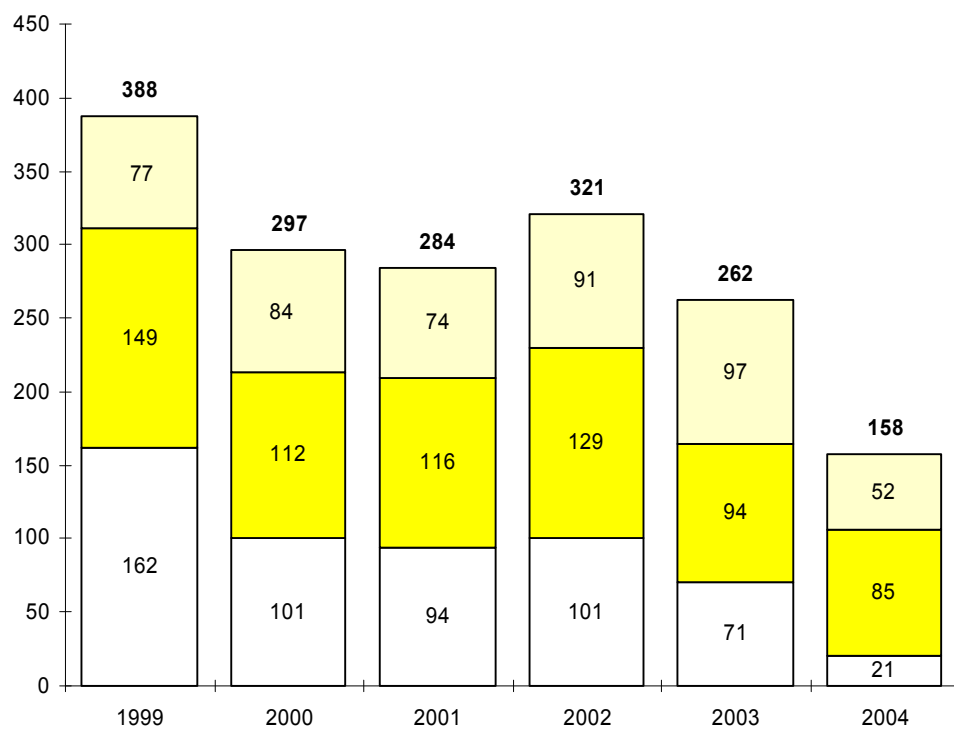
¹³⁹

Pozri bod 36.

E. ŠTATISTIKA

Obrázok č. 1

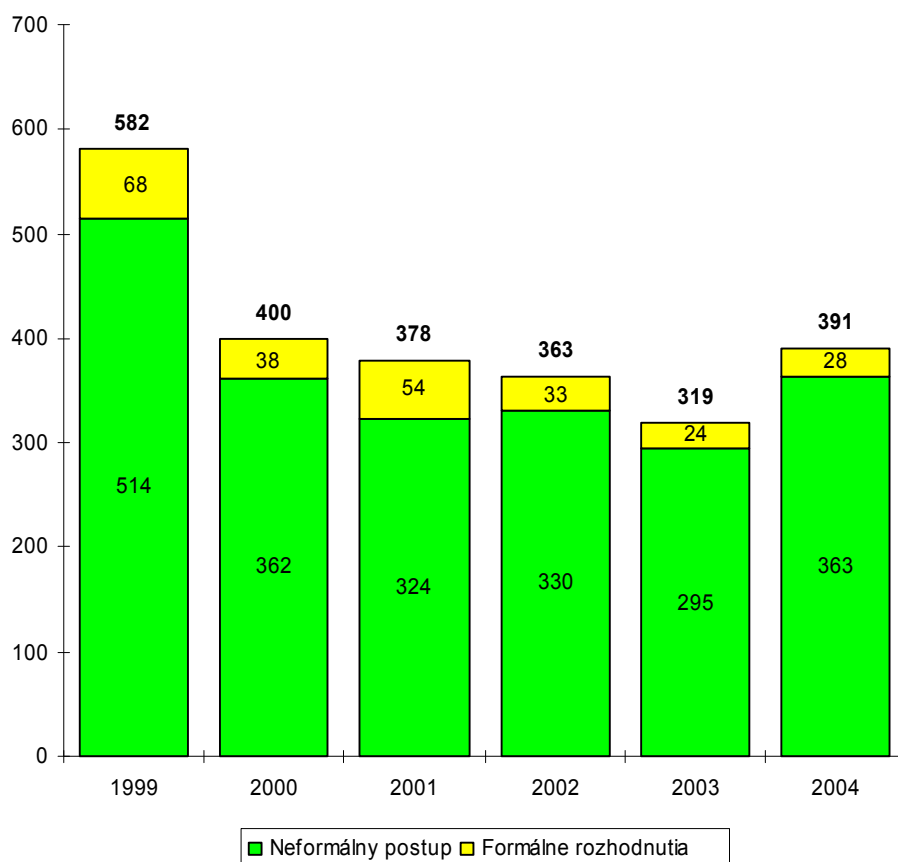
Nové prípady

□ Oznámenia (v roku 2004 boli prijaté iba 3 oznámenia) ■ Sťažnosti □ Prípady iniciované Komisiou

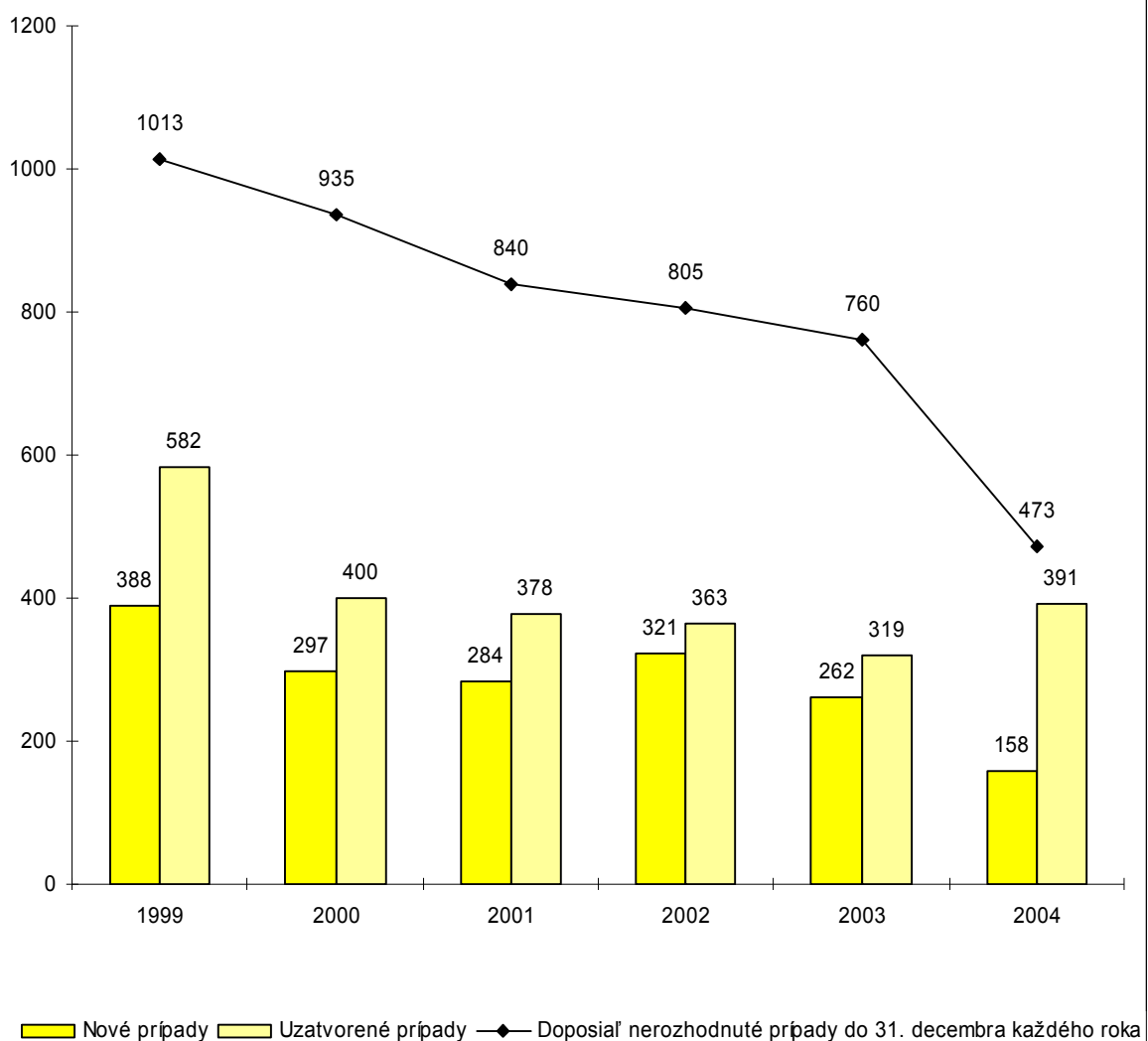
Obrázok č. 2

Uzatvorené prípady

Obrázok č. 3

Zmeny v počte doposiaľ nerozhodnutých prípadov ku koncu roka

II – Kontrola fúzií

Úvod

142. Tento rok sa v porovnaní s rokom 2003 niesol v znamení zvyšovania počtu fúzií a akvizícií oznámených Komisii. Bolo to prvé takéto zvýšenie od roku 1999. Celkovo dostala Komisia 249 oznámení, čo predstavovalo zvýšenie oproti predchádzajúcemu roku o 17 %. Aj počet konečných rozhodnutí mierne vzrástol z 231 v roku 2003 na 242 v roku 2004. Spomedzi všetkých konečných rozhodnutí, ktoré Komisia prijala v tomto období, bolo 64 % prijatých podľa nového nariadenia, ktoré nadobudlo účinnosť 1. mája a 57 % bolo prijatých podľa zjednodušeného postupu. Z 232 konečných rozhodnutí prijatých na konci I. fázy vyšetrovaní bolo 220 rozhodnutí o zúčtovaní bez záväzkov. Vo zvyšných 12 prípadoch strany predložili záväzky, ktoré odstránili vážne pochybnosti Komisie ohľadne hospodárskej súťaže.
143. Oproti roku 2003 nenastali žiadne zmeny v počte prípadov, ktoré dávali podnet k vážnym pochybnostiam o ich vplyve na hospodársku súťaž, a preto vyžadovali hĺbkové vyšetrovania (II. fáza), pričom 8 takýchto vyšetrovaní sa začalo v roku 2004. Šesť zo siedmich vyšetrovaní II. fázy skončených v roku 2004 bolo napokon schválených a jedno vyústilo do zákazu. V 4 prípadoch Komisia udelila súhlas na základe záväzkov, ktoré odstránili pôvodné problémy hospodárskej súťaže, a vo dvoch prípadoch bola transakcia schválená bezpodmienečne.
144. Komisia prijala počas roku aj 3 rozhodnutia o postúpení. Dva z týchto prípadov boli postúpené v plnom rozsahu a jeden čiastočne. V roku 2004 Komisia dostala 19 odôvodnených podaní vyžadujúcich, aby Komisia preskúmala koncentráciu bez dimenzie Spoločenstva (na základe článku 4 ods. 5). Komisia dostala aj dve odôvodnené žiadosti, aby koncentrácia s dimenziou Spoločenstva bola postúpená - úplne alebo čiastočne - členskému štátu (na základe článku 4 ods. 4)¹⁴⁰.

140 Ďalšie podrobnosti o prvom roku uplatňovania týchto nových ustanovení nájdete v Rámčeku

A – LEGISLATÍVNE A INTERPRETAČNÉ PRAVIDLÁ

1. PREPRACOVANÉ NARIADENIE O FÚZIÁCH, NOVÉ OZNÁMENIA A ZMENENÉ A DOPLNENÉ VYKONÁVACIE NARIADENIE

1.1. Nové nariadenie o fúziách: Nariadenie č. 139/2004

145. Nové nariadenie o fúziách¹⁴¹ bolo formálne prijaté dňa 20. januára a nadobudlo platnosť 1. mája. Po prijatí tohto nového nariadenia o fúziách boli dňa 1. mája prijaté súvisiace a iné úpravy vykonávacieho nariadenia. Príslušné zmeny sa urobili aj v oznámení o zjednodušenom postupe, ako aj v oznámení o pomocných obmedzeniach. Komisia s cieľom poskytnúť návod na uplatňovanie a výklad nových pravidiel v nariadení o fúziách v súvislosti s postúpením prípadov prijala aj nové oznámenie o prideľovaní prípadov. Napokon Komisia prijala nové usmernenia o fúziách poskytujúce návod na posudzovanie horizontálnych fúzií.

1.2. Revidované vykonávacie nariadenie

146. Revidované vykonávacie nariadenie (nové VN) obsahuje hlavne opatrenia potrebné na odzrkadlenie zmien vykonaných v novom nariadení o fúziách. Komisia však využila aj príležitosť zvýšiť zrozumiteľnosť textu, ako aj efektívnosť a korektnosť procesu. Nové vykonávacie nariadenie bolo prijaté v apríli po verejných konzultáciách, ktoré uskutočnila Komisia, a nadobudlo účinnosť dňom 1. mája¹⁴².

Nový mechanizmus postúpenia

147. Nové nariadenie o fúziách zavádza možnosť pre oznamujúce strany požiadať v štádiu pred oznámením, aby bola koncentrácia postúpená buď od Komisie členskému štátu (článok 4 ods. 4) alebo od troch alebo viac členských štátov Komisii (článok 4 ods. 5). Na to, aby bol prípad postúpený v štádiu pred oznámením, musia oznamujúce strany predložiť Komisii odôvodnené podanie. Za účelom spracovania a zjednodušenia týchto podaní nové vykonávacie nariadenie zavádza formulár odôvodneného podania (formulár RS), v ktorom sú uvedené informácie, ktoré má toto podanie obsahovať

Nové formuláre pre oznámenie - Formulár CO a krátky formulár CO

148. Okrem revidovaných procedurálnych pravidiel sa uskutočnili revízie formuláru CO a bol zavedený nový krátky formulár CO.
149. Nový formulár CO odzrkadľuje zmeny vykonané v novom nariadení o fúziách a zameriava sa aj na niektoré otázky hospodárskej súťaže, ktoré sa vynorili v

141 Nariadenie Rady (ES) č. 139/2004 z 20. januára 2004 o kontrole koncentrácií medzi podnikmi (Ú. v. EÚ L 24, 29.1.2004).

142 Nariadenie Komisie (ES) č. 802/2004 zo 7. apríla 2004, ktorým sa vykonáva nariadenie Rady (ES) č. 139/2004 o kontrole koncentrácií medzi podnikmi (Ú. v. EÚ L 133, 30.4.2004).

analytickom rámci nového oznámenia Komisie o posudzovaní horizontálnych fúzií (nové usmernenia o fúziách). Hlavné inovácie zahŕňajú požiadavku poskytovať prehľadný súhrn špecifikujúci trhy, na ktoré budú mať transakcie dopad, ako aj strategické a ekonomické odôvodnenie transakcie (oddiel 1); nový oddiel upriamujúci pozornosť na skutočnosť, že navrhovaná koncentrácia môže podliehať pravidlám Spoločenstva a/alebo vnútroštátnym pravidlám, ktorými sa riadi poskytovanie niektorých informácií týkajúcich sa navrhovanej transakcie zamestnancom oznamujúcich strán a ich predstaviteľom (oddiel 1.7); a požiadavku špecifikovať hodnotu transakcie (oddiel 3).

150. Ďalšie zmeny a doplnenia sa týkajú typu potrebnej sprievodnej dokumentácie (oddiel 5), kategórií informácií požadovaných v súvislosti s neovplyvnenými trhmi (oddiel 6), prahu pre požiadavku poskytovať informácie vo vzťahu ku konkurentom na ovplyvnených trhoch, ktorý sa znížil z 10 % na 5 %, novej povinnosti spoločností poskytovať informácie na úrovniach HHI na postihnutých trhoch, druhu informácií požadovaných v súvislosti so všeobecnými trhovými podmienkami (oddiel 8) a dodatočných informačných požiadaviek o predvídateľnom budúcom vývoji, ako sú napríklad produkty prepravované ropovodmi, plány na rozšírenie kapacít a plány na vstup na trhy. Bol zavedený nový oddiel o informáciách týkajúcich sa efektívnosti (oddiel 9). Tento oddiel špecifikuje, že predkladanie informácií o efektívnosti je dobrovoľné a že od strán sa nevyžaduje, aby predkladali akékoľvek zdôvodnenie toho, že nevyplnili tento oddiel. Oddiel o pomocných obmedzeniach bol odstránený v súlade s novým ustanovením v nariadení o fúziách z toho dôvodu, že Komisia sa obvykle takýmito otázkami nebude zaoberať. Napokon, teraz je ustanovené, že úplnosť a presnosť oznámenia majú potvrdiť oznamujúce strany a nie ich právni zástupcovia.
151. Rozšírenie viedlo aj k nevyhnutnosti požadovať od oznamujúcich strán, aby poskytli ďalších 10 kópií každého oznámenia, ktoré majú predložiť Komisii, aby sa oznámenie považovalo za úplné¹⁴³.

Nové lehoty

152. Nové vykonávacie nariadenie obsahuje aj zmeny a doplnenia ustanovení o výpočte lehôt, ktoré sa v súlade s textom nového nariadenia o fúziách majú počítať na základe pracovných dní a nie na základe mesiacov. Nový článok 7 ustanovuje, že časové obdobia sa majú začínať v pracovný deň nasledujúci po udalosti, na ktorú sa príslušné ustanovenie vzťahuje. Článok 8 obsahuje zjednodušené pravidlá pre výpočet uplynutia rozličných lehôt.
153. Článok 19 ods. 1 ustanovuje, že konečný termín na predkladanie záväzkov v I. fáze má byť 20 pracovných dní, a článok 19 ods. 2 ustanovuje, že konečný termín na predkladanie záväzkov v II. fáze má byť 65 pracovných dní od dátumu začatia konania. Ak sa konečný termín na prijatie rozhodnutia podľa článku 8 ods. 2 prekročí na žiadosť strán na základe článku 10 ods. 3, konečný termín na predkladanie záväzkov sa má tiež predĺžiť o ten istý počet pracovných dní. Napríklad, ak sa konečný termín 90 pracovných dní predĺži o 10 pracovných dní,

143 Zúženie celkového počtu na jeden originál a 35 kópií formulára CO.

konečný termín 65 pracovných dní na predkladanie záväzkov sa predĺži na 75 pracovných dní.

154. Článok 9 nového vykonávacieho nariadenia zavádza možnosť prerušenia niektorých lehôt. Lehotu týkajúcu sa postúpenia a konečných rozhodnutí v článku 9 ods. 4 a článku 10 ods. 1 a 3 nového nariadenia o fúziách možno prerušiť za okolností, za ktoré sú strany zodpovedné, ak Komisia musí najprv požiadať rozhodnutím o informácie (alebo musí prijať rozhodnutie o inšpekcii (článok 13 ods. 4).

Právo byť vypočutý

155. Nové vykonávacie nariadenie obsahuje nové ustanovenia o práve byť vypočutý, ktoré významne rozširuje kategóriu fyzických a právnických osôb, ktoré majú tieto práva, na spotrebiteľské združenia v prípadoch, keď sa navrhovaná koncentrácia týka výrobkov alebo služieb používaných konečnými spotrebiteľmi.

Dôverné informácie

156. Nové vykonávacie nariadenie zavádza aj povinnosť pre osoby, ktoré informujú o svojich názoroch podľa jeho článkov 12, 13 a 16, alebo ktoré poskytujú informácie podľa článku 11 nového nariadenia o fúziách, jasne označiť každý materiál, ktorý považujú za dôverný. Tieto osoby majú poskytnúť aj vysvetlenie o tom, prečo považujú dané informácie za dôverné, a k dátumu, ktorý určí Komisia, majú predložiť samostatnú verziu neobsahujúcu dôverné informácie.
157. Článok 18 ods. 3 nového vykonávacieho nariadenia ďalej vyžaduje od oznamujúcich strán, aby označili obchodné tajomstvá alebo iné dôverné informácie v dokumentoch alebo častiach dokumentov, ktoré predložili. Majú tiež označiť záväzky, v súvislosti s ktorými sa takéto dokumenty majú považovať za dôverné. Táto požiadavka označiť dôverné informácie sa vzťahuje aj na každú časť vyhlásenia o námietkach, zhrnutia prípadu alebo rozhodnutia prijatého Komisiou, ktorá podľa názoru strán obsahuje obchodné tajomstvá. Podobne ako v prípade tretích strán musia oznamujúce strany poskytnúť vysvetlenie pre svoj nárok na utajenosť a predložiť verziu príslušného dokumentu neobsahujúcu dôverné informácie.

Dodatočné zmeny a doplnenia

158. Článok 3 ustanovuje, že jazyk pôvodného konania je aj jazykom „každého následného konania týkajúceho sa tej istej koncentrácie“. Cieľom tohto opatrenia je zabezpečiť, aby každé konanie týkajúce sa jednej a tej istej koncentrácie prebiehalo v tom istom jazyku. Takýto prípad nastane, napríklad, vtedy, keď sa daná záležitosť musí opätovne preskúmať na základe rozhodnutia Európskeho súdneho dvora, alebo keď sa konanie uskutočňuje na základe článku 14 nového nariadenia o fúziách v dôsledku predloženia nesprávnych informácií v oznámení.
159. Článok 5 bol zmenený a doplnený s cieľom vyjasniť, ktoré informácie majú byť zahrnuté do kategórie informácií, ktoré „musia byť bezodkladne oznámené Komisii“ po oznámení. Takéto informácie zahŕňajú nielen, ako predtým, „závažné zmeny v údajoch obsiahnutých v oznámení“, ale aj „nové informácie, ktoré vychádzajú najavo následne po oznámení, ktoré strany poznajú alebo majú poznať a ktoré by museli byť oznámené, ak by boli známe v čase oznámenia“.

160. Krátky formulár CO bol zavedený na oznámenie koncentrácií, u ktorých je nepravdepodobné, že by zvýšili problémy hospodárskej súťaže. Tento formulár bol zostavený tak, aby mal čo najbližšie k revidovanému oznámeniu Komisie o zjednodušenom postupe. S používaním krátkeho formulára CO sa ráta v prípadoch, keď:
- (a) spoločný podnik nevykonáva žiadnu alebo vykonáva zanedbateľnú ekonomickú aktivitu v Európskom hospodárskom priestore;
 - (b) ani jedna zo strán zúčastnených na koncentrácii sa nezaobrá obchodnými aktivitami na tom istom relevantnom trhu výrobkov a geografickom trhu (žiadne horizontálne prekryvanie) alebo na trhu, ktorý je dodávateľský alebo odberateľský pre trh, na ktorom pôsobí iná strana zúčastnená na koncentrácii (žiadny vertikálny vzájomný vzťah);
 - (c) kombinovaný trhový podiel strán je menší ako 15 % pre horizontálne prekrytia alebo menší ako 25 % (kombinovaný alebo individuálny) pre vertikálne vzájomné vzťahy; alebo
 - (d) strana získa výhradnú kontrolu nad podnikom, ktorý predtým kontrolovala spoločne¹⁴⁴.
161. V súlade s oznámením o zjednodušenom postupe boli identifikované niektoré druhy koncentrácie v prípadoch, keď oznámenie používajúce krátky formulár by nebolo vhodné, aj keby formálne podmienky mohli byť splnené. Takáto situácia môže vzniknúť napríklad vtedy, keď je ťažké definovať relevantné trhy; keď jedna strana je novým účastníkom alebo významným držiteľom patentu; keď nie je možné náležite určiť trhové podiely strán; keď existujú veľké bariéry vstupu s vysokým stupňom koncentrácie alebo známymi problémami hospodárskej súťaže; keď vzniká otázka koordinácie podľa článku 2 ods. 4 nového nariadenia o fúziách; keď členský štát alebo tretia strana vyjadrí do určitého konečného termínu opodstatnené obavy; a keď najmenej dve strany zúčastnené na koncentrácii sú zastúpené na úzko súvisiacich trhoch. Podobne možno požadovať oznámenie s úplným formulárom CO v prípade strany získavajúcej výhradnú kontrolu spoločného podniku, v ktorom má v súčasnosti spoločnú kontrolu, ak získavajúca strana a spoločný podnik majú spolu silné postavenie na trhu, alebo ak spoločný podnik a nadobúdajúca strana majú silné postavenie na vertikálne súvisiacich trhoch.
162. Boli pridané záruky s cieľom zabezpečiť, aby v prípade, ak sa ukáže, že koncentrácia nespĺňa podmienky pre oznámenie podľa krátkeho formulára, ale už bola oznámená, Komisia mohla potom požadovať úplné alebo čiastočné oznámenie podľa formulára CO. Takáto situácia môže vzniknúť vtedy, keď nie sú splnené podmienky pre používanie krátkeho formulára; keď sa úplné alebo čiastočné oznámenie podľa formulára CO zdá byť nevyhnutné pre náležité vyšetrenie možných problémov

144 Bod (d) bol pridaný do kategórie prípadov, ktoré spĺňajú podmienky pre krátky formulár oznámenia. Pozri v „Oznámení o zjednodušenom postupe“.

hospodárskej súťaže; keď boli predložené nesprávne alebo zavádzajúce informácie; a/alebo keď členský štát alebo tretia strana vyjadrí opodstatnené obavy o oznámenej koncentrácii v súvislosti s hospodárskou súťažou. Treba zdôrazniť, že zodpovednosť za poskytovanie správnych a úplných informácií leží na oznamujúcich stranách. Tieto a ďalšie otázky týkajúce sa primeranosti používania oznámenia s krátkym formulárom sa majú riešiť v priebehu kontaktov v období pred oznámením.

163. Pokiaľ ide o samotné informácie požadované v krátkom formulári CO, majú byť stručné, pričom sa má súčasne zabezpečiť, aby sa predkladali relevantné informácie, čo umožní Komisii overiť, či sú navrhované koncentrácie vhodné pre oznámenie používajúce krátky formulár CO. Krátky formulár CO vyžaduje informácie o takzvaných „vykazovateľných trhoch“, ktorými môžu byť horizontálne alebo vertikálne trhy. Na základe zásady, ktorá je už obsiahnutá v oznámení o zjednodušenom postupe, v krátkom formulári CO je jasne vysvetlené, že sa musia poskytnúť údaje na základe všetkých hodnoverných definícií alternatívnych trhov.
164. Informácie požadované o vykazovateľných trhoch sú obmedzené na informácie týkajúce sa celkovej veľkosti trhu, údajov o predajoch a trhových podielov oznamujúcich strán. Informácie sú obmedzené len na finančné údaje posledného roku. V prípade horizontálnych a vertikálnych vzájomných vzťahov je nevyhnutné poskytnúť trhové podiely troch najväčších účastníkov hospodárskej súťaže. Tieto základné informácie umožnia Komisii zabezpečiť, aby koncentrácia bola taká, pre ktorú je náležité oznámenie s krátkym formulárom. Okrem toho, v krátkom formulári CO bol ponechaný oddiel vyžadujúci informácie o prípadných vplyvoch spolupráce podľa článku 2 ods. 4 nového nariadenia o fúziách.
165. V súlade s úplným formulárom CO bolo pridané ustanovenie týkajúce sa potreby informovať zamestnancov a ich predstaviteľov. Napokon, bolo v súlade s úplným formulárom CO pridané ustanovenie vyžadujúce od oznamujúcich strán, aby poskytli prehľadný súhrn o koncentráciách.

1.3. Revidované oznámenie o zjednodušenom postupe

166. Revidované oznámenie o zjednodušenom postupe nahrádza predchádzajúce oznámenie z roku 2000. Revízia pozostávala z jednej podstatnej zmeny a doplnenia - zo zahrnutia novej kategórie koncentrácií súvisiacej s prechodom od spoločnej k výhradnej kontrole - a z ďalších menších textových zmien.
167. Zahrnutie tejto novej kategórie je motivované skúsenosťami Komisie, ktoré ukázali, že prechod od spoločnej kontroly dvoma alebo viac spoločnosťami k výhradnej kontrole jednou spoločnosťou obvykle nevyvoláva problémy spojené s hospodárskou súťažou. Je to spôsobené tým, že stiahnutie jedného alebo viac kontrolujúcich podnikov nevyhnutne zníži počet dotknutých podnikov. Môže to viesť aj k malej alebo žiadnej zmene v správaní sa spoločného podniku na trhu. To znamená, že to obvykle nevyústi do posilnenia spoločného trhového postavenia zostávajúcich dotknutých podnikov, t. j. výhradnej kontrolujúcej materskej spoločnosti a bývalého spoločného podniku, v porovnaní so situáciou pred stiahnutím sa.
168. Za mimoriadnych okolností môže prechod od spoločnej k výhradnej kontrole nastoliť problémy hospodárskej súťaže. Osobitné problémy hospodárskej súťaže by mohli vzniknúť za okolností, keď je bývalý spoločný podnik integrovaný do skupiny

alebo siete svojich zostávajúcich akcionárov a donucujúce obmedzenia vytvárané rozbiehavými stimulmi ostatných kontrolujúcich akcionárov sú odstránené, čím sa posilní trhovú postavenie zostávajúceho akcionára. Oddiel záruk a vylúčení oznámenia opisuje scenár, v ktorom prechod od spoločnej k výhradnej kontrole môže podnietiť problémy hospodárskej súťaže, a uvádza, že v takýchto prípadoch môže Komisia upustiť od uplatňovania zjednodušeného postupu a začať vyšetrovanie a/alebo prijať úplné rozhodnutie. V rámci dodatočnej záruky môže Komisia upustiť od uplatňovania zjednodušeného postupu v prípadoch, keď ani Komisia, ani príslušné orgány členských štátov nepreskúmali predchádzajúce nadobudnutie spoločnej kontroly nad daným spoločným podnikom. Oznámenie ďalej uvádza (bod 17), že Komisia sa bude snažiť vydať čo možno najjuskutočnejšie rozhodnutie po uplynutí obdobia 15 pracovných dní, počas ktorého môžu členské štáty požiadať o postúpenie podľa článku 9 nového nariadenia o fúziách. Toto je najskorší okamih, v ktorom je právne možné prijať rozhodnutie.

169. Vzhľadom na zmeny v politike Komisie týkajúce sa pomocných obmedzení sa v oznámení konštatuje, že postup nie je vhodný pre prípady, v ktorých dotknuté podniky požadujú výslovné posúdenie pomocných obmedzení.

Rámček 6: Racionálny systém postúpenia podľa nového nariadenia o fúziách

Dôvody pre racionálny systém postúpenia

Celkovým účelom nového racionálneho systému postúpenia je zaviesť racionálnejší opravný mechanizmus prideľovania prípadov medzi Komisiou a členskými štátmi založený na subsidiarite, ktorý zabezpečí, že sa prípadom bude zaoberať orgán alebo orgány, ktoré sú najvhodnejšie na vykonávanie vyšetrovania konkrétnej fúzie. Tento systém má za cieľ najmä vyrovnať sa s problémom „viacnásobného registrovania“, t. j. vyrozumienia rozličných orgánov hospodárskej súťaže v rámci Európskej únie, pri súčasnom zachovaní hlavných predností kontroly fúzií v EÚ, to znamená komplexných služieb, účelnosti, právnej istoty a administratívnej efektívnosti. Na tento účel boli pravidlá, ktorými sa riadi systém postúpenia v novom nariadení o fúziách (článok 4 ods. 4, článok 4 ods. 5, články 9 a 22), zjednodušené a urobené pružnejšími. Hlavným aspektom reformy je to, že postúpenie od Komisie členským štátom a naopak môže teraz nastať pred formálnym zaregistrovaním v ktorejkoľvek jurisdikcii EÚ na základe dobrovoľnej žiadosti predloženej fúzujúcimi spoločnosťami.

Oznámenie o pridelení prípadu

Vzhľadom na novosť postupov postúpenia stanovených v novom nariadení o fúziách boli tieto zmeny a doplnenia doplnené novým oznámením o zásadách, kritériách a metodike, na ktorých sa majú zakladať rozhodnutia o postúpení.

Oznámenie najprv jasne vysvetľuje hlavné zásady, o ktoré sa opiera mechanizmus prerozdeľovania prípadov medzi Komisiou a členskými štátmi, konkrétne subsidiaritu, komplexné služby a právnu istotu. Zo subsidiarity vyplýva, že jurisdikcia má byť v zásade znovu prisúdená agentúre pre hospodársku súťaž, ktorá je najvhodnejšia na riešenie otázok fúzie, so zreteľom na dopad prípadu na hospodársku súťaž, ako aj na nástroje vyšetrovania a odbornosť, ktorými agentúra disponuje. Prípad na postúpenie fúzie najvhodnejšiemu orgánu je osobitne presvedčivý, ak sa ukáže, že konkrétna transakcia môže mať značný dopad na hospodársku súťaž, a teda si zaslúži dôkladnú kontrolu. Komplexné služby zabezpečujú, že fúziou sa bude zaoberať jedna agentúra pre hospodársku súťaž, čím sa zvýši administratívna

efektívnosť a zabráni sa duplicita a fragmentácii úsilia presadzovania väčším počtom orgánov. Na základe tejto zásady sa má zabrániť fragmentácii prípadov všade, kde je to možné. Právna istota vyžaduje, že postúpenia majú byť pred registrovaním v zásade viazané na tie prípady, kde sa dá relatívne jednoducho stanoviť od samého začiatku rozsah geografického trhu a/alebo existencia možného dopadu na hospodársku súťaž tak, aby bolo možné urýchlene rozhodnúť o takýchto žiadostiach.

Pokiaľ ide o fúzie v rámci Spoločenstva, ktoré sú oprávnené na postúpenie členským štátom, v oznámení sa uvádza, že pri zvažovaní, či postúpiť daný prípad, treba prihliadať na konkrétne charakteristiky prípadu, konkrétnu odbornosť, ktorou disponuje agentúra, ako aj na pravdepodobné miesto každého prípadného dopadu na hospodársku súťaž. Napokon, oznámenie špecifikuje, že treba vziať do úvahy aj administratívne dôsledky navrhovaného postúpenia.

Okrem toho oznámenie katalogizuje právne kritériá, ktoré musia byť splnené, aby postúpenia boli možné, a stanovuje ďalšie faktory, ktoré môžu byť zohľadnené pri rozhodovaní o postúpeniach. Na základe horeuvedeného oznámenie označuje tie kategórie prípadov, ktoré sú najlepšimi kandidátmi na postúpenie, menovite:

(i) pokiaľ ide o postúpenia od Komisie členským štátom: koncentrácie s dimenziou Spoločenstva, ktoré majú tendenciu ovplyvniť hospodársku súťaž na trhoch, ktoré majú vnútroštátny alebo užší ako vnútroštátny rozsah, a ktorých účinky budú pravdepodobne viazané na jeden členský štát, alebo budú mať svoj hlavný ekonomický dopad v jednom členskom štáte;

(ii) pokiaľ ide o postúpenia od členských štátov Komisii: (a) prípady, keď trh(y), na ktorom(-ých) sa môže vyskytnúť potenciálny dopad na hospodársku súťaž, je/sú širšie ako vnútroštátny trh v geografickom rozsahu, alebo keď niektoré z potenciálne ovplyvnených trhov sú širšie ako vnútroštátny trh a hlavný ekonomický dopad na koncentráciu je spojený s týmito trhmi; (b) prípady, ktoré vyvolávajú vznik potenciálnych problémov v súvislosti s hospodárskou súťažou v sérii vnútroštátnych trhov alebo trhov užších ako vnútroštátne situovaných vo viacerých rôznych krajinách v Európskej únii, a za okolností, v ktorých by bolo žiaduce úzko skĺbené riešenie prípadu (v súvislosti s vyšetrovaním, ale aj v súvislosti s možnými nápravnými prostriedkami).

Napokon, oznámenie poskytuje praktický návod týkajúci sa mechanizmov systému postúpenia tým, že špecifikuje rozličné kroky nevyhnutné pre prípad, ktorý má byť postúpený od Komisie členským štátom a naopak, a vysvetľuje viaceré pojmy relevantné v kontexte postúpení pred oznámením podľa článku 4 ods. 4 a 5 nového nariadenia o fúziách (vyvolanie udalostí na požiadanie, informácie, ktoré má poskytnúť žiadajúca strana, časový rámec, v ktorom majú byť žiadosti vybavené).

V tomto oddiele oznámenia sa poskytuje aj usmernenie o úlohe siete utvorenej Komisiou a členskými štátmi, ktorej účelom je zabezpečiť včasnú výmenu informácií, ako aj dialóg a spoluprácu medzi jej členmi.

Pokiaľ ide o dôsledky reformy, v prvom rade sa očakáva, že počet prípadov podliehajúcich prerozdeleniu medzi Komisiou a vnútroštátnymi orgánmi hospodárskej súťaže sa má zvýšiť, pretože požiadavky na postúpenia sa zjednodušili. Po druhé, postúpenie pred registrovaním - aspoň pokiaľ ide o postúpenia Komisii - majú postupom času vytlačiť postúpenia po registrovaní.

Na základe počtu žiadostí, ktoré boli zaregistrované od začiatku uplatňovania nových pravidiel, sa ukazuje, že nový systém postúpenia Komisii pred registrovaním je významným úspechom. Zo 14 žiadostí o postúpenia Komisii podľa článku 4 ods. 5 nariadenia o fúziách, pre ktoré sa proces skončil, členské štáty vetovali len dve žiadosti. Prevažná väčšina žiadostí sa týkala skutočných cezhraničných prípadov. Tieto transakcie, okrem toho, že môžu byť oznámené veľkému počtu členských štátov, mali vplyv na hospodársku súťaž mimo územia jedného členského štátu tým, že jednoznačne ovplyvnili buď trhy celého Európskeho hospodárskeho priestoru alebo viaceré vnútroštátne trhy. V týchto prípadoch je Komisia vhodnejšia na riešenie takýchto transakcií. Podniky nesporne uznávajú výhodu riešenia svojho prípadu Komisiou, aby sa vyhli požiadavkám viacnásobného registrovania, užívali výhodu z koordinovaného vyšetřovania a prípadne aj z úzko skĺbených nápravných opatrení. Len malý počet prípadov sa týkal „čisto“ transakcií s viacnásobným registrovaním bez akéhokoľvek hmatateľného vplyvu na cezhraničnú hospodársku súťaž.

Pokiaľ ide o postúpenia fúzií s dimenziou Spoločenstva členským štátom počas fázy pred oznámením (článok 4 ods. 4) nariadenia o fúzii, boli doposiaľ predložené len dve žiadosti. To sa zhoduje s očakávaniami, že počet takýchto žiadostí o prerozdelenie členskému štátu bude limitovaný.

1.4. Nové oznámenie o doplnkových obmedzeniach

170. Existujúce oznámenie o doplnkových obmedzeniach bolo revidované s cieľom zohľadniť nové nariadenie o fúziách, ktoré ustanovuje, že rozhodnutie vyhlasujúce koncentráciu za zlučiteľnú so spoločným trhom „sa posudzuje ako vzťahujúce sa na obmedzenia priamo súvisiace s realizáciou koncentrácie a nevyhnutné pre jej realizáciu“¹⁴⁵. Preto strany transakcie musia samy posúdiť, či možno doložku považovať za doplnkovú k fúzii.
171. Za špecifických okolností si však Komisia ponecháva reziduálne funkcie a má na žiadosť dotknutých podnikov špeciálne posúdiť doplnkový charakter takýchto obmedzení, ak prípad nastoľuje „neobvyklé a nevyriešené otázky vyvolávajúce skutočnú neistotu“ definované ako otázky, „na ktoré sa nevzťahuje príslušné platné oznámenie Komisie alebo uverejnené rozhodnutie Komisie.“
172. Nové oznámenie poskytuje návod na výklad pojmu „doplnkové obmedzenia“, aby sa uľahčilo sebahodnotenie strán a zvýšila sa právna istota. Obsahuje jasne formulovaný návod napríklad o maximálnych obdobiach, pre ktoré možno obmedzenia akceptovať, a zahŕňa aj prevažnú väčšinu doložiek, ktoré sú na základe skúsenosti Komisie vyhlásené za doplnkové ku koncentráciám.
173. Nové oznámenie považuje doložky nesúvisiace s hospodárskou súťažou za doplnkové obmedzenia na dobu až troch rokov, ak zahŕňajú tak know-how, ako aj dobrú povest', a na dobu dvoch rokov, ak sa prenáša iba dobrá povest'. Objasňuje aj pravidlá týkajúce sa geografického rozsahu obmedzení a doložiek o zákaze dožadovania sa a o utajení. Pokiaľ ide o licenčné dohody, oznámenie stále nevyžaduje žiadnu lehotu, no ustanovuje jasné pravidlá pre územné obmedzenia a

145 Pozri článok 6 ods.1 písm. b) druhý pododsek, článok 8 ods.1 druhý pododsek a ods. 2 tretí pododsek.

dohody, ktoré chránia len osobu udeľujúcu licenciu. Maximálne obdobie na kúpu a predloženie záväzkov sa predĺžilo z troch na päť rokov vzhľadom na vertikálny charakter týchto obmedzení.

174. Na rozdiel od predchádzajúceho oznámenia, ktoré ustanovuje trojročnú lehotu pre doložky nesúvisiace s hospodárskou súťažou v zmluvách o spoločných podnikoch, nové oznámenie povoľuje takéto doložky na celú dobu existencie spoločného podniku. Je to opodstatnené tým, že potreba doložiek nesúvisiacich s hospodárskou súťažou v zmluvách o spoločných podnikoch nie je vo všeobecnosti limitovaná prechodným obdobím.

1.5. Oznámenie o posudzovaní horizontálnych fúzií

175. Po rozsiahlom procese konzultácií Komisia prijala v januári usmernenia o posudzovaní horizontálnych fúzií (usmernenia o horizontálnych fúziách) podľa nového nariadenia o fúziách, ktoré dopĺňajú nové nariadenie o fúziách a nadobúdajú platnosť spolu s ním. Usmernenia o horizontálnych fúziách ustanovujú analytický prístup, ktorý Komisia používa pri posudzovaní pravdepodobného dopadu fúzií medzi konkurujúcimi podnikmi na hospodársku súťaž (takzvané horizontálne fúzie) a odzrkadľuje preformulovanie základného testu pre posudzovanie fúzií z hľadiska hospodárskej súťaže v novom nariadení o fúziách¹⁴⁶.
176. Usmernenia jasne uvádzajú, že fúzie a akvizície budú zakázané, len pokiaľ stupňujú trhovú silu spoločností spôsobom, ktorý môže mať nepriaznivé dôsledky pre spotrebiteľov, najmä vo forme vyšších cien, horšej kvality výrobkov alebo zúženého výberu. V tejto súvislosti usmernenia vysvetľujú, že fúzie môžu hospodársku súťaž značne poškodiť dvoma očividnými spôsobmi, buď tým, že koncentrácia eliminuje dôležitý zdroj hospodárskej súťaže z trhu („nekoordinované účinky“), alebo preto, že zvyšuje pravdepodobnosť koordinácie proti hospodárskej súťaži medzi zvyšnými firmami („koordinované účinky“).
177. Usmernenia vysvetľujú okolnosti, za ktorých môže Komisia identifikovať problémy hospodárskej súťaže, poskytuje však aj jasné kvantitatívne indikácie o tom, kedy je zasahovanie Komisie nepravdepodobné, napríklad, keď má fúzia za následok úroveň trhovej koncentrácie pod určitými špecifikovanými úrovňami hodnotenými podľa trhového podielu firiem alebo podľa takzvaného „indexu HHI“¹⁴⁷.
178. Usmernenia stanovujú aj faktory, ktoré môžu zmierniť počiatočné obavy, že fúzia pravdepodobne poškodí hospodársku súťaž. To môže nastať, napríklad, v prípade, keď majú ostatné firmy tendenciu vstupovať na trh, na ktorom pôsobia fúzujúce spoločnosti. Podobne sa zohľadní skutočnosť, že zákazníci fúzujúcich firiem môžu

146 Článok 2 ods. 3 nového nariadenia o fúziách ustanovuje že „koncentrácia, ktorá by značne marila efektívnu hospodársku súťaž, najmä v dôsledku vytvorenia alebo posilnenia dominantného postavenia, sa vyhlási za nezlučiteľnú so spoločným trhom“.

147 HHI, alebo Herfindahlov-Hirschmanov index, je medzinárodne uznávaným merítkom trhovej koncentrácie. HHI sa vypočíta spočítaním štvorcov jednotlivých trhových podielov všetkých firiem na trhu. Tento index dáva úmerne väčšiu váhu trhovým podielom väčších firiem, v súlade s ich príslušnou dôležitosťou v procese hospodárskej súťaže.

mať značnú „kúpnu silu“, takže sa môžu ľahko obrátiť na alternatívnych dodávateľov.

179. Napokon, usmernenia špecifikujú, že Komisia vo svojom celkovom hodnotení pravdepodobného dopadu fúzie na hospodársku súťaž starostlivo zváži všetky odôvodnené tvrdenia strán, že fúzia povedie k zvýšeniu efektívnosti. Na to, aby sa takáto efektívnosť zohľadnila, musí prinášať úžitok spotrebiteľom, musí byť dosiahnuteľná len cestou fúzie, musí byť realizovateľná a overiteľná.

B – PRÍPADY KOMISIE

1. ROZHODNUTIA PRIJATÉ PODĽA ČLÁNKU 8

*Lagardère/Natexis/VUP*¹⁴⁸

180. Dňa 7. januára Komisia schválila navrhovanú akvizíciu spoločnosti Editis (predtým nazývanej Vivendi Universal Publishing alebo VUP) skupinou Lagardère, na základe predaja pribl. 60 % jej aktív. Pred touto transakciou zaujímala spoločnosť Editis vedúce postavenie vo vydávaní, predaji a distribúcii kníh vo francúzskom jazyku a firma Hachette Livre, vydateľská vetva spoločnosti Lagardère, bola druhým aktérom v tomto sektore.
181. Tento prípad, ktorý bol oznámený 14. apríla 2003, vyústil do niekoľkých rozhodnutí Komisie: rozhodnutia podľa článku 6 ods. 1 písm. c) (začatie druhej fázy konania) z 5. júna 2003, rozhodnutia podľa článku 9 (odmietnutie postúpiť prípad francúzskym orgánom) z 23. júla 2003¹⁴⁹, dvoch rozhodnutí podľa článku 11 ods. 5 (pozastavenie konania) a záverečného rozhodnutia podľa článku 8 ods. 2 zo 7. januára 2004. V tomto prípade Komisia dostala početné sťažnosti od združení čitateľov kníh, maloobchodníkov a veľkoobchodníkov s knihami, vydavateľov, autorov a ilustrátorov kníh.
182. Vyšetrovanie Komisie a analýza ukázali, že akvizícia celej vydateľskej činnosti spoločnosti Editis, ako bola plánovaná v transakcii oznámenej Komisii na začiatku, by vytvorila silne dominantnú skupinu s obratom najmenej sedemkrát vyšším ako obrat najbližšieho konkurenta vo frankofónnych krajinách Európskej únie. Reagujúc na námietky Komisie spoločnosť Lagardère súhlasila s odpredajom takmer všetkých aktív spoločnosti Editis s výnimkou niektorých z nich (Larousse, Dunod, Dalloz a skupina Anaya), ktoré predstavovali približne 40 % celosvetového obratu spoločnosti, pričom si ponechala iba menej ako 25 % spoločnosti Editis vo frankofónnych regiónoch EÚ (t. j. na relevantných trhoch).
183. Frankofónny vydateľský sektor je charakterizovaný rôznymi aktérmi: (i) väčšími vertikálne integrovanými spoločnosťami Hachette Livre a Editis, ktoré pôsobia v celom knižnom reťazci, (ii) štyrmi stredne veľkými skupinami Gallimard, Flammarion, Seuil a Albin Michel, ktoré sú čiastočne vertikálne integrované; a mnohými malými vydavateľmi pôsobiacimi obvykle len vo výrobnom úseku a (iii) spoliehajúcimi sa na väčšie spoločnosti, pokiaľ ide o ich predaj a distribúciu. Na tomto základe Komisia konštatovala, že hospodárska súťaž medzi vydavateľmi sa v podstate vyskytovala na dvoch úrovniach knižného reťazca: po prvé, na úrovni prístupu k „surovine“ (t. j. k vydateľským právam), a po druhé, na úrovni prístupu k „trhu“ (t. j. k regálom predajcov).

148 COMP/M.2978.

149 Pozri Správu o hospodárskej súťaži za rok 2003.

184. Po podrobnom preskúmaní navrhovanej transakcie Komisia identifikovala celý rad problémov hospodárskej súťaže, ktoré by vyplynuli zo spojenia spoločností Editis a Hachette Livre, dvoch vedúcich aktérov na trhu s najvyššou úrovňou vertikálnej integrácie. Pôvodná transakcia by vytvorila alebo upevnila dominantné postavenie nového subjektu v celom knižnom reťazci a najmä vo väčších industrializovanej časti vydavateľskej činnosti: marketingu, distribúcii a vydávaní vreckového formátu. Nový subjekt by kontroloval prístup tak k známym autorom, ktorých predaj je zdrojom životnej sily vydavateľov, a k odbytiskám, ktoré nemôžu absorbovať, a už vôbec nie propagovať viac ako limitovanú časť diel vydávaných každý rok.
185. Vzhľadom na rozsah problémov hospodárskej súťaže nastolených spojením spoločností Hachette Livre a Editis možno tento prípad vysporiadať na základe veľmi podstatných opravných prostriedkov. Takéto opravné prostriedky musia nielen poskytovať riešenia pre trhy (vydavateľské práva, marketingové a distribučné služby, predaj kníh), na ktorých by fúzia spojila dvoch popredných aktérov, ale musia sa tiež zamerať na početné vertikálne a konglomerátne väzby medzi týmito trhmi.
186. Spoločnosť Lagardère sa preto zaviazala odpredať všetky aktíva spoločnosti Editis s výnimkou vydavateľstva Larousse, ktoré pôsobí hlavne v oblasti encyklopédií, vydavateľov odbornej a vedeckej literatúry Dalloz a Dunod, ako aj španielskej vydavateľskej skupiny Anaya, ktorá pôsobí hlavne v oblasti učebníc a všeobecnej literatúry v Španielsku a Latinskej Amerike.
187. Dňa 3. augusta sa Komisia rozhodla schváliť francúzsku spoločnosť Wendel Investissements ako nadobúdateľa aktív spoločnosti Editis odpredaných v súlade s opravnými prostriedkami v rozhodnutí o vysporiadaní.
- Sony/BMG¹⁵⁰*
188. Spoločný podnik SonyBMG spája spoločnosť Sony so spoločnosťou Bertelsmann's, ktorá sa zaoberá hudobnými nahrávkami celosvetovo s výnimkou Japonska. Zahŕňa len takzvané „umelecké a repertoárové“ (A&R) aktivity, t. j. objavovanie a rozvíjanie výkonných umelcov (spevákov), ako aj marketing a predaj nahrávok. Na rozdiel od nej spoločnosť SonyBMG sa nebude zaoberať výrobou a fyzickou distribúciou (logistikou) nahrávok. Vydavateľské činnosti spoločností Sony a Bertelsmann's v oblasti hudby takisto nie sú integrované do spoločného podniku.
189. Komisia preskúmala dopad navrhovanej koncentrácie v oblasti hospodárskej súťaže na trhy s hudobnými nahrávkami, licenciami na online hudbu a distribúciou online hudby. Keďže obidve materské spoločnosti zostávajú aktívnymi ako hudobní vydavatelia, Komisia sa tiež informovala, či spoločný podnik povedie ku koordinácii konkurenčného správania sa spoločností Sony a Bertelsmann's na trhu vydávania hudby. Keďže vytvorenie spoločného podniku SonyBMG bolo oznámené dňa 9. januára, Komisia posúdila tento prípad na základe základného testu nariadenia Rady (EHS) č. 4064/89¹⁵¹.

150 COMP/M.3333.

151 Pozri článok 26 ods. 2 nariadenia Rady (ES) č. 139/2004.

190. Všetci piati najväčší aktéri, menovite spoločnosti Universal, Sony, EMI, Warner a Bertelsmann (BMG), majú v odvetví hudobných nahrávok celosvetové zastúpenie a pripadá na ne približne 80 % trhu tak v Európe, ako aj na celom svete. Zvyšná časť trhu v Európskom hospodárskom priestore pozostáva z veľkého počtu „nezavislých“ so zväčša národnými aktivitami a nízkym podielom na trhu. Po fúzii budú mať spoločnosti Universal a SonyBMG približne 25 % podiel na trhu, teda viac ako spoločnosti EMI a Warner.
191. Vyšetrovanie Komisie sa sústredilo na otázku, či by koncentrácia posilnila alebo vytvorila postavenie kolektívnej dominantnosti na vnútroštátnych trhoch s hudobnými nahrávkami. Analýza sa uskutočnila v súlade s kritériami, ktoré ustanovili európske súdy¹⁵², najmä s rozsudkom Súdu prvého stupňa v prípade *Airtours* z roku 2002¹⁵³. Podľa Súdu prvého stupňa musí Komisia dokázať pravdepodobnosť spoločného porozumenia medzi spoločnosťami a trhy musia byť dostatočne transparentné, aby umožnili monitorovanie dodržiavania spoločného porozumenia zainteresovanými spoločnosťami. Okrem toho musí existovať odstrašujúci mechanizmus v prípade odchýlky, a zákazníci i konkurenti nemajú mať možnosť ohroziť výsledky očakávané od koordinácie.
192. Komisia zistila určité náznaky používania veľkoobchodných cien („uverejnené ceny pre dilerov“ - PPD) ako oporné body a určitú paralelu v cenovom vývoji piatich najväčších aktérov. Tieto zistenia však neboli postačujúce na to, aby samy zaviedli cenovú koordináciu. Komisia preto analyzovala vývoj rabatov u týchto aktérov a zistila, že niektoré rabaty neboli úplne transparentné a bolo ťažké ich monitorovať. Okrem toho, transparentnosť trhu sa znížila značne diferencovaným obsahom hudby napriek určitej rovnorodosti vo formáte, určovaní cien a odbyte nahrávok. Po dôkladnom zvážení Komisia preto dospela k záveru, že nejestvuje dostatočne presvedčivý dôkaz na zistenie existujúceho kolektívneho dominantného postavenia piatich najväčších aktérov na trhu s hudobnými nahrávkami.
193. Pokiaľ ide o možné vytvorenie kolektívneho dominantného postavenia na trhoch s hudobnými nahrávkami, nejestvovali dostatočné dôkazy preukazujúce, že samotné zníženie počtu najväčších aktérov z piatich na štyroch by významne zmenilo štruktúru trhu. Podobne, Komisia nenašla dostatočné dôkazy o tom, že by navrhovaná transakcia upevnila alebo vytvorila kolektívnu dominantnosť na veľkoobchodnom trhu pre licencie na online hudbu. Komisia skúmala aj vertikálne vzájomné vzťahy medzi spoločným podnikom a jeho materskými spoločnosťami, dospela však k záveru, že navrhovaná transakcia by neviedla k dominantnému postaveniu či už na maloobchodnom trhu na distribúciu online hudby, na ktorom pôsobí spoločnosť Sony, alebo na trhoch s hudobnými nahrávkami v tých krajinách, v ktorých je vysielateľom spoločnosť Bertelsmann. Pokiaľ ide o možný efekt prelievania podľa článku 2 ods. 4 nariadenia o fúziách, Komisia zistila, že koordinácia konkurenčného správania sa spoločností Sony a BMG na trhoch vydávania hudby je nepravdepodobná. Na základe týchto zistení Komisia 19. júla fúziu schválila.

152 Pozri Európsky súdny dvor, spojené prípady C-68/94 a C-30/95 *Francúzsko/Komisia* („*Kali&Salz*“) [1998] ECR I-1375; Súd prvého stupňa, prípad T-102/96 *Gencor/Komisia* [1999] ECR II-753.

153 Prípad T-342/99 *Airtours/Komisia* [2002] ECR II-2585.

194. AREVA, francúzska jadrová skupina, a spoločnosť Urenco, ktorú založili vlády Spojeného kráľovstva, Holandska a Nemecka, sú hlavnými európskymi poskytovateľmi služieb obohacovania uránu, ktoré sú potrebné na výrobu paliva pre jadrové elektrárne. Touto transakciou spoločnosť AREVA nadobudne spoločnú kontrolu nad spoločnosťou Enrichment Technology Company (ETC), dcérskou firmou spoločnosti Urenco pôsobiaceou vo vývoji a výrobe odstrediviek používaných na obohacovanie uránu. Technológia odstrediviek ponúka značné prednosti oproti staršej technológii plynovej difúzie, ktorú v súčasnosti používa spoločnosť AREVA. Spoločnosť ETC má zásobovať odstredivkovým zariadením obidve svoje materské spoločnosti a tretie strany.
195. Túto operáciu oznámili Komisii spoločne Francúzsko, Švédsko a Nemecko v apríli. Vyšetrovanie Komisie identifikovalo problémy hospodárskej súťaže na odberateľskom trhu s obohateným uránom. Komisiu znepokojilo, že navrhovaná koncentrácia by mohla viesť k vytvoreniu spoločného dominantného postavenia v Európskej únii najmä vzhľadom na to, že spoločnosti AREVA a Urenco by mohli uplatňovaním svojich príslušných práv veta využívať spoločnosť ETC na koordinovanie vývoja svojich kapacít.
196. Tento prípad bol tiež zaujímavý aj vzhľadom na podrobné tvrdenia strán o efektívnosti. Týkali sa značných úspor nákladov, ktoré by spoločnosť AREVA dosiahla, keby mohla zaviesť modernú technológiu odstrediviek spoločnosti Urenco. Komisia mala pochybnosti o špecifickosti týchto tvrdení pre fúziu. Závazky navrhnuté stranami kvôli prijatiu rozhodnutia však rozptýlili obavy Komisie.
197. Týmito záväzkami predloženými v ranom štádiu II. fázy, sa spoločnosti AREVA a Urenco po prvé zaviazali, že sa zrieknu svojich príslušných práv veta vo vzťahu k budúcim rozšíreniam kapacít. Po druhé, séria opatrení, ktoré budú starostlivo monitorované, zabráni toku komerčne citlivých informácií medzi spoločnosťou ETC a jej materskými firmami. Po tretie, strany sa zaviazali, že budú zásobovať Európsku dodávateľskú agentúru (ESA) dodatočnými informáciami, ktoré jej umožnia dôkladnejšie monitorovať poskytovanie a tvorbu cien obohateného uránu a reagovať v prípade potreby.

198. Komisia dostala v máji oznámenie o navrhovanej koncentrácii, ktorou dvaja významní aktéri v odvetví latoviek a jadier, spoločnosti Sonoco (USA) a Ahlstrom (Fínsko), plánujú založiť spoločný podnik, v ktorom sa sústreďia ich európske aktivity.
199. Jadrá sú rúry zhotovené z latovky, ktorá je zase vyrobená hlavne z recyklovaného papiera. Jadrá sa používajú ako základ, okolo ktorého sa navíjajú rozličné výrobky, ako je papier, film alebo priadza. Medzi jadrami sú výrobkami vysokej kvality papierenské

154 COMP/M.3099.

155 COMP/M.3431.

jadrá vyššej triedy, ktoré sa používajú v tlačiarenskom odvetví na rolovanie časopiseckého papiera. Nízko hodnotné jadrá sú štandardné výrobky používané vo všetkých priemyselných odvetviach

200. Hĺbkové vyšetrovanie Komisie identifikovalo problémy na trhoch s papierenskými jadrami vyššej triedy v celej Škandinávii a s nízko hodnotnými jadrami v Nórsku a Švédsku, kde by spoločný podnik mal vysoké podiely na trhu a kde by sa vytratil značný konkurenčný tlak vyvíjaný spoločnosťou Sonoco na trhového lídra, spoločnosť Ahlstrom. Na odstránenie týchto problémov strany navrhli odpredať jediné nórske zariadenie spoločnosti Ahlstrom na výrobu jadier vo Svebergu. Ponúkli tiež, že neuskutočnia fúziu, kým sa nenájde kupujúci.
201. Komisia na tomto základe schválila koncentráciu, pretože usúdila, že toto odpredanie aktív umožní vstup nového dodávateľa do Škandinávie a súčasne odstráni hlavnú časť prekrývania sa strán v dotknutých škandinávskych krajinách. Skutočne, koncom októbra Komisia schválila akvizíciu firmy Sveberg spoločnosťou Abzac, francúzskym výrobcom jadier, ktorý má významné aktivity v kontinentálnej Európe, nebol však prítomný na škandinávskych trhoch.

*Continental/Phoenix*¹⁵⁶

202. Akvizícia spoločnosti Phoenix AG, Hamburg, nemeckým podnikom Continental AG súvisela s transakciou medzi dvoma gumárenskými spoločnosťami, ktoré slúžia hlavne automobilovému priemyslu. Komisia ju schválila na základe záväzkov o predaji aktív. Vzhľadom na dominantné postavenie strán na trhoch s pneumatickými pružinami pre komerčné vozidlá a s dopravníkovými pásmi z kordu zhotoveného z hrubej profilovej ocele Komisia mohla schváliť túto akvizíciu až po prijatí záväzkov, ktoré by mohli eliminovať zistené problémy hospodárskej súťaže.
203. Spoločnosť Continental, výrobca pneumatík, brzdových systémov a technických gumárenských výrobkov, získala touto transakciou výhradnú kontrolu nad spoločnosťou Phoenix AG, ktorá tiež pôsobí vo výrobe technických gumárenských výrobkov (napr. závesných systémov, antivibračných systémov, hadíc a dopravníkových pásov). Spoločnosť Phoenix spoločne kontroluje nemeckú spoločnosť Vibracoustic GmbH & Co KG, cez ktorú distribuuje pneumatické pružiny pre nákladné i osobné automobily.
204. Táto akvizícia by viedla k značnému prekrývaniu na rozličných trhoch s technickými gumárenskými výrobkami, najmä na trhoch s pneumatickými pružinami a dopravníkovými pásmi z oceľového kordu. Pneumatické pružiny sa používajú ako závesné diely v komerčných vozidlách, osobných automobiloch a koľajových vozidlách. Dopravníkové pásy z kordu vyrobeného z hrubej profilovej ocele sa používajú na dopravu ťažkého tovaru na veľké vzdialenosti, najmä v oblasti ťažby lignitu.
205. Spoločnosť Continental informovala Komisiu o fúzii v máji. Komisia potom, čo identifikovala potenciálne problémy hospodárskej súťaže na trhoch s pneumatickými

156 COMP/M.3436.

pružinami pre komerčné vozidlá, osobné automobily a koľajové vozidlá, ako aj s dopravníkovými pásmi z kordu zhotoveného z hrubej profilovej ocele a s filtračnými pásmi, začala dňa 29. júna hĺbkové vyšetrovanie.

206. Rozsiahle vyšetrovanie trhu, ktoré uskutočnila Komisia, potvrdilo jej obavy ohľadne trhov s pneumatickými pružinami pre komerčné vozidlá (predávanými výrobcom a dodávateľom originálneho zariadenia – „OEM/OES“) a s dopravníkovými pásmi z kordu zhotoveného z hrubej profilovej ocele. Akvizícia v skutočnosti spojila dvoch vedúcich aktérov na týchto dvoch trhoch a viedla by k spoločnému podielu na obidvoch trhoch značne presahujúcemu 60 % len s niekoľkými menšími zvyšnými konkurentmi. Okrem toho Komisia našla dôkazy svedčiacie o značných prekážkach pre vstup na obidva trhy hlavne preto, že výroba a distribúcia pneumatických pružín a dopravníkových pásov zahŕňa špecifickú výrobu a zákaznícke know-how. Preto sa noví dodávatelia musia podrobiť zdĺhavému kvalifikačnému procesu prv, ako môžu vôbec byť považovaní za potenciálnych dodávateľov.
207. V snahe eliminovať obavy Komisie súvisiace s hospodárskou súťažou sa spoločnosť Continental zaviazala, že odpredá 50 % spoločného kontrolného podielu spoločnosti Phoenix v spoločnom podniku Vibracoustic jedinému inému akcionárovi, nemeckej spoločnosti Freudenberg.
208. Okrem toho sa spoločnosť Continental zaviazala, že prinúti spoločnosť Phoenix, aby v plnom rozsahu odpredala výrobu pneumatických pružín pre komerčné vozidlá (OEM/OES) umiestnenú v závode v Maďarsku. Tieto dva záväzky úplne odstránili prekryvanie sa aktivít strán v oblasti pneumatických pružín pre komerčné vozidlá (OEM/OES).
209. Spoločnosť Continental sa tiež zaviazala, že predá linku na výrobu širokých dopravníkových pásov z oceleového kordu svojej konkurenčnej spoločnosti Sempertrans. Táto transakcia umožní spoločnosti Sempertrans konkurovať subjektu utvorenému fúziou v celom spektre dopravníkových pásov z oceleového kordu, čím sa eliminovali obavy Komisie v oblasti dopravníkových pásov z oceleového kordu.

ENI/EDP/GDP¹⁵⁷

210. Dňa 9. decembra sa Komisia rozhodla zakázať navrhovanú akvizíciu spoločnej kontroly nad spoločnosťou Gás de Portugal (GDP), v súčasnosti hlavnou plynárenskou spoločnosťou v Portugalsku, spoločnosťou Energias de Portugal (EDP), v súčasnosti hlavnou elektrárenskou spoločnosťou v Portugalsku, a talianskou energetickou spoločnosťou ENI. Po hĺbkovom vyšetrovaní Komisia dospela k záveru, že táto transakcia by upevnila dominantné postavenie spoločnosti EDP na veľkoobchodných a maloobchodných trhoch s elektrinou v Portugalsku a dominantné postavenie spoločnosti GDP na portugalských trhoch s plynom. Táto koncentrácia by teda značne znížila alebo zabránila účinkom liberalizácie trhov s elektrinou a plynom v Portugalsku a zvýšila by ceny pre domácie a priemyselných zákazníkov. Opravné prostriedky, ktoré navrhli spoločnosti EDP a ENI, nepostačovali na elimináciu obáv súvisiacich s hospodárskou súťažou.

157 COMP/M.3440.

211. Spoločnosť EDP vyrába, distribuuje a dodáva elektrinu v Portugalsku. Prostredníctvom svojich španielskych sesterských spoločností (Hidrocantabrico a Naturcorp) vykonáva aj rozsiahle elektrárenské a plynárenské aktivity v Španielsku. Talianska spoločnosť ENI je aktívna medzinárodne na všetkých úrovniach energetického zásobovacieho a distribučného reťazca.
212. Spoločnosť GDP je aktívna na všetkých úrovniach plynárenského reťazca v Portugalsku. Má výhradné práva na dovoz, skladovanie, prepravu a veľkoobchodné dodávky zemného plynu a kontroluje päť zo šiestich portugalských spoločností na miestnu distribúciu plynu (šiestu z nich, Portgás, kontroluje spoločnosť EDP).
213. Spoločnosti EDP a ENI dňa 9. júla informovali o koncentrácii týkajúcej sa nadobudnutia spoločnej kontroly nad spoločnosťou GDP, ktorú predtým kontrolovali portugalský štát a spoločnosť ENI. V tomto prípade sa uplatnilo bývalé nariadenie o fúziách, keďže základná záväzná dohoda časovo predchádzala nadobudnutiu účinnosti nového nariadenia o fúziách. Oznámená koncentrácia bola súčasťou širšej operácie zahŕňajúcej prevod prenosovej siete plynu, ktorú vlastnila spoločnosť GDP, na spoločnosť REN, portugalského prevádzkovateľa elektrickej siete, v priebehu daného časového rámca. Prevod siete predstavoval odlišnú koncentráciu, ktorá spadala do kompetencie portugalských orgánov.

Relevantné trhy produktov

214. Komisia identifikovala tieto relevantné trhy produktov ovplyvnené touto operáciou. V elektrárensťve: veľkoobchodné zásobovanie elektrinou, vyvažujúce energetické a doplnkové služby, maloobchodné zásobovanie veľkých priemyselných odberateľov elektrinou a maloobchodné zásobovanie malých odberateľov elektrinou. V plynárensťve: zásobovanie výrobcov energie plynom, zásobovanie miestnych distribučných spoločností (LDC) plynom, zásobovanie veľkých priemyselných odberateľov plynom a zásobovanie malých odberateľov plynom.
215. Od polovice roku 2004 boli všetky trhy s elektrinou úplne otvorené pre hospodársku súťaž. Pokiaľ ide o trhy s plynom, Portugalsko vzhľadom na svoj štatus novovznikajúceho trhu bude naďalej užívať výhody výnimky z liberalizačného kalendára, ktorý ustanovila druhá smernica o plyne (2000/55/ES). Preto sa portugalské trhy s plynom začnú otvárať hospodárskej súťaži najneskôr v roku 2007 a tento proces bude prebiehať do roku 2010. Portugalská vláda naznačila, že môže začať proces liberalizácie skôr.

Geografické trhy

216. Komisia dospela k záveru, že všetky relevantné trhy boli svojím rozsahom väčšinou vnútroštátne.
217. Strany tvrdili, že veľkoobchodný trh s elektrinou bude čoskoro svojím rozsahom iberijský, najmä vzhľadom na nadchádzajúce spustenie iberijského systému obchodovania s elektrinou (MIBEL). Komisia však zistila, že MIBEL bol v minulých rokoch viac razy odložený: mnohé dôležité regulačné prekážky musia ešte byť odstránené skôr, ako sa MIBEL bude môcť skutočne spustiť; podmienky hospodárskej súťaže medzi Španielskom a Portugalskom pravdepodobne zostanú značne rozdielne aj po spustení systému MIBEL; bez ohľadu na zavedenie systému MIBEL plánovaná úroveň vzájomných prepojení medzi Španielskom a

Portugalskom bude naďalej limitovaná a nebolo možné dospieť k záveru, že by sa efektívna integrácia dvoch trhov uskutočnila v časovom rámci relevantnom pre posúdenie fúzie. V dôsledku toho, Komisia dospela k záveru, že veľkoobchodný trh s elektrinou bol a počas nadchádzajúcich rokov zostane svojím rozsahom vnútroštátny.

218. Strany nenamietali proti zisteniu, že iné trhy, na ktorých boli identifikované problémy hospodárskej súťaže, sú svojím rozsahom vnútroštátne.

Upevnenie dominantného postavenia spoločnosti EDP na portugalských trhoch s elektrinou

219. Komisia dospela k záveru, že spoločnosť EDP zaujíma dominantné postavenie na všetkých zmienených portugalských trhoch s elektrinou. Konkrétne, spoločnosť EDP vlastní 70 % výrobných kapacít v Portugalsku a je najväčším dovozcom elektriny; spoločnosť EDP vlastní takmer 100 % distribúcie elektriny v Portugalsku; projekty plynových elektrární (CCGT¹⁵⁸) konkurentov sú neisté a spoločnosť EDP má na jeden z nich (Tejo Energia) vplyv; a dovoz zostane nedostatočný na ohrozenie dominantného postavenia spoločnosti EDP.

220. Fúzia by upevnila dominantné postavenie spoločnosti EDP v dôsledku tak horizontálnych, ako aj vertikálnych účinkov. Pokiaľ ide o horizontálne účinky (všetky trhy s elektrinou), bez fúzie by spoločnosť GDP s veľkou pravdepodobnosťou postavila CCGT v Portugalsku a stala by sa jedným z hlavných konkurentov na trhoch s elektrinou, najmä s prihliadnutím na skutočnosť, že prístup ku konkurenčným dodávateľom plynu prináša značnú výhodu v elektrárňstve, pretože CCGT dnes predstavujú najbežnejší spôsob výroby novej energie, a že spoločnosť GDP by sa mohla spoliehať na svoju značku a na základňu odberateľov plynu, ktorým by mohla ponúknuť spoločné zásobovanie plynom a elektrinou (dvojitá ponuka paliva).

221. Pokiaľ ide o iné ako horizontálne účinky (veľkoobchodný trh s elektrinou), navrhovaná koncentrácia by poskytla subjektu utvorenému fúziou výsadný a prednostný prístup k autorizovaným informáciám o nákladoch svojich konkurentov, čo by mu prinieslo značné výhody; prístup k portugalským zdrojom plynu a plynárenskej infraštruktúre; a schopnosť i motiváciu kontrolovať ceny plynu a zvyšovať náklady svojich konkurentov.

Upevnenie dominantného postavenia spoločnosti GDP na portugalských trhoch s plynom

222. Komisia dospela k záveru, že spoločnosť GDP vzhľadom na svoje súčasné postavenie zákonného monopolistu zaujíma dominantné postavenie na väčšine trhov. Navrhovaná operácia by upevnila dominantné postavenie spoločnosti GDP na týchto trhoch tým, že by umožnila subjektu utvorenému fúziou brzdiť hospodársku súťaž zavádzanú ako výsledok procesu liberalizácie. Toto je podstatné z nasledovných dôvodov:

158 Plynová turbína s kombinovaným cyklom.

223. Pokiaľ ide o dodávky plynu pre CCGT a LDC, oznámená operácia by zabavila všetok dopyt po plyne, ktorý doteraz nebol kontrolovaný spoločnosťou GDP, najmä krátkodobé požiadavky CCGT, ktoré vlastní, alebo v ktorých má svoju účasť spoločnosť EDP, a dopyt LDC Portugás po plyne.
224. Pokiaľ ide o dodávky plynu veľkým priemyselným odberateľom a malým odberateľom, spoločnosť EDP by bola najpravdepodobnejším novým účastníkom na týchto trhoch, len čo budú liberalizované, najmä s prihliadnutím na skutočnosť, že spoločnosť EDP prevádzkuje CCGT na výrobu elektriny, čo vyvoláva silnú motiváciu vstúpiť na trhy zásobovania plynom, že by sa mohla spoliehať na svojich odberateľov elektriny (spoločnosť EDP kontroluje takmer 100 % distribúcie elektriny v Portugalsku), ktorým by mohla ponúknuť spoločné zásobovanie plynom a elektrinou (dvojité palivo), a že by sa mohla spoliehať aj na skúsenosti, povest' a odberateľskú základňu plynárenskej LDC Portugás. O dôležitosti vstupu na trhy s plynom svedčí aj nedávna akvizícia druhého najväčšieho plynárenského aktéra v Španielsku (spoločnosti Naturcorp) spoločnosťou EDP. Táto významná potenciálna hospodárska súťaž by sa po fúzii stratila.

Opravné prostriedky navrhnuté stranami

225. V dňoch 28. októbra a 17. novembra strany predložili opravné prostriedky s cieľom vyriešiť opísané problémy hospodárskej súťaže. Navrhli okrem iného odpredať jednu LDC (Setgás), previesť plynárenské infraštruktúry a dovozné kapacity na spoločnosť REN, ktorá prevádzkuje elektrárenskú sieť, a prenajať výrobu energie ekvivalentnú jednej tretine výroby plynovej elektrárne spoločnosti EDP. Komisia podrobila tieto opravné prostriedky trhovému testu a dospela k záveru, že ani zďaleka neriešia všetky otázky hospodárskej súťaže. Komisia napríklad zdôraznila, že na spoločnosť Setgás pripadá len 8 % maloobchodného trhu s plynom, zatiaľ čo na LDC Portugás kontrolovanú spoločnosťou EDP pripadá približne až 30 %; hoci prevod plynárenskej infraštruktúry na spoločnosť REN (rozdelenie vlastníctva) by bol pozitívnym krokom, nezaručilo by to dodatočnú disponibilnú kapacitu pre dovozy tretích strán; navrhovaný prenájom výroby energie v plynovej elektrárni spoločnosti EDP predstavoval iba 4 % výrobnnej kapacity v Portugalsku a vytvoril by vysokú mieru závislosti nájomcu od spoločnosti EDP. Takýto nájomca by nemal ani schopnosť, ani motiváciu uplatniť voči spoločnosti EDP silné konkurenčné obmedzenie.
226. Istý čas po konečnom termíne na predloženie opravných prostriedkov strany navrhli revidované záväzky, ktoré však neriešili problémy hospodárskej súťaže priamo vyplývajúce z operácie.

Záver

227. V dôsledku horeuvedeného Komisia nemala inú možnosť ako operáciu zakázať, pretože by upevnila dominantné postavenie tak spoločnosti EDP, ako aj spoločnosti GDP na trhoch s elektrinou, resp. plynom v Portugalsku. Táto operácia by predchádzala pozitívnym účinkom prebiehajúcej alebo nadchádzajúcej liberalizácie trhov s elektrinou a plynom v Portugalsku, čo by viedlo k vyšším cenám tak pre priemyselných, ako aj pre domácich odberateľov, a k strate konkurencieschopnosti pre portugalské hospodárstvo. Odradilo by to zahraničných účastníkov hospodárskej súťaže od vstupu na portugalské trhy s energiou a od rozvíjania cezhraničnej

hospodárskej súťaže, a tým by spomalilo ďalšie budovanie paniberijských trhov s energiou a, z dlhodobého hľadiska, trhov s energiou integrovaných na európskej úrovni.

2. ROZHODNUTIA PRIJATÉ PODĽA ČLÁNKU 6 ODS. 1 PÍSM. b) A ČLÁNKU 6 ODS. 2

*Hoechst/Rhône-Poulenc*¹⁵⁹

228. Dňa 9. augusta 1999 Komisia schválila koncentráciu spoločností Hoechst AG a Rhône-Poulenc SA, ktorá vyústila do utvorenia spoločnosti Aventis, na základe záväzkov odstrániť viaceré problémy hospodárskej súťaže. Tieto záväzky zahŕňali odpredanie podielu v chemickej spoločnosti Rhodia, čo eliminovalo obavy vznikajúce z horizontálnych prekrývaní s aktivitami Wacker Chemie, dcérskej firmy spoločnosti Aventis.
229. V čase tejto fúzie spoločnosť Rhône-Poulenc vlastnila 67,3 % spoločnosti Rhodia a v roku 2003 sa jej podarilo predat' väčšinu svojho podielu, napriek tomu však zostala najväčším akcionárom so zákonným vlastníctvom približne 15 % akcií a hmotnou účasťou na ďalších 10 %. Vzhľadom na pokračujúce zhoršovanie sa finančnej situácie spoločnosti Rhodia a naliehavú potrebu odstrániť neistotu súvisiacu s blížiacou sa finančnou reštrukturalizáciou spoločnosti Komisia svojím rozhodnutím z 30. januára 2004 súhlasila s nahradením pôvodného záväzku spoločnosti Rhodia iným záväzkom, podľa ktorého by sa spoločnosť Aventis zbavila svojho nepriamo vlastneného 49 % podielu v spoločnosti Wacker-Chemie.

*GE/Amersham*¹⁶⁰

230. Dňa 21. januára sa Komisia rozhodla schváliť navrhovanú akvizíciu spoločnosti Amersham Plc. pre diagnostické farmaceutiká a biologické vedy v Spojenom kráľovstve americkou spoločnosťou General Electric Company (GE).
231. Spoločnosť Amersham vyrába diagnostické farmaceutiká, ktoré sa používajú na to, aby diagnostické prístroje, ako sú skenery, mohli zobrazovať zdravotný stav tela, a vyrába aj biofarmaceutiká. Spoločnosť GE je diverzifikovaná priemyselná spoločnosť zaoberajúca sa rozličnými výrobnými, technologickými a servisnými činnosťami, vrátane lekárskeho systémov. Spoločnosť GE Medical Systems sa špecializuje na lekársku diagnostickú zobrazovaciu technológiu.
232. Navrhovaná akvizícia neviedla k horizontálnym prekrytiám. Nakoľko sa však výrobky spoločností GE a Amersham navzájom dopĺňajú a nemocnice musia kupovať tak technické prostriedky, ako aj farmaceutiká pre niektoré zobrazovacie aplikácie, Komisia zamerala svoju analýzu na všetky možné konglomerátne účinky vyplývajúce z fúzie. Komisia bola znepokojená najmä tým, že spoločnosť GE by mohla mať motiváciu ponúkať balíky svojich výrobkov za lepšie ceny ako súčet jednotlivých výrobkov alebo projektovať svoje výrobky takým spôsobom, aby

159 COMP/M.1378.

160 COMP/M.3304.

výrobky spoločnosti Amersham fungovali lepšie so zariadením spoločnosti GE než so zariadením konkurentov (technické viazanie).

233. Vyšetrovanie na trhu však ukázalo, že takýto scenár je nepravdepodobný. Je to tak preto, že ani jedna zo spoločností GE a Amersham nezaujímal v Európe dominantné postavenie na trhu svojich príslušných výrobkov. Okrem toho tak zákazníci, ako aj viacerí konkurenti súhlasili s tým, že príslušné trhy zažívali silnú hospodársku súťaž s výrobcami konkurencieschopného zariadenia, ako sú spoločnosti Philips, Siemens a Toshiba, a silnými výrobcami farmaceutík, ako sú spoločnosti Schering, Bristol Myers Squibb, Tyco/Mallinckrodt a Bracco. Preto Komisia dospela k záveru, že je nepravdepodobné, aby títo aktéri boli vylúčení z trhu alebo aby boli odsunutí na okraj. Aj problémy spojené s technickým viazaním boli zamietnuté, keďže Komisia sa ubezpečila, že existuje dokonalá vzájomná prevádzkovateľnosť medzi rozličnými existujúcimi zariadeniami a farmaceutickými výrobkami a že je nepravdepodobné, aby sa takáto vzájomná prevádzkovateľnosť s príchodom nových výrobkov na trh znížila.

*Air Liquide/Messer*¹⁶¹

234. Dňa 15. marca Komisia schválila za určitých podmienok spojenie francúzskeho koncernu Air Liquide a nemeckej skupiny Messer. Skupina Messer má svoje aktivity v Nemecku, Spojenom kráľovstve a Spojených štátoch. Komisia bola znepokojená tým, že akvizícia by vyústila do vyšších cien pre odberateľov plynu - najmä v Nemecku. Účastníci fúzie však ponúkli rozsiahly odpredaj aktív, čo umožnilo vykonať regulačné vysporiadanie bez potreby hĺbkového vyšetrovania.
235. Spoločnosť Air Liquide a skupina Messer Group vyrábajú a distribuujú priemyselné a lekárske plyny (ako je kyslík, dusík alebo argón), a poskytujú súvisiace služby. Táto transakcia priniesla spoločnosti Air Liquide - svetovému lídrovi v sektore priemyselných plynov - vytúženú pevnú pozíciu v Spojenom kráľovstve, kde neboli žiadne prekryvia. Napriek tomu by však vytvorila problémy hospodárskej súťaže na už koncentrovanom celoeurópskom tonážnom trhu s plynom, ktorý obvykle slúži petrochemickým a oceliarskym spoločnostiam, a na trhu so špeciálnymi elektronickými plynmi. Okrem toho na vnútroštátnom trhu vytvorila duopólne koncerny v Nemecku (spolu so spoločnosťou Linde AG) pre plyny dodávané vo veľkom a valce na priemyselné a lekárske použitie.
236. Spoločnosť Air Liquide sa v snahe odstrániť obavy Komisie zaviazala, že odpredá významné časti svojich aktivít a aktivít skupiny Messer v Nemecku. Tieto činnosti zahŕňali časti potrubných sietí skupiny Messer a viaceré tonážne závody, skvapalňovače pre generátorové plyny a plniace strediská pre valce, ako aj s tým súvisiace spotrebiteľské základne. Spoločnosť Air Liquide sa tiež zaviazala, že odpredá majetkový podiel skupiny Messer v jej spoločnom podniku so spoločnosťou Nippon Sanso, ktorá vyrába špeciálne elektronické plyny.

161 COMP/M.3314.

237. Farmaceutická spoločnosť Sanofi-Synthelabo SA oznámila v januári ponuku na prevzatie firmy Aventis SA, ktorú Komisia schválila za určitých podmienok. Obidve spoločnosti sídlili vo Francúzsku. Samotná spoločnosť Aventis vznikla v dôsledku fúzie medzi spoločnosťami Hoechst a Rhône-Poulenc, ktorá bola schválená v auguste 1999 za určitých podmienok. Toto spojenie by vytvorilo jednu z najväčších farmaceutických spoločností vo svete a nastolilo niektoré problémy hospodárskej súťaže na trhoch, kde sa ich aktivity prekrývali. Ukázalo sa, že hospodárska súťaž by sa mohla obmedziť k ujme pacientov trpiacich trombózou, rakovinou konečníka a nespavosťou.
238. Všetky prekrývajúce sa oblasti mali do činenia s liečivými výrobkami používanými ľuďmi. Takéto výrobky sa používajú na liečenie zlyhania srdca, nedostatočného arteriálneho obehu, ušných, nosných a krčných infekcií, nespavosti, pričom väčšina prekrývaní sa vyskytuje na trhoch s heparínom a heparoidmi (v 11 krajinách EÚ), a na liečenie rakoviny konečníka (v 7 krajinách EÚ). Ovplyvnené oblasti zahŕňajú aj predaj vitamínov, prostriedkov na uvoľňovanie svalov a antibiotík. V snahe odstrániť pochybnosti Komisie spoločnosť Sanofi odpredala súvisiace činnosti alebo udelila na ne licencie v 14 krajinách EÚ, pričom väčšina prekrývaní sa vyskytla vo Francúzsku.

*Group 4 Falck/Securicor*¹⁶³

239. Komisia udelila regulačné schválenie aj navrhovanej fúzii medzi spoločnosťami Securicor a Group 4 Falck potom, čo obidve spoločnosti rozptýlili obavy ohľadne zníženej hospodárskej súťaže na niektorých trhoch bezpečnostných služieb v Luxembursku, Holandsku a Spojenom kráľovstve. Táto anglicko-dánska fúzia by vytvorila druhú najväčšiu bezpečnostnú spoločnosť vo svete hneď po Securitas zo Švédska.
240. Dánska spoločnosť Group 4 Falck a Securicor, spoločnosť sídliaca v Spojenom kráľovstve, pôsobia v oblasti poskytovania súkromných bezpečnostných služieb. Obidve ponúkajú širokú paletu aktivít, ako je preprava peňazí, strážne služby, poplachové systémy a justičné služby (napr. správa a preprava väzňov). Všetky aktíva strán sa mali zlúčiť do novej spoločnosti pod názvom Group 4 Securicor s výnimkou justičných aktivít spoločnosti Group 4 Falck (ktoré sa mali predat' tretej spoločnosti pred dokončením fúzie).
241. Spoločnosť Group 4 Falck pôsobí v 80 krajinách a spoločnosť Securicor v 50. Spoločne by sa stali silným konkurentom lídra svetového trhu spoločnosti Securitas sídliacej vo Švédsku. V dôsledku odlišného regulačného rámca v každej krajine sa poskytovanie bezpečnostných služieb vykonáva na vnútroštátnej alebo regionálnej úrovni. Preto sa fúzia analyzovala oddelene v každej krajine. Napriek celosvetovému dosahu fúzovaných spoločností sa však ich aktivity prekrývali iba v šiestich krajinách Európskej únie: Francúzsku, Nemecku, Írsku, Luxembursku, Holandsku a Spojenom kráľovstve.

162 COMP/M.3354.

163 COMP/M.3396.

242. Vyšetrenie Komisie identifikovalo problémy hospodárskej súťaže v troch geografických oblastiach: preprava peňazí, stráženie ľudskou posádkou, monitorovanie poplachu a služby reagovania v Luxembursku; strážne služby vykonávané ľudskou posádkou v Holandsku a služby prepravy peňazí v Škótsku. Spoločnosti Group 4 Falck a Securicor v snahe rozptýliť obavy Komisie odpredali úsek bezpečnostnej činnosti firmy Securicor v Luxembursku, strážnu službu vykonávanú ľudskou posádkou spoločnosti Group 4 Falck v Holandsku a jej aktivity v oblasti prepravy peňazí v Škótsku.

*Owens-Illinois/BSN Glasspack*¹⁶⁴

243. Komisia schválila akvizíciu francúzskeho výrobcu sklenených nádrží BSN Glasspack SA jeho konkurentom, spoločnosťou Owens-Illinois Inc. so sídlom v USA. Sklené nádrže vyrábané fúzujúcimi firmami sa používajú ako obaly na výrobky, ako sú nealkoholické nápoje, víno, minerálna voda, olivový olej, kečup a iné potravinové výrobky.
244. Spoločnosť Owens-Illinois je medzinárodným výrobcom sklenených nádrží, strojného zariadenia na výrobu sklenených nádrží, a plastových nádrží a s tým súvisiaceho zariadenia. V Európskej únii vlastní prevádzkárne na výrobu skla vo Fínsku, Taliansku, Španielsku a Spojenom kráľovstve. Spoločnosť BSN vyrába a predáva sklené nádrže na nápoje a potraviny a vlastní výrobné zariadenia vo Francúzsku, Belgicku, Nemecku, Holandsku a Španielsku. Európska sieť závodov týchto dvoch spoločností sa do značnej miery vzájomne doplňovala. Spoločnosti Owens-Illinois a BSN Glasspack sú však priamymi konkurentmi na dvoch regionálnych trhoch zahŕňajúcich severovýchodné Španielsko/juhozápadné Francúzsko a juhovýchodné Francúzsko/severné Taliansko. Sklené nádrže sú veľkoobjemové výrobky, sú však obvykle dodávané na vzdialenosti v rozsahu 300-400 km od výrobného závodu a dodávateľská oblasť závodu môže preto zasahovať do regiónov na oboch stranách štátnych hraníc.
245. Táto transakcia, ako bola pôvodne ohlásená, by viedla k vysokým podielom na trhu v dotknutých regiónoch a odstránila by významného konkurenta na trhoch, ktoré sú už vysoko koncentrované. Popri fúzujúcich partneroch jediným ďalším významným aktérom v týchto regiónoch je francúzska spoločnosť St. Gobain, zatiaľ čo ostatní konkurenti v ovplyvnených regiónoch sú pomerne malí. Preto výsledkom uvedenej fúzie v týchto oblastiach by bolo zníženie počtu významných dodávateľov z troch na dvoch.
246. Spoločnosť Owens-Illinois v snahe zmenšiť obavy Komisie ponúkla, že odpredá jeden výrobný závod nezávislému, životaschopnému konkurentovi v každom z dvoch ovplyvnených regiónov, v Miláne v Taliansku a v Barcelone v Španielsku.
247. Transakcia nevyvolala žiadne obavy vo zvyšnej časti EHP, keďže predajné aktivity oboch partnerov sa buď neprekrývajú, alebo tam, kde sa prekrývajú, fúzovaný subjekt bude čeliť hospodárskej súťaži s množstvom veľkých konkurentov, vrátane spoločností St. Gobain, Rexam, Ardagh, Weigand a Allied Glass.

164 COMP/M.3397.

248. Dňa 16. júna Komisia schválila navrhovanú akvizíciu firmy Socpresse spoločnosťou Marcel Dassault Industrial Group (GIMD) za určitých podmienok.
249. GIMD je francúzska skupina s majetkovou účasťou hlavne v aeronautike, výpočtovej technike, pestovaní vína a vydávaní časopisov. Medzi tituly, ktoré spoločnosť GIMD vydáva, patria *Valeurs Actuelles*, *Le Journal des Finances*, *Finances Magazine* a *Le Spectacle du Monde*. Aj firma Socpresse je francúzska spoločnosť vydávajúca národné a regionálne denníky, časopisy a odborné publikácie. Je materskou spoločnosťou firmy Figaro Holding, ktorá vydáva denník *Le Figaro* a časopis *Figaro Magazine*, a skupiny Groupe L'Express–L'Expansion, ktorá vydáva veľké množstvo časopisov, vrátane *L'Express*, *L'Expansion*, *La Vie Financière* a *Mieux Vivre Votre Argent*.
250. Vyšetrovanie Komisie naznačilo, že skupina GIMD/Socpresse by kontrolovala výrazne väčší počet ekonomických a finančných časopisov ako jej konkurenti, čo by ju postavilo do výsadného postavenia, najmä pokiaľ ide o objednávateľov reklamy, ktorí chcú preniknúť k finančným čitateľom. Mohla by dominovať na trhu, využívajúc silnú agentúru Socpresse, ktorá predáva reklamný priestor vo viac ako 80 časopisoch a denníkoch.
251. Uvedená operácia preto vyvolala vo Francúzsku obavy v súvislosti s hospodárskou súťažou na trhoch predaja reklamy v ekonomických a finančných časopisoch, pretože ani konkurenti, ani kupujúci reklamného priestoru (objednávatelia reklamy) by neboli schopní poskytnúť protiváhu spojenej sile spoločnosti Socpresse/GIMD, ktorá by mala takmer 50 % podiel na trhu. Všeobecne povedané, objednávateľia reklamy rokujú individuálne s vydavateľmi alebo ich agentúrami, a preto nemajú žiadnu reálnu právomoc kupujúceho.
252. Spoločnosť GIMD v snahe rozptýliť obavy ohľadne hospodárskej súťaže, a tak zabrániť hĺbkovému vyšetrovaniu ponúkla, že odpredá ekonomický a finančný časopis *La Vie Financière*, ktorý vydáva skupina Express-Expansion Group, čo Komisia, vzhľadom na kvalitu a povesť publikácie považovala za postačujúce na rozptýlenie jej pochybností. No s cieľom zabezpečiť, aby väčšina novinárov pracujúcich pre *La Vie Financière* zostala v redakcii časopisu po jeho predaji a neuplatnila svoje právo dať výpoveď na základe doložky o odstúpení ustanovenej francúzskou priemyselnou legislatívou pre držiteľov tlačových kariet, sa Komisia pokúsi zabezpečiť, aby kupujúci tohto periodika mal dostatočnú dôveryhodnosť vo vydavateľskom sektore v záujme zabezpečenia kontinuity tohto titulu a efektívnej dlhodobej hospodárskej súťaže na trhu.

Syngenta CP/Advanta¹⁶⁶ a Fox Paine/Advanta¹⁶⁷

165 COMP/M.3420.

166 COMP/M.3465.

167 COMP/M.3506.

253. Dňa 17. augusta Komisia za určitých podmienok schválila navrhovanú akvizíciu výrobcu semien Advanta BV so sídlom v Holandsku švajčiarskou spoločnosťou Syngenta Crop Protection AG. Je to dcérska firma spoločnosti Syngenta AG, ktorá, podobne ako spoločnosť Advanta BV, pôsobí v oblasti pestovania, výroby, spracovania a predaja rozličných druhov semien.
254. Vyšetrovanie trhu Komisiou poukázalo na vážne problémy hospodárskej súťaže na niekoľkých vnútroštátnych trhoch so semenami v rámci Európskej únie. Týkalo sa to semien cukrovej repy v Belgicku, Fínsku, Francúzsku, Holandsku, Portugalsku, Španielsku, Rakúsku, Írsku a Taliansku, kukuričných semien v Dánsku, Holandsku a Spojenom kráľovstve, slnečnicových semien v Maďarsku a Španielsku, ako aj francúzskeho trhu so semenami jarného jačmeňa a trhu Spojeného kráľovstva so semenami plazivého hrachu (druh hrachových semien).
255. Táto operácia by vytvorila veľmi silného lídra na trhu, často dva alebo viac razy mocnejšieho ako najbližší konkurent. Na trhu so semenami cukrovej repy by navrhovaná operácia spojila aj dvoch z troch hlavných európskych pestovateľov semien cukrovej repy, ktorí sú aj hlavnými dodávateľmi semien cukrovej repy v Európe.
256. Spoločnosť Syngenta v snahe rozptýliť obavy Komisie ponúkla, že odpredá celý európsky úsek semien spoločnosti Advanta nezávislému záujemcovi, čím by sa úplne odstránilo prekrývanie činností strán na všetkých relevantných trhoch v rámci Európskej únie.
257. O niekoľko dní neskôr, dňa 20. augusta, Komisia schválila navrhovanú akvizíciu celosvetových aktivít spoločnosti Advanta v oblasti semien pre cukrovú repu, repku olejku, sorgo, slnečnicu, trávy, ako aj pre obchodné činnosti s kukuricou a obilninami mimo Severnej Ameriky, spoločnosťou Fox Paine, americkým správcom investičných fondov. Na základe tejto transakcie boli splnené záväzky, ktoré prijala spoločnosť Syngenta v rámci koncentrácie Syngenta/Advanta.
258. Preskúmanie transakcie Fox Paine/Advanta Komisiou ukázalo, že spoločnosť Fox Paine má majetkové účasti vo viacerých sektoroch, vrátane väčšinového holdingu v americkej spoločnosti Seminis produkujúcej semená, ktorá vyvíja, pestuje a predáva semená ovocia a zeleniny aj v Európe. Aktivita spoločností Seminis a Advanta sa prekrývajú na trhoch so semenami plazivého hrachu a semenami cibule, no vyšetrovanie trhu neodhalilo žiadne osobitné problémy hospodárskej súťaže, keďže strany by naďalej čelili konkurencii zo strany ostatných významných aktérov.

Cytec/UCB Surface Specialties¹⁶⁸

259. Dňa 17. decembra Komisia na základe určitých záväzkov schválila navrhovanú akvizíciu činnosti spoločnosti UCB Surface Specialties (ďalej len „Surface Specialties“) americkou spoločnosťou Cytec Industries Inc. (ďalej len „Cytec“).

168 COMP/M.3558.

260. Spoločnosť Cytec vyrába špeciálne chemikálie a materiály vrátane banských chemikálií a chemikálií na úpravu vody, povlakových materiálov, lepidiel a kompozitných materiálov a stavebnicových chemikálií. Spoločnosť Surface Specialties, súčasť belgickej chemickej a farmaceutickej spoločnosti UCB, vyrába náterové chemikálie, lepidlá a chemikálie používané na grafické aplikácie.
261. Komisia pri vyšetrovaní trhu zistila vážne problémy hospodárskej súťaže vyplývajúce zo spojenia aktivít fúzujúcich strán na trhu s aminoživicami používanými ako zosieťovače v priemyselných kvapalných ochranných náteroch a ako povlaky zlepšujúce priľnavosť pre spevnený kaučuk. Spoločnosť Cytec dokázala odstrániť tieto problémy tým, že ponúkla odpredaj závodu spoločnosti Surface Specialties vo Fechenheime (Nemecko), na ktorý pripadá takmer všetka európska produkcia spoločnosti Surface Specialties.
262. Komisia si tiež overila, či by spojenie firmy Cytec, významného dodávateľa akrylamidu, so spoločnosťou Surface Specialties, ktorá používa akrylamid ako vstupný materiál pre svoju výrobu lepidiel a živicových prísad, mohlo vylúčiť dodávky akrylamidu pre tretie strany. Vyšetrovanie trhu nepotvrdilo tieto obavy, pretože spoločnosť Cytec čelí dôveryhodným konkurentom v dodávkach akrylamidu, a úhrnná potreba spoločnosti Surface Specialties, ako sa zdá, zodpovedá iba nepatrnej časti objemu výroby firmy Cytec.

Rámček 7: Prvý krok v konsolidácii európskeho letectva - fúzia Air France/KLM a aliancia Air France/Alitalia

Úvod

Posledné tri roky boli obzvlášť produktívne pre právo Spoločenstva v oblasti letectva. Rozsudky vo veci „*otvoreného neba*“¹⁶⁹ z roku 2002 a legislatívne snahy, ktoré Komisia odštartovala v predchádzajúcich rokoch¹⁷⁰, vytvorili právny základ pre rozvoj skutočne vnútorného trhu v odvetví civilného letectva. Potom boli na rade európske letecké spoločnosti, aby reagovali na toto nové právne prostredie a vytvorili aktérov na úrovni celej EÚ, čím by ukončili trieštenie európskeho leteckého odvetvia¹⁷¹. Spoločnosti Air France a KLM boli od roku 2002 prvými európskymi prepravcami, ktorí sa chopili tejto príležitosti.

Komisia musela v roku 2004 zabezpečiť, aby sa tento konsolidačný proces uskutočnil v úplnom súlade s pravidlami hospodárskej súťaže. Spoločnosti Air France (ďalej len „AF“) a

169 Rozsudky z 5.11.2002 v prípadoch C-475, 471, 467, 469, 476, 472, 468 a 466/98 proti Rakúsku, Belgicku, Dánsku, Fínsku, Nemecku, Luxembursku, Švédsku a Spojenému kráľovstvu.

170 Pozri najmä závery zasadania Rady o doprave z 5.6.2003 a nariadenie (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 847/2004 (Ú. v. EÚ L 195, 2.6.2004). Okrem toho, pokiaľ ide o pravidlá hospodárskej súťaže, Komisia prijala 26.2.2004 nariadenie (ES) č. 411/2004, ktorým sa menia a dopĺňajú existujúce nariadenia v sektore leteckej dopravy a nariadenie (ES) č. 1/2003 sa stáva uplatniteľným na leteckú dopravu medzi Európskou úniou a tretími krajinami.

171 Ako uvádza Komisia v odseku 47 svojho oznámenia o dôsledkoch rozsudkov Súdneho dvora z 5.11.2002 pre európsku politiku leteckej dopravy (KOM/2002/0649, konečné znenie), letecké spoločnosti v krajinách, ktoré nie sú členmi EÚ, najmä v USA, sú oveľa väčšie ako ich európske protějšky, pokiaľ ide o počty cestujúcich, počet nimi prevádzkovaných stredísk a ich lietadlový park. Preto bude potrebná konsolidácia, aby bolo možné celosvetovo konkurovať týmto leteckým spoločnostiam.

KLM ohlásili svoju fúziu v druhej polovici roku 2003 a Komisia ju schválila dňa 11. februára¹⁷². Krátko po rozhodnutí o *AF/KLM* dňa 7. apríla bola spoločnosti AF udelená výnimka podľa článku 81 ods. 3 Zmluvy o ES pre jej tradičnejšie spojenie so spoločnosťou Alitalia (ďalej len „AZ“)¹⁷³. Paralela medzi týmito dvoma prípadmi, pokiaľ ide o čas a aktérov, poskytuje dobrú príležitosť na porovnanie riešenia prípadov letectva podľa článku 81 a nariadenia o fúziách („ECMR“).

Právny kontext dvoch operácií a nové trendy v európskom leteckom odvetví

V záujme pokrytia väčšieho počtu destinácií a zlepšenia využívania kapacít pri nižších nákladoch väčšie letecké spoločnosti zavádzajú centralizované systémy a sústredujú premávku na svoje príslušné strediská. Tento cieľ je ďalej zabezpečovaný uzatváraním dohôd s inými leteckými spoločnosťami, ktoré môžu mať formu strategickej aliancie (napr. AF/AZ) alebo fúzie (napr. AF/KLM). Fúzie v porovnaní s alianciami umožňujú lepšiu racionalizáciu a integráciu sieťovej štruktúry fúzujúcich prepravcov. Fúzie medzi dopravcami rôznej štátnej príslušnosti v Európskej únii boli obvykle ťažké vzhľadom na systém dvojstranných medzinárodných dohôd regulujúcich dopravné práva medzi štátmi.

- 172 COMP/M 3280 – *Air France/KLM*. Toto rozhodnutie napadla tretia strana na Súde prvého stupňa (prípád T-177/04).
- 173 COMP/38.248 – *Air France/Alitalia*. Toto rozhodnutie napadla tretia strana na Súde prvého stupňa (prípád T-300/04).
- 174 Nariadenia (ES) č. 2407, 2408 a 2409/92.
- 175 Niektoré predchádzajúce rozhodnutia o fúziách medzi dopravcami Spoločenstva: rozhodnutie z 5.10.1992 v prípade IV/M.616 *Air France/Sabena* a rozhodnutie z 11.8.1999 v prípade COMP/JV.19 *KLM/Alitalia*.
- 176 Dňa 5.6.2003 Komisia navrhla a dostala od Rady mandát vyrokovať, spolu s členskými štátmi, dohodu o komplexných leteckých službách s USA a horizontálny mandát na rokovania s tretími krajinami vo všetkých oblastiach, ktoré spadajú do výlučnej kompetencie Spoločenstva. V horeuvedených oznámeniach z 5.11.2002 o dôsledkoch rozsudkov Európskeho súdneho dvora na európsku politiku leteckej dopravy Komisia konštatuje, že „rokovania o doložkách Spoločenstva umožnia leteckým spoločnostiam Spoločenstva rozšíriť svoje medzinárodné operácie z letísk v iných členských štátoch, ako aj prekliesniť cestu pre väčšiu komerčnú integráciu medzi leteckými spoločnosťami v rozličných členských štátoch“.
- 177 Odôvodnenie 23 k nariadeniu č. 4064/89.
- 178 Táto dohoda bola oznámená podľa nariadenia č. 4064/89 dňa 18.12.2003.
- 179 Pozri bod 37 rozhodnutia o *Air France/Alitalia*.
- 180 Pozri rozsudok Európskeho súdneho dvora vo veci 66/86 *Ahmed Saeed Flugreisen* [1989] ECR 803, rozsudok Súdu prvého stupňa v prípade 2/93 *Air France/Komisia (TAT)* [1994] ECR 323, rozhodnutie Komisie z 12.1.2001 v prípade COMP/M.2041 - *United Airlines/US Airways*.
- 181 Cestujúci citliví na čas majú vysoké alternatívne náklady cestovného času a v dôsledku toho sú menej ochotní nahradiť priame lety nepriamymi, nie sú flexibilní, pokiaľ ide o čas odletu/príletu a musia mať príležitosť zmeniť svoju rezerváciu v krátkej lehote.
- 182 V čase, keď bolo prijaté rozhodnutie o *AF/AZ* (podľa nariadenia (ES) č. 3975/87), Komisia mala presadzovacie právomoci len na trasy vnútri Spoločenstva.
- 183 Tento prístup urobila Komisia prvý raz v rozhodnutí o prípade *United Airlines/US Airway*.
- 184 Ak je ťažké alebo nemožné použiť odpredaj, „zmena trhovej štruktúry vyplývajúca z navrhovanej koncentrácie môže viesť k veľkým bariéram alebo prekážkam pre vstup na relevantný trh. Takéto bariéry môžu vzniknúť z kontroly nad infraštruktúrou, najmä nad sieťami Za týchto okolností môžu mať nápravné opatrenia za cieľ umožniť vstup na trh tak, že zabezpečia, aby konkurenti mali prístup k nevyhnutnej infraštruktúre ... “. Porovnaj odsek 28 oznámenia Komisie o nápravných opatreniach akceptovateľných podľa nariadenia Rady (EHS) č. 4064/89 a podľa nariadenia Komisie (ES) č. 447/98 (Ú. v. ES C 68, 2.3.2001).
- 185 Pozri rozsudok v prípade T-102/96 *Gencor* [1999] ECR II-753.

Podľa Medzinárodného dohovoru o letectve zo 7. decembra 1947 (Chicagský dohovor) má každý zvrchovaný štát právomoc udeliť dopravné práva vo svojom vzdušnom priestore. Na základe toho sa dopravné práva udelili prepravcom z tretích krajín prostredníctvom dvojstranných dohôd, ktorým dva signatárske štáty často udeľujú dopravné práva len prepravcom so štátnou príslušnosťou týchto krajín („doložka o štátnej príslušnosti“). Hoci Európska únia dokončila v roku 1997 budovanie vnútorného trhu v letectve¹⁷⁴, čo umožnilo prepravcom Spoločenstva konkurovať v rámci európskeho trhu, medzinárodné lety z/do EÚ podliehali a stále podliehajú mnohým obmedzeniam, vrátane doložky o štátnej príslušnosti. Preto, ak britská letecká spoločnosť získa belgického prepravcu a tento príde o svoju belgickú štátnu príslušnosť, belgický prepravca riskuje, že stratí svoje práva lietať z/do Belgicka do/z tretích krajín, pretože tretia krajina by mohla spochybniť jeho štátnu príslušnosť a s ňou spojené dopravné práva. Riziko straty týchto dopravných práv sa niekedy považovalo za príliš dôležité, a preto ohrozovalo komerčnú životaschopnosť fúzie. Toto je jeden z dôvodov, prečo sa úspešný projekt fúzie v rámci EÚ medzi prepravcami Spoločenstva uskutočnil len zriedkavo, t. j. až do prípadu *AF/KLM*¹⁷⁵. V tomto právnom kontexte európski prepravcovia uprednostnili používanie strategických aliancií.

Rozsudky vo veci „*otvoreného neba*“ zmenili toto právne prostredie. Európsky súdny dvor rozhodol, že tie členské štáty, ktoré prijali záväzky so Spojenými štátmi, neboli oprávnené tak urobiť a porušili výhradnú kompetenciu Spoločenstva vo viacerých oblastiach. Okrem toho, Európsky súdny dvor rozhodol, že rokovania členských štátov o dvojstranných dohodách v mene ich národných prepravcov s vylúčením ostatných prepravcov Spoločenstva predstavujú porušenie slobody zakladania ustanovenej v článku 43 Zmluvy o ES. V dôsledku toho doložky o štátnej príslušnosti obsiahnuté vo dvojstranných dohodách s tretími krajinami musia byť nahradené „doložkou o Spoločenstve“. Úprava jestvujúcich dvojstranných dohôd a uznanie doložky o Spoločenstve tretími krajinami sú nevyhnutné na zabezpečenie toho, aby boli letecké dopravné služby prevádzkované na solídnom právnom základe¹⁷⁶. Uvedené komerčné riziko sa potom stratí a fúzie medzi prepravcami Spoločenstva sa budú uskutočňovať s väčšou pravdepodobnosťou.

Opis dvoch transakcií

Pojem koncentrácia zahŕňa „len operácie, ktoré prinášajú trvalú zmenu v štruktúre príslušných podnikov“¹⁷⁷. Rámcová dohoda zo 16. októbra 2003¹⁷⁸, ktorú podpísali spoločnosti AF a KLM, ustanovuje, že dvaja predtým samostatní prepravcovia sa zlúčia, aby tak v konečnom dôsledku utvorili jedného operátora na trhu (pod názvom Air France-KLM). Bývalí akcionári spoločnosti AF budú vlastniť 81 % akcií spoločnosti Air France-KLM a menšinoví akcionári spoločnosti KLM budú vlastniť zvyšných 19 %. Hoci najlepším spôsobom ako plne využiť výhody synergického efektu by bola úplná fúzia, postupné akceptovanie zásady pojmu „prepravca Spoločenstva“ tretími štátmi vyžaduje opatrný a postupný prístup. Spoločnosť AF spočiatku získa rozsiahle právo veta nad spoločnosťou KLM, ktorá si ponechá holandskú štátnu príslušnosť. V druhej fáze sa integrácia medzi spoločnosťami AF a KLM posilní a fúzovaný subjekt bude môcť konečne fungovať ako jeden prepravca. Nadobudnutie kľúčového práva veta spoločnosťou AF nad spoločnosťou KLM od samého začiatku znamená, že ohlásená transakcia predstavuje koncentráciu v zmysle článku 3 ods. 1 písm. b) EECMR.

Spoločnosti AF a AZ sa v rámci svojej rozsiahlej aliancie dohodli, že budú koordinovať svoje prevádzkové a komerčné politiky na niekoľkých trasách (t. j. spočiatku na francúzsko-italianskom zväzku trás) rozsiahlym využívaním zdieľania kódov, koordináciou sietí a spoluprácou na trasách, politikou zdieľania cien a spoločnou odbytovou politikou. Na rozdiel

od prípadu *AF/KLM* však spoločnosti AF a AZ zostávajú dvoma rozdielnymi a samostatnými subjektmi na trhu. Aliancia nevytvára nový subjekt či už *de jure* alebo *de facto*, ani nezmenila štruktúru príslušných podnikov, najmä pokiaľ ide kontrolu. Okrem toho, táto aliancia nemá žiadny samostatný prístup na trh, pretože všetky transakcie so zákazníkmi sa budú naďalej uskutočňovať cez spoločnosti AF a AZ. Aliancia evidentne nepredstavuje koncentráciu, ale dohodu o koncentrácii v rámci článku 81 Zmluvy o ES¹⁷⁹. Napriek tomu aliancia poskytuje možnosť budúcej fúzie medzi jej stranami.

Trhová definícia a posúdenie dvoch transakcií

Základné posúdenie obidvoch prípadov je podobné. Po prvé, Komisia definovala relevantné trhy v súlade so svojím osvedčeným prístupom dvojice východiskový bod/miesto určenia („O&D“), potvrdeným judikatúrou¹⁸⁰. Hoci rozhodnutie o *AF/KLM* v značnej miere prediskutovalo dôležitosť sieťovej hospodárskej súťaže z hľadiska dopytu, obidve rozhodnutia uzatvárajú, že z hľadiska zákazníka sa má každé O&D považovať za samostatný trh, pretože zákazníci požadujú dopravnú službu medzi dvoma bodmi. Po druhé, v záujme posúdenia presnej sféry pôsobnosti postupu O&D Komisia posúdila vzájomnú zastupiteľnosť medzi letiskami v rámci určitej spádovej oblasti. V tejto súvislosti Komisia usúdila, že dve hlavné letiská Paríža, Milána, Ríma a New Yorku sú vzájomne zastupiteľné. Po tretie, takisto ako v predchádzajúcich rozhodnutiach týkajúcich sa letectva, Komisia rozlišuje medzi zákazníkmi „citlivými na čas“ a „necitlivými na čas“¹⁸¹. Po štvrté, v obidvoch prípadoch sa trasy, na ktorých sa aktivity strán skutočne prekrývajú alebo na ktorých sa vyskytujú potenciálni konkurenti, považovali za relevantné trhy.

Napriek týmto podobnostiam bolo vyšetrovanie v prípade *AF/KLM* v dôsledku rozdielneho charakteru a rozsahu obidvoch transakcií rozsiahlejšie. Zahŕňalo posúdenie medzinárodných trás¹⁸² a dopad partnerstva spoločností AF a KLM s inými prepravcami. Komisia usúdila, že na diaľkových trasách nepriame lety za určitých podmienok konkurujú priamym letom, napríklad keď čas spojenia nepresahuje 150 minút¹⁸³. Posúdenie v prípade *AF/KLM* zohľadnilo aj prítomnosť - na každej relevantnej trase - partnerov fúzujúcich strán (napr. členov aliance AF Skyteam alebo NorthWest, amerického spojenca KLM). Pevný ekonomický a komerčný vzťah a rozsiahla aliancia medzi spoločnosťami AF a AZ priviedla Komisiu k záveru, že po fúzii spoločnosť AZ už nebude mať motiváciu konkurovať spoločnosti KLM v taliansko/holandskom zväzku trás, a tieto trasy boli preto zaradené do posúdenia fúzie z hľadiska hospodárskej súťaže. Napokon, rozhodnutie v prípade *AF/KLM* posúdilo aj iné súvisiace trhy, ako je preprava nákladu a zaobchádzanie s nákladom.

Komisia zistila problémy hospodárskej súťaže na siedmich trasách v prípade *AF/AZ* a na deviatich trasách vnútri Spoločenstva a piatich medzinárodných trasách v prípade *AF/KLM*. Sú to trasy, na ktorých majú strany vysoký spoločný podiel na trhu a prekážky pre vstup sú vysoké, v podstate v dôsledku preťaženia letísk najmenej v jednom z dvoch bodov O&D.

Podobnosti a rozdielnosti medzi uplatnenými opravnými prostriedkami

Problémy hospodárskej súťaže vyplývajúce z aliancií a koncentrácií v sektore letectva, a preto aj uplatnené opravné prostriedky, sú navzájom podobné. Podľa definície, problémy hospodárskej súťaže v tomto sektore obvykle nevznikajú z obmedzení fyzickej kapacity vyžadujúcich odpredaj určitého úseku činnosti (napr. lietadiel alebo dcérskych firiem), ale skôr z prekážok pre vstup, najmä pre prístup k letiskovým sektorom¹⁸⁴. V tejto súvislosti sa strany dohodli, že v obidvoch prípadoch dajú letiskové sektory k dispozícii konkurentom, aby mohli byť schopní prevádzkovať lety na trasách, na ktorých Komisia zistila problémy

hospodárskej súťaže. Tieto opravné prostriedky boli sprevádzané ďalšími opatreniami (zmrazenie frekvencie a povinnosť uzatvárať dohody týkajúce sa programu častých letov, medzilinkových služieb a služieb intermodálnej dopravy atď.).

Opravné prostriedky však majú odzrkadľovať aj osobitosti vyplývajúce s rozdielného charakteru aliancie a koncentrácie. Kooperatívna aliancia nepredstavuje trvalú zmenu na trhu a rozhodnutie podľa článku 81 ods. 3 sa poskytuje na začiatkové obdobie šiestich rokov, pričom po tomto období podlieha preskúmaniu. Na rozdiel od toho má koncentrácia (a teda rozhodnutie o fúzii) trvalý dopad na štruktúru spoločností a na trh. Preto sú štrukturálne opravné prostriedky obzvlášť dôležité v prípadoch fúzie vzhľadom na to, že sú schopné samotnou svojou povahou zabezpečiť trvalý efekt¹⁸⁵.

V tomto zmysle rozhodnutie o *AF/KLM* predstavuje inovatívny posun smerom k trvalejšiemu alebo „štrukturálnemu“ prístupu k tradičným opravným prostriedkom týkajúcim sa letiskových sektorov. Po prvé, povinnosť odstúpiť letiskový sektor sa uplatňuje na neobmedzenú dobu. Po druhé, letiskové sektory už uvoľnené stranami, ktoré nový účastník už nepoužíva v konkrétnej dvojici miest, budú vrátené späť do spoločného bloku sektorov na letisku v prípadoch, keď povinnosť uvoľniť sektory už neexistuje. Po tretie, prístup „korunného klenotu“ bol zvolený pre trasu Amsterdam-Paríž, prístup na ktorú považujú konkurenti za osobitne ťažký, pretože spája príslušné strediská spoločností AF a KLM. Nový prevádzkovateľ letov medzi touto dvojicou miest by mohol za určitých podmienok a ak už prevádzkoval lety medzi touto dvojicou miest po dobu najmenej troch rokov, dokonca získať historické práva na sektory, ktoré ponúkli fúzujúce strany.

Pokiaľ ide o opravné prostriedky týkajúce sa diaľkových trás, ktoré sú špecifické pre prípad *AF/KLM*, bolo potrebné postarať sa o predpoklad Komisie, že nepriame lety predstavujú obmedzenie hospodárskej súťaže pre priame lety. Za týmto účelom francúzske a holandské vnútroštátne orgány vyhlásili, že sa zrieknu akéhokoľvek zasahovania do určovania cien nepriamych služieb na veľkom počte trás (takzvaná „šiesta sloboda“) a že zabezpečia, aby tretí prepravcovia mali právo na medzipristátie v Amsterdame alebo Paríži, aby mohli ponúknuť destinácie mimo Európskej únie (piata sloboda). Tieto vyhlásenia sú súčasťou rozhodnutia o *AF/KLM*.

3. POSTÚPENIA

*Kabel Deutschland/ish*¹⁸⁶

263. Komisia dostala dňa 20. apríla oznámenie o navrhovanej akvizícii podnikov ish GmbH & Co KG, Nemecko, a ish KS NRW GmbH & Co KG, Nemecko (posledné dva podniky ďalej len „ish“) nemeckým podnikom Kabel Deutschland GmbH, Nemecko (ďalej len „KDG“).
264. Podnik KDG prevádzkuje bývalú širokopásmovú káblovú sieť spoločnosti Deutsche Telekom AG v celom Nemecku s výnimkou *spolkových krajín* Hesensko, Badensko-Württembersko a Severné Porýnie-Westfálsko. V posledne zmienenej *spolkovej krajine* je ish prevádzkovateľom širokopásmovej káblvej siete. Obidve spoločnosti ponúkajú v oblastiach svojich príslušných sietí prenos vysielaných signálov (televíznych i rozhlasových), ako aj prístup k internetu. Okrem akvizície podnikov ish spoločnosť KDG ďalej plánovala kúpiť aj dvoch zvyšných regionálnych prevádzkovateľov širokopásmových káblových systémov v Nemecku, menovite spoločnosti iesa Hessen a Kabel Baden-Württemberg. Na rozdiel od fúzie KDG/ish tieto dve koncentrácie spadajú do kompetencie vnútroštátneho orgánu hospodárskej súťaže, Nemeckého spolkového kartelového úradu (FCO).
265. Dňa 14. mája FCO predložil Komisii žiadosť o postúpenie, v súlade s ktorou by fúzia mohla viesť k posilneniu dominantných postavení na viacerých trhoch v Nemecku. Na trhu pre prívod vysielaných signálov, ak vysielateľ požaduje prenos svojich signálov cez širokopásmový kábel, by takéto posilnenie mohlo - podľa FCO - vyplývať zo zvýšenia dosahu, ktoré nasleduje po spojení dvoch sietí. Navyše, na trhu služieb pre platené digitálne televízne vysielanie, na trhu pre dodávku signálov z regionálnych širokopásmových káblových systémov do domových systémov a trhu pre dodávku signálov koncovým užívateľom by hospodárska súťaž podľa názoru FCO mohla byť ešte viac brzdená, keby podniky ish boli eliminované ako konkurenti spoločnosti KDG, ktorá už i tak bola považovaná za dominantnú na niektorých regionálnych trhoch.
266. Komisia dospela k záveru, že podmienky pre postúpenie Spolkovému kartelovému úradu sú splnené vzhľadom na národnú sféru pôsobnosti trhov ovplyvnených touto transakciou. Nazdávala sa, že FCO je najvhodnejší orgán na analyzovanie predbežných problémov hospodárskej súťaže, keďže si to vyžaduje preskúmanie miestnych trhov a osobitných vnútroštátnych podmienok. Navyše, všetky tri navrhované akvizície spoločnosťou KDG – t.j. akvizície podnikov ish, iesa Hessen a Kabel Baden-Württemberg – nastolili podobné otázky, a preto by sa mali skúmať rovnako jedným orgánom hospodárskej súťaže. Preto sa Komisia rozhodla dňa 7. júna postúpiť prípad úradu FCO.

*Accor/Barrière/Colony*¹⁸⁷

267. Dňa 4. júna sa Komisia rozhodla postúpiť francúzskym orgánom hospodárskej súťaže časť návrhu na utvorenie spoločného podniku v sektore kasín medzi

186 COMP/M.3271.

187 COMP/M.3373.

spoločnosťou Accor, skupinou Barrière-Desseigne family a spoločnosťou Colony. Toto čiastočné postúpenie sa týkalo posúdenia dopadu uvedenej transakcie na hospodársku súťaž na trhoch riadenia kasín vo dvoch francúzskych regiónoch, Côte d'Azur a pobrežiach Basque a Landes. V ten istý deň Komisia schválila operáciu v súvislosti so zostávajúcimi trhmi výrobkov a geografickými trhmi.

268. Vyšetrovanie Komisie ukázalo, že trh prevádzkovania kasín má miestny geografický rozmer, ktorý možno definovať buď na základe relevantnej geografickej komerčnej oblasti hodinovej jazdy alebo na základe oblasti miestneho obyvateľstva. Na základe tejto definície by uvedená transakcia nastolila problémy hospodárskej súťaže vo dvoch zmienovaných francúzskych regiónoch. Komisia preto dospela k záveru, že francúzske orgány sú najvhodnejšie na posúdenie vplyvov tejto operácie na uvedené miestne trhy, a rozhodla sa postúpiť ich posúdenie z hľadiska hospodárskej súťaže späť do Francúzska.
269. Ďalšie aspekty tejto transakcie sa týkali nadobudnutia licencií pre kasína a hotelových trhov a boli schválené, keď Komisia dospela k záveru, že transakcia na týchto trhoch nevyvolala nijaké riziko pre hospodársku súťaž.
270. Dňa 28. júla francúzske orgány hospodárskej súťaže schválili túto transakciu v súlade s opravnými prostriedkami na dvoch uvedených trhoch. Tieto opravné prostriedky spočívali v tom, že strany odpredajú dve kasína, jedno na Côte d'Azur a druhé na pobrežiach Basque a Landes.

4. Stiahnuté oznámenia

*INA/AIG/SNFA*¹⁸⁸

271. Dňa 22. septembra nemecký výrobca ložísk, spoločnosť INA Holding Schaeffler KG (ďalej len „INA“) a americká poisťovacia skupina AIG oznámili Komisii spoločnú akvizíciu francúzskeho výrobcu presných ložísk, spoločnosť SNFA. Spoločnosti INA a SNFA sa špecializujú na výrobu presných valivých ložísk. AIG je medzinárodná poisťovacia skupina bez akýchkoľvek aktivít v odvetví ložísk. Presné ložiská sa používajú hlavne v aplikáciách, ktoré vyžadujú veľmi vysoký stupeň presnosti, najmä v odvetví obrábacích strojov a v sektore kozmického výskumu.
272. Dňa 23. októbra 2003 Komisia začala hĺbkové prešetrovanie navrhovanej transakcie vzhľadom na obavy, že eliminácia hospodárskej súťaže medzi prvým a druhým najväčším dodávateľom presných ložísk pre obrábacie stroje v západnej Európe prinesie spoločnosti INA dominantné postavenie. Predbežný názor Komisie opierajúci sa o prieskum trhu bol ten, že uvedená transakcia by značne obmedzila hospodársku súťaž na západoeurópskom trhu guľkových ložísk s kosouhlým stykom (ACBB) pre obrábacie stroje, pretože by spojila dovedna dvoch najväčších aktérov a vytvorila by najväčšiu prevahu v zmysle kvality, spoľahlivosti, inovácie a veľkosti portfólia. Ani jeden zo zvyšujúcich konkurentov, či už je to švédsky dodávateľ SKF alebo japonská spoločnosť NSK, alebo iní menší aktéri, by nebol schopný vyvinúť dostatočný a efektívny konkurenčný tlak na spoločnosť INA. Komisia ďalej zistila,

188 COMP/M.3093.

že odberatelia by pravdepodobne nevykonávali dostatočnú kontrolu stratégie určovania cien spoločnosti INA, pretože väčšinu výrobcov obrábacích strojov a vretien tvoria malé podniky s obmedzenou vyjednávacou pozíciou.

273. Vzhľadom na značné obavy Komisia sa 19. decembra 2003 rozhodla poslať spoločnostiam INA a AIG vyhlásenie o námietkach. Konečné rozhodnutie však nevydala, pretože v januári 2004 strany upustili od tejto transakcie.

*RWA/AMI*¹⁸⁹

274. Dňa 11. októbra rakúske spoločnosti RWA Raiffeisen-Ware Austria AG (ďalej len „RWA“) a AMI Agro Linz Melamine International GmbH (ďalej len „AMI“) upustili od plánovaného utvorenia spoločného podniku Inter-Fert Düngemittel GmbH (ďalej len „Inter-Fert“) a stiahli príslušné oznámenie Komisii. Založenie spoločného podniku by spojilo popredného rakúskeho výrobcu hnojív, spoločnosť AMI, s najvýznamnejšou poľnohospodárskou veľkoobchodnou organizáciou v Rakúsku, spoločnosťou RWA.
275. Svojím rozhodnutím z 29. septembra Komisia iniciovala druhú fázu konania, keďže predbežným skúmaním plánovanej fúzie sa zistilo, že utvorenie spoločného podniku by posilnilo dominantné postavenie spoločnosti RWA na veľkoobchodnom trhu s hnojivami v Rakúsku. Aj v susednom Bavorsku Komisia identifikovala problémy hospodárskej súťaže v súvislosti s obchodovaním s hnojivami.
276. Predbežný záver Komisie bol ten, že samotná spoločnosť RWA má trhové podiely v rozpätí od 55 % do 65 % na trhoch s určitými druhmi hnojív jednotlivo alebo so všetkými hnojivami dovedna a že uvedená operácia by odstránila spoločnosť AMI ako významného konkurenta na rakúskom veľkoobchodnom trhu. Okrem toho dominantné postavenie spoločnosti RWA by sa po fúzii so spoločnosťou AMI posilnilo o výslednú vertikálnu integráciu. Existovalo riziko, že táto transakcia by viedla k vylúčeniu. Uvedená transakcia by mohla posilniť aj dominantné postavenie firmy BayWa, materskej spoločnosti RWA, na bavorských maloobchodných trhoch s hnojivami, kde jej trhový podiel dosahuje približne 70 %, a mohla by viesť k vylúčeniu konkurentov firmy BayWa. To by vyústilo do posilnenia dominantného postavenia firmy BayWa na bavorských maloobchodných trhoch s hnojivami a k značnému obmedzeniu hospodárskej súťaže v podstatnej časti spoločného trhu.
277. V záujme eliminácie problémov hospodárskej súťaže, pokiaľ ide o Rakúsko a Bavorsko, strany navrhli záväzky, ktoré však neboli uznané za postačujúce na elimináciu problémov hospodárskej súťaže pre ovplyvnené trhy v Rakúsku a Bavorsku. To sa potvrdilo, keď boli tieto záväzky podrobené trhovému testu. Potom, čo boli strany informované, že Komisia otvorila druhú fázu konania, stiahli svoje oznámenie.

189 COMP/M.3423.

C – VYBRANÉ SÚDNE PRÍPADY

Portugalská republika/Komisia (Cimpor)

278. Dňa 22. júna Európsky súdny dvor (ECJ) vyniesol rozsudok¹⁹⁰ pre Komisiu v prípade týkajúcom sa rozhodnutia Komisie z 22. novembra 2000 prijatého na základe článku 21 ods. 3 nariadenia o fúziách¹⁹¹ v súvislosti so skúmaním oznámenej koncentrácie v prípade *Secil/Holderbank/Cimpor*¹⁹². V rozhodnutí prijatom na základe článku 21 ods. 3 (ďalej len „rozhodnutie“) Komisia vyzvala portugalskú vládu, aby prijala nevyhnutné opatrenia na dodržiavanie práva Spoločenstva a stiahla dve rozhodnutia (*despachos* z 5. júla 2000 a 11. augusta 2000), ktorými vláda, na základe vnútroštátnej privatizačnej legislatívy, namietala proti navrhovanej koncentrácii, ktorá bola oznámená Komisii a mala dimenziu Spoločenstva.
279. Vo svojom rozhodnutí a v jeho obhajobe pred Súdnym dvorom Komisia uviedla, že štruktúra článku 21 je postavená na rovnováhe medzi členským štátom, ktorý má povinnosť v predstihu oznámiť Komisii „každý iný verejný záujem“ a zdržať sa prijímania opatrení na ochranu takýchto záujmov, na jednej strane, a Komisiou, ktorá je povinná posúdiť a prijať rozhodnutie o zlučiteľnosti nárokováného záujmu so všeobecnými zásadami a inými ustanoveniami práva Spoločenstva v termíne do jedného mesiaca, na druhej strane Komisia zastávala názor, že článok 21 ods. 3 by bol zbavený celého svojho účinku, keby v dôsledku absencie oznámenia Komisia nebola oprávnená posúdiť, či opatrenia prijaté členským štátom sú opodstatnené jedným zo záujmov, ktoré článok 21 ods. 3 výslovne považuje za legitímne. Členské štáty by sa mohli ľahko vyhnúť kontrole zo strany Komisie, keby takéto opatrenia neoznámili.
280. Komisia preto usúdila, že článok 21 sa má vykladať v tom zmysle, že nezávisle od toho, či je opatrenie oznámené, Komisia je oprávnená prijať rozhodnutie posudzujúce, či opatrenie, ktoré nie je podložné ani jedným z troch dôvodov uvedených v článku 21, sa má uznať ako zlučiteľné so zmluvou.
281. Komisia konštatovala, že argumenty, o ktoré sa opierajú dve rozhodnutia prijaté portugalskou vládou a namietajúce proti koncentrácii, sú zahrnuté v texte druhého rozhodnutia, podľa ktorého je nevyhnutné „chrániť“ vývoj akcionárskej štruktúry v spoločnostiach prechádzajúcich privatizáciou za účelom posilnenia celkovej kapacity a výkonnosti vnútroštátneho výrobného aparátu spôsobom, ktorý je konzistentný s usmerneniami hospodárskej politiky v Portugalsku¹⁹³.
282. Komisia bola toho názoru, že tento cieľ nie je jedným zo záujmov (verejná bezpečnosť, pluralita médií a pravidlá obozretného konania) posudzovaných ako vnútorne legitímne pre účely druhého odseku článku 21 ods. 3 nariadenia o fúziách.

190 Prípád C-42/01 *Portugalská republika v Komisia*, ešte neohlásený.

191 Článok 21 ods. 3 nariadenia Rady (EHS) č. 4064/89, teraz článok 21 ods. 4 nariadenia Rady (ES) č. 139/2004.

192 COMP/M.2054.

193 Cieľ výnosu č. 380/93.

Prijatím rozhodnutí odmietajúcich schváliť akvizíciu viac ako 10 % akcií v spoločnosti Cimpor Portugalská republika podľa názoru Komisie fakticky zakázala akvizíciu, a tým zvýšila prekážky pre slobodu zakladania a voľný pohyb kapitálu zakotvené v zmluve, čo sa nemohlo považovať za zaručené v rámci žiadnych podstatných dôvodov verejného záujmu uznaných v precedentnom práve Európskeho súdneho dvora. Portugalská vláda každopádne nepredložila žiadne takéto dôvody. Ukázalo sa teda, že záujem, o ktorý sa opierajú dve rozhodnutia portugalského ministra financií, ktoré neboli oznámené Komisii v rozpore s článkom 21 ods. 3 nariadenia o fúziách, nie je zlučiteľný s judikatúrou Spoločenstva¹⁹⁴.

283. Jednou zo základných otázok pre Komisiu v tomto konaní bola preto otázka, či mala Komisia kompetenciu prijať za týchto okolností rozhodnutie na základe článku 21 ods. 3, alebo či mala prejsť späť ku konaniu o porušení podľa článku 226 zmluvy. Komisia zastávala názor, že článok 21 ods. 3 sa má vykladať ako vzťahujúci sa na situáciu, v ktorej členský štát neoznámil Komisii verejný záujem iný ako verejná bezpečnosť, pluralita médií alebo pravidlá obozretného konania, ktorý hodlá chrániť pred prijatím skôr, ako prijme opatrenia.
284. Európsky súdny dvor súhlasil s Komisiou v tom, že Komisia má kompetenciu nariadiť rozhodnutím, pokiaľ ide o zlučiteľnosť týchto záujmov so všeobecnými zásadami a inými ustanoveniami práva Spoločenstva, bez ohľadu na to, či jej tieto záujmy boli alebo neboli oznámené. Keby pri absencii akéhokoľvek oznámenia od príslušného členského štátu jedinou možnosťou otvorenou pre Komisiu bolo podať žalobu za neplnenie povinností podľa článku 226 zmluvy, nebolo by možné získať rozhodnutie Spoločenstva v rámci krátkych lehôt ustanovených nariadením o fúziách. To by zase zvýšilo riziko už prijatých vnútroštátnych opatrení, ktoré nenávratne negatívne ovplyvnia fúziu s dimenziou Spoločenstva a spôsobia, že skúmanie Komisie podľa článku 21 ods. 3 bude neefektívne, pretože poskytne členským štátom možnosť obchádzať kontroly zavedené týmto ustanovením.
285. Úloha Komisie pri identifikovaní záujmov chránených vnútroštátnymi opatreniami sa môže stať neurčitejšou a zložitejšou, ak jej tieto záujmy neboli oznámené, ale Komisia má vždy možnosť požiadať príslušné členské štáty o informácie. Súdny dvor potvrdzuje, že v tomto prípade Komisia tak aj urobila. V takýchto prípadoch Komisia predovšetkým nevyhnutne musí najprv preskúmať, či sú tieto opatrenia opodstatnené jedným zo záujmov špecifikovaných v druhom pododseku článku 21 ods. 3 nariadenia o fúziách (verejná bezpečnosť, pluralita médií, pravidlá obozretného konania). Súdny dvor teda dospel k záveru, že Komisia pri prijímaní sporného rozhodnutia nezasahovala do jurisdikcie Európskeho súdneho dvora alebo

194 Treba poznamenať, že počas konania, dňa 4. júna 2002, Európsky súdny dvor vyniesol svoj rozsudok vo veci C-367/98. V tejto žalobe Komisia na základe pravidiel vnútorného trhu napadla, okrem iného, portugalský zákon č. 11/90 (rámcový zákon o privatizácii), ako aj výnos č. 380/93 (pred schválením). Európsky súdny dvor konštatoval, že portugalské pravidlá ustanovujú evidentne diskriminačný postup voči investorom z iných členských štátov, ktorý má za následok obmedzenie voľného pohybu kapitálu. Pokiaľ ide o tvrdenie založené na potrebe chrániť finančné záujmy Portugalskej republiky, Európsky súdny dvor zdôraznil, že podľa ustálenej judikatúry takéto ekonomické dôvody, predložené na podporu predbežného schvaľovacieho postupu, nemôžu slúžiť ako opodstatnenie pre obmedzovanie slobody pohybu. Tým, že Portugalská republika prijala a udržiavala účinný najmä zákon č. 11/90 a výnos č. 380/93, nesplnila svoje povinnosti podľa článku 73b (teraz článku 56) zmluvy.

vnútroštátnych súdov a neporušila článok 21 ods. 1 nariadenia o fúziách, článok 220 zmluvy a článok 226 zmluvy, ani sa nedopustila zneužitia postupu.

286. Vo svojom rozsudku súd jednoznačne zdôraznil presné rozdelenie kompetencií medzi vnútroštátnymi orgánmi a orgánmi Spoločenstva a zasahovania, ktoré môžu urobiť vnútroštátne orgány a orgány Spoločenstva za účelom efektívnej kontroly fúzií pri rešpektovaní správnej administratívy, právnej istoty a legitímnych záujmov príslušných podnikov. Najdôležitejšie je, že súd uznáva článok 21 ods. 3 ako *lex specialis* majúce prioritu pred žalobou za neplnenie povinností podľa článku 226 Zmluvy.

MCI/Komisia

287. Dňa 28. septembra prvostupňový súd (CFI) vyniesol rozsudok¹⁹⁵, ktorým zrušil z procedurálnych dôvodov rozhodnutie Komisie z 28. júna 2000 (ďalej len „rozhodnutie“) v prípade *MCI/Sprint*¹⁹⁶ po odvolaní sa spoločnosti MCI. Komisia vo svojom rozhodnutí zakázala fúziu medzi spoločnosťou MCI, predtým MCI WorldCom, a spoločnosťou Sprint, dvomi globálnymi komunikačnými spoločnosťami so sídlom v USA, z toho dôvodu, že by to viedlo k vytvoreniu alebo posilneniu dominantného postavenia na celosvetovom trhu na poskytovanie špičkového alebo univerzálneho pripojenia k internetu.
288. Tento rozsudok sa nezaoberá záležitosťami posúdenia hospodárskej súťaže, je však obmedzený na otázky týkajúce sa prípustnosti, záujmu o začatie konania a právomoci Komisie prijať rozhodnutie.
289. Pokiaľ ide o prípustnosť, rozsudok zavádza nový prvok týkajúci sa záujmu, ktorý má prejaviteľ navrhovateľ pri anulovaní sporného opatrenia. Možno vysloviť pochybnosti ohľadne záujmu spoločnosti MCI hlavne z toho dôvodu, že tvrdila, že upustila od fúzie ešte pred prijatím rozhodnutia. Zatiaľ čo v predchádzajúcich prípadoch Súdny dvor požadoval, aby upustenie od transakcie bolo priamo pripísateľné spornému rozhodnutiu, v tomto prípade považuje za postačujúce, aby Komisia prijala rozhodnutie adresované spoločnosti MCI, čo je jediná právna prekážka pre uskutočnenie transakcie, keby si strany želali fúzovať za tých istých podmienok.
290. Spoločnosť MCI v podstate tvrdila, že Komisia nemala kompetenciu prijať rozhodnutie dňa 28. júna 2000, keď oznamujúce strany formálne stiahli svoje oznámenie dňa 27. júna listom, v ktorom sa uvádza: „Strany už nenavrhujú realizovať navrhovanú fúziu vo forme prezentovanej v oznámení. Pokiaľ sa strany rozhodnú zlúčiť v budúcnosti svoje aktivity v modifikovanej forme, urobia príslušné modifikácie podľa platných zákonov o fúziách.“ Komisia odôvodnila svoju kompetenciu vysvetlením v rozhodnutí, že list z 27. júna 2000 nepredstavoval formálne upustenie od dohody o fúzii zo 4. októbra 1999, ktoré bolo predmetom oznámenia, a odkazom na tlačové správy strán dňa 27. júna 2000, v ktorom sa konštatuje, že strany stále dúfajú, že možno dospieť k rozumnému záveru o fúzii.

195 Prípád T-310/00 *MCI/Komisia*, ešte neohlásený.

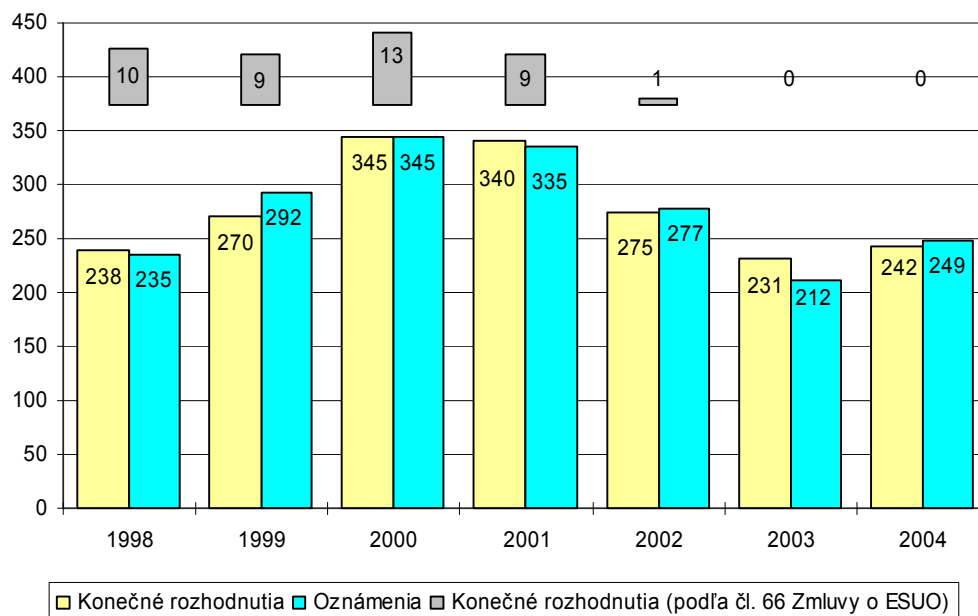
196 COMP/M.1741.

291. Súdny dvor potvrdzuje, že list strán sa netýka v zásade zrieknutia sa myšlienky o fúzii medzi spoločnosťami Worldcom a Sprint, ale iba zrieknutia sa navrhovanej fúzie, ako bola dohodnutá medzi stranami v dohode o fúzii zo 4. októbra 1999 a ako bola oznámená Komisii. Súdny dvor berie do úvahy, že vyhlásenie strán z 27. júna 2000 by sa mohlo vykladať len ako znamenajúce zaniknutie dohody o fúzii oznámenej podľa nariadenia o fúziách. Zrieknutie sa navrhovanej transakcie „vo forme prezentovanej v oznámení“ by nevyhnutne ovplyvnilo efektívnosť, ak nie platnosť, samotnej dohody o fúzii.
292. Súdny dvor uzatvára, že Komisia nemala kompetenciu prijať rozhodnutie, pretože strany listom z 27. júna upustili od dohody a nie iba stiahli oznámenie. Ďalej Súdny dvor konštatuje, že Komisia nemohla opierať svoju kompetenciu na svojom subjektívnom názore na zámery strán presadzovať fúziu, a poukazuje na to, že ak mala Komisia pochybnosti ohľadne zmyslu listu, mohla požiadať o formálny dôkaz, že strany sa skutočne zriekli dohody o fúzii, prostredníctvom žiadosti podľa článku 11 nariadenia o fúziách.

D. ŠTATISTIKA

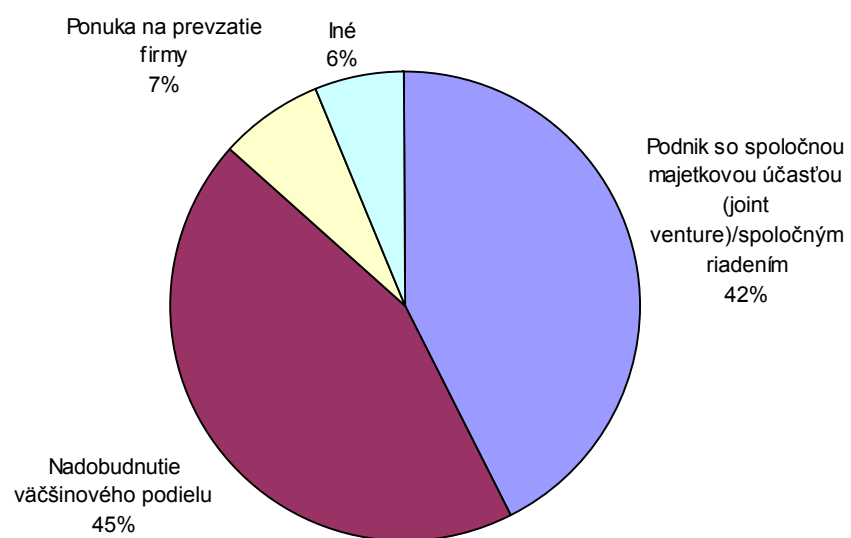
Obrázok č. 4

Počet konečných rozhodnutí prijatých v každom roku od roku 1998 a počet oznámení

Obrázok č. 5

Členenie podľa typu operácie (1995-2004)

III – VÝVOJ V SEKTOROCH

A - LIBERALIZOVANÉ SEKTORY

1. ENERGETIKA

293. Pokiaľ ide o sektor energetiky, vytvorenie skutočne konkurenčných trhov s energiou bude prínosom pre spotrebiteľov energie a pre konkurencieschopnosť európskej ekonomiky. V roku 2004 Komisia pokračovala v činnosti zameranej na spoluprácu s vnútroštátnymi orgánmi hospodárskej súťaže a s regulačnými orgánmi v oblasti energetiky v snahe zlepšiť podmienky pre hospodársku súťaž a pre nový vstup na trh. Konkrétne, Komisia zriadila podskupinu ECN pre energetiku a pravidelne udržiava kontakty s regulačnými orgánmi v oblasti energetiky¹⁹⁷.
294. Pokiaľ ide o legislatívny proces, rok 2004 bol rokom, v ktorom mali členské štáty transponovať smernice prijaté Komisiou v roku 2003 s cieľom urýchliť dobudovanie vnútorných trhov s plynom a elektrinou. Bohužiaľ, väčšina členských štátov nedodrжала tento konečný termín. Legislatívny proces pokročil aj na úrovni Spoločenstva a dosiahol sa značný pokrok v súvislosti s prijímaním spoločného stanoviska Rady k nariadeniu o podmienkach pre prístup k plynovým prenosovým sieťam. Toto nariadenie odstráni niektoré zostávajúce prekážky pre dobudovanie vnútorného trhu, najmä pokiaľ ide obchodovanie s plynom.
295. Liberalizačný proces podporilo – ako aj v predchádzajúcich rokoch – uplatňovanie pravidiel hospodárskej súťaže vo viacerých dôležitých prípadoch. V prípade *Gaz de France*¹⁹⁸ Komisia oficiálnym rozhodnutím potvrdila, že doložky o územnom obmedzení porušujú článok 81 Zmluvy o ES. Takéto doložky, tradične zahrnuté do zmlúv o dodávkach a preprave/obsluhy plynu bránia zákazníkom získať dodávky plynu od operátorov etablovaných v iných členských štátoch a predstavujú závažnú prekážku pre vytvorenie skutočne konkurenčného a integrovaného trhu s plynom na európskej úrovni.
296. Dňa 30. apríla sa Komisia rozhodla uzavrieť svoje vyšetrowanie v prípade *Marathon*¹⁹⁹ v súvislosti s dvoma zostávajúcimi dodávateľmi, francúzskou spoločnosťou Gaz de France a nemeckou spoločnosťou Ruhrgas²⁰⁰ potom, čo v rokoch 2001 a 2003 vyriešila prípad s nemeckými spoločnosťami BEB²⁰¹ a Thyssengas²⁰² a holandskou spoločnosťou Gasunie²⁰³. Prípad spoločnosti Marathon sa týkal údajného odmietnutia piatimi plynárenskými spoločnosťami udeliť nórskej

197 Pozri oddiel I.C.3.

198 Pozri bod 81.

199 COMP/36.246.

200 IP/04/573.

201 IP/03/1129.

202 IP/01/1641.

203 IP/03/547.

dcérskej firme americkej energetickej spoločnosti Marathon prístup k svojim príslušným plynovým sieťam. Závazky, ktoré ponúkali spoločnosti Gaz de France a Ruhrgas zlepšili prístup tretích strán k ich sieťam a umožnili zákazníkom plne profitovať z otvorenia trhov s plynom vo Francúzsku a Nemecku.

297. Konkrétne, spoločnosť Ruhrgas sa zaviazala, že zavedie nový režim vstupu/výstupu, ktorý umožňuje rezervovať si kapacity na prepravu plynu samostatne v miestach vstupu a výstupu (namiesto rezervácie kapacít pozdĺž fiktívnej zmluvnej čiary medzi miestom, v ktorom sa plyn vstrekuje do prepravného systému, a miestom, v ktorom sa odoberá). Spoločnosť Gaz de France, ktorá už zrealizovala vstupný/výstupný systém, a spoločnosť Ruhrgas sa ďalej zaviazali, že postupne znížia počet vyrovnávacích a tarifných zón vo svojich príslušných sieťach, čo zníži prepravné náklady súvisiace s prechodom cez niekoľko zón. Spoločnosť Gaz de France sa tiež zaviazala, že v priebehu troch rokov uskutoční na juhu Francúzska program uvoľnenia plynu, aby umožnila rozvoj hospodárskej súťaže bez čakania na dokončenie novej plánovanej infraštruktúry v polovici roku 2007, ktorá umožní prístup konkurenčného plynu do tejto oblasti. Okrem týchto hlavných záväzkov sa spoločnosti Gaz de France a Ruhrgas zaviazali, že prijímú celý rad ďalších opatrení na zvýšenie transparentnosti, zlepšenie vybavovania žiadostí o prístup a ochrany pred zahltením siete.
298. V oblasti fúzií sa Komisia rozhodla zablokovat' očakávanú akvizíciu spoločnej kontroly nad spoločnosťou Gás de Portugal (ďalej len „GDP“), ktorá je v súčasnosti hlavnou plynárenskou spoločnosťou v Portugalsku, spoločnosťou Energias de Portugal (ďalej len „EDP“), v súčasnosti hlavnou elektrárenskou spoločnosťou v Portugalsku, a talianskou energetickou spoločnosťou ENI. Táto operácia by posilnila dominantné postavenie spoločnosti EDP na svojich príslušných trhoch (veľkoobchodné a maloobchodné trhy s elektrinou a trhy s plynom v Portugalsku) ako dôsledok horizontálnych i vertikálnych efektov. Odstránila by najmä potenciálnu konkurenciu zo strany spoločnosti GDP na trhoch s elektrinou, ako aj veľmi pravdepodobný vstup spoločnosti EDP na trhy s plynom. Navyše, táto koncentrácia by urobila výrobcov elektriny používajúcich plyn ako palivo silne závislými od svojho hlavného konkurenta, t. j. od spoločnosti EDP, v dodávkach plynu. Napokon, táto operácia by pohltila značnú časť dopytu po plyne, ktorý v súčasnosti kontroluje spoločnosť EDP. Táto koncentrácia by teda prekazila cezhraničnú hospodársku súťaž a znížila by efektívnosť liberalizácie trhov s elektrinou a plynom v Portugalsku. To by vyústilo do vyšších cien za plyn a elektrinu tak pre domácnosti, ako aj pre priemysel. Keďže opravné prostriedky, ktoré navrhli spoločnosti EDP a ENI, boli nepostačujúce na vyriešenie zistených problémov hospodárskej súťaže, Komisia nemala inú možnosť ako navrhovanú fúziu zakázať.
299. Napokon, nie však významom na poslednom mieste, Komisia vydala pre Grécko list s formálnym oznámením v prípade týkajúcom sa gréckej ťažby hnedého uhlia a výroby elektriny a zásobovacích sietí. Grécko udeľuje súčasnému vedúcemu výrobcovi elektriny výhradné banské práva na ťažbu hnedého uhlia bez kompenzácie. Privilegovaný prístup k hnedému uhliu, najlacnejšiemu zdroju energie na výrobu elektriny v Grécku, umožňuje vedúcemu výrobcovi elektriny udržiavať si dominantné postavenie na trhoch výroby elektriny a zásobovania elektrinou tým, že bráni potenciálnym konkurentom vo vstupe na trh. Podľa názoru Komisie Grécko zachovávaním týchto práv porušuje články 86 ods. 1 a 82 Zmluvy o ES.

2. ELEKTRONICKÉ KOMUNIKÁCIE

300. Jedna zo základných zmien, ktoré zaviedol nový regulačný rámec pre služby elektronickej komunikácie, spočíva v tom, že vnútroštátne regulačné orgány (ďalej len „NRA“) sú povinné definovať relevantné trhy elektronickej komunikácie v súlade so zásadami práva hospodárskej súťaže. Musia vykonávať analýzu relevantných trhov a určovať, či sú tieto trhy efektívne konkurenčné, čo znamená, že nejestvuje žiadny podnik so značnou trhovou silou (SMP, ekvivalent pojmu dominantnosti v hospodárskej súťaži) na tomto trhu. Ak trh nie je efektívne konkurenčný, NRA musia uložiť najmenej jednu špecifickú regulačnú povinnosť spomedzi tých, ktoré sú uvedené v Smerniciach o prístupe alebo v Smerniciach o univerzálnych službách. Naopak, ak je trh efektívne konkurenčný, NRA nemusia udržiavať alebo zavádzať žiadne špecifické regulačné povinnosti.
301. Na základe procesu trhovej analýzy musia NRA oznámiť Komisii návrh regulačných opatrení týkajúcich sa definovania relevantných trhov, zistenia alebo nezistenia SMP a prípadných navrhovaných regulačných opravných prostriedkov. Komisia môže buď vydať pripomienky, ktoré musia NRA v maximálnej miere zohľadniť, alebo požiadať NRA, aby stiahli návrh opatrenia, ak definovanie trhu a/alebo stanovenie SMP je nezlučiteľné s právom Spoločenstva. V roku 2004 dostali oddelenia Komisie 89 takých oznámení a uzavreli 90 prípadov. V troch prípadoch Komisia požiadala NRA, aby stiahli príslušný návrh opatrenia.
302. V spojených prípadoch FI/2003/0024 a FI/2003/0027²⁰⁴ týkajúcich sa verejne dostupných medzinárodných telefónnych služieb poskytovaných vo fixných lokalitách zákazníkom s trvalým pobytom a bez trvalého pobytu vo Fínsku Komisia zistila, že fínsky vnútroštátny regulačný orgán Ficora nepredložil dostatočné dôkazy a nezohľadnil existujúcu reguláciu na trhu, keď dospel k záveru, že na týchto trhoch neboli žiadni operátori so značnou trhovou silou. Komisia poprela zistenia orgánu Ficora, podľa ktorých, napriek vysokému podielu spoločnosti TeliaSonera na trhu (viac ako 50 %), táto spoločnosť nemá SMP v dôsledku nízkych prekážok pre vstup, veľkého počtu podnikov poskytujúcich medzinárodné telefónne služby a skutočnosti, že telefónni účastníci by mohli ľahko získať medzinárodné telefónne služby od iných operátorov ako operátor zabezpečujúci účastnícke pripojenie. Podľa názoru Komisie orgán Ficora nepredložil údaje o trhu týkajúce sa viacerých faktorov, ktoré sú relevantné pre posúdenie trhovej sily, ako je štruktúra nákladov a distribučná a odbytová sieť podnikov na trhu. Okrem toho posúdenie miery trhovej sily podnikov na trhu orgánom Ficora náležite nezohľadnilo existenciu regulačných opravných prostriedkov a ich dopad na vnímanú úroveň hospodárskej súťaže na trhu, čím značne podkopával svoje závery. Konkrétne, Ficora tvrdí, že prekážky pre vstup na tieto trhy boli nízke a že existovalo viacero podnikov poskytujúcich medzinárodné telefónne služby a že výsledný záver o absencii SMP sa opieral o existujúcu reguláciu, ako je výber prevádzkovateľa siete, predbežný výber prevádzkovateľa siete a povinnosť prepájania. Komisia upozornila na to, že hlavnou zásadou trhovej analýzy je posúdiť, či efektívna hospodárska súťaž bola alebo nebola úplne alebo

204 Rozhodnutie č. C(2004)527 v konečnom znení z 20.2.2004, dostupné na internetovej stránke: <http://forum.europa.eu.int/Public/irc/infso/ecctf/home>.

hlavne výsledkom uskutočňovaného regulovania a či štatus hospodárskej súťaže na definovanom trhu mohol byť odlišný pri absencii takéto regulovania.

303. V prípade FI/2004/0082²⁰⁵ týkajúcom sa trhu pre prístup a vznik volania vo verejných mobilných telefónnych sieťach vo Fínsku Komisia dospela k záveru, že v návrhu opatrenia, ktorý jej oznámil orgán Ficora, chýbali dôkazy podporujúce záver, že spoločnosť TeliaSonera mala značnú trhovú silu na fínskom trhu pre prístup a vznik volania vo verejných mobilných telefónnych sieťach. Hoci spoločnosť TeliaSonera mala podiel na trhu presahujúci 60 %, na dodávateľskej strane boli ďalší dvaja operátori mobilných sietí, a okrem operátorov sietí bolo na strane dopytu viac ako desať poskytovateľov služieb. Poskytovatelia služieb boli schopní uzatvárať veľkoobchodné zmluvy, vrátane zmlúv o prevádzkovaní mobilných virtuálnych sietí, na komerčnom základe – bez akejkoľvek regulačnej povinnosti operátorov mobilných sietí poskytovať prístup – so všetkými operátormi mobilných sietí na relevantnom trhu. Komisia zistila, že okrem evidentnej dynamiky vyplývajúcej z (nadväzujúceho) maloobchodného trhu operátori mobilných sietí súťažili o uzatvorenie zmlúv s rozličnými poskytovateľmi služieb a boli schopní tieto zmluvy uzatvárať vďaka svojej schopnosti poskytovať flexibilné ponuky alebo typy služieb, ktoré neposkytovali iní operátori mobilných sietí. Okrem toho orgán Ficora nepredložil presvedčivý dôkaz o tom, že náklady spojené s prepojením by značne znížili schopnosť poskytovateľa služieb zmeniť svojho veľkoobchodného poskytovateľa.
304. Napokon, v prípade AT/2004/0090²⁰⁶ týkajúcom sa rakúskeho trhu pre tranzitné služby v pevnej verejnej sieti Komisia nesúhlasila so záverom rakúskeho vnútroštátneho regulačného orgánu, že samotní operátori poskytujúci tranzitné služby sú súčasťou tranzitného trhu a že preto podiel spoločnosti Telekom Austria na trhu bol nižší ako 50 % a teda nemá značnú trhovú silu. Konkrétne, rakúsky NRA nezdôvodnil v dostatočnej miere svoje zistenie, že operátori sietí kupujúci tranzitné služby by mohli promptne prejsť na samoposkytovanie ako reakciu na zmenu cien vyplývajúcu z vysokých investícií a základného plánovania a času spojeného s rozvinutím siete. Okrem toho Komisia zistila, že boli predložené nedostatočné dôkazy, pokiaľ ide o schopnosť a ochotu týchto operátorov fakticky začať systematicky zásobovať komerčný tranzitný trh, a preto samoposkytovanie vypadlo zo sféry pôsobnosti relevantného trhu, ponechávajúc spoločnosť Telekom Austria s podielom na trhu okolo 90 %.

3. DOPRAVA

3.1 Letecká doprava

Rokovania EÚ/USA o otvorení leteckom priestore

205 Rozhodnutie č. C(2004)3682, konečné znenie z 5.10.2004, dostupné na internetovej stránke: <http://forum.europa.eu.int/Public/irc/infso/ecctf/home>.

206 Rozhodnutie č. C(2004)4070, konečné znenie z 20.10.2004, dostupné na internetovej stránke: <http://forum.europa.eu.int/Public/irc/infso/ecctf/home>.

305. Po súdnych prípadoch *otvoreného neba* Európska únia a Spojené štáty prišli k rokovaniu s cieľom vytvoriť otvorený letecký priestor medzi týmito dvoma veľkými obchodnými partnermi. V júni bol ministrom dopravy EÚ predložený komplexný návrh zmluvy, ktorá by vyriešila viaceré právne otázky a prekĺiesnila by cestu k úplnej liberalizácii leteckých služieb medzi Európskou úniou a Spojenými štátmi. Rada však usúdila, že je potrebný ďalší pokrok, najmä pokiaľ ide o prístup na trh pre európskych prepravcov v Spojených štátoch. Časť návrhu zmluvy týkajúca sa hospodárskej súťaže je zameraná na dosiahnutie väčšieho regulačného zblíženia pravidiel a praktík EÚ a USA a lepšej spolupráce medzi Komisiou a Ministerstvom dopravy (DoT) USA prevažne na základe princípov ustanovených v dohode uzatvorenej v roku 1991 medzi ES a USA o spolupráci v oblasti hospodárskej súťaže medzi Komisiou a Ministerstvom spravodlivosti USA. Júnový samit EÚ-USA v Írsku požiadal rokujúce strany, aby pokračovali vo svojom úsilí o túto dôležitú zmluvu, ktorá rozšíri príležitosti nielen pre letecké spoločnosti, ale aj pre letiská, cestovný ruch, obchodné spojenia a prepravu nákladov. Počas druhej polovice roku sa uskutočnili technické kontakty medzi Komisiou a jej americkými protažkami.

3.2 Železnice

306. Dňa 3. marca Komisia predložila na prerokovanie návrhy pre tretí železničný balík, vrátane opatrení na otvorenie trhu pre cezhraničné služby cestujúcim s účinnosťou od roku 2010. Tento balík bude zahŕňať právo prevádzkovateľa vlaku posadiť a vysadiť cestujúcich na ktorejkoľvek stanici pozdĺž trate, a to aj medzi stanicami nachádzajúcimi sa v tom istom členskom štáte (kabetáž). Keďže členský štát bude mať možnosť obmedziť toto právo prístupu na východzie a konečné stanice, ktoré je už zahrnuté v zmluve o službách verejnosti, toto obmedzenie by bolo striktné úmerné potrebe zachovať ekonomickú rovnováhu zmluvne dohodnutej služby. Takisto s účinnosťou od roku 2010 by bol zrušený pojem „medzinárodného zoskupovania“. Parlament prerokoval tento balík dňa 23. novembra. Na konci roku čakal na svoje prvé čítanie na plenárnom zasadnutí.
307. Dňa 29. apríla po zmierovacom rokovaní bol napokon prijatý druhý železničný balík. Hlavnou prekážkou bolo otvorenie trhu pre služby nákladnej železničnej dopravy. Bolo dohodnuté, že všetky trhy Európskej únie pre nákladnú železničnú dopravu, vrátane kabotáže, budú úplne otvorené najneskôr 1. januára 2007.

4. FINANČNÉ SLUŽBY

308. Vytvorenie integrovaného a efektívneho európskeho trhu finančných služieb je významným a ambicióznym cieľom presadzovaným v lisabonskom procese a prostredníctvom Akčného plánu finančných služieb. Politika hospodárskej súťaže a vnútorného trhu je doplňujúcim nástrojom na dosiahnutie tohto cieľa. Generálne riaditeľstvo pre hospodársku súťaž bolo obzvlášť aktívne pri presadzovaní liberalizácie a riadneho fungovania trhov s cennými papiermi, vrátane obchodovania, zúčtovania a vyrovnania.
309. Bez zlepšení bude rozpad medzi výnosmi investorov a nákladmi na financovanie pre emitentov vyššie, než má byť. Presadzovanie a obhajovanie hospodárskej súťaže má preto priaznivé účinky, ako je lepšie rozdelenie finančných prostriedkov k

prospechu tak investorov, ako aj širokej verejnosti, keďže návratnosť investícií vplýva, napríklad, na výšku dôchodkov.

310. Náklady spojené so spracovaním obchodov s cennými papiermi v EÚ sú podstatne vyššie ako v USA. Náklady spojené s vysporiadaním transakcií s akciami v USA boli vypočítané vo výške 0,10 eur, zatiaľ čo náklady spojené s vysporiadaním štandardného cezhraničného obchodu v Európe môžu dosahovať 35 eur alebo viac. Skupiny vysokej úrovne alebo expertné skupiny, ako je skupina vzdelaných mužov Lamfalussy a skupina Giovannini, identifikovali od roku 2001 cezhraničné zúčtovanie a vysporiadanie, a najmä otázky súvisiace s prístupom a cenotvorbou, ako hlavný zdroj neefektívností pre správne fungovanie európskych trhov s cennými papiermi. Prvé rozhodnutie v tejto oblasti bolo prijaté dňa 2. júna v prípade *Clearstream* (uvedenom v oddiele I.B.1).
311. Komisia uverejnila štúdiu pod názvom „Prehľad súčasných mechanizmov v obchodovaní, zúčtovaní a vysporiadaní cenných papierov v EÚ 25“. Táto štúdia opisuje infraštruktúry a mechanizmy používané v každej krajine, ako aj na celoeurópskej úrovni, ak existuje. Štúdia potvrdila, že výlučné mechanizmy - ktorými musia byť zúčtované a vysporiadané obchody na danej burze vo vopred určených spoločnostiach - sú všeobecne rozšírené v celej Európskej únii. Zistenia štúdie boli sprístupnené pre verejné pripomienkovanie a prediskutované s vnútroštátnymi orgánmi.
312. Spolu s Generálnym riaditeľstvom pre vnútorný trh pokračuje práca na platobných systémoch, ako aj na trhoch s cennými papiermi.

B - INÉ SEKTORY

1. SLOBODNÉ PROFESIE

Úvod

313. Slobodné profesie sú povolania, ktoré vyžadujú odborné vzdelanie v slobodných umeniach alebo vedách. Tento sektor je obvykle charakterizovaný vysokou úrovňou regulovania, ktoré má formu buď štátneho regulovania alebo samoregulovania profesijnými orgánmi. Práca Komisie sa doposiaľ sústredila na obmedzený počet profesií, najmä na právnikov, notárov, účtovníkov, architektov, technických odborníkov a lekárníkov.
314. Profesionálne služby, ktoré v tejto súvislosti znamenajú služby poskytované slobodnými profesiami, zohrávajú významnú úlohu vo zvyšovaní konkurencieschopnosti európskej ekonomiky. Sú to vstupy pre ekonomiku a podnikanie a ich kvalita i konkurencieschopnosť majú značné vedľajšie účinky. Taliansky protitrustový orgán odhadol, že v Taliansku priemerne 6 % nákladov vyvážajúcich firiem pripadá na profesionálne služby. To znamená, že väčšia rôznorodosť v cenách a kvalite, ako aj väčšia inovácia v profesionálnych službách by mohli výrazne prispieť k zlepšeniu konkurencieschopnosti európskych podnikov a podporiť rast HDP v Európskej únii. Z týchto dôvodov treba považovať modernizáciu profesionálnych služieb za súčasť lisabonskej agendy.
315. Profesionálne služby sú dôležité aj pre svoj priamy dopad na spotrebiteľov. Hospodárska súťaž pre profesionálne služby bude v dohľadnej budúcnosti naďalej prebiehať hlavne na miestnej úrovni. Väčší výber dostupných služieb a cien umožňuje užívateľom zvoliť si kombináciu ceny a kvality, ktorá najlepšie vyhovuje ich potrebám.

Správa Komisie o hospodárskej súťaži v profesionálnych službách

316. Dňa 9. februára Komisia prijala správu o hospodárskej súťaži v profesionálnych službách²⁰⁷. Hlavným účelom tejto správy je vysvetliť postoj Komisie k rozsahu reformovania alebo modernizácie špecifických profesionálnych pravidiel.
317. V tejto správe je označených päť hlavných kategórií potenciálne reštriktívneho regulovania v profesiách Európskej únie: (i) stanovené ceny, (ii) odporúčané ceny, (iii) nariadenia v oblasti reklamy, (iv) požiadavky na vstup a vyhradené práva, a (v) nariadenia v oblasti obchodnej štruktúry a multidisciplinárne postupy.
318. Správa na jednej strane uzatvára, že značná časť empirického výskumu vykazuje nepriaznivé vplyvy, ktoré môžu mať na spotrebiteľov nadmerné alebo zastarané reštriktívne predpisy. Skutočne, takéto predpisy môžu eliminovať alebo obmedzovať

207 Oznámenie Komisie č. KOM(2004) 83, konečné znenie z 9.2.2004, „Správa o hospodárskej súťaži v profesionálnych službách“.

hospodársku súťaž medzi poskytovateľmi služieb, a tak zmenšiť pre odborníkov motiváciu pracovať s efektívnymi nákladmi, pri nižších cenách, zvyšovať kvalitu alebo ponúkať inovatívne služby.

319. Na druhej strane správa potvrdzuje, že v zásade existujú tri dôvody, pre ktoré môže byť regulovanie profesionálnych služieb potrebné: po prvé, asymetria informácií medzi spotrebiteľmi a poskytovateľmi služieb: určujúcim rysom profesionálnych služieb je skutočnosť, že vyžadujú od odborníkov, aby mali vysokú úroveň technických vedomostí, ktorú spotrebiteľia nemusia mať; po druhé, vonkajšie účinky, pretože tieto služby môžu mať dopad na tretie strany; a po tretie, u niektorých profesionálnych služieb sa predpokladá, že vytvárajú „verejný tovar“, ktorý má hodnotu pre celú spoločnosť. Zástancovia reštriktívnych predpisov preto tvrdia, že takéto predpisy sú určené na udržanie kvality profesionálnych služieb a na ochranu spotrebiteľov pred protizákonným konaním.
320. Hoci Komisia potvrdzuje, že určité regulovanie v tomto sektore je odôvodnené, je presvedčená, že v niektorých prípadoch sa môžu a majú používať mechanizmy väčšmi zamerané v prospech hospodárskej súťaže namiesto niektorých tradičných reštriktívnych pravidiel.
321. Pokiaľ ide o uplatňovanie pravidiel Európskej únie pre hospodársku súťaž, správa rozlišuje medzi potenciálnou zodpovednosťou profesionálnych orgánov a členských štátov.
322. Ak profesionálny orgán reguluje ekonomické správanie sa svojich členov, predpisy, ktoré prijíma, sú rozhodnutiami združení podnikov v zmysle článku 81 Zmluvy o ES. No predpisy, ktoré sú objektívne nevyhnutné na zaručenie správnej praxe profesie, ako je organizovaná v príslušnom členskom štáte, nespádajú do rámca zákazu obsiahnutého v uvedenom článku²⁰⁸.
323. Štátne regulovanie, ktoré ukladá alebo uprednostňuje konanie zamerané proti hospodárskej súťaži alebo posilňuje jeho účinky, porušuje článok 3 ods. 1 písm. g), článok 10 ods. 2 a článok 81 Zmluvy o ES. Ak štát deleguje svoju právomoc tvorby politiky na profesionálne združenie bez dostatočných záruk - to znamená bez jasného označenia cieľov verejného záujmu, ktoré sa majú dodržiavať, bez zachovania právomoci poslednej inštancie prijímať rozhodnutia a bez monitorovania implementácie - možno aj členský štát brať na zodpovednosť za každé z toho vyplývajúce porušenie.
324. Napokon, podľa názoru Komisie, v každej kontrole profesionálneho regulovania sa má uplatňovať skúška proporcionálnosti. Pravidlá musia byť objektívne nevyhnutné na dosiahnutie jasne formulovaných a legitímnych cieľov verejného záujmu a musia byť najmenej reštriktívnym mechanizmom pre hospodársku súťaž, aby sa dosiahol tento cieľ. Takéto pravidlá slúžia rovnako záujmom užívateľov i profesionálov.
325. Správa Komisie vyzýva všetkých zainteresovaných, aby vynaložili spoločné úsilie na reformovanie alebo eliminovanie tých pravidiel, ktoré sú neopodstatnené. Komisia

208 Rozsudok Európskeho súdneho dvora vo veci C-309/99 *Wouters* [2002] ECR I-1577.

vyzýva regulačné orgány v členských štátoch a profesionálne orgány, aby preskúmali jestvujúce pravidlá a posúdili, či sú tieto pravidlá nevyhnutné pre verejný záujem, či sú primerané a či sú opodstatnené. Správa zdôrazňuje aj potrebu zaviesť mechanizmy, ktoré sú zamerané v prospech hospodárskej súťaže a vedú k väčšej transparentnosti s cieľom posilniť právomoci spotrebiteľov.

326. Z hľadiska presadzovania je jasné, že vnútroštátne orgány hospodárskej súťaže a vnútroštátne súdy mali od mája zohrávať významnejšiu úlohu pri posudzovaní zákonnosti pravidiel a predpisov v oblasti profesií. Pokiaľ majú reštrikcie pre hospodársku súťaž svoje ťažisko v jednom členskom štáte, administratívne presadzovanie pravidiel Európskej únie pre hospodársku súťaž v slobodných profesiách bude potom hlavne úlohou príslušného vnútroštátneho orgánu hospodárskej súťaže. Komisia však bude i naďalej vykonávať prácu na jednotlivých prípadoch, ak to bude potrebné. Jednotné uplatňovanie článkov 81 a 82 bude zabezpečené koordináciou orgánov hospodárskej súťaže v Európskej sieti hospodárskej súťaže.

Cesta vpred: obhajovanie hospodárskej súťaže

327. Na základe indikácií uvedených v správe Komisia vyzvala európske profesné orgány právnikov, notárov, účtovníkov, daňových poradcov, architektov a lekárnikov na dvojstranné stretnutia s cieľom prediskutovať opodstatnenie existujúcich profesionálnych pravidiel. Tieto stretnutia umožnia Komisii vyjasniť si, ktoré reštrikcie sa zdajú nadmerné a mali by sa eliminovať alebo opodstatniť. Poskytujú európskym profesionálnym orgánom príležitosť vysvetliť svoje chápanie cieľov verejného záujmu v ich doméne a dospieť k dohode s Komisiou o mechanizmoch väčšmi zameraných v prospech hospodárskej súťaže, aby sa dosiahli tieto ciele. Európske profesionálne orgány by mali potom preniesť obavy Komisie na príslušné vnútroštátne profesionálne organizácie.
328. Všeobecnejšie, Generálne riaditeľstvo pre hospodársku súťaž sa pustilo aj do procesu šírenia tým, že ponechalo otvorené dvere pre profesionálne organizácie, ktoré chcú diskutovať priamo s oddeleniami Komisie. Vnútroštátne orgány hospodárskej súťaže sú nabádané urobiť to isté, najmä ak žiadateľmi o stretnutia sú vnútroštátne organizácie.
329. Skúsenosti minulých snáh o modernizáciu v oblasti profesionálnych služieb v niektorých členských štátoch ukazujú, že samotná eliminácia mechanizmov pôsobiacich proti hospodárskej súťaži nemusí postačovať na to, aby sa do tohto sektoru vnieslo viac hospodárskej súťaže. Preto Generálne riaditeľstvo pre hospodársku súťaž a Generálne riaditeľstvo pre ochranu zdravia a spotrebiteľov nadviazalo kontakty so spotrebiteľskými organizáciami, aby spoznalo ich názory na reštrikcie, ktoré označila Komisia, a na spôsoby umožňujúce profesiám byť čo najlepšie organizovanými a zohľadňovať záujmy spotrebiteľov.
330. Bolo dohodnuté, že sú potrebné sprievodné mechanizmy podporujúce hospodársku súťaž, ktoré zvyšujú transparentnosť a posilňujú právomoci spotrebiteľov. Medzi takéto mechanizmy by mohlo patriť, napríklad, aktívne monitorovanie spotrebiteľskými združeniami, zhromažďovanie a publikovanie historických údajov získaných z prieskumov nezávislých organizácií alebo verejné vyhlásenia o zrušení sadzieb.

331. Správa Komisie vyvolala diskusie v rozličných členských štátoch a už prinútila niektoré profesné orgány, aby znovu posúdili existujúce regulačné mechanizmy a lepšie informovali užívateľov.
332. V niektorých členských štátoch prebieha aj určitý pohyb v legislatívnej oblasti. Komisia sa pokúsila značne rozšíriť posolstvo správy o hospodárskej súťaži v profesionálnych službách, aby sa dostala k regulačným orgánom v členských štátoch. Pozvala tieto orgány na zasadanie podskupiny Európskej siete hospodárskej súťaže pre slobodné profesie, ktoré sa uskutočnilo dňa 14. októbra. Účastníci tohto zasadania podrobne prediskutovali charakteristiky dopytu na trhoch profesionálnych služieb a otázku posudzovania verejného záujmu.
333. Tento vývoj sa týka aj nových členských štátov. Vnútroštátne orgány hospodárskej súťaže niektorých z nich boli v tomto sektore obzvlášť aktívne. Komisia rozšírila zisťovanie skutočností týkajúce sa pravidiel a predpisov vplyvujúcich na slobodné profesie aj na nové členské štáty²⁰⁹.
334. Komisia vypracuje v roku 2005 správu o pokroku v eliminovaní reštriktívnych a neopodstatnených pravidiel.

209 http://europa.eu.int/comm/competition/liberalization/conference/stocktaking_exercise_en.html

IV – Kontrola štátnej pomoci

A – LEGISLATÍVNE A INTERPRETAČNÉ PRAVIDLÁ

1. NARIADENIA, USMERNENIA A OZNÁMENIA

335. Reforma kontroly štátnej pomoci pokračovala s cieľom zmodernizovať pracovné metódy a urýchliť rozhodovacie postupy.
336. Reforma je zameraná na zlepšenie spolupráce s členskými štátmi podnecovaním širšieho dialógu a výmeny informácií. Má za cieľ zvýšiť informovanosť vnútroštátnych, regionálnych a miestnych orgánov a vnútroštátneho súdnictva o otázkach štátnej pomoci. Súčasne sa zvýšili snahy umiestniť kontrolu štátnej pomoci do širšieho kontextu politík Spoločenstva, najmä lisabonskej agendy.
337. Výsledkom reformného procesu majú byť ľahké, predvídateľné a transparentné postupy a ekonomicky správne a právne spoľahlivé kritériá pre hodnotenie opatrení štátnej pomoci. V dôsledku toho sa má stať kontrola štátnej pomoci po rozšírení ľahšou a Komisia má zvládnuť očakávané výrazné zvýšenie opatrení štátnej pomoci v rozšírenej Európskej únii. Legislatívne opatrenia prijaté alebo pripravené v roku 2004 na tento účel sú uvedené nižšie.

1.1. Procedurálne pravidlá

338. Dňa 21. apríla Komisia prijala súbor pravidiel vykonávajúcich a objasňujúcich nariadenie (ES) č. 659/99²¹⁰ (procedurálne nariadenie), ktoré ustanovuje postup, ktorý sa má dodržiavať v prípadoch štátnej pomoci. Nariadenie (ES) č. 794/2004²¹¹ (vykonávacie nariadenie) sa na základe článku 27 procedurálneho nariadenia týka formy a obsahu oznámení a výročných správ, ako aj ďalších údajov, ako sú lehoty a ich výpočet a stanovenie úrokovej sadzby pre vymáhanie nezákonne poskytnutej pomoci.
339. Hlavným cieľom nového vykonávacieho nariadenia je modernizovať a zjednodušiť postup pre oznamovanie a podávanie správ členskými štátmi pri súčasnom zvýšení transparentnosti a právnej istoty. Prostredníctvom komplexných formulárov oznámení dostávajú členské štáty zrozumiteľnejšie indikácie, pokiaľ ide o druh informácií, ktoré Komisia potrebuje, aby správne hodnotila rozličné opatrenia pomoci. Na výročné správy predkladané členskými štátmi sa musí používať normalizovaný formát. Tieto zlepšenia majú urýchliť proces hodnotenia a skúmania, pretože pomôžu vyhnúť sa dodatočným žiadostiam o informácie adresovaným členským štátom v priebehu postupov štátnej pomoci.

210 Nariadenie Rady (ES) č. 659/99 z 22. marca 1999 ustanovujúce podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 93 Zmluvy o ES (Ú. v. ES L 83, 27.3.1999).

211 Nariadenie Komisie (ES) č. 794/2004 z 21. apríla 2004 (Ú. v. EÚ L 140, 30.4.2004).

340. Nový povinný formulár oznámenia zvyšuje efektívnosť hodnotenia plánovaných opatrení štátnej pomoci zo strany Komisie. Formulár obsahuje sadu otázok vypracovaných pre každý existujúci rámec a usmernenie štátnej pomoci.
341. Tieto formuláre oznámení sú uvedené v prílohách I a II k vykonávaciemu nariadeniu a pozostávajú zo:
- všeobecnej informatívnej časti, ktorá sa má vyplniť pre každý prípad,
 - zjednodušeného formulára oznámenia určeného na oznámenie o zmenách existujúcich opatrení pomoci podľa článku 4 ods. 2 vykonávacieho nariadenia²¹². Informácie poskytnuté v tomto formulári umožňujú Komisii monitorovať existujúcu pomoc podľa článku 88 ods. 1 Zmluvy o ES. Zmeny čisto formálnej alebo administratívnej povahy a zvýšenia pôvodného rozpočtu schválenej schémy pomoci nepresahujúce 20 % sa nepovažujú za zmeny existujúcej pomoci, a preto sa nemusia oznamovať,
 - súhrnných informatívnych listov, ktoré majú poskytnúť členským štátom presné indikácie o informáciách potrebných na oznamovanie plánovaných opatrení pomoci, ktoré môžu byť zahrnuté do rámcov alebo usmernení. Súhrnné informatívne listy nijako nemenia rámce alebo usmernenia, iba ich prenášajú do špecifických otázok s cieľom zjednodušiť manipuláciu s oznámením.
342. Článok 3 vykonávacieho nariadenia špecifikuje trasu, ktorou sa posielajú oznámenia od členských štátov Komisii a naopak. Generálny sekretariát slúži ako jediný vstupný bod pre úvodné kontakty, zatiaľ čo kontrola štátnej pomoci je spoločnou zodpovednosťou viacerých generálnych riaditeľstiev Komisie (generálnych riaditeľstiev pre hospodársku súťaž, dopravu, poľnohospodárstvo a rybné hospodárstvo) a zabezpečuje, aby sa oznámenia prideliť príslušnému generálnemu riaditeľstvu. Akonáhle sa urobí toto pridelenie, všetka ďalšia korešpondencia sa vymieňa medzi oznamujúcim členským štátom a generálnym riaditeľom príslušného generálneho riaditeľstva.
343. Článok 3 zavádza aj pravidlá pre zasielanie oznámení na nápravu niektorých nedostatkov minulosti. Povinné elektronické zasielanie oznámení je ustanovené od 1. januára 2006. Tento pomerne vzdialený dátum bol stanovený, aby sa umožnilo tak členským štátom, ako aj Komisii, vytvoriť spoľahlivé technické podmienky pre takéto zasielanie²¹³. Pre zasielanie uskutočnené pred týmto dátumom článok 3 ods. 5 určuje, že faxy sa majú posielat' na číslo uvedené prijímajúcou stranou a že dátum

212 Zmeny špecifikované v článku 4 ods. 2 sú: (a) zvýšenia rozpočtu schválenej schémy pomoci presahujúce 20 %, (b) predĺženie schválenej schémy najviac na šesť rokov a (c) sprísnenie kritérií pre uplatňovanie schémy, zníženie intenzity pomoci a zníženie oprávnených výdavkov. Sprísnenie kritérií je nutné oznámiť (aj keď má tendenciu stupňovať cieľ znižovania štátnej pomoci opakovane požadované niekoľkými zasadaniami Európskej rady), pretože, aj keby mohlo viesť k celkovému poklesu štátnej pomoci, v jednotlivých prípadoch môže viesť k zmene charakteru daného opatrenia pomoci a znížiť motivačný charakter pomoci.

213 Podmienky pre bezpečné a správne zasielanie ako také, ale aj pre dôverné zaobchádzanie so zasielanými informáciami. Koncom roku sa dokončovala príprava elektronických formulárov, pričom skúšobná fáza sa predpokladala v polovici roku 2005.

odoslania faxu sa považuje za dátum oznámenia, iba ak príjemca dostal originálny papierový dokument do desiatich dní od odoslania faxu.

344. Článok 5 ustanovuje, ako majú byť zostavené výročné správy o existujúcich schémach pomoci. Vykonávacie nariadenie obsahuje osobitné prílohy pre výročné správy v oblastiach poľnohospodárstva a rybného hospodárstva. Dátum zaslania výročných správ členskými štátmi bol posunutý dopredu (najneskôr do 30. júna každého roku), aby bolo možné zostaviť výsledkovú tabuľu štátnej pomoci (pozri pod názvom „Transparentnosť“) a včas vykonať zmysluplnú analýzu situácie pre príslušné zasadania Európskej rady. V niektorých oblastiach, ako je fiškálna pomoc, dostupnosť presných číselných údajov závisí od daňového priznania príjemcu. Preto sú v odôvodnených prípadoch akceptované odhady za predpokladu, že presné číselné údaje budú oznámené najneskôr v nasledujúcom vyhotovení správy.
345. Článok 8 vysvetľuje pravidlá pre výpočet lehôt²¹⁴. Žiadosti o predĺženie lehôt musia byť riadne odôvodnené, v písomnej forme a podané najmenej dva dni pred uplynutím pôvodného konečného termínu. Musia sa poslať na adresu označenú stranou, ktorá určila lehotu.
346. Kapitola V vykonávacieho nariadenia zavádza metódu stanovenia úrokovej sadzby a uplatňovania úrokov v prípadoch vymáhania. Pokiaľ ide o vymáhanie nezákonnej pomoci, článok 11 ustanovuje, že sa bude uplatňovať zložitý úrok, aby sa zabezpečila úplná neutralizácia²¹⁵ finančných výhod vyplývajúcich z nezákonne vyplatennej pomoci. Zvolený prístup je v súlade s nedávnym oznámením Komisie²¹⁶ o tejto veci. Úroková sadzba sa vypočíta na základe medzibankovej výmennej sadzby a v prípade, ak takáto sadzba alebo podobný referenčný nástroj v členskom štáte nejestvuje, Komisia v úzkej spolupráci s príslušným členským štátom stanoví uplatniteľnú sadzbu. Táto možnosť bude relevantná hlavne pre nové členské štáty.
347. Zatiaľ čo samotné vykonávacie nariadenie sa má preskúmať do štyroch rokov, jeho prílohy sa budú meniť a dopĺňať priebežne v súlade so súbežným legislatívnym procesom skúmania usmernení a rámcov alebo prijímania nových nariadení uplatniteľných na opatrenia štátnej pomoci v jednotlivých sektoroch.
348. Treba poznamenať, že toto nariadenie sa vzťahuje aj na sektor poľnohospodárstva. So zámerom uľahčiť členským štátom používanie formulárov oznámenia a ich zasielanie Komisii sú formuláre týkajúce sa sektoru poľnohospodárstva uverejnené na tejto adrese: http://europa.eu.int/comm/agriculture/stateaid/forms/index_fr.htm. Nariadenie zavádza aj nový, zjednodušený formát pre výročné správy o štátnej pomoci v poľnohospodárstve. Aj tento formát je dostupný na horeuvedenej adrese.

214 Pravidlá doplňujúce objasnenia pre sektor štátnej pomoci súvisia s nariadením Rady (EHS, Euratom) č. 1182/71 z 3. júna 1971.

215 Vymáhanie má obnoviť situáciu, ktorá existovala pred nezákonným poskytnutím pomoci. Oznámenie Komisie z 8. mája 2003 vysvetľuje, že účinkom nezákonnej pomoci je poskytnutie finančných prostriedkov jej príjemcovi za podmienok podobných podmienkam strednodobej bezúročnej pôžičky.

216 Oznámenie Komisie o úrokových sadzbách, ktoré sa majú uplatňovať pri vymáhaní nezákonne poskytnutej pomoci (Ú. v. EÚ C 110, 8.5.2003).

1.2. Výskum a vývoj

349. Dňa 25. februára Komisia prijala nariadenie (ES) č. 364/2004, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 70/2001 s cieľom rozšíriť sféru pôsobnosti skupinovej výnimky pre malé a stredné podniky tak, aby bola zahrnutá pomoc na výskum a vývoj²¹⁷.
350. Pomoc na výskum a vývoj môže prispieť k hospodárskemu rastu, posilneniu konkurencieschopnosti a stimulovaniu zamestnanosti. Takáto pomoc pre malé a stredné podniky je mimoriadne dôležitá, pretože jednou zo štrukturálnych nevýhod malých a stredných podnikov je skutočnosť, že je pre ne ťažké získať prístup k technologickým novinkám a k prenosu technológií.
351. Komisia sa domnievala, že rámec Spoločenstva pre štátnu pomoc na výskum a vývoj²¹⁸ by podnietil malé a stredné podniky vykonávať výskum a vývoj vo väčšom rozsahu, pretože vo všeobecnosti vynakladajú na tieto aktivity len malé percento svojho obratu. Vzhľadom na uplatňovanie tohto rámca sa Komisia rozhodla vyňať pomoc na výskum a vývoj pre malé a stredné podniky z predbežného oznamovania.
352. Uvedený rámec sa stále uplatňuje na tento druh štátnej pomoci, pokiaľ ide tak o otázku, či niektoré opatrenia predstavujú štátnu pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 Zmluvy o ES, ako aj o strop, pod ktorým môže byť štátna pomoc vyňatá.
353. Na podporu šírenia výsledkov výskumu môžu malé a stredné podniky dostať štátnu pomoc na náklady spojené so získavaním a potvrdzovaním platnosti patentov a iných práv priemyselného vlastníctva, ktoré sú výsledkom výskumných a vývojových aktivít. Na to, aby takáto pomoc bola vyňatá, nie je nevyhnutné, aby výskum, ktorý viedol k vzniku týchto práv, bol skutočne podporený štátnou pomocou: stačí, aby táto aktivita spĺňala podmienky pre pomoc na výskum a vývoj. Pomoc na technické štúdie realizovateľnosti pred priemyselným výskumom a etapy predkonkurenčného vývoja je za určitých podmienok takisto vyňatá.
354. Okrem toho nariadenie č. 364/2004 zavádza do nariadenia o skupinovej výnimke pre malé a stredné podniky tie isté definície pre „základný“ výskum, „priemyselný výskum“ a „predkonkurenčný vývoj“ ako v zodpovedajúcom rámci Spoločenstva a zosúladzuje definíciu malých a stredných podnikov s odporúčaním o malých a stredných podnikoch²¹⁹. Zahŕňa aj ustanovenia o intenzite pomoci v závislosti od toho, či región, v ktorom je malý a stredný podnik etablovaný, alebo sektor, v ktorom pôsobí, spĺňa alebo nespĺňa podmienky pre regionálnu pomoc.
355. Pomoc, ktorá nevyhovuje podmienkam hromadnej výnimky uvedeným v nariadení - vrátane upravených prahov pre veľké individuálne udelenia pomoci - musí byť oznámená a bude sa posudzovať v súlade s rámcom Spoločenstva pre štátnu pomoc na výskum a vývoj.

217 Ú. v. EÚ L 63, 28.2.2004.

218 Ú. v. ES C 45, 17.2.1996.

219 Odporúčanie Komisie zo 6. mája 2003 týkajúce sa definície veľmi malých, malých a stredných podnikov (Ú. v. EÚ L 124, 20.5.2003).

1.3. Pomoc na odbornú prípravu

356. Dňa 25. februára Komisia schválila aj zmenu a doplnenie²²⁰ nariadenia (ES) č. 68/2001²²¹, ktorým sa zavádza nová definícia malých a stredných podnikov obsiahnutá v odporúčaní č. 2003/361 zo 6. mája 2003²²², ktoré sa týka mikro, malých a stredných podnikov. Nová definícia je v platnosti od 1. januára 2005.

1.4. Záchrana a reštrukturalizácia

357. Na základe dôkladného preskúmania usmernení o záchrane a reštrukturalizácii²²³ z roku 1999 Komisia prijala dňa 7. júla nové usmernenia Spoločenstva o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu firiem v ťažkostiach²²⁴ zamerané na podrobnú kontrolu štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu, inšpirované závermi zasadania Európskej rady v Štokholme v roku 2001 a v Barcelone v roku 2002, ktoré požadovali zníženie celkovej výšky štátnej pomoci a jej presmerovanie na horizontálne ciele.
358. Zánik nevýkonných firiem je bežnou súčasťou fungovania trhu. Nemá byť normou, že spoločnosť, ktorá sa dostane do ťažkostí, zachraňuje štát. Takáto pomoc je jednou z najväčších deformujúcich foriem štátnej pomoci a dala podnet pre vznik prípadov veľmi kontroverznej štátnej pomoci v minulosti. Preto všeobecná zásada zákazu štátnej pomoci ustanovená v zmluve by mala zostať pravidlom a výnimky z tohto pravidla majú byť obmedzené.
359. Preto nové usmernenia zavádzajú trochu striktnjšie pravidlá, pokiaľ ide o pomoc na záchranu a reštrukturalizáciu, pretože táto kategória je považovaná za najkritickejšiu. Komisia si je však dobre vedomá sociálnych dôsledkov situácií, keď sa spoločnosti, či už vlastným alebo cudzím zavinením, dostanú do ťažkostí, ktorých výsledkom by mohla byť pomoc tohto druhu²²⁵.
360. Bola posilnená zásada „jedenkrát a naposledy“ a riešila sa otázka okolností, za ktorých je potrebné zväziť pomoc poskytnutú chorľavejúcej firme, keď spoločnosť vyhlási úpadok a prevezme ju iná spoločnosť.

220 Nariadenie Komisie (ES) č. 363/2004, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 68/2001 o uplatňovaní článkov 87 a 88 Zmluvy o ES na pomoc na vzdelávanie (Ú. v. EÚ L 63, 28.2.2004).

221 Ú. v. EÚ L 63, 28.2.2004.

222 Ú. v. EÚ L 124, 20.5.2003.

223 Ú. v. ES C 288, 9.10.1999.

224 Oznámenie Komisie — usmernenia Spoločenstva o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu firiem nachádzajúcich sa v ťažkostiach (Ú. v. EÚ C 244, 1.10.2004).

225 Poskytnutie pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu firiem nachádzajúcich sa v ťažkostiach môže byť opodstatnené, napríklad, dôvodmi sociálnej alebo regionálnej politiky, potrebou zohľadniť užitočnú úlohu, ktorú zohrávajú malé a stredné podniky (MSP) v ekonomike, alebo, výnimočne tým, že je žiadúce zachovať konkurenčnú štruktúru trhu, keby zánik firiem mohol viesť k monopolnej alebo úzko oligopolnej situácii. Na druhej strane by nebolo opodstatnené umelo udržiavať firmu pri živote v sektore s dlhodobou štruktúrnou nadmernou kapacitou, alebo keby mohla prežiť len vďaka opakovaným štátnym intervenciám.

361. Novoutvorená spoločnosť nie je oprávnená dostať pomoc na záchranu a reštrukturalizáciu a takto je posudzovaná po dobu troch rokov nasledujúcich po začatí operácií v príslušnej oblasti aktivity.
362. Na rozdiel od predchádzajúcich usmernení, ktoré striktné a problematicky rozlišovali²²⁶ medzi pomocou na záchranu a pomocou na reštrukturalizáciu, nové usmernenia povoľujú zahrnutie pomoci na naliehavé štrukturálne opatrenia do sumy určenej na udržanie firmy v podnikateľskej činnosti počas obdobia, na ktoré je pomoc na záchranu poskytnutá. Členské štáty majú príležitosť rozhodnúť sa pre zjednodušený postup schvaľovania pomoci na záchranu. Je teda ľahšie určiť prechod od pomoci na záchranu k pomoci na reštrukturalizáciu: akonáhle je vypracovaný plán na reštrukturalizáciu a tento plán sa realizuje, všetka ďalšia pomoc sa bude považovať za pomoc na reštrukturalizáciu.
363. Požiadavka, aby príjemca pomoci významne prispel k procesu reštrukturalizácie, bola posilnená a objasnená. Dvojitým účelom tohto vlastného príspevku je preukázať, že trhy sú presvedčené o uskutočniteľnosti obnovenia životaschopnosti reštrukturalizujúcej sa spoločnosti v priebehu primeranej doby, a zaručiť, že pomoc je obmedzená na minimum požadované na obnovu životaschopnosti pri súčasnom obmedzení deformovania hospodárskej súťaže. Na tento účel bude Komisia vyžadovať aj kompenzačné opatrenia na minimalizáciu vplyvu na ostatných účastníkov hospodárskej súťaže.
364. Nové usmernenia Komisie o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu firiem v ťažkostiach sú v platnosti od 10. októbra 2004 do 9. októbra 2009.
365. Znamenajú značné zjednodušenie, pokiaľ ide o pravidlá uplatňované na poľnohospodárstvo:
- Pravidlá o pomoci na reštrukturalizáciu pre spoločnosti spracúvajúce a predávajúce poľnohospodárske výrobky budú v budúcnosti presne také isté ako pre ostatné sektory. To umožní členským štátom mať zhodné režimy reštrukturalizácie pre malé a stredné podniky pôsobiace vo všetkých sektoroch. Upúšťa sa od bývalej zásady, že aj malé podniky musia ponúkať protislužbu za získanie pomoci na reštrukturalizáciu. Zásada jedenkrát a naposledy sa bude uplatňovať desať rokov namiesto piatich.
 - Niektoré osobitné pravidlá sa zachovávajú len pre poľnohospodárov. Sú predovšetkým zjednodušené, pretože umožňujú členským štátom vo všetkých prípadoch (a nie iba vtedy, keď je reštrukturalizácia obmedzená na malé poľnohospodárske podniky) uskutočňovať znižovanie kapacít na sektorovej úrovni a nie na úrovni poľnohospodárskeho podniku, ktorý dostal pomoc na reštrukturalizáciu.

226 Podľa usmernení z roku 1999 nebolo možné súčasne poskytnúť pomoc na záchranu a reštrukturalizáciu, hoci v niektorých prípadoch je takáto možnosť žiadúca, aby sa do procesu včas zaviedli určité reštrukturalizačné opatrenia.

- Je evidentné, že uzávierka kapacít musí byť trvalá (a nie iba na opäť rokov). Voľná poľnohospodárska pôda sa môže vrátiť späť do výroby po 15 rokoch.
- Minimálne požiadavky na uzávierku kapacít sú zjednodušené.
- Keď sa uzávierka kapacít vykonáva na sektorovej úrovni, musí sa to dosiahnuť do jedného roka od poskytnutia pomoci. Na zabezpečenie toho, že uzávierka sa neobchádza, sa musí členský štát zaviazat', že po dobu piatich rokov neposkytne investičnú pomoc na zvýšenie kapacít.
- Prah *de minimis*, pod ktorým sa nevyžaduje žiadna uzávierka kapacít, je zjednodušený a preformulovaný. Pokiaľ sa pomoc na reštrukturalizáciu neposkytne na viac ako 1 % výrobných kapacít daného sektoru v priebehu ľubovoľného nasledujúceho 12-mesačného obdobia, nebude sa vyžadovať žiadna uzávierka kapacít.

366. Oznámenia o pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu zaregistrované pred 10. októbrom 2004 sa budú skúmať na základe kritérií platných v čase oznámenia. No zlučiteľnosť pomoci poskytnutej bez schválenia Komisiou sa bude skúmať na základe nových usmernení, ak sa určitá alebo všetka pomoc poskytne po ich uverejnení v *úradnom vestníku*, t. j. po 1. októbri 2004.

2. LODNÉ STAVITEĽSTVO

367. Po deformovaní hospodárskej súťaže na svetovom trhu Komisia a kórejská vláda podpísali dňa 22. júna 2000 dohodu s cieľom obnoviť korektné a transparentné podmienky hospodárskej súťaže na uvedenom trhu. Kórejská vláda nerealizovala riadne túto dohodu. Rada schválila v roku 2002 dočasný obranný mechanizmus (ďalej len „TDM“)²²⁷ ako mimoriadne a dočasné opatrenie a Komisia sa rozhodla iniciovať konanie o urovnanie sporu²²⁸, požadujúc konzultácie v súlade s pravidlami Svetovej obchodnej organizácie (ďalej len „WTO“). Konzultácie nepriniesli žiadne uspokojivé riešenie. Spoločenstvo preto požiadalo orgán WTO zaoberajúci sa urovnávaním sporov, aby zriadil poradný zbor, ktorý sa bude zaoberať nekorektnými praktikami kórejskej strany v oblasti lodného staviteľstva. Medzičasom, keďže dočasný obranný mechanizmus sa mal skončiť 31. marca 2004, Rada predĺžila tento mechanizmus do 31. marca 2005²²⁹.

Schémy dočasného obranného mechanizmu

368. V roku 2003 päť členských štátov (Nemecko, Dánsko, Holandsko, Francúzsko a Španielsko) prijalo vnútroštátne schémy pomoci založené na nariadení o TDM z roku 2002, ktoré podliehali schváleniu zo strany Komisie. Tieto schémy vypršali dňa 31. marca. V roku 2004 Komisia schválila v rámci zmeneného a doplneného TDM

227 Nariadenie Rady (ES) č. 1177/2002 (Ú. v. ES L 172, 2.7.2002).

228 Rozhodnutie Komisie č. 2002/818/ES z 8. októbra 2002 podľa ustanovení nariadenia Rady (ES) č. 386/94 týkajúce sa obchodných praktík, ktoré uskutočňuje Kórea a ktoré ovplyvňujú obchod s komerčnými plavidlami (Ú. v. ES L 281, 19.10.2002).

229 Nariadenie Rady (ES) č. 502/2004 z 11. marca 2004 (Ú. v. EÚ L 81, 19.3.2004).

predĺženie holandskej²³⁰, francúzskej²³¹ a španielskej²³² schémy do 31. marca 2005, ako aj novej schémy, ktorú vypracovalo Taliansko²³³.

369. Tieto schémy umožňujú priamu prevádzkovú pomoc pre lodenice do výšky 6 % zmluvnej hodnoty pred poskytnutím pomoci na výrobu kontajnerov, produktových cisternových lodí, chemických cisternových lodí a plavidiel na prepravu skvapalneného zemného plynu. Lodenice, ktoré chceli splniť podmienky na túto limitovanú podporu, museli mať uzatvorené konečné zmluvy o stavbe lodí do 31. marca 2005.

3. POĽNOHOSPODÁRSTVO: VÝVOJ POLITIKY A LEGISLATÍVNE INICIATÍVY V ROKU 2004

Nariadenie o de minimis

370. Dňa 6. októbra Komisia prijala nariadenie (ES) č. 1860/2004 o uplatňovaní článkov 87 a 88 Zmluvy o ES na pomoc *de minimis* v sektoroch poľnohospodárstva a rybného hospodárstva²³⁴. Toto nariadenie oslobodzuje štátnu pomoc do výšky 3 000 eur na jedného poľnohospodára alebo rybára na dobu troch rokov od požiadavky predchádzajúceho oznamovania. Táto iniciatíva bude užitočným nástrojom pomoci poľnohospodárom v prípade krízy. S cieľom zabrániť deformovaniu hospodárskej súťaže členské štáty poskytujúce takúto pomoc budú musieť po dobu troch rokov dodržiavať celkový strop, ktorý sa približne rovná 0,3 % objemu produkcie poľnohospodárstva alebo rybného hospodárstva. Členské štáty môžu poskytnúť pomoc spĺňajúcu všetky podmienky nariadenia bez predchádzajúceho súhlasu Komisie. Budú však musieť viesť registre, aby preukázali, že obidva stropy sa dodržiavali.
371. Ak všetky členské štáty využijú v plnom rozsahu túto možnosť, dosiahne sa priemerná výška pomoci *de minimis* približne 317 miliónov eur ročne pre poľnohospodárstvo a približne 27 miliónov eur ročne pre rybné hospodárstvo pre celú Európsku úniu. V snahe ponúknuť členským štátom väčšiu flexibilitu, nariadenie ustanovuje sumy, ktoré sa majú dodržiavať v priebehu trojročného (a nie ročného) obdobia. Sumy, ktoré môže každý členský štát poskytnúť na trojročné obdobie, vypočítala Komisia a sú uvedené v prílohe. Trojročné obdobie je pohyblivé, takže pre každé nové poskytnutie pomoci *de minimis* je potrebné určiť celkovú výšku takejto pomoci poskytnutej počas predchádzajúcich troch rokov.
372. Členské štáty môžu poskytnúť pomoc *de minimis* ľubovoľným spôsobom. Nariadenie však ustanovuje niekoľko obmedzení, aby sa zabránilo deformáciám: nemôže sa poskytnúť žiadna pomoc na vývoz, pomoc nemôže byť spojená s cenou

230 N 242/2004; rozhodnutie zo 14.7.2004, č. C(2004) 2832, ešte neuverejnené.

231 N 138/2004; rozhodnutie z 19.5.2004, č. C(2004) 1808, ešte neuverejnené.

232 N 333/2004; rozhodnutie z 21.1.2004, č. C(2004) 4207, ešte neuverejnené.

233 N 59/2004; rozhodnutie z 19.5.2004, č. C(2004) 1807, ešte neuverejnené.

234 Ú. v. EÚ L 352, 28.10.2004.

alebo množstvom výrobkov uvedených na trh, ani nemôže byť podmienená používaním domácich výrobkov.

373. Nové nariadenie bude v platnosti od 1. januára 2005 do konca roku 2008.
374. No pred prijatím nariadenia - a vzhľadom na zníženú výšku pomoci pripadajúcu na jedného príjemcu, spôsob poskytovania a celkovú úroveň poskytnutej pomoci - Komisia už uplatnila prístup *de minimis* na poľnohospodárstvo v týchto prípadoch:
- Pomoc pre producentov mlieka (Parmalat) - Francúzsko²³⁵. Dňa 14. júla Komisia rozhodla, že pomoc vo výške asi 200 000 eur pre približne 120 producentov mlieka, ktorá nebola vyplatená za ich dodávky firme Parmalat, bola pomoc *de minimis*, a preto sa na ňu nevzťahuje článok 87 ods. 1 Zmluvy o ES. Intenzita pomoci v žiadnom prípade neprekročila 2 000 eur na jedného producenta. Pomoc bola poskytnutá čiastočným prevzatím úrokových a kapitálových platieb na nezaplatené úvery až do výšky 10 % splátky a nikdy neprekročila 2 000 eur na jedného príjemcu.
 - Naliehavé poskytnutia pomoci pre poľnohospodárstvo (Parmalat) - Taliansko²³⁶. Dňa 14. júla Komisia rozhodla, že pomoc vo výške približne 995 eur na jedného príjemcu (celková suma 1,327 milióna eur ročne, spolu 3,98 milióna eur) je pomocou *de minimis*, a preto sa na ňu nevzťahuje článok 87 ods. 1 Zmluvy o ES. Pomoc bola poskytnutá prostredníctvom 12-mesačného odkladu platieb na sociálne zabezpečenie pre poľnohospodárov, ktorí zásobovali firmu Parmalat bez toho, aby dostali zaplatené za dodané mlieko. Komisia ďalej dospela k záveru, že podporná záruka za úvery ponúknutá týmto poľnohospodárom cez osobitný bankový záručný fond neobsahuje štátnu pomoc, pretože záruka bola ponúknutá v súlade s trhovými zásadami.
 - Pomoc organizáciám producentov – Španielsko²³⁷. Dňa 7. mája Komisia prijala konečné rozhodnutie, v ktorom konštatovala, že štátna pomoc, ktorú Španielsko hodlalo poskytnúť organizáciám producentov olivového oleja v Extremadure nebola štátnou pomocou v zmysle článku 87 ods. 1 Zmluvy o ES. Pomoc sa poskytuje na financovanie nákladov spojených so žiadosťou o podporu producentov olivového oleja od Spoločenstva a predstavuje približne 12 eur na jednu žiadosť. V rozhodnutí sa konštatuje, že organizácie producentov, príjemcovia pomoci, pokračujú vo svojej aktivite v prospech producentov olivového oleja. Táto pomoc preto umožňuje znížiť alebo dokonca úplne zrušiť členské príspevky pre organizáciu, ktorá prijíma pomoc. Z tohto dôvodu skutočnými príjemcami pomoci sú producenti, ktorí profitujú z nižších ročných príspevkov. Keďže celkový rozpočet schémy pomoci je 120 200 eur ročne a nahlásený počet producentov, ktorí profitujú z tejto schémy je 11 500, výška pomoci pripadajúca na jedného príjemcu ročne je 10,4 eura.

235 N 145/2004.

236 N 33/A/2004.

237 C 50/02 (ex N 371/2001).

- Odškodnenie za sucho v roku 2003 – Francúzsko²³⁸. Dňa 20. októbra Komisia rozhodla, že nevznesie žiadne námietky proti štátnej pomoci pre poľnohospodárov postihnutých suchom v roku 2003. Prvok subvencií v prevzatí úrokov na nezaplatené úvery (20 miliónov eur) považovala Komisia za pomoc *de minimis*²³⁹.
- Pomoc pre krízu spôsobenú chorobou BSE - Taliansko²⁴⁰. Dňa 1. decembra Komisia so spätnou platnosťou povolila Taliansku poskytnúť štátnu pomoc na úhradu nákladov spojených s povinnou likvidáciou osobitne rizikových materiálov a skladovaním nízkorizikového materiálu, ako aj pomoc vo forme príjmov pre sektor producentov hovädzieho mäsa na zmiernenie dopadov krízy spôsobenej chorobou BSE v roku 2001. Pomoc vo forme príjmov pre odberateľský sektor, na ktorý sa vzťahuje rozhodnutie, predstavuje približne 103,25 eur na poľnohospodársky podnik a Komisia ju považovala za pomoc *de minimis*²⁴¹.

Nariadenie o skupinovej výnimke

375. Nové nariadenie Komisie (ES) č. 1/2004, ktorým sa udeľuje výnimka pre niektoré druhy štátnej pomoci malým a stredným poľnohospodárskym podnikom²⁴², nadobudlo účinnosť dňom 24. januára. Členské štáty už nie sú povinné vopred oznamovať Komisii tieto opatrenia pomoci kvôli schváleniu.
376. Podľa článkov 3 a 19 uvedeného nariadenia na to, aby individuálna pomoc alebo schéma pomoci boli vyňaté, členský štát musí „najneskôr 10 pracovných dní pred nadobudnutím účinnosti schémy pomoci alebo pred poskytnutím individuálnej pomoci mimo akejkoľvek schémy oslobodenej podľa tohto nariadenia, ... zaslať Komisii súhrnné informácie týkajúce sa takej schémy pomoci alebo individuálnej pomoci vo forme uvedenej v prílohe I s cieľom ich uverejnenia v Úradnom vestníku Európskej únie.“
377. V súlade s týmto postupom členské štáty už poslali oddeleniam Komisie súhrnné informácie k približne 70 rozličným opatreniam, a Komisia ich uverejnila na internete²⁴³.

Uplatňovanie jestvujúcich usmernení: Propagácia a reklama kvalitných výrobkov

378. Komisia rozhodla v niekoľkých prípadoch štátnej pomoci súvisiacich s propagáciou a reklamou poľnohospodárskych výrobkov. Tieto prípady umožnili Komisii:
- objasniť a rozvinúť uplatňovanie usmernení o reklame poľnohospodárskych výrobkov na značky kvality a ustanoviť kritériá pre kvalifikovanie, čo možno

238 NN 154/2003.

239 Podrobnosti sú uvedené v časti „Prípady“.

240 NN 151/2002 (ex N 113/B/2001).

241 Podrobnosti sú uvedené v „Prípadoch“.

242 Nariadenie Komisie (ES) č. 1/2004 z 23. decembra 2003 o uplatňovaní článkov 87 a 88 Zmluvy o ES na štátnu pomoc malým a stredným podnikom pôsobiacim vo výrobe, spracovaní a odbyte poľnohospodárskych výrobkov (Ú. v. EÚ L 1, 3.1.2004).

243 Pozri: http://europa.eu.int/comm/agriculture/stateaid/exemption/index_en.htm.

považovať za „kvalitný výrobok“ s odkazom na podmienky článku 24b ods. 3 nariadenia (ES) č. 1257/1999 zmeneného a doplneného nariadením (ES) č. 1783/2003²⁴⁴,

- stanoviť limity pre poskytovanie štátnej pomoci na tzv. „spoločné propagácie“, t. j. limity pre priamu väzbu medzi odbytovou organizáciou a jednotlivými spoločnosťami. (Reklamné aktivity, ktoré sú spoločne financované z verejných prostriedkov a cez jednu alebo viac konkrétnych firiem, musia byť, v zmysle bodu 29 usmernení o reklame, považované za nezlučiteľné s pravidlami v dôsledku toho, že cieľová skupina - t. j. spotrebiteľ - nemusí byť schopná rozlišovať, či reklamné opatrenie pre jednu alebo viac konkrétnych firiem je alebo nie je súčasťou verejne podporovanej kampane)²⁴⁵,
- potvrdiť svoje stanovisko k pomoci pre značky odvolávajúce sa na pôvod výrobkov²⁴⁶ a na niektoré všeobecné požiadavky usmernení²⁴⁷.

4. RYBNÉ HOSPODÁRSTVO

379. Dňom 1. novembra nadobudla účinnosť nová sada pravidiel o štátnej pomoci pre sektor rybného hospodárstva. Tieto pravidlá uvádzajú politiku štátnej pomoci do súladu s reformovanou spoločnou politikou v oblasti rybného hospodárstva prijatou v decembri 2002. Nové pravidlá poskytujú skupinovú výnimku pre niektoré druhy pomoci, ktoré sa už nebudú musieť oznamovať Komisii a schvaľovať Komisiou predtým, ako ich členské štáty budú môcť realizovať. Štátnu pomoc v sektore rybného hospodárstva, ktorá nespadá do rámca nariadenia o skupinovej výnimke²⁴⁸, bude však naďalej potrebné oznamovať Komisii. Takáto štátna pomoc bude podliehať novým usmerneniam pre preskúmanie štátnej pomoci rybnému hospodárstvu a akvakultúre²⁴⁹, ktoré tiež nadobudli účinnosť 1. novembra.
380. Opatrenia zahrnuté do skupinovej výnimky sa vzťahujú na pomoc, ktorá podľa všetkého neohrozí zachovanie alebo nenaruší hospodársku súťaž spôsobom, ktorý sa nezhoduje so všeobecným záujmom a ktorá teda nikdy nedala Komisii podnet na začatie procesu vyšetrovania. Táto pomoc musí striktne spĺňať kritériá ustanovené v nariadení o skupinovej výnimke, ktoré sú totožné s kritériami, ktorými sa riadi pridelovanie finančných prostriedkov EÚ v rámci Finančného nástroja na usmernenie rybného hospodárstva (FIFG).

244 NN 34/A/2000 *Programy kvality a značky kvality AMA Biosiegel a AMA Gütesiegel* - Rakúsko, N 195/2003 *MLC reklama kvalitného hovädzieho mäsa a ovčieho mäsa* a NN 196/2003 *MLC reklama kvalitného bravčového mäsa* - Spojené kráľovstvo.

245 N 571/02 *CMA zákon o prostriedkoch na reklamu* - Nemecko.

246 N 195/2003 *MLC reklama kvalitného hovädzieho mäsa a ovčieho mäsa* a prípad N 196/2003 *MLC reklama kvalitného bravčového mäsa* - Spojené kráľovstvo.

247 N 175/03 *Program Komisie v oblasti mäsa a živého inventáru zameraný na reklamu mäsa bez obchodnej značky* - Spojené kráľovstvo a C 78/2003 (ex NN 36/98, ex N 610/97) *Reklama sicílskych výrobkov* (článok 4 regionálneho zákona č. 27/1997) - Taliansko (Sicília).

248 Nariadenie Komisie (ES) č. 1595/2004 z 8. septembra 2004 o uplatňovaní článkov 87 a 88 Zmluvy o ES na štátnu pomoc malé a stredné podniky pôsobiace vo výrobe, spracovaní a predaji produktov rybného hospodárstva (Ú. v. EÚ L 291, 14.9.2004).

249 Ú. v. EÚ C 229, 14.9.2004.

381. Skupinová výnimka sa bude vzťahovať na pomoc poskytovanú malým a stredným podnikom (MSP) vo výške menej ako 1 milión eur alebo na pomoc určenú na financovanie opatrení v maximálnej oprávnenej výške 2 milióny eur.
382. Na zabezpečenie správneho pridelovania takejto pomoci sa uskutoční monitorovanie zjednodušenou ex ante informáciou Komisia o pomoci, ktorá sa má poskytnúť, uverejnenou na internete a v *úradnom vestníku*, a povinnosťou oznámenia ex post.

5. UHLIE A DOPRAVA

Uhlie

383. Rozšírenie Európskej únie zvýšilo počet krajín produkujúcich uhlie z troch (Nemecko, Spojené kráľovstvo a Španielsko) na sedem, keď k nim pribudli Poľsko, Česká republika, Slovensko a Maďarsko. Napriek nedávnomu prudkému zvýšeniu trhovej ceny uhlia pri okamžitom dodaní veľké časti európskeho uhoľného priemyslu bez vysokých štátnych subvencií nie sú konkurencieschopné. Nemecko, Poľsko a Maďarsko informovali Komisiu o svojich plánoch reštrukturalizácie na nadchádzajúce roky. Komisia otvorila formálne konanie v súvislosti s plánom reštrukturalizácie pre španielsky uhoľný priemysel.

Doprava

384. Komisia zachovala priaznivý prístup k verejnému financovaniu, ktoré podporuje spôsoby dopravy prospešné pre životné prostredie, v snahe dosiahnuť zníženie objemu cestnej dopravy. Preto sa železničná doprava považuje za kľúčový prvok v spoločnej dopravnej politike Spoločenstva, ktorá sa snaží rozvinúť udržateľný dopravný systém zmenou vyváženosti medzi rozličnými spôsobmi dopravy. Oživenie železničnej dopravy je jedným z hlavných cieľov. Železničná doprava sa má znovu stať dostatočne konkurencieschopnou, aby zostala jedným z popredných aktérov v dopravnom systéme v rozšírenej Európe. Otvorenie železničného trhu je životne dôležité pre oživenie železníc. Do roku 2008 bude celá európska sieť nákladnej dopravy, tak medzinárodnej, ako aj vnútroštátnej, úplne otvorená. Vznik nových železničných spoločností musí zvýšiť konkurencieschopnosť tohto sektoru a stimulovať národné spoločnosti k reštrukturalizácii.
385. V sektore kombinovanej dopravy sa uplatňovala osvedčená prax. Konkrétne, Komisia schválila rozličné schémy pomoci, ktorých cieľom je kompenzovať dodatočné náklady kombinovanej dopravy.
386. Pokiaľ ide o cestnú dopravu, Komisia preskúmala plány veľkých spoločností na reštrukturalizáciu.
387. V sektore námornej dopravy sa prvý raz uplatnili nové usmernenia Spoločenstva o štátnej pomoci pre námornú dopravu²⁵⁰. Komisia zabezpečila najmä, aby členské štáty akceptovali príslušné opatrenia navrhnuté v týchto usmerneniach.

250 Ú. v. EÚ C 13, 17.1.2004.

388. V oblasti leteckej dopravy Komisia prijala v tomto roku dôležité rozhodnutie v prípade *Ryanair-Charleroi*. Komisia si uvedomila, že obmedzená výška štátnej pomoci môže byť opodstatnená, aby sa zabezpečilo lepšie využívanie vedľajších letísk za účelom vytvorenia nových dopravných spojení prinášajúcich regionálne výhody a znižujúcich preťaženie leteckej dopravy. Po tomto rozhodnutí budú nasledovať usmernenia o financovaní letísk a otvorení nových liniek; tieto usmernenia majú objasniť možnosti regionálnych letísk expandovať na trhu pri dodržiavaní pravidiel Spoločenstva.

6. VEREJNÉ SLUŽBY/SLUŽBY VŠEOBECNÉHO (HOSPODÁRSKEHO) ZÁUJMU

389. Dôležitosť verejných služieb pre členské štáty zdôraznila nedávna široká verejná diskusia o všetkých aspektoch týchto služieb vrátane spôsobu, akým sa majú poskytovať, ako aj skutočnosť, že návrh ústavy pre Európsku úniu sa o nich explicitne zmieňuje.
390. Pokiaľ ide o politiku hospodárskej súťaže, Komisia sa zaoberala otázkou, do akej miery by náhrada za služby všeobecného hospodárskeho záujmu (SGEI) mohla deformovať hospodársku súťaž z hľadiska štátnej pomoci. Na základe rozsudku v prípade *Altmark*²⁵¹ Komisia vypracovala súbor troch návrhov s cieľom zaviesť do praxe kritériá, ktoré ustanovil Európsky súdny dvor:

Rámec Spoločenstva pre kompenzáciu za verejné služby

391. Rámec Spoločenstva pre štátnu pomoc vo forme kompenzácie za verejné služby objasňuje kritériá, podľa ktorých Komisia mieni posudzovať kompenzáciu verejných služieb členskými štátmi na základe pravidiel štátnej pomoci.
392. Európsky súdny dvor konštatoval, že takáto náhrada nepredstavuje štátnu pomoc, ak, popri iných podmienkach, bola jej výška stanovená v rámci skutočného a efektívneho súťažného verejného ponukového konania alebo na základe nákladov, ktoré by pri poskytovaní takýchto služieb vznikli dobre fungujúcemu stredne veľkému podniku. Týmto spôsobom by sa efektívnosť poskytovania SGEI mala zvýšiť bez ohrozenia ich prevádzkovania. V opačnom prípade kompenzácia predstavuje štátnu pomoc a musí sa oznamovať. Takúto oznámenú pomoc by Komisia mohla označiť za zlučiteľnú so zmluvou podľa článku 86 ods. 2 Zmluvy o ES za predpokladu, že je nevyhnutná na prevádzkovanie SGEI a nemá nepriaznivý vplyv na rozvoj obchodu v rozsahu protirečiacom záujmom Spoločenstva.
393. V súlade s článkom 86 Zmluvy o ES a s príslušnou judikatúrou majú členské štáty široké rozpätie na konanie podľa vlastného uváženia pri definovaní SGEI. Pokiaľ však ide o hodnotenie podľa pravidiel štátnej pomoci, je nevyhnutné, aby členské štáty konkrétne poverili touto úlohou príslušné podniky poskytujúce SGEI. Preto sa vyžaduje pridelenie verejných služieb, aby sa definovali príslušné povinnosti podniku a štátu (vnútroštátneho, regionálneho alebo miestneho orgánu). Toto pridelenie musí špecifikovať:

251 Prípád C-280/00. Pozri body 621 a nasl. Správy o hospodárskej súťaži za rok 2003.

- presný charakter povinnosti verejnej služby,
- príslušný(-é) podnik(-y) a územie,
- všetky výhradné práva pridelené podnikom,
- výpočet a preskúmanie kompenzácie vrátane primeraného zisku,
- mechanizmy na splácanie nadmernej kompenzácie a na akékoľvek zasahovanie štátu v prípade podhodnotenia kompenzácie.

394. Navrhovaný rámec obsahuje podrobné pravidlá o komponentoch, ktoré môžu byť zahrnuté do výpočtu kompenzácie a vysvetľuje, že každá kompenzácia poskytnutá podniku za poskytovanie verejných služieb sa má pred vyplatením oznámiť Komisii.

Rozhodnutie o výnimke

395. Navrhované rozhodnutie podľa článku 86 Zmluvy o ES by oslobodilo niektoré kompenzačné opatrenia od požiadavky predbežného oznamovania. Tak by to bolo v prípade kompenzácie neprekračujúcej určité prahy, ako aj v prípade kompenzácie poskytnutej za špecifické verejné služby, najmä nemocničné služby a výstavbu sociálnych bytov, ale aj za námorné spojenie s ostrovmi poskytované v súlade so sektorovými pravidlami a s celoročnou prepravou nepresahujúcou 100 000 cestujúcich.

396. Navrhovaná výnimka sa opiera o predpoklad, že riziko deformovania hospodárskej súťaže kompenzáciami vyplácanými takýmto službám je zanedbateľné alebo že vôbec neexistuje.

397. Podľa tohto návrhu by členské štáty boli povinné - ako je to obvyklé u nariadení o výnimke - dodržiavať bezpečnostné opatrenia Komisie, pokiaľ ide o všetky informácie nevyhnutné na hodnotenie zlučiteľnosti kompenzácie s pravidlami štátnej pomoci. Takéto informácie by sa však mali poskytovať len na základe písomnej žiadosti od Komisie.

Zmena a doplnenie smernice o transparentnosti

398. Tretí prvok sa týka zmeny a doplnenia smernice o transparentnosti²⁵². Jeho úlohou je vysvetliť, že aj keď kompenzácia za poskytovanie verejných služieb nepredstavuje štátnu pomoc, príslušné podniky musia viesť samostatné účty, keď vykonávajú aktivity mimo rámca SGEI. Takéto samostatné účty sú potrebné na identifikáciu súm, ktoré možno pripísať SGEI a na výpočet správnej výšky kompenzácie.

399. Tieto tri návrhy dokumentov boli uverejnené na verejné konzultácie a prediskutované s inými inštitúciami s cieľom ich prijatia v blízkej budúcnosti²⁵³. Umožnia Komisii plniť jej úlohu zabezpečovať, aby sa SGEI mohli riadne

252 Smernica č. 80/723/EHS, naposledy zmenená a doplnená Smernicou č. 2000/52/ES (Ú. v. ES L 193, 29.7.2000).

253 Pozri http://europa.eu.int/comm/competition/state_aid/others/

prevádzkovať v rámci EÚ a aby dostávali štátnu kompenzáciu iba v rozsahu nevyhnutnom na ich poskytovanie. Na druhej strane, administratívne bremeno kontroly, či nadmerná kompenzácia nedeformuje hospodársku súťaž na trhoch, sa udržiava na minimálnej úrovni.

7. TRANSPARENTNOSŤ

400. Informácie o všetkých jestvujúcich opatreniach štátnej pomoci zhromažďované každoročne od členských štátov spolu s adekvátnymi ekonomickými ukazovateľmi, ktoré opisujú situáciu v oblasti štátnej pomoci v Európskej únii, tvoria základ pre hodnotiacu tabuľku štátnej pomoci zavedenú v júli 2001²⁵⁴. Každý rok sa vyhotovia dve vydania hodnotiacej tabuľky.
401. Jarná aktualizácia hodnotiacej tabuľky zatiaľ zahŕňala údaje za obdobie t-2, t. j. v roku 2004 údaje za rok 2002. V rámci nových mechanizmov podávania výročných správ sa Komisia a členské štáty zaviazali zmenšiť toto časové oneskorenie s tým výsledkom, že údaje za rok 2004 majú byť uverejnené v jesennej aktualizácii roku 2005. To znamená, že jesenná hodnotiacia tabuľka bude každý rok zahŕňať najnovšie údaje, zatiaľ čo jarná hodnotiacia tabuľka poskytne analytickejšie pokrytie vybranej oblasti. Predchádzajúce hodnotiace tabuľky obsahovali charakteristiky pomoci pre podporované regióny, pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu, pomoci na výskum a vývoj a pomoci pre malé a stredné podniky.
402. Jesenná aktualizácia hodnotiacej tabuľky v roku 2004 bola prijatá dňa 16. novembra²⁵⁵. Táto aktualizácia sa zamerala hlavne na situáciu v oblasti štátnej pomoci v desiatich nových členských štátoch počas štyroch rokov pred pristúpením (2000-2003). Druhá časť obsahuje skúmanie krokov, ktoré členské štáty urobili v rámci realizácie lisabonskej agendy a plnenia následných záverov Rady o štátnej pomoci. Konkrétnejšie, táto časť zahŕňa zníženie pomoci, presmerovanie pomoci na horizontálne účely a hodnotenie efektívnosti pomoci. Záverečná časť, ako vo všetkých aktualizáciách hodnotiacej tabuľky, obsahuje zhrnutie snahy, ktorú Komisia vynaložila na zjednodušenie a modernizáciu kontroly štátnej pomoci.

254 Hodnotiacia tabuľka nahrádza prieskumy štátnej pomoci, ktoré boli pozastavené po deviatom prieskume v roku 2001. Online hodnotiacia tabuľka dostupná na internetovej stránke GR pre hospodársku súťaž obsahuje celý rad kľúčových ukazovateľov a štatistických tabuliek navyše k informáciám poskytovaným vo vytlačenej verzii.

255 http://europa.eu.int/comm/competition/state_aid/scoreboard/analytical_section.html. Francúzsko a nemecká verzia celkového súhrnu je k dispozícii. Pozri tiež tlačovú správu IP/04/1356.

B – PRÍPADY

1. LIBERALIZOVANÉ TRHY

*Belgicko: Prechod záväzkov spojených s dôchodkami v rámci prvého piliera od spoločnosti Belgacom na belgický štát*²⁵⁶

403. V októbri 2003 belgické orgány informovali Komisiu o dohode medzi spoločnosťou Belgacom, belgickým štátom a súkromnými akcionármi o prechode záväzkov spojených s dôchodkami v rámci takzvaného „prvého piliera“ voči štátnym zamestnancom spoločnosti od Belgacomu na belgický štát (dôchodky „prvého piliera“ sú dôchodky, ktoré sa bežne poskytujú v rámci všeobecného systému sociálneho zabezpečenia každého štátu.)
404. V súvislosti so založením Belgacomu ako spoločnosti s ručením obmedzením v roku 1992 bola táto spoločnosť zaviazaná spravovať a financovať dôchodkové práva bývalých štátnych zamestnancov v rámci „prvého piliera“ (to znamená, že spoločnosť skutočne vyplátila dôchodky bývalým štátnym zamestnancom a musela zabezpečiť úplné financovanie nadobudnutých i budúcich dôchodkových práv). Oznámená dohoda znamenala, že spoločnosť Belgacom je od 1. januára 2004 zbavená bremena vyplývajúceho z osobitného dôchodkového režimu uplatňovaného na štátnych zamestnancov. Belgický štát zase dostal od spoločnosti Belgacom jednorazovú platbu vo výške 5 miliárd eur, ako aj ročné nepretržité príspevky garantujúce financovanie budúcich dôchodkových záväzkov.
405. Komisia vo svojom rozhodnutí z 21. januára dospela k záveru, že tento prechod bol finančne neutrálny, pretože spoločnosť Belgacom výmenou za prechod svojich dôchodkových záväzkov na belgický štát zaplatí štátu sumu zodpovedajúcu čistej súčasnej hodnote záväzkov, ktoré prevzal belgický štát. Komisia preto usúdila, že táto transakcia nepriniesla spoločnosti Belgacom výhodu väčšiu ako tá, ktorá by bola pre ňu dostupná za bežných trhových podmienok, a teda nešlo tu o žiadnu štátnu pomoc

*Pomoc, ktorú poskytlo Francúzsko spoločnosti Coopérative d'exportation du livre français (Celf)*²⁵⁷

406. Dňa 20. apríla Komisia schválila pomoc, ktorú Francúzsko poskytlo v rokoch 1980 až 2001 spoločnosti Coopérative d'exportation du livre français (ďalej len „Celf“). Komisia usúdila, že pomoc spoločnosti Celf na spracovanie malých objednávok kníh vo francúzskom jazyku, aj keď bola poskytnutá protizákonne, bola však podľa článku 87 ods. 3 písm. d) zlučiteľná so spoločným trhom, pretože je úmerná sledovanému kultúrnemu cieľu. Komisia zistila, že táto pomoc nemala nepriaznivý vplyv na obchod a hospodársku súťaž v Spoločenstve v takom rozsahu, ktorý by bol v rozpore so všeobecným záujmom. Účelom tejto pomoci bolo zachovať neziskovú

256 N 567/2003.

257 C 39/1996 (ex NN 127/92); kladné rozhodnutie: 20.4.2004.

aktivitu spoločnosti Celf. Táto spoločnosť musela akceptovať každú objednávku od predajcov kníh (nie od konečných zákazníkov) etablovaných v zahraničných ne frankofónnych oblastiach bez ohľadu na výšku objednávky, výnosnosť a miesto určenia. V rámci pomoci dostala prevádzkovú dotáciu určenú na kompenzáciu mimoriadnych nákladov spojených s vybavením objednávok nepresahujúcich sumu 500 FRF (t. j. približne 76 eur). Toto rozhodnutie náležite zohľadnilo rozhodnutie Súdu prvého stupňa z 28. februára 2002, ktoré čiastočne zrušilo staršie rozhodnutie Komisie z 10. júna 1998 na základe toho, že Komisia mala odlíšiť trh na podporu vývozu od trhu na vývoz kníh napísaných vo francúzštine vo všeobecnosti.

Úprava licenčných poplatkov UMTS, Francúzsko²⁵⁸

407. V októbri 2002 dostala Komisia sťažnosť proti rozhodnutiu francúzskej vlády znížiť licenčné poplatky UMTS, ktoré boli pôvodne splatné spoločnosťami Orange a SFR.
408. Komisia usúdila, že v súčasnom stave práva Spoločenstva je úlohou členských štátov stanoviť podmienky pre udeľovanie licencií UMTS za predpokladu, že spĺňajú podmienky ustanovené v smernici č. 97/13/ES, menovite, že používané postupy a kritériá sú objektívne, transparentné a nediskriminačné.
409. V prejednávacom prípade Komisia zdôraznila, že francúzska vláda uplatnila na všetkých operátorov rovnaké podmienky pre udeľovanie licencií UMTS (trvanie, poplatok, technické podmienky) a že tieto podmienky boli objektívne a nediskriminačné. Keďže vláda nerozlišovala medzi operátormi, spoločnosťami Orange a SFR nezískali žiadne výhody. Komisia preto 20. júla rozhodla, že v danom prípade nešlo o žiadnu štátnu pomoc, a sťažnosť zamietla.

Uviaznuté náklady

410. V rámci postupného dokončovania vnútorného trhu s elektrinou Komisia schválila dva nové prípady štátnej pomoci na kompenzáciu uviaznutých nákladov v Taliansku²⁵⁹ a Portugalsku²⁶⁰. Uviaznuté náklady sú náklady, ktoré vznikli subjektom pôsobiacim na trhu s elektrinou, keď sektor nebol liberalizovaný, a ktorých splatenie je v dôsledku liberalizácie ťažké, ak nie nemožné.
411. Komisia má teraz dobre osvedčenú prax v oblasti kompenzácie uviaznutých nákladov. V júli 2001 prijala oznámenie, ktoré jasne vysvetlilo metodiku, ktorú bude používať na hodnotenie takej pomoci²⁶¹. Túto metodiku uplatnila na kompenzáciu uviaznutých nákladov v Rakúsku, Belgicku, Grécku, Holandsku a Španielsku.
412. V Taliansku toto rozhodnutie zahŕňa najmä dva aspekty: náklady na elektrárne postavené pred rokom 1997; a náklady spojené so zmluvami typu „ber alebo plat“ na nigérijský plyn, ktoré spoločnosť ENEL podpísala v roku 1992, za časť používanú na výrobu elektriny. Časť týkajúca sa elektrární bude pokrývať iba obdobie rokov 2000-

258 NN 42/2004; rozhodnutie: 20.7.2004.

259 N 490/2000.

260 N 161/04.

261 SG(2001) D/290869, 6.8.2001.

2003, po ktorom výrobcovia elektriny už nebudú oprávnení dostávať kompenzáciu za svoje uviaznuté náklady. Celková poskytnutá kompenzácia bude maximálne 850 miliónov eur. Bude poskytnutá spoločnosti ENEL a spoločnostiam, ktoré zdedili uviaznuté aktíva spoločnosti ENEL.

413. Časť týkajúca sa nákladov spojených so zmluvami typu „ber alebo plat“ je určená na kompenzáciu nákladov, ktoré vznikli spoločnosti ENEL, pretože nemohla spracovávať plyn v Taliansku, ako pôvodne plánovala. Bude sa vzťahovať na náklady spojené s premiestnením spracovania plynu mimo územia Talianska do roku 2009. Kompenzácia dosiahne najviac 1 465 miliónov eur. Bude však poskytnutá výlučne na plyn používaný na účely výroby elektriny.
414. Portugalský prípad bol trochu odlišný od talianskeho a od iných predchádzajúcich prípadov. Portugalský trh monopolného dodávateľa bol pôvodne štruktúrovaný na základe série dlhodobých zmlúv medzi prevádzkovateľom štátom vlastnenej siete a troma skupinami vyrábajúcimi elektrinu namiesto toho, aby všeobecný zákon určoval cenové pravidlá pre elektrárenský sektor ako v členských štátoch, ktorých prípady predtým analyzovala Komisia. Portugalsko zrušilo tieto dlhodobé zmluvy a nahradilo ich štátnou kompenzáciou.
415. Keďže v súlade s metodikou Spoločenstva sa má kompenzácia uviaznutých nákladov udržiavať na „nevyhnutnom minime“, Komisia musela preveriť, či by kompenzácia aj v tejto konkrétnej situácii neznamena viac ako splatenie počiatočných investícií vrátane prípadného primeraného ziskového rozpätia. Komisia zohľadnila aj schopnosť skupín kompenzovať straty z niektorých závodov ziskami z iných závodov. Komisia zabezpečila, aby sa zaviedol správny mechanizmus pre pravidelné prispôsobovanie kompenzácie s cieľom zabrániť akejkoľvek nadmernej kompenzácii, a to aj v prípade, keby sa hospodárska súťaž nevyvíjala podľa očakávania.

2. POMOC NA ZÁCHRANU A REŠTRUKTURALIZÁCIU

*Alstom*²⁶²

416. Dňa 7. júla Komisia prijala podmienené rozhodnutie, ktorým schválila balík pomoci na reštrukturalizáciu vo výške 3 miliárd eur pre spoločnosť Alstom vo forme záruk, investícií do zvýšenia kapitálu a v menšej časti vo forme úverov. Podmienky ustanovené týmto rozhodnutím sa zakladajú na usmerneniach o záchrane a reštrukturalizácii pre firmy v ťažkostiach. Tieto usmernenia zavádzajú tri hlavné podmienky pre schválenie pomoci na reštrukturalizáciu.
417. Po prvé, pomoc a s ňou spojený plán reštrukturalizácie musia viesť k obnoveniu dlhodobej životaschopnosti bez ďalšieho zasahovania štátu. Komisia zistila, že posledná verzia finančných a operačných plánov reštrukturalizácie, ktorú predložilo Francúzsko, má umožniť spoločnosti prežiť a znovu sa stať konkurencieschopnou. Rozhodnutie vyžaduje, aby operačný plán, ktorý zahŕňa uzavretie závodu,

262 C 58/2003, rozhodnutie zo 7.7.2004, C(2004)2352.

prepúšťanie a reorganizáciu, má byť v plnom rozsahu splnený. Okrem toho, vyžadovalo sa dodatočné úsilie v sektore námornej dopravy a uzatvorenie priemyselných partnerstiev zahŕňajúcich značnú časť aktivít spoločnosti v záujme posilnenia dlhodobej životaschopnosti a perspektív spoločnosti.

418. Po druhé, štátna pomoc musí byť obmedzená na nevyhnutné minimum. Komisia zistila, že táto podmienka je splnená, pretože plán reštrukturalizácie schválený rozhodnutím Komisie sa zakladá na veľmi významnom finančnom príspevku od finančných ústavov, súkromných investorov i samotnej spoločnosti. Navyše, pomoc je časovo obmedzená, pretože, na prvom mieste, nové štátne záruky môžu byť vydané až po dvojročnom období nasledujúcom po prijatí rozhodnutia; a na druhom mieste, od štátu sa vyžaduje, aby do štyroch rokov predal svoj celý akciový podiel v spoločnosti Alstom, ktorý vznikne z horeuvedených navýšení kapitálu.
419. Po tretie, deformácie hospodárskej súťaže musia byť obmedzené na nevyhnutné minimum. Na splnenie tohto kritéria rozhodnutie Komisie vyžaduje prijatie nasledujúcich opatrení na obnovenie hospodárskej súťaže a vyrovnanie konkurentov: (i) niektoré odpredaje navyiac k tým najvýznamnejším, ktoré už spoločnosť Alstom uskutočnila v roku 2003, (ii) založenie spoločného podniku a priemyselných partnerstiev zahŕňajúcich niektoré existujúce aktivity, (iii) kontrolu politiky cenotvorby a akvizícií spoločností počas štyroch rokov; (iv) odpredaj akciových podielov štátu v spoločnosti, a (v) prijatie opatrení na podporu otvorenia francúzskeho trhu vozového parku.
420. Komisia bude v priebehu ďalších štyroch rokov monitorovať plnenie tohto rozhodnutia.

*MobilCom*²⁶³

421. Dňa 14. júla Komisia schválila pomoc na reštrukturalizáciu poskytnutú spoločnosti MobilCom. Schválenie pomoci sa spájalo s podmienkou, že spoločnosť MobilCom a jej pobočky musia na sedem mesiacov zastaviť svoje online priame predaje zmlúv o mobilných telefónnych službách spoločnosti MobilCom, aby sa vyrovnali deformácie hospodárskej súťaže spôsobené touto pomocou.
422. Spoločnosť MobilCom je nemecký poskytovateľ mobilných telefónnych služieb. V roku 2002 sa dostala do ťažkostí. Nemecko jej v septembri 2002 poskytlo prvú záruku pri deficite na úver vo výške 50 miliónov eur s cieľom zabezpečiť spoločnosti okamžitú likviditu. Táto pomoc bola schválená ako pomoc na záchranu v januári 2003²⁶⁴ a nebola súčasťou konečného podmienenečného rozhodnutia prijatého v júli 2004²⁶⁵.
423. V záujme zabezpečenia ďalších prostriedkov, ktoré boli potrebné na financovanie požadovaných reorganizačných opatrení v tomto segmente, Nemecko a spolková krajina Šlezvicko-Holštajnsko poskytli v novembri 2002 ďalšiu 80 % záruku pri

263 C 5/2003.

264 Ú. v. EÚ C 80, 3.4.2003; pozri tiež Ú. v. EÚ C 210, 5.9.2003.

265 Ešte neuverejnené.

deficite na úver vo výške 112 miliónov eur. Komisia usúdila, že toto opatrenie predstavovalo pomoc na reštrukturalizáciu.

424. Hlavný problém hospodárskej súťaže, ktorý vnímala Komisia, spočíval v tom, že vďaka tejto záruke by spoločnosť MobilCom mohla reštrukturalizovať svoje aktivity veľmi rýchlo. V tejto súvislosti sa pomoc použila nielen na fyzickú reštrukturalizáciu spoločnosti, ale aj na zmenu orientácie jej marketingovej stratégie a na zameranie sa na výnosnejšie segmenty zákazníkov v jej základnej obchodnej činnosti. To znamená, že pomoc mala obzvlášť škodlivý dopad na konkurentov, keďže aj oni museli zacieliť svoje obchodné stratégie na výnosnejšiu skupinu zákazníkov.
425. Riešením, ktoré Komisia napokon prijala, bolo schválenie pomoci, avšak za určitých podmienok. V tomto konkrétnom prípade Komisia považovala kompenzačné opatrenie zamerané na vyrovnanie v oblasti, v ktorej pomoc vyvolávala nenáležité účinky, najmä v oblasti predajnosti služieb, za najvhodnejšie opatrenie na vyváženie deformácií hospodárskej súťaže. Preto zaviazala spoločnosť MobilCom, aby na určitú dobu pozastavila ponuku niektorých služieb na internete.

Bankgesellschaft Berlin AG

426. Dňa 18. februára²⁶⁶ Komisia schválila pomoc na reštrukturalizáciu pre skupinu Bankgesellschaft Berlin AG (ďalej len „BGB“) v hodnote takmer 10 miliárd eur²⁶⁷. Tento balík pomoci mohol byť schválený len výmenou za značné obmedzenia prítomnosti banky na trhu s cieľom zmierniť deformačný vplyv tohto veľkého objemu pomoci na hospodársku súťaž. Po dlhých a rozsiahlych rokovaní nemecké orgány napokon ponúkli široký výber záväzkov odpredaja, ktoré podstatne menili pôvodne predložený plán reštrukturalizácie. Patrili k nim záväzky odpredať Berliner Bank, jednu z dvoch maloobchodných pobočiek skupiny BGB, vyčleniť dcérske spoločnosti poskytujúce služby v oblasti nehnuteľností, ktoré boli hlavnou príčinou krízy, a napokon prediť skupinu BGB do konca roku 2007. Plán reštrukturalizácie predpokladá aj sériu ďalších opatrení, ako je odpredaj Weberbanky so sídlom v Berlíne a predaj alebo zatvorenie vnútroštátnych a zahraničných pobočiek a dcérskych spoločností. Okrem toho sa plánuje aj odpredaj realitnej finančnej dcérskej spoločnosti BerlinHyp v súvislosti s celkovým odpredajom skupiny BGB, a to buď samostatne alebo spolu so zvyškom skupiny BGB.
427. Odpredaje, zatvorenia a iné opatrenia opísané vyššie znížia v úhrne súvahový účet skupiny BGB z približne 189 miliárd eur v roku 2001 na približne 124 miliárd eur v

²⁶⁶ C 28/2002, úvodné konanie Ú. v. ES C 141, 14.6.2002.

²⁶⁷ To zahŕňa, po prvé, kapitál vo výške 1,8 miliardy eur, ktorý vložila berlínska spoločnosť *Land* v roku 2001, po druhé, poskytnutie záruk na krytie rizík skupiny BGB vyplývajúcich zo starých podnikov služieb v oblasti nehnuteľností s ekonomickou hodnotou 6,1 miliardy eur (teoretická maximálna suma v menovitej hodnote 21,6 miliardy eur sa zakladá na zákonných ustanoveniach a pravidlách dozoru, no pri pesimistických predpokladoch je nerealistická), a po tretie, dohodu o splácaní medzi berlínskou spoločnosťou *Land* a BGB týkajúcu sa prípadného príkazu na vymáhanie až do 1,8 miliardy eur na základe rozhodnutia Komisie o vtedy ešte otvorenom konaní v súvislosti s prevodom kapitálu na Landesbank Berlin, člena skupiny BGB od roku 1994, ktorá tvorí súčasť skupiny C48/2002 (dňa 20.10.2004 Komisia rozhodla, že od Nemecka sa má vymôcť pomoc vo výške 810 miliónov eur; pozri s. 454 tejto správy).

rokoch 2006/2007, keď sa skončí obdobie reštrukturalizácie a opatrenia spojené s odpredajom. Toto zníženie je nielen adekvátne vzhľadom na veľmi veľkú výšku pomoci, ale je aj v súlade s praxou Komisie v súvislosti s pomocou na reštrukturalizáciu pre banky²⁶⁸. Odpredaj spoločnosti Berliner Bank však zostal spornou otázkou medzi Komisiou a nemeckými orgánmi až do záverečného štádia vyšetrovania. Vzhľadom na vedúce postavenie skupiny BGB v Berlíne Komisia musela trvať na tomto opatrení, aby účinne zmiernila deformujúci vplyv veľmi veľkej výšky pomoci na hospodársku súťaž v oblasti retailového bankovníctva v Berlíne. Navyše, dohoda o splácaní podporujúca skupina BGB v prípade vtedy nerozhodnutého, ale možného príkazu na vymáhanie v konaní s Landesbank Berlin, bola dodatočným opatrením pomoci, ktoré sa muselo vziať do úvahy pre kompenzačné opatrenia. Odpredaj Berliner Bank zníži podiel skupiny BGB na trhu v jednotlivých segmentoch berlínskeho retailového bankovníctva približne o jednu tretinu až jednu šestinu v dôsledku predaja.

428. Komisia musela tiež analyzovať otázku dlhodobej životnosti skupiny BGB v súvislosti s blížiacim sa zrušením jestvujúcich štátnych záruk (*Anstaltslast & Gewährträgerhaftung*). Táto otázka sa musela znovu preskúmať za pomoci externých konzultantov, keď prvý proces odpredaja podielu spoločnosti *Land* v skupine BGB v marci 2003 stroskotal. Komisia napokon dospela k záveru, že už realizované, ako aj do budúcnosti plánované reštrukturalizačné opatrenia sú odôvodnené, logické a v zásade primerané, aby umožnili skupine BGB obnoviť svoju životaschopnosť.

France Télécom

429. V decembri 2002 francúzske orgány oznámili Komisii opatrenia, ktoré majú dostať spoločnosť France Télécom (ďalej len „FT“) z jej finančnej krízy. Tieto opatrenia zahŕňali najmä poskytnutie akcionárskej zálohy spoločnosťou ERAP (štátny subjekt) vo výške 9 miliárd eur vo forme úverovej facility. Táto záloha bola súčasťou plánu reštrukturalizácie nazvaného „Ambition 2005“, ktorý predložilo nové vedenie podniku dňa 4. decembra 2004. Vzhľadom na pochybnosti ohľadne zlučiteľnosti oznámených opatrení s pravidlami štátnej pomoci Komisia začala v januári 2003 formálne vyšetrovanie týkajúce sa projektu akcionárskeho úveru²⁶⁹. Formálne vyšetrovanie zahŕňalo aj režim živnostenskej dane (*taxe professionnelle*) uplatniteľný na spoločnosť FT. Dňa 2. augusta 2004 Komisia uzatvorila svoje vyšetrovanie obidvoch aspektov.

Režim živnostenskej dane („taxe professionnelle“)²⁷⁰

430. Tento daňový režim sa vzťahuje na štátnu pomoc, ktorá je nezlučiteľná so Zmluvou o ES a musí byť vymožená.
431. Spoločnosť FT užívala v rokoch 1994 až 2002 výhody osobitných podmienok týkajúcich sa miestnych daní. Komisia usúdila, že štát neuložením plnej výšky

268 *Crédit Lyonnais*, Ú. v. ES L 221, 8. 8. 1998.

269 Pozri Správu o hospodárskej súťaži za rok 2003, body 526 a nasl.

270 Rozhodnutie z 2.8.2004, C/13/B/2004.

živnostenskej dane počas tohto obdobia ponúkol spoločnosti FT výhodu, ktorá predstavuje opatrenie štátnej pomoci. V súlade s judikatúrou²⁷¹ Európskeho súdneho dvora Komisia zamietla tvrdenie francúzskych orgánov, že takúto pomoc možno posudzovať ako „kompenzovanú“ iným poplatkami, ktoré musela spoločnosť FT uhradiť v iných súvislostiach. Podľa informácií, ktoré poskytli francúzske orgány, odhadované úspory pre spoločnosť FT spojené s týmto osobitným režimom živnostenskej dane sa pohybujú od 800 miliónov eur do 1,1 miliardy eur. Presnú výšku pomoci určí Komisia v spolupráci s francúzskymi orgánmi počas procesu vymáhania.

*Akcionárska záloha*²⁷²

432. Faktický kontext je kľúčovým prvkom hodnotenia Komisie: v predchádzajúcich rokoch spoločnosť FT nahromadila značný dlh (63 miliárd eur ku koncu roka 2001) a trh predvídal, že spoločnosť FT bude mať v roku 2002 ťažkosti s refinancovaním tohto dlhu. V júli 2002, hoci hodnotenie spoločnosti FT bolo na prahu ďalšieho poklesu na status vyradenosti, vláda verejne vyhlásila svoj úmysel podporiť spoločnosť. Akýkoľvek pokles spoločnosti FT na status vyradenosti by mal pre ňu vážne dôsledky. V septembri, októbri a decembri 2002 štát verejne potvrdil svoju podporu pre tento podnik a jeho hodnotenie nikdy nedosiahlo status vyradenosti. Pri tejto poslednej príležitosti ministerstvo hospodárstva vo vyhlásení pre tlač oznámilo, že spoločnosť FT pripravuje emisiu nových akcií a predpokladá účasť štátu na emisii akcií ponúknutím zmienennej akcionárskej zálohy.
433. Akcionárska záloha ponúknutá spoločnosti FT v decembri 2002 obsahuje komponenty pomoci. Ponuka akcionárskej zálohy značne zlepšila finančnú situáciu operátora. Táto výhoda bola poskytnutá s použitím štátnych prostriedkov, keďže vytvorila potenciálne doplňujúce ručenie za tieto prostriedky. Štát urobil pevnú ponuku a spoločnosť FT jednoduchým podpísaním zmluvy o akcionárskom úvere mohla zabezpečiť právo na vyplatenie 9 miliárd eur.
434. Ponuku akcionárskej zálohy nemožno posudzovať izolovane, ale treba ju vidieť na pozadí vládnych vyhlásení od júla do decembra 2002. Tieto vyhlásenia vzbudili očakávania a dôveru k finančným trhom a pomohli udržať investičné hodnotenie spoločnosti FT. Bez týchto vyhlásení by žiadny rozumný investor za týchto okolností nebol ponúkol akcionársku zálohu a sám by bol prevzal veľmi vysoké finančné riziko.
435. Komisia si však uvedomila, že nebolo možné prekonať ťažkosti spojené s presnou identifikáciou ekonomických účinkov predmetnej pomoci a tak kvantifikovať sumu, ktorá sa má vymôcť. Príkaz na vymáhanie v takejto situácii môže predstavovať porušenie práva členského štátu na obhajobu. Navyše, Komisia zdôraznila, že to bolo prvý raz, čo pomoc vyplynula z udalostí časovo predchádzajúcich samotnému oznámeniu pomoci. Keďže Francúzsko oznámilo toto opatrenie, ekonomický operátor mohol zákonite očakávať, že štát splní svoju povinnosť podľa zmluvy. Preto príkaz na vymáhanie v takejto situácii môže predstavovať porušenie zásady

271 Prípady 173/73 *Taliansko/Komisia* [1974] ECR 709.

272 Rozhodnutie z 2.8.2004, C/13/A/2004.

zákonitého očakávania. Komisia po zohľadnení všetkých uvedených okolností nedala príkaz na vymáhanie pomoci.

*Bull*²⁷³

436. Dňa 16. marca sa Komisia rozhodla začať konanie ustanovené v článku 88 ods. 2 v súvislosti s novou pomocou na reštrukturalizáciu v prospech spoločnosti Bull. Táto spoločnosť vyrába počítačové servery a pôsobí na trhoch súvisiacich služieb. Oznámená pomoc predstavuje 517 miliónov eur a rovná sa pomoci na záchranu poskytnutú v roku 2002 s kumulovaným úrokom. V závislosti od skutočného zisku by 50 až 60 miliónov eur pripadlo francúzskym orgánom na základe doložky v zmluve o pomoci. Komisia vo svojom rozhodnutí z 1. decembra usúdila, že za osobitných okolností prípadu uvedená pomoc neporušila zásadu „jedenkrát a naposledy“, a vzala na vedomie, že bude vyplatená až po splatení predchádzajúcej pomoci na záchranu.

*Lloyd Werft Bremerhaven GmbH*²⁷⁴

437. Dňa 8. septembra sa Komisia rozhodla, že nevznesie žiadne námietky proti pomoci na záchranu, ktorú Nemecko poskytlo nemeckým lodeniciam Lloyd Werft Bremerhaven GmbH.
438. Táto spoločnosť vyhlásila platobnú neschopnosť potom, čo jeden zákazník odmietol uhradiť poslednú splátku za adaptačné práce na lodi vykonávajúcej okružné plavby. Dňa 14. januára sa loď po silnej búrke potopila v lodenici spoločnosti. Na to, aby mohla pokračovať v operáciách, spoločnosť potrebovala preklenovací úver vo výške 10 miliónov eur. Tento úver jej v apríli poskytli v rovnakých dieloch jeden štátny a dva súkromné finančné ústavy, zatiaľ čo súkromné úvery boli čiastočne kryté štátnou zárukou.
439. Podľa bodu 23 usmernení o záchrane a reštrukturalizácii z roku 1999 Komisia akceptovala, že úver sa má poskytnúť na dobu 6 mesiacov a splácať v priebehu dodatočného obdobia nepresahujúceho 12 mesiacov po vyplatení poslednej časti pomoci spoločnosti. Komisia súhlasila s týmto trvaním vzhľadom na skutočnosť, že úver bol určený výlučne na zmiernenie negatívnych dôsledkov externej udalosti a podľa všetkého nebol mienený ako injekcia likvidity do spoločnosti, ktorá by pri absencii búrky bola v ťažkostiach. Komisia najmä zohľadnila záväzok nemeckej vlády podávať správy o finančnej situácii spoločnosti. Pomoc bola splatená do 6 mesiacov.

*Španielske štátne lodenice*²⁷⁵

440. Dňa 12. mája Komisia rozhodla, že pomoc poskytnutá Španielskym štátnym lodeniciam nebola v súlade s pravidlami EÚ pre štátnu pomoc. Komisia zistila, že štátna holdingová spoločnosť Sociedad Estatal de Participaciones Industriales (ďalej

273 C 10/04 (ex N 94/04).

274 NN 37/04 (ex N 106/04), rozhodnutie z 8.9.2004.

275 C 40/00.

len „SEPI“) poskytla v rokoch 1999 a 2000 pomoc v hodnote 500 miliónov eur štátnym civilným lodeniciam, ktoré dnes celé vlastní spoločnosť IZAR. Pomoc nadobudla formu kapitálovej injekcie vo výške 252,4 milióna eur v roku 2000, úverov predstavujúcich 192,1 milióna eur a kúpnej ceny 55,9 milióna eur nad trhovou hodnotou, keď spoločnosť SEPI kúpila tri lodenice v roku 1999. Komisia dospela k záveru, že uvedené opatrenia predstavovali ďalšiu štátnu pomoc, ktorá po schválení konečného reštrukturalizačného balíka v roku 1997 už nemohla byť schválená podľa pravidiel EÚ pre pomoc lodnému staviteľstvu. Keďže spoločnosť IZAR už splatila úvery vo výške 192,1 milióna eur, suma, ktorá sa má vymôcť od spoločnosti IZAR, predstavuje 308,3 milióna eur plus úroky.

441. Dňa 30. októbra Komisia prijala ďalšie rozhodnutie, v ktorom konštatovala, že spoločnosť SEPI poskytla v roku 2000 štátnym civilným lodeniciam ďalších 556 miliónov eur.
442. Táto pomoc nadobudla formu kapitálovej injekcie vo výške 1 477 milióna eur spoločnosti IZAR v roku 2000. Časť kapitálovej injekcie, ktorá sa nepovažuje za štátnu pomoc (921 miliónov eur), sa použila na krytie sociálnych nákladov a iných nákladov spojených s minulými a nedávnymi vojenskými aktivitami spoločnosti IZAR a jej právneho predchodcu spoločnosti Bazán. Finančné prostriedky na vojenské aktivity v zásade nie sú zahrnuté do pravidiel EÚ pre štátnu pomoc. Pomoc vo výške 556 miliónov eur poskytnutá na civilné aktivity spoločnosti IZAR nebola v súlade s pravidlami EÚ pre štátnu pomoc, a Komisia preto dospela k záveru, že aj táto suma sa má vymôcť od spoločnosti IZAR.

Holandská vyrovnávacia pomoc²⁷⁶

443. Holandsko oznámilo v roku 2003 svoje plány poskytnúť pomoc na podporu šiestich zmlúv na stavbu lodí pre štyri holandské lodenice. Cieľom tejto pomoci bolo vyrovnať nezákonnú a nezlučiteľnú pomoc údajne poskytovanú inými členskými štátmi lodeniciam v tejto krajine, ktoré sa uchádzali o zmluvy na stavbu lodí.
444. Dňa 30. júna Komisia rozhodla, že Holandsko nemôže poskytnúť túto pomoc. Komisia zdôraznila, že Európsky súdny dvor jednoznačne ustanovil zásadu, podľa ktorej členský štát nemá konať z vlastnej iniciatívy s cieľom pôsobiť proti účinkom nezákonnej pomoci od iného členského štátu. Konkrétne, súd rozhodol, že nemožno opodstatniť opatrenie pomoci tým, že iné členské štáty poskytujú nezákonnú pomoc.
445. Komisia preto dospela k záveru, že vyrovňovanie údajnej nezákonnej pomoci od iného členského štátu EÚ je v rozpore s hlavnými zásadami Zmluvy o ES. Komisia mala tiež pochybnosti o údajnom dôkaze, že pomoc bola dostupná v inom členskom štáte.

Huta Częstochowa SA²⁷⁷

276 C 66/03.

277 C 20/2004 (ex NN 25/2004), rozhodnutie z 12.8.2004.

446. Dňa 19. mája Komisia prijala svoje prvé rozhodnutie mimo predbežného konania s cieľom začať hĺbkové skúmanie novej pomoci poskytnutej jednej spoločnosti v novom členskom štáte. Dotknutá spoločnosť je poľským výrobcom ocele Huta Częstochowa SA. Poľský štát zvažuje finančné opatrenia za účelom reštrukturalizácie spoločnosti. Komisia sa teraz snaží vyjasniť, či a v kladnom prípade aký druh pomoci na reštrukturalizáciu bol a/alebo bude spoločnosti poskytnutý.

Rámček 8: Pomoc na reštrukturalizáciu a pojem „novej spoločnosti“

Komisia uplatnila vo dvoch zamietavých rozhodnutiach z 20. apríla a 22. septembra²⁷⁸, ktoré sa týkali francúzskych spoločností na opravu lodí, bod 7 usmernení Spoločenstva o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu firiem v ťažkostiach²⁷⁹, ktorý vylučuje novozaložené spoločnosti z oprávnenosti na pomoc na záchranu a reštrukturalizáciu.

Dôvodom tohto ustanovenia je snaha vylúčiť spoločnosti, ktoré, aj keď môžu zápasit' s problémami súvisiacimi so začatím svojej činnosti, nie sú firmami nachádzajúcimi sa v ťažkostiach, ako sú opísané v usmerneniach. V rozhodnutiach sa jasne uvádza, že zistenie o tom, že spoločnosti sú novozaložené, musí vychádzať tak z právnych, ako aj z ekonomických dôvodov.

V posudzovaných prípadoch boli obidve spoločnosti novými právnickými osobami, ktoré prevzali aktíva i zamestnancov predchádzajúcich firiem na opravu lodí a začali svoju prevádzku bez dlhov a záväzkov súvisiacich s predchádzajúcimi aktivitami. Mali byť teda považované za nové ekonomické subjekty, ktoré mali byť založené, iba ak boli životaschopné za existujúcich trhových podmienok. Na základe tejto analýzy Komisia dospela k záveru, že pomoc na reštrukturalizáciu pre tieto dve spoločnosti bola nezlučiteľná so spoločným trhom.

Komisia však schválila časť pomoci ako regionálnu investičnú pomoc a ako pomoc na vzdelávanie. Pokiaľ ide o zvyšnú časť pomoci, Komisia nariadila jej vymoženie.

Španielska a nemecká schéma na financovanie lodí

447. V marci a júli Komisia schválila španielsku a nemeckú schému na financovanie lodí²⁸⁰. Usúdila, že tieto schémy sú v súlade s režimom OECD pre oficiálne podporované vývozné úvery. Podľa tohto režimu sa úroky účtované vlastníkom lodí zakladajú na príslušnej komerčnej referenčnej úrokovej sadzbe. Uvedené programy nezahŕňajú úverové riziko zákazníka.

Zmeny v investičnom pláne Helénskych lodeníc

278 C 55/2002 (ex NN 53/2002), *Pomoc na opravu lode SORENI, Le Havre*, rozhodnutie z 20. 4. 2004; C 34/2003 (ex N 728/2002), *Pomoc na opravu lode CMR, Marseille*, rozhodnutie z 22. 9. 2004.

279 Ú. v. ES C 288, 9.10.1999.

280 N 811/a/2002 a N 20/2004.

448. Dňa 23. apríla sa Komisia rozhodla začať formálny proces vyšetrovania podľa článku 88 ods. 2 Zmluvy o ES²⁸¹ v súvislosti s viacerými zmenami v pláne reštrukturalizácie Helénskych lodeníc. V roku 1997, po schválení odpísania dlhu Helénskych lodeníc podľa nariadenia Rady č. 1013/97, ktorým sa poskytnula pomoc niektorým lodeniciam prechádzajúcim reštrukturalizáciou²⁸², Komisia schválila investičnú pomoc určenú na reštrukturalizáciu lodeníc na základe investičného plánu predloženého Komisii podľa 7. smernice o lodnom staviteľstve²⁸³. Následné zmeny v tomto investičnom pláne neboli Komisii oznámené. To znamená, že grécke orgány nerešpektovali podmienky 7. smernice o lodnom staviteľstve, podľa ktorých Komisia schválila investičný plán v roku 1997 a ktoré ustanovujú, že Komisia musí byť vyrozumená o každej zmene v jestvujúcom opatrení pomoci, na ktoré sa táto smernica vzťahuje²⁸⁴. Grécke orgány nedodrжали ani podmienky usmernení o záchrane a reštrukturalizácii firiem v ťažkostiach, ktoré povoľujú zmenu v pláne reštrukturalizácie po jej oznámení a za určitých podmienok.
449. Pri otvorení formálneho procesu vyšetrovania Komisia vyjadrila aj vážne pochybnosti o tom, že boli splnené podmienky, za ktorých bola pomoc schválená v jej rozhodnutí z roku 1997 a že nebola poskytnutá žiadna nová pomoc pre investičný plán. Takáto pomoc by nebola zlučiteľná so spoločným trhom vzhľadom na zásadu „jedenkrát a naposledy“ a na výslovnú požiadavku nariadenia Rady č. 1013/97, ktoré zakazuje pomoc pre všetky lodenice, ktoré profitovali z jeho ustanovení.

*Pomoc Helénskym lodeniciam*²⁸⁵

450. Dňa 20. októbra Komisia prijala zamietavé rozhodnutie, ktorým uzavrela formálny proces vyšetrovania podľa článku 88 ods. 2 začatý v roku 2002²⁸⁶ v súvislosti s dvoma opatreniami na pomoc Helénskym lodeniciam.
451. Toto rozhodnutie nariaďuje gréckym orgánom zrušiť ustanovenia 5 ods. 20 a 6 ods. 4 zákona č. 2941/2001, ktoré ustanovujú, že štát má uhradiť budúce náklady spojené s odchodom zamestnancov Helénskych lodeníc do dôchodku a že Helénske lodenice boli oslobodené od akejkoľvek dane alebo inej odvodovej povinnosti v súvislosti s rezervami, ktoré sú zo zákona oslobodené od dane, s osobitnými rezervami a sumami na zvýšenie akciového kapitálu, pokiaľ sa tieto používali na kompenzáciu strát predchádzajúcich rokov. Komisia konštatovala, že tieto opatrenia sú nezlučiteľné so zmluvou, pretože predstavujú prevádzkovú pomoc neustanovenú nariadením Rady (ES) č. 1540/98 z 29. júna 1998 ustanovujúcim nové pravidlá pomoci pre stavbu lodí²⁸⁷, a ktoré bolo účinné v čase, keď boli uvedené opatrenia prijaté. Komisia ďalej nariadila gréckym orgánom, aby vymohli všetku pomoc, ktorá už mohla byť poskytnutá v rámci týchto ustanovení.

281 C 16/04 *Zmeny v investičnom pláne Helénskych lodeníc* (Ú. v. EÚ C 202, 10.8.2004).

282 Nariadenie Rady (ES) č. 1013/97 z 2. júna 1997 o pomoci pre niektoré lodenice prechádzajúce reštrukturalizáciou (Ú. v. ES L 148, 6.6.1997).

283 Článok 6 ods. 1 smernice Rady č. 90/684/EHS z 21. decembra 1990 o pomoci pre lodné staviteľstvo (Ú. v. ES L 380, 31.12.1990).

284 Článok 11 ods. 1.

285 C 40/02.

286 C 40/02 (ex N 513/01) *Pomoc Helénskym lodeniciam* (Ú. v. ES C 186, 6.8.2002).

287 Ú. v. ES L 202, 18.7.1998.

452. Maďarská republika v rokoch 2003 a 2004 oznámila Komisii sériu opatrení v prospech spoločnosti Postabank és Takarékpénztár (ďalej len „Postabank“) v rámci takzvaného procesu dočasného mechanizmu ustanoveného v prílohe IV.3 Aktu o pristúpení. Maďarské orgány schválili oznámené opatrenia v období rokov 1995 až 2003 s cieľom pomôcť spoločnosti Postabank pri jej reštrukturalizácii a uľahčiť jej privatizáciu. Komisia otvorila formálne vyšetrowanie dňa 20. októbra 2004²⁸⁸. Spoločnosť Postabank bola napokon sprivatizovaná v októbri 2003, keď vláda predala jej 99,9 % podiel rakúskej spoločnosti Erste Bank. Dňa 1. septembra 2004 spoločnosť Postabank fúzovala s maďarskou dcérskou firmou spoločnosti Erste Bank.
453. Komisia schválila sériu reštrukturalizačných opatrení, ktoré v minulosti schválili maďarské orgány v prospech spoločnosti Postabank, otvorila však formálne vyšetrovacie konanie v súvislosti s takzvaným „odškodnením neznámych nárokov“, ktorým môže banka, ktorá bola v roku 2003 predaná spoločnosti Erste Bank, čeliť od mája, kedy sa Maďarsko stalo členskou krajinou Európskej únie. „Odškodnenie neznámych nárokov“ môže viesť k ďalším nárokom mimo toho, čo už bolo jasne definované k dátumu pristúpenia. Komisia je toho názoru, že v tomto štádiu nemožno určiť rozsah a výšku finančnej podpory poskytnutej spoločnosti Postabank v budúcnosti. Komisia posudzuje „odškodnenie neznámych nárokov“ podľa usmernení EÚ pre pomoc na záchranu a reštrukturalizáciu²⁸⁹.

Banky spolkových krajín Nemecka

454. Dňa 20. októbra Komisia uzavrela svoje dlhotrvajúce vyšetrowania prevodu štátnych aktív začiatkom deväťdesiatych rokov na sedem spolkových bánk Nemecka a nariadila Nemecku, aby vymohlo približne 3 miliardy eur plus úroky.
455. Začiatkom deväťdesiatych rokov vlády nemeckých spolkových krajín, ktoré čiastočne alebo úplne vlastnia banky, previedli aktíva štátnej bytovej výstavby a ďalšie aktíva s cieľom zvýšiť kapitálovú základňu bánk. Hlavným dôvodom pre tieto prevody bolo zavedenie smerníc o vlastných zdrojoch a platobnej schopnosti, ktoré vyžadovali od nemeckých bánk, aby prevzali veľké sumy nového kapitálu v záujme zachovania svojej úrovne aktivít.
456. Finančné prevody vyvolali sťažnosť Združenia nemeckých súkromných bánk (BdB) týkajúcu sa siedmich bánk²⁹⁰: Westdeutsche Landesbank Girozentrale (WestLB) (1991), ktorá bola vtedy najväčšou nemeckou štátnou bankou, ale aj Landesbank Berlin (1993), Norddeutsche Landesbank (1991), Bayerische Landesbank (1994 a 1995), Hamburgische Landesbank (1993), Landesbank Schleswig-Holstein (1991) a Landesbank Hessen-Thüringen (1998).

288 C(2004)3932, súčasné č. C 35-2004.

289 http://europa.eu.int/comm/competition/state_aid/legislation/aid3.html#DIII. Začatie oficiálneho konania neprejudikuje konečný výsledok vyšetrowania.

290 V zátvorkách sú uvedené dátumy prevodu kapitálu.

457. Komisia prijala v roku 1999 prvé zamietavé rozhodnutie týkajúce sa prevodu na WestLB. V roku 2003 Súd prvého stupňa zrušil toto rozhodnutie, keď zaujal stanovisko, že Komisia nevysvetlila dostatočne svoje výpočty, ale potvrdil podstatu rozhodnutia.
458. Hodnotenie Komisie preukázalo, že odmena dohodnutá spolkovými krajinami ako odpoveď na prevod aktív bola veľmi nízka (v priemere menej ako 1 %) a nezodpovedala bežnému výnosu, ktorý by súkromný investor očakával za porovnateľnú bezhotovostnú investíciu (ktorý sa odhadoval vo výške okolo 6-7 % po zdanení, s výnimkou Landesbank Hessen-Thüringen, kde je úroková sadzba pre rozličné nástroje - tichá účasť - podstatne nižšia).
459. Komisia preto konštatovala, že znížená odmena predstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 Zmluvy o ES, a nariadila Nemecku, aby prijalo opatrenia na vymoženie rozdielu od bánk spolkových krajín (WestLB: 979 miliónov eur, Landesbank Berlin: 810 miliónov eur, Norddeutsche Landesbank: 472 miliónov eur, Landesbank Schleswig-Holstein: 432 miliónov eur, Hamburgische Landesbank: 91 miliónov eur, Bayerische Landesbank: 260 miliónov eur, Landesbank Hessen-Thüringen: 6 miliónov eur, plus úroky vo všetkých prípadoch).

3. REGIONÁLNA POMOC

Pomoc pre španielskeho výrobcu ocele Siderúrgica Añón SA²⁹¹

460. Dňa 14. júna Komisia vydala zamietavé rozhodnutie proti niekoľkým finančným opatreniam v prospech španielskeho výrobcu ocele spoločnosti Siderúrgica Añón SA. Tieto opatrenia sa týkali subvencie predstavujúcej približne 2 milióny eur, bezúročného úveru predstavujúceho približne 2 milióny eur a subvencovania 25 základnými bodmi úrokovej sadzby, ako aj formalizačného poplatku za úver rádovo 10 miliónov eur a záruky vo výške 30 % na ten istý úver za prémii mimo trhových podmienok, a poskytnutia kapitálu predstavujúceho približne 2 milióny eur.
461. Komisia usúdila, že posledne menované poskytnutie majetku sa musí z ekonomického hľadiska posudzovať ako rovnocenné podriadenému podielníckemu úveru a že daný výnos z investície nezodpovedá bežnej úrokovej sadzbe vyplácanej za takýto úver. Komisia dospela k záveru, že všetky opatrenia predstavovali štátnu pomoc. Hoci je spoločnosť považovaná za stredne veľký podnik a investičná pomoc pre stredne veľké podniky môže byť aj v oceliarskom sektore vyňatá, toto sa nevzťahuje na poskytnutie veľkej individuálnej pomoci, ako je táto.

Dopravná pomoc automobilovému priemyslu v najvzdialenejších a riedko osídlených regiónoch²⁹²

462. Dňa 8. septembra Komisia vydala rozhodnutie neobsahujúce žiadne námietky, ktorým schvaľuje poskytnutie pomoci spoločnosti Volvo v súvislosti s dopravou

291 C 95/2001 (ex CP 38/2001 – ex NN 71/2001), rozhodnutie zo 14.7.2004.

292 N 203/2004 *Volvo Lastvagnar AB*, rozhodnutie z 8.9.2004.

kabín nákladných automobilov vyrábaných v závode Volvo v regióne Umeå, ktorý spĺňa podmienky pre oblasť s nízkou hustotou osídlenia na severe Švédska.

463. Až do 31. decembra 2002 program Spoločenstva pre štátnu pomoc automobilovému priemyslu²⁹³ výslovne zakazoval poskytovať dopravnú pomoc tomuto priemyselnému odvetviu, ktoré sa kvalifikovalo ako citlivý sektor. Od ukončenia tohto programu dňa 1. januára 2003 bol prípad Volvo prvým oznámením týkajúcim sa dopravnej pomoci výrobcovi motorových vozidiel. Pomoc bola schválená, pretože už nejedná o žiadne platné pravidlo špecifické pre dané odvetvie, ktoré by zakazovalo alebo inak limitovalo poskytovanie dopravnej pomoci v regiónoch kvalifikovaných ako najvzdialenejšie regióny alebo riedko osídlené regióny v zmysle usmernení o národnej regionálnej pomoci²⁹⁴.

Multisektorový rámec, predĺženie existujúcich máp regionálnej pomoci

464. Všetky pristupujúce štáty predložili v roku 2004 v rámci predbežného postupu pre existujúcu pomoc uvedeného v prílohe IV odseku 3 pododseku 1 písm. c) Aktu o pristúpení predĺženie svojich existujúcich máp regionálnej pomoci na obdobie od 1. mája 2004 do 31. decembra 2006. Komisia okrem iného požiadala nové členské štáty, aby zabezpečili dodržiavanie znížených stropov regionálnej pomoci poskytovanej na veľké investičné projekty, ako to ustanovuje multisektorový rámec z roku 2002²⁹⁵. Komisia preskúmala tieto opatrenia a vydala rozhodnutie nevznášať žiadne námietky pre všetky nové členské štáty. Skutočne, fakticky celé územie každého nového členského štátu je oprávnené pre status článku 87 ods. 3 písm. a), pričom jedinými výnimkami sú územie Cypru a hlavné mestá Praha a Bratislava.
465. V júni francúzske orgány, na základe individuálnej oznamovacej požiadavky ustanovenej multisektorovým rámcem z roku 2002 o regionálnej pomoci pre veľké investičné projekty, oznámili vyplatenie sumy vo výške 48 miliónov eur v rámci pomoci na investičný projekt realizovaný spoločnosťou Total France²⁹⁶. Cieľom projektu je od základu zmeniť výrobný proces v rafinérii v Gonfreville l'Orcher a celkové investície spojené s projektom predstavujú 547 miliónov eur. Projekt zabezpečí dlhodobú životaschopnosť závodu, ktorý poskytuje 1 000 pracovných príležitostí, a vytvorí 60 nových pracovných miest.
466. Rafinéria Gronfreville l'Orcher sa nachádza vo francúzskom regióne, ktorý je oprávnený na regionálnu pomoc, a oznámenú pomoc poskytujú miestne orgány v súlade so schémou pomoci schválenou Komisiou. V regiónoch, ktoré sú oprávnené na regionálnu pomoc, Komisia považuje za zlučiteľné so spoločným trhom tie opatrenia pomoci, ktoré podporujú investície spojené so založením nového podniku,

293 Ú. v. ES C 279, 15.9.1997.

294 Ú. v. ES C 258, 9.9.2000.

295 Ú. v. ES C 70, 19.3.2002, zmenené a doplnené oznámením Komisie o úprave Multisektorového rámca regionálnej pomoci pre veľké investičné projekty (2002) v súvislosti so zavedením zoznamu sektorov, ktoré čelia štrukturálnym problémom, a o návrhu príslušných opatrení podľa článku 88 odseku 1 Zmluvy o ES týkajúcich sa sektoru motorových vozidiel a sektoru syntetických vlákien (Ú. v. EÚ C 263, 1.11.2003).

296 N 283/2004.

s rozšírením existujúceho podniku alebo s naštartovaním činnosti spojenej so základnou zmenou vo výrobku alebo výrobnom procese.

467. Podľa multisektorového rámca z roku 2002 členské štáty musia oznámiť individuálnu pomoc presahujúcu určitý prah, ktorý závisí od štandardného stropu regionálnej pomoci v príslušnom regióne. Na posúdenie zlučiteľnosti opatrenia pomoci so spoločným trhom musí Komisia preskúmať, či deformujúce vplyvy pomoci na hospodársku súťaž nie sú väčšie ako jej pozitívne vplyvy na regionálny rozvoj. V tejto súvislosti Komisia zdôraznila, že navrhovaná intenzita pomoci v rozsahu 4,9 % je nižšia ako maximálna intenzita pomoci v rozsahu 8,4 %, ktorá môže byť schválená podľa pravidiel multisektorového rámca pre veľké investičné projekty tohto rozmeru, že podiel príjemcu pomoci na trhu EHP s príslušnými výrobkami nepresahuje 25 % a že investícia nezvýši výrobné kapacity v celom EHP o viac ako 5 %. Komisia teda konštatovala, že táto pomoc je zlučiteľná so spoločným trhom. Tento prípad bol prvým rozhodnutím Komisie na základe multisektorového rámca z roku 2002.

West Cumbria, Spojené kráľovstvo

468. Dňa 4. augusta Komisia schválila zvýšenie stropu pre intenzitu pomoci z 10 % NGE na 20 % NGE na mape regionálnej pomoci Spojeného kráľovstva pre dve zóny pracovných príležitostí, zónu 22 a zónu 23, ktoré predstavujú región West Cumbria, ako zlučiteľné so Zmluvou o ES²⁹⁷. Táto úprava vstúpi do platnosti potom, čo rozhodnutie Komisie nadobudne účinnosť, a bude platiť do 31. decembra 2006.
469. Zóny 22 a 23 na pôvodnej mape regionálnej pomoci sú takzvané 10 % zóny podľa bodu 4.8 usmernení o regionálnej pomoci²⁹⁸. Odsek 5.6 usmernení o národnej regionálnej pomoci umožňuje Komisii schvaľovať úpravy existujúcich máp regionálnej pomoci počas ich obdobia platnosti, ak možno preukázať, že sociálno-ekonomické podmienky sa výrazne zmenili. Ak je takáto úprava navrhovaná v súvislosti s intenzitami pomoci pre takzvané c-regióny, členský štát musí preukázať, že sociálno-ekonomické ukazovatele, ktoré si členský štát zvolil na výber c-regiónov, sa zhoršili v celoštátnom meradle.
470. Dostupné údaje o HDP a nezamestnanosti potvrdili výrazné zhoršenie sociálno-ekonomickej situácie dvoch dotknutých zón pracovných príležitostí.

Región Molise

471. Dňa 8. septembra Komisia schválila talianskymi orgánmi navrhované úpravy mapy regionálnej pomoci v súvislosti s regiónom Molise²⁹⁹. Podľa rozhodnutia Komisie z roku 2002 o talianskej mape regionálnej pomoci na roky 2000-2006 niektoré oblasti regiónu Molise sú oprávnené na priznanie statusu podľa článku 87 ods. 3 písm. c) Zmluvy o ES s intenzitou pomoci v rozsahu 20 % NGE plus 10 percentuálnych bodov v hrubom vyjadrení pre malé a stredné podniky (MSP). Úpravy sa týkajú

297 N 177/2004.

298 Ú. v. ES C 74, 10.3.1998.

299 N 147/2004.

zaradenia niektorých oblastí regiónu Molise, ktoré v minulosti neboli podporované, do talianskej mapy regionálnej pomoci. Toto zaradenie je kompenzované vylúčením iných v súčasnosti oprávnených oblastí regiónu Molise s rovnakým počtom obyvateľov. Druhá úprava súvisí so zvýšením intenzity pomoci pre malé a stredné podniky len v oprávnených c-oblastiach regiónu Molise. Toto zvýšenie rešpektuje strop intenzity pomoci ustanovený v nariadení Komisie (ES) č. 70/2001 o štátnej pomoci pre malé a stredné podniky³⁰⁰, t. j. 30 % v čistom vyjadrení v prípade regiónov podľa článku 87 ods. 3 písm. a). Komisia zistila, že tieto úpravy sú opodstatnené vzhľadom na výrazné zhoršenie sociálno-ekonomických podmienok (zvýšenie miery nezamestnanosti, celkové zníženie ekonomickej aktivity, pokles HDP/PPS na jedného obyvateľa) v príslušných oblastiach regiónu Molise, ktoré v krátkom časovom úseku postihli aj dve po sebe idúce živelné pohromy (zemetrasenie v októbri 2002 a záplavy v januári 2003). Komisia preto usúdila, že úpravy sú v súlade s usmerneniami o národnej regionálnej pomoci a sú teda zlučiteľné so Zmluvou o ES. Úprava vstúpi do platnosti potom, čo nadobudne účinnosť rozhodnutie Komisie, a bude platiť do 31. decembra 2006.

Program Northern Ireland Venture

472. Dňa 20. októbra Komisia uzatvorila formálny proces vyšetrovania, ktorý otvorila v novembri 2003, a schválila schému „Invest Northern Ireland Venture 2003“³⁰¹. Táto schéma má za cieľ presadiť financovanie rizikového kapitálu pre malé a stredné podniky v Severnom Írsku. Je zastrešená schémou pre financovanie rizikového kapitálu pre malé a stredné podniky v Spojenom kráľovstve pod názvom „Rizikový kapitál a pôžičkový fond pre malé a stredné podnikov (SMEVCLF)“, opatrením, ktoré Komisia schválila v roku 2003. Od posledne menovaného sa však líši v jednom dôležitom ohľade, a to v tom, že ponúka malým a stredným podnikom možnosť získať sumy rizikového kapitálu až do výšky 1,5 milióna libier (2,2 milióna eur). Tento nový prvok – keďže pôvodne schválená schéma SMEVCLF umožňuje maximálne sumy vo výške 750 000 eur pre oblasti podľa článku 87 ods. 3 písm. c), ako je Severné Írsko – Spojené kráľovstvo odôvodnilo prieskumom trhu. Tento prieskum ukazuje, že existuje medzera v poskytovaní rizikového kapitálu v rozsahu od 250 000 libier do 1,5 milióna libier. V novembri 2003 Komisia otvorila formálny proces vyšetrovania s cieľom umožniť zainteresovaným stranám pripomienkovať návrh Spojeného kráľovstva. Všetky pripomienky boli priaznivé a potvrdili potrebu a proporcionálnosť opatrenia. Vzhľadom na pozitívne prvky schémy Komisia dospela k záveru, že schéma „Invest Northern Ireland 2003“ spĺňa podmienky stanovené v oznámení Komisie o štátnej pomoci a rizikovom kapitáli³⁰². Preto konštatovala, že toto opatrenie je zlučiteľné so spoločným trhom.

Tremonti bis

473. Dňa 20. októbra Komisia rozhodla, že schéma pomoci vyplývajúca z predĺženia doby platnosti talianskeho zákona z roku 2001 (zákon č. 383/2001, „Tremonti bis“) prinášajúceho prospech firmám, ktoré vykonávajú investície v obciach postihnutých

300 Ú. v. ES L 10, 13.1.2001.

301 C 72/2003 (ex-N 134/2003).

302 Ú. v. ES C 235, 21.8.2001.

živelnými pohromami v roku 2002, do roku 2002 je zlučiteľný s pravidlami štátnej pomoci zakotvenými v Zmluve o ES³⁰³.

474. Pomoc zameraná na likvidáciu škôd spôsobených živelnými pohromami alebo mimoriadnymi udalosťami je zlučiteľná so spoločným trhom (článok 87 ods. 2 písm. b) Zmluvy o ES). Keďže Komisia mala pochybnosti ohľadne záruk, ktoré majú zabezpečiť, aby boli odškodnené iba obeť živelných pohrôm a aby výška pomoci nepresahovala škodu, začala dňa 17. septembra 2003 formálny proces vyšetrovania. Podrobné vyšetrovanie však pochybnosti nerozptýlilo. Nebola žiadna súvislosť medzi mechanizmami pomoci zavedenými schémou a skutočne utrpenou škodou. Výška pomoci závisela od objemu investícií uskutočnených počas určitého obdobia, od výšky investícií uskutočnených v predchádzajúcich rokoch a od existencie zdaniteľného príjmu. To znamená, že aj v prípadoch, keď príjemca pomoci skutočne utrpel škody spôsobené týmito živelnými pohromami, výška pomoci mohla prekročiť náklady spojené s odstránením škôd.
475. Komisia však potvrdila, že niektoré platby individuálnej pomoci poskytnutej na základe tejto schémy by mohli spĺňať podmienky pre zlučiteľnosť aj v prípade, ak bude schéma vyhlásená za nezákonnú.
476. Keďže predĺženie platnosti zákona č. 383/2001 bolo oznámené pred poskytnutím pomoci a Komisia vyhlásila schému pomoci ako takú za nezlučiteľnú s vnútorným trhom, Taliansko bude musieť prijať všetky opatrenia nevyhnutné na vymoženie pomoci od jej príjemcov, s výnimkou niektorých platieb individuálnej pomoci poskytnutých na základe tejto schémy, ktoré spĺňajú podmienky pre zlučiteľnosť podľa článku 87 ods. 2 písm. b) Zmluvy o ES.

4. ROZHODNUTIA O NEEEXISTENCII POMOCI

Belgické sektorové fondy

477. Sociálni partneri v početných oblastiach aktivity v Belgicku zabezpečujú na základe dobrovoľného rozhodnutia príspevkov od zamestnávateľov v sektore na financovanie určitých sociálnych činností v súlade s potrebami sektoru (hlavne pre školiacich pracovníkov v sektore) a zahŕňajú výšku príspevkov do svojich sektorových kolektívnych zmlúv. Kolektívne zmluvy uzatvorené na úrovni oblastí aktivity (a teda príspevky, s ktorými sa ráta) sa stávajú povinnými na základe kráľovského výnosu pre všetky spoločnosti patriace do sektoru. Takto vytvorené sektorové sociálne fondy sú v plnom rozsahu financované z príspevkov spoločností v príslušných oblastiach aktivity a úplne samostatne spravujú zhromaždené peňažné prostriedky. Všetky spoločnosti prispievajúce do fondu môžu profitovať z programov čiastočne financovaných týmto fondom.
478. Komisia sa sústredila na otázku, či tento systém zahŕňa prvky štátnej pomoci³⁰⁴. Pri rozhodovaní o existencii alebo neexistencii štátnej pomoci Komisia opierala svoje

303 C 57/2003 (ex-NN 58/2003).

304 NN 136/03.

hodnotenie o štyri kumulatívne kritériá, ktoré Európsky súdny dvor zakotvil vo svojom rozsudku v prípade *Pearle*³⁰⁵, v ktorom zdôraznil absenciu štátnych prostriedkov a pripísateľnosti štátu. Tieto štyri kritériá pri ich uplatnení na daný prípad sú nasledovné:

- (1) o činnostiach financovaných zo sektorových fondov rozhodujú v plnom rozsahu sociálni partneri v sektore, a nie štát;
- (2) financovanie pochádza v rozsahu 100 % z príspevkov od spoločností v sektore: štát sa nepodieľa na financovaní fondov (Ak sa štát podieľal na financovaní niektorých činností fondov, toto spolufinancovanie zo strany štátu – a len toto spolufinancovanie samotné – je charakterizované ako štátny zdroj);
- (3) spôsoby a miery financovania takisto určujú sociálni partneri v sektore;
- (4) štát nezasahuje do využívania zhromaždených prostriedkov.
- (5) Keďže tieto štyri podmienky boli v prípade belgických sektorových fondov splnené, Komisia zdôraznila – podľa analógie s rozsudkom v prípade *Pearle* – absenciu štátnych prostriedkov a pripísateľnosti štátu, a teda absenciu štátnej pomoci. V rozhodnutí Komisie prijatom na základe judikatúry prípadu *Pearle* je dôležité zdôrazniť určité limity pre vymedzenie štátnych prostriedkov a pripísateľnosti štátu.

5. FIŠKÁLNA POMOC

Schéma fiškálnej pomoci pre sektor reštaurácií

479. Dňa 1. decembra Komisia rozhodla, že nevznesie žiadne námietky proti schéme zahŕňajúcej pomoc pre zamestnanosť v sektore HKR (hotely, kaviarne a reštaurácie) vo Francúzsku³⁰⁶.
480. V snahe zlepšiť podmienky pre prácu a odmeňovanie v tomto sektore francúzske orgány vyrokovali zmluvu s príslušnými zamestnaneckými a zamestnávateľskými organizáciami, ktorá zabezpečuje, okrem iného, zvyšovanie plátov a dodatočnú platenú dovolenku. Jednou z osobitostí sektora HKR je skutočnosť, že minimálna zákonom stanovená mzda je nižšia ako minimálna zákonom stanovená mzda v iných oblastiach ekonomickej aktivity.
481. V snahe kompenzovať dodatočné náklady, ktoré vzniknú zamestnávateľom, sa francúzske orgány rozhodli poskytnúť mesačné dotácie spoločnostiam, ktorých zamestnanci sú platení najmenej na úrovni minimálnej zákonom stanovenej mzdy uplatňovanej v iných sektoroch aktivity. Toto opatrenie je v platnosti na dobu 18 mesiacov od 1. júla 2004 do 31. decembra 2005.

305 Rozsudok z 15.7.2004 vo veci C-345/02 *Pearle BV, Hans Prijs Optiek Franchise BV a Rinck Opticiëns BV/Hoofdbedrijfschap Ambachten*, ešte neohlásený.

306 N 330/2004.

482. Pri absencii akéhokoľvek právneho základu Spoločenstva obsahujúceho explicitné ustanovenia na vyňatie takýchto prípadov sa ukázalo, že je potrebné hodnotenie opierajúce sa priamo o článok 87 ods. 3 písm. c) zmluvy. Komisia musela preto zvážiť príspevok pomoci pre spoločný záujem Európskej únie v porovnaní s jeho dopadom na podmienky obchodovania a hospodársku súťaž na spoločnom trhu.
483. Presadzovanie zamestnanosti a zlepšenie pracovných podmienok jednoznačne predstavuje prioritné ciele spoločného záujmu Európskej únie, ktoré sú pevne zakotvené v zmluve a v európskej stratégii zamestnanosti. Pokiaľ ide o dopad tejto schémy na podmienky obchodovania a hospodársku súťaž, Komisia konštatovala, že by bol dosť limitovaný z viacerých dôvodov, najmä preto, že reštauračné služby sú v podstate miestnou, neobchodovateľnou aktivitou, a tiež preto, že náklady vzniklé zamestnávateľom prekračujú výšku štátnej podpory a na rozdiel od pomoci majú dlhodobý charakter. Komisia preto dospela k záveru, že toto opatrenie bolo zlučiteľné so spoločným trhom.
484. Toto rozhodnutie je v súlade s celkovou politikou Komisie v oblasti štátnej pomoci, a najmä s cieľom presmerovať pomoc na horizontálne účely spoločného záujmu, ktoré uznala Európska rada na svojich nasledujúcich zasadaniach.

Fiškálne EIG

485. Dňa 14. decembra Komisia rozhodla začať formálne vyšetrowanie s cieľom zistiť, či francúzska daňová schéma pre „fiškálne EIG“ je zlučiteľná s pravidlami Spoločenstva pre štátnu pomoc.
486. Článok 39 C francúzskeho Všeobecného daňového zákonníka (ďalej len „CGI“) ustanovuje, že daňovo odpočítateľné odpisy majetku prenajatého ekonomickým záujmovým zoskupením (ďalej len „EIG“) nemôžu prekročiť sumu účtovanú za operáciu prenájmu. Článok 39 CA CGI³⁰⁷ však ustanovuje výnimku z tohto pravidla. Podľa tohto článku operácie financovania značného ekonomického a spoločenského záujmu nepodliehajú odpisovým obmedzeniam. Existenciu značného ekonomického a spoločenského záujmu posudzuje minister pre rozpočet, ktorý potom udelí súhlas spoločnosti, ktorá uskutočňuje investíciu.
487. Musia byť splnené viaceré ďalšie podmienky, aby bolo možné využívať výhody z odstránenia horného limitu odpisovania. Prenajatý majetok musí byť odpísateľný najmenej počas ôsmich rokov. Obstarávacia cena musí zodpovedať trhovej cene. Konečným užívateľom musí byť spoločnosť, ktorá používa daný majetok v rámci svojich každodenných aktivít a ktorá musí mať právo kúpiť tento majetok okamžite po vypršaní zmluvy o prenájme/kúpe. Oprávnený majetok, s výnimkou lodí, musí byť nadobudnutý ako nový tovar:
- Keďže daň EIG je fiškálne transparentným nástrojom, výhody z odstránenia horného limitu odpisovania priamo užívajú členovia tvoriaci EIG. Tento mechanizmus však výslovne ustanovuje, že dve tretiny takto získanej výhody

307 Výnimku podľa článku 39 CA CGI zaviedol článok 77 zákona č. 98-546 z 2. júla 1998, ktorý ustanovuje systém odpisovania v prospech niektorých spoločností schválených ministrom pre rozpočet.

musia byť prevedené na konečného užívateľa vo forme zníženia poplatku za prenájom alebo ceny za predkupné právo. Navyše, ďalší predaj majetku konečnému užívateľovi je vyňatý z dane z kapitálových ziskov.

- EIG, ktoré spravidla tvoria finančné ústavy, kupuje majetok, ktorý má byť financovaný, a prenajíma ho konečnému užívateľovi. Keďže klesajúce odpisovanie a finančné poplatky, ktoré znáša EIG, sú sústredené na niekoľko prvých rokov operácie prenájmu, výsledky EIG vykazujú počas tohto obdobia mimoriadnu stratu a stávajú sa pozitívnymi až počas neskoršieho obdobia, keď suma inkasovaných poplatkov za prenájom prekročí celkové náklady. Vzhľadom na skutočnosť, že EIG podliehajú daňovým režimom uplatňovaným na partnerstvá, môžu takto oznámené straty vzniklé počas niekoľkých prvých rokov operácie odpočítať zo zdaniteľných ziskov dosiahnutých ich členmi zo svojich bežných aktivít. To umožňuje členom EIG znížiť výšku svojho zdaniteľného príjmu.

488. Komisia vo svojom úvodnom rozhodnutí usúdila, že tento mechanizmus predstavoval nezlučiteľnú pomoc. Usúdila, že tak členovia fiškálneho zoskupenia EIG, ako aj užívatelia majetku, ktorý im EIG prenajalo, profitovali zo selektívnych výhod v rámci tohto mechanizmu. Komisia zdôraznila najmä, že tento mechanizmus sa uplatňoval hlavne na sektor námornej dopravy. Komisia vyzvala zainteresované tretie strany a najmä subjekty užívajúce výhody tohto mechanizmu a osoby, ktoré mohli získať súhlas v rámci tohto mechanizmu, aby predložili svoje pripomienky.

Fiškálne stimuly pre účasť na veľtrhoch

489. Dňa 22. septembra Komisia rozhodla, že osobitné daňové stimuly pre spoločnosti zúčastňujúce sa na obchodných veľtrhoch v zahraničí (dostupné podľa článku 1 ods. 1 písm. b) talianskeho zákona o rozpočte na rok 2004) sú nezlučiteľné so spoločným trhom³⁰⁸. Článok 1 ods. 1 písm. b) ustanovuje dvojité vylúčenie výdavkov vzniklých priamo v roku 2004 podnikom v súvislosti s ich účasťou na obchodných veľtrhoch v zahraničí z ich zdaniteľného príjmu na účely dane z príjmov právnických osôb v Taliansku. Toto vylúčenie z príjmu je výnimkou z bežných pravidiel, pretože predstavuje dodatočné odpočítanie vzhľadom na bežné odpočítanie obchodných výdavkov umožnené talianskym daňovým zákonníkom. Rozhodnutie je výsledkom hlbkového vyšetrovania, ktoré sa začalo v marci 2004.
490. Komisia usúdila, že táto schéma deformuje hospodársku súťaž, pretože poskytuje daňové zvýhodnenie zamerané na zlepšenie podmienok obchodovania pre talianske spoločnosti pôsobiace v zahraničí. Ukázalo sa teda, že iba obmedzená skupina užívateľov tejto výhody zaoberajúcich sa aktivitami súvisiacimi s vývozom mohla z toho profitovať, a preto táto výhoda predstavovala pomoc priamo ovplyvňujúcu cezhraničnú hospodársku súťaž a obchod vrátane obchodu s inými členskými štátmi. Komisia požiadala Taliansko, aby vymohlo pomoc nezákonne vyplatenú jej príjemcom, s výnimkou tej časti pomoci, ktorá sa týka 50 % nákladov vzniknutých malým a stredným podnikom z prvej účasti na konkrétnom veľtrhu alebo výstave v súvislosti s novým trhom.

308 C 12/2004.

491. Dňa 1. decembra Komisia čiastočne schválila schému, ktorá dočasne oslobodzuje spoločnosti hospodáriace s bytovým fondom od dane z prevodu nehnuteľnosti v prípade fúzií zahŕňajúcich majetok v nových nemeckých *spolkových krajinách*³⁰⁹. Podľa súčasnej mapy regionálnej pomoci (2000-2006) pre Nemecko veľké časti Brandenburska, Meklenburska-Západného Pomoranska, Saska, Saska-Anhaltska a Durynska sú podporovanými oblasťami podľa článku 87 ods. 3 písm. a), zatiaľ čo berlínsky región trhu práce (vrátane Berlína a okolitých častí Brandenburska) spĺňa podmienky pre pomoc podľa článku 87 ods. 3 písm. c) Zmluvy o ES. Značný pokles počtu obyvateľov spôsobený nízkou pôrodnosťou a masívnou migráciou smerom von, vysoký počet voľných pracovných miest sprevádzaný značnými stratami v dôsledku ušlých rent a neistota spôsobená nevyriešenými súdnymi konaniami v súvislosti s reštitúciami charakterizujú trh s nehnuteľnosťami v nových *spolkových krajinách*. Oslobodenie od dane z prevodu nehnuteľnosti má umožniť spoločnostiam hospodáriacim s bytovým fondom pripojiť sa k silám snažiacim sa vyriešiť tieto mnohonásobné problémy.
492. Pokiaľ ide o tie časti opatrenia, ktoré sú obmedzené na oblasti podľa článku 87 ods. 3 písm. a), Komisia dospela k záveru, že opatrenie môže byť schválené vzhľadom na osobitné prekážky, obmedzenú mieru deformovania hospodárskej súťaže, obmedzený časový rámec a očakávané kladné vplyvy opatrenia na trh s bytmi a sociálno-ekonomický rozvoj. Pokiaľ ide o berlínsky región trhu práce, kde sú počty voľných miest a vyludňovanie menej výrazné a typické sumy poskytnutej pomoci sú vyššie, Komisia otvorila proces formálneho vyšetrovania, aby zhromaždila informácie od iných zainteresovaných strán³¹⁰.

6. POMOC NA VÝSKUM A VÝVOJ

Program výskumu vodíka: Projekty mikro CHP a CELCO

493. Dňa 30. novembra Komisia na základe usmernení pre výskum a vývoj³¹¹ schválila dva projekty pomoci „ad hoc“³¹² určené na podporu množstva výskumných projektov nazvaných „vývoj mikro CHP jednotiek s palivovými článkami“ a „vývoj palubnej pomocnej výkonovej jednotky a hnacieho systému pre malé rekreačné plavidlo“.
494. Obidva projekty sa uskutočnili v rámci regionálneho výskumného programu „Hydrogen Piemonte System (SPH2)“, ktorý sa začal a zrealizoval v Piemontskom regióne Talianska a ktorý bol inšpirovaný prácou skupiny na vysokej úrovni – na úrovni Spoločenstva – na „vodíkovej energii a palivových článkoch“³¹³.

309 N 42/2004.

310 C 40/2004.

311 Rámec Spoločenstva pre štátnu pomoc na výskum a vývoj uverejnený v Ú. v. ES C 45, 17.2.1996 (ďalej uvádzaný aj ako „rámec“), naposledy potvrdený a rozšírený oznámením Komisie č. 2002/C111/03 (Ú. v. ES C 111, 8.5.2002).

312 Oznámené v apríli 2004 ako N184a-184b/2004.

313 Skupinu na vysokej úrovni pre technológie vodíkových a palivových článkov zriadili v októbri 2002 podpredseda Európskej komisie Loyola de Palacio, komisár pre energetiku a dopravu, a pán Philippe

495. Cieľom týchto projektov je rozvinúť výsledky základného výskumu o vodíkovom nosiči a možno ich rozdeliť na tieto hlavné oblasti: vývoj palivových článkov pre stacionárne i dopravné aplikácie, vývoj výroby vodíka z obnoviteľných i sivých zdrojov - najmä v súvislosti s otázkou vylučovania CO₂ - a skladovanie a distribúcia vodíka. Podľa Talianska sa uskutočnila len priemyselná fáza projektu, takže bola povolená len 50 % intenzita pomoci.
496. Vodíkové a palivové články sú pevne stanovené ako strategické technológie na uspokojenie protichodných nárokov na zvýšené zásobovanie energiou a bezpečnosť pri súčasnom zachovaní nákladovej konkurencieschopnosti, znížení klimatických zmien a zlepšení kvality ovzdušia. Bohužiaľ, výsledné prínosy začnú reálne plynúť až po uplatnení štátnych stimulov a súkromného úsilia na stimulovanie a rozvinutie hlavných trhov, keďže európska cestovná mapa pre vodíkové a palivové články je stále vzdialená od trhu.
497. Komisia preto usúdila, že obidva oznámené projekty, ktoré majú charakter strednodobého a dlhodobého výskumu a technologického vývoja, spadajú pod definíciu priemyselného výskumu a schválila ich na základe bodu 5.3 rámca.

Pomoc na výskum a vývoj pre Bell Laboratories v Dubline

498. Dňa 1. októbra sa Komisia rozhodla, že nevznesie žiadne námietky proti pomoci poskytnutej írskymi orgánmi spoločnosti Bell Laboratories na základe toho, že je zlučiteľná so Zmluvou o ES³¹⁴. Poskytnutie individuálnej pomoci sa uskutočnilo v rámci schémy na podporu spôsobilosti pre výskum a vývoj, ktorú Komisia uznala ako existujúcu schému pomoci a ktorá bola schválená na použitie v rámci prebiehajúceho sektorového operačného programu pre výrobu.
499. Prijemca pomoci, spoločnosť Bell Laboratories (BLRI) je súčasťou spoločnosti Lucent technologies - globálneho lídra v telekomunikačnom sektore. Cieľom tejto pomoci je vybudovať v Dubline výskumné centrum svetovej úrovne v oblasti výskumu budúcej generácie telekomunikačných systémov založeného na hodnotovom reťazci. Toto centrum bude významne prispievať k výskumnej spôsobilosti celého Európskeho spoločenstva v oblasti technológií súvisiacich s počítačmi a telekomunikáciami so zameraním na splnenie lisabonského cieľa premeniť Európu na vedúcu ekonomiku založenú na vedomostiach vo svete. Projekt sa bude rozvíjať v priebehu piatich rokov a obdrží, prostredníctvom nenávratnej dotácie, celkovú pomoc vo výške 21,66 milióna eur na celkové oprávnené výdavky vo výške 43,32 milióna eur. Bude tiež zahŕňať rozsiahlu spoluprácu s vysokými školami cez konzorcium vysokoškolských výskumníkov na čele s Trinity College Dublin.

Busquin, komisár pre výskum. Skupina mala za úlohu sformulovať kolektívnu predstavu o tom, ako by mohli vodíkové a palivové články prispieť k realizácii trvalo udržateľných energetických systémov v budúcnosti. Skupina pozostáva z 19 členov zastupujúcich výskumnú komunitu, priemysel, štátne orgány a konečných užívateľov.

314 N 214/2004.

500. Komisia usúdila, že toto opatrenie spadá do rámca článku 87 ods. 1 Zmluvy o ES; no záver o hodnotení zlučiteľnosti bol priaznivo podložený týmito skutočnosťami:
- a) projekty sú obmedzené na priemyselný výskum a činnosti predkonkurenčného vývoja definované v súlade s prílohou I k rámcu pre výskum a vývoj;
 - b) oprávnené náklady sú v súlade s prílohou II k rámcu pre výskum a vývoj;
 - c) intenzita pomoci, obmedzená na úroveň 50 %, je v súlade s bodmi 5.3, 5.5, 5.10.2 a 5.10.3 rámca pre výskum a vývoj; a
 - d) navrhovaný projekt má nesporný stimulačný účinok, ako to vyžaduje bod 6.2 rámca pre výskum a vývoj.
501. Komisia sa preto rozhodla, že bude považovať poskytnutú pomoc za zlučiteľnú so Zmluvou o ES podľa jej článku 87 ods. 3 písm. c).

Účasť na navýšení kapitálu spoločnosti OCAS

502. Dňa 20. októbra Komisia schválila flámskemu regiónu zúčastniť sa na navýšení kapitálu spoločnosti OCAS, výskumného a vývojového útvaru spoločnosti Arcelor, ktorá plánuje transformovať sa na samostatnejšiu a ziskovejšiu spoločnosť na trhu výskumných a vývojových služieb³¹⁵. Belgicko oznámilo tento projekt kvôli právnej istote. Skutočne, usúdilo, že projekt vyzerá byť dosť výnosný, aby prilákal investície súkromných spoločností. V tejto súvislosti Belgicko zdôraznilo, že spoločnosť Arcelor, súčasný akcionár spoločnosti OCAS, sa podieľala aj na navýšení kapitálu o rovnakú sumu. Po podrobnej analýze prípadu Generálne riaditeľstvo pre hospodársku súťaž dospelo k záveru, že perspektívy zisku neboli dostatočne presné a vysoké, aby sa očakávaný výnos považoval za postačujúci na kompenzáciu vysokého rizika spojeného s projektom. Zdôraznilo, že niektoré ustanovenia transakcie vyzerali priveľmi priaznivo pre spoločnosť Arcelor. Po zistení, že existovala potenciálna pomoc v prospech spoločnosti Arcelor, Generálne riaditeľstvo pre hospodársku súťaž dospelo k záveru, že by mohla byť schválená na základe usmernení o výskume a rozvoji. Skutočne, štátna podpora jednoznačne nabáda spoločnosť Arcelor uskutočniť dodatočný výskum v porovnaní s bežne vykonávaným výskumom a intenzita pomoci zostane pod úrovňou povolenou pre priemyselný výskum.

Schiefergruben Magog

503. Dňa 6. októbra Komisia začala formálne vyšetrovanie štátnej pomoci pre spoločnosť Schiefergruben Magog, nemeckého výrobcu bridlicových škridiel³¹⁶. Prípád vznikol v súvislosti so sťažnosťou, ktorú Komisia dostala od nemeckého konkurenta spoločnosti Schiefergruben Magog.
504. V rokoch 2002 a 2003 dostala spoločnosť Schiefergruben Magog dotáciu od regionálnych orgánov predstavujúcu okolo 0,7 milióna eur na podporu vývoja novej

315 N 315/2004.

316 C 31/2004 (ex NN 53/2004).

technológie na rezanie strešných škridiel. Nemecko tvrdilo, že táto dotácia nepredstavovala štátnu pomoc, pretože nepriniesla spoločnosti zvýhodnenie: cieľom projektu bolo vyvinúť inovatívnu technológiu na spracovanie strešných škridiel, aby sa znížilo riziko pre zdravie zamestnancov, a táto investícia nebola pre spoločnosť výnosná. Nemecko ďalej tvrdilo, že obchodovanie medzi členskými štátmi nebolo ovplyvnené, keď spoločnosť Schiefergruben Magog vyrábala špeciálne vysokokvalitné strešné škridly, ktoré sa z historických dôvodov vyrábali len v Nemecku.

505. Komisia vo svojom rozhodnutí, ktorým otvorila formálne vyšetrovanie, usúdila, že táto dotácia nepriniesla zvýhodnenie spoločnosti Schiefergruben Magog. Podľa vlastnej internetovej stránky spoločnosti bol projekt určený na automatizáciu procesu rezania, čo by umožnilo spoločnosti vyrábať vysokokvalitnú škridlu s nižšími nákladmi, a zvýšilo by teda jej konkurencieschopnosť. Komisia bola aj toho názoru, že obchodovanie medzi členskými štátmi bolo ovplyvnené a že dotácia preto predstavuje štátnu pomoc. Komisia spochybnila, či túto pomoc možno označiť za zlučiteľnú na základe nariadenia o skupinovej výnimke pre malé a stredné podniky alebo rámca Spoločenstva pre výskum a vývoj alebo akejkoľvek inej výnimky ustanovenej v článku 87 ods. 2 a 3 zmluvy³¹⁷.

7. ENVIRONMENTÁLNA POMOC

Pomoc pre spoločnosť Akzo Nobel na minimalizáciu prepravy chlórú³¹⁸

506. Dňa 16. júna Komisia na základe článku 87 ods. 3 písm. c) schválila dotáciu vo výške 32,5 milióna eur pre spoločnosť Akzo Nobel v súvislosti s preložením dvoch závodov vyrábajúcich chlór a kyselinu monochlóroctovú. Toto preloženie značne zníži potrebu prepravy chlórú.

Pomoc pre etylénové potrubie medzi mestami Stade a Teutschenthal³¹⁹ a pre propylénové potrubie z Rotterdamu cez Antverpy do oblasti Porúria³²⁰

507. V súlade s usmerneniami pre národnú regionálnu pomoc môžu investičné náklady na tie časti potrubia, ktoré sú situované v podporovaných oblastiach, byť oprávnené na pomoc. Tak to bolo v prípade etylénového potrubia, ktoré vlastní a prevádzkuje spoločnosť DOW Olefinverbund GmbH a pre ktoré Komisia schválila dňa 8. septembra poskytnutie pomoci vo výške 13,6 milióna eur.
508. Nebolo to tak v prípade propylénového potrubia z Rotterdamu cez Antverpy do Kolína nad Rýnom a nemeckej oblasti Porúria, pretože je situované značne mimo podporovanej oblasti. Napriek tomu Komisia dňa 16. júna schválila 27 miliónov eur v dotáciách, ktoré majú poskytnúť nemecké, holandské a belgické orgány na podporu výstavby tohto potrubia. Príjemcom pomoci je Európska potrubná spoločnosť, v

317 Táto intenzita pomoci je v súlade s usmerneniami o pomoci na ochranu životného prostredia (Ú. v. ES C 37, 3.2.2001), ktoré sa však nevzťahujú na pomoc na zvýšenie bezpečnosti občanov.

318 N 304/03.

319 N 598/03.

320 C 67/03, C 68/03 a C 69/03.

ktorej majú podiely hlavní dotknutí výrobcovia propylénu. Na rozdiel od zmieneného etylénového potrubia, toto potrubie bude prevádzkované v súlade so zásadami „otvoreného prístupu/spoločného prepravcu“ a „nízkeho zisku“.

509. Podpora pre toto propylénové potrubie spadá pod definíciu štátnej pomoci a nemala by sa považovať za podporu pre všeobecnú infraštruktúru. Komisia však uznala environmentálne, bezpečnostné a priemyselné výhody tohto projektu. Po overení, či bola táto pomoc úmerná a obmedzená na nevyhnutné minimum a či sa zabránilo nenáležitej deformácii hospodárskej súťaže, Komisia usúdila, že táto pomoc bola zlučiteľná so spoločným trhom. Keďže sa tu neuplatnili ani usmernenia o pomoci na ochranu životného prostredia, ani usmernenia o národnej regionálnej pomoci, Komisia založila svoje rozhodnutie priamo na článku 87 ods. 3 písm. c) zmluvy.

Environmentálna investičná pomoc pre Stora Enso Langerbrugge³²¹

510. Dňa 8. septembra Komisia schválila environmentálnu pomoc vo výške 23,5 milióna eur pre papierne spoločnosti Stora Enso v belgickom Langerbrugge. Cieľom tejto investičnej pomoci je znížiť spotrebu energie vo výrobe novínového papiera, vyrábať energiu spaľovaním odfarbovacieho kalu v kombinovanom zariadení na výrobu tepla a energie a prepravovať odpadový papier a hotové výrobky po železnici namiesto nákladnými automobilmi.
511. Ďalšiu pomoc na zvýšenie používania recyklovaných vlákien na výrobu papiera vo výške ďalších 11,5 milióna eur Komisia neschválila. Komisia konštatovala, že táto pomoc nespadá do rámca bodu 29 usmernení o pomoci na ochranu životného prostredia³²², pretože táto investícia neznižuje množstvo odpadu vytváraného vlastnou výrobou a predajom spoločnosti Stora Enso, ale skôr množstvo papiera predávaného ktorýmkoľvek výrobcom papiera. Komisia je toho názoru, že podľa analógie s bodom 29 usmernení takúto investičnú pomoc na recyklovanie možno podporiť do výšky 30 % oprávnených nákladov iba v prípade, ak spĺňa tieto dodatočné kritériá: (i) investičný projekt má byť inovatívny a má presahovať „stav techniky“, (ii) pomoc nemá nepriamo zbavovať spoločnosti, ktoré produkujú odpad, bremena, ktoré má byť podľa práva Spoločenstva zahrnuté do ich rozpočtov, a (iii) treba uložiť podmienky, ktoré zabezpečia recyklovanie materiálov, ktoré by inak skončili ako odpad, s prihliadnutím na to, že nie je možné povoliť pomoc na investície, ktoré iba zvyšujú hospodársku súťaž o materiály, ktoré sa majú recyklovať.

Aspekty štátnej pomoci súvisiace s realizáciou systému obchodovania s emisiami

512. Systém obchodovania s emisiami (ďalej len „ETS“), ktorý zaviedla smernica Európskeho parlamentu a Rady č. 2003/87/ES z 13. októbra 2003³²³, zohráva významnú úlohu v politike Komisie zameranej na zmenu ovzdušia. Jeho cieľom je pomôcť členským štátom EÚ dosiahnuť splnenie svojich záväzkov v rámci

321 C 73/03.

322 Ú. v. ES C 37, 3.2.2001.

323 Ú. v. EÚ L 275, 25.10.2003.

Kjótskeho protokolu s použitím trhových nástrojov, ktoré umožňujú dosiahnuť zníženie emisií pri nižších nákladoch.

513. Program ETS je prvým medzinárodným systémom obchodovania s emisiami CO₂ vo svete. Bude zahŕňať celkovo viac ako 12 000 zariadení v 25 členských štátoch EÚ (spaľovne, rafinérie oleja, koksovacie komory, železiarne a oceliarny, ako aj továrne na výrobu cementu, skla, vápna, tehál, keramiky, celulózy a papiera), ktoré produkujú takmer polovicu európskych emisií CO₂.
514. Základným kameňom realizácie programu ETS sú takzvané národné alokačné plány (ďalej len „NAP“). Tieto plány stanovujú celkový počet emisných povolení, ktoré členské štáty plánujú prideliť na obdobie obchodovania 2005-2007, a metódy ich pridelovania rozličným zapojeným sektorom alebo zariadeniam.
515. Smernica o obchodovaní s emisiami vyžaduje od Komisie, aby hodnotila plnenie týchto plánov na základe článku 10 smernice o ETS a jedenástich kritérií ustanovených v jej prílohe III. Komisia môže zamietnuť celý plán alebo jeho časť do troch mesiacov od jeho oznámenia, ak zistí, že plán nespĺňa kritériá. Do konca roku 2004 Komisia prijala rozhodnutia o 21 národných alokačných plánoch³²⁴.

Hodnotenie národných alokačných plánov

516. Kritérium č. 5 prílohy III k smernici o ETS vyžaduje, aby národný alokačný plán „nerozlišoval medzi spoločnosťami a sektormi takým spôsobom, ktorý by nenáležite uprednostňoval niektoré podniky alebo aktivity v súlade s požiadavkami zmluvy, najmä jej článkov 87 a 88“.
517. Komisia vo svojom usmerňujúcom dokumente konštatovala, že „sa budú uplatňovať obvyklé pravidlá štátnej pomoci“.
518. Článok 10 smernice zaväzuje členské štáty, aby v prvom období obchodovania od roku 2005 do roku 2007 bezplatne pridelili najmenej 95 % emisných povolení. To umožní členským štátom predat' maximálne 5 % emisných povolení. Doteraz členské štáty využili túto možnosť len v malej miere. Iba Dánsko sa rozhodlo vydražiť 5 % emisných povolení. Niektoré ďalšie členské štáty rátajú s vydražením nevyužitých emisných povolení z rezervy nových členských štátov do konca obdobia obchodovania alebo s vydražením veľmi obmedzeného počtu emisných povolení na pokrytie administratívnych nákladov spojených s realizáciou schémy. Nakoľko členské štáty nevyužívajú svoju možnosť predat' emisné povolenia za trhovú cenu, zdá sa, že toto opatrenie sa má ukladať členským štátom a má byť spojené s používaním štátnych zdrojov.

324 Dňa 7. júla Komisia rozhodla o národných alokačných plánoch Dánska, Írska, Holandska, Slovinska a Švédska; dňa 20. októbra prijala rozhodnutia o NAP Belgicka, Estónska, Lotyšska, Luxemburska, Slovenskej republiky a Portugalska; koncom decembra prijala rozhodnutia o NAP Cypru, Maďarska, Litvy, Malty a Španielska. Oznámenia týkajúce sa týchto rozhodnutí sú dostupné na adrese <http://europa.eu.int/scadplus/leg/en/lvb/l28012.htm>. Rozhodnutia sú dostupné na adrese http://www.europa.eu.int/comm/environment/climat/emission_plans.htm.

519. Toto opatrenie môže obsahovať aj štátne zdroje a možno ho uložiť členskému štátu, ak členský štát povolí deponovanie emisných povolení v bankách medzi prvým a druhým obdobím obchodovania. Doposiaľ členské štáty, s výnimkou Francúzska, vylúčili ich deponovanie v bankách.
520. Komisia preto nemohla vylúčiť, s výnimkou Dánska, možnosť, že národné alokačné plány zahŕňali štátnu pomoc podľa článku 87 ods. 1 zmluvy. Komisia ďalej skúmala, či niektorá potenciálna pomoc bola v súlade s celkovým environmentálnym cieľom smernice o ETS, alebo sa zdala byť nevyhnutná na jeho dosiahnutie.
521. Komisia sa usilovala o kontakty s členskými štátmi najmä v prípadoch, keď mala dojem, že národný alokačný plán obsahuje jeden z týchto charakteristických rysov:
522. Ak členské štáty pridelia celkový počet emisných povolení, ktorý nezodpovedá plánovaným emisiám, alebo ak sa tento počet nezhoduje s jeho stanovením podľa Kjóta (kritériá 1 a 2 v prílohe III k smernici) a príjemcovia nepredložia dostatočný environmentálny prot'ajšok, takéto nadmerné pridelenie môže znamenať potenciálnu pomoc (ak príjemcovia dostanú viac ako realisticky plánované emisie, nakoľko pomoc by v takom prípade nemala stimulačný účinok na zmenu správania sa); ak plán vedie k rozlišovaniu medzi obchodujúcimi sektormi alebo zariadeniami, napr. použitím neodôvodnených rozdielnych metód prideľovania pre rôzne sektory alebo rozdielnym uplatňovaním metódy prideľovania na niektoré podniky; a ak sa s novými účastníkmi zaobchádza inak než so súčasnými.
523. Pri hodnotení národných alokačných plánov Komisia narazila na obmedzený počet takýchto situácií. Väčšinu potenciálnych hrozieb pre nedeformovanú hospodársku súťaž bolo zatiaľ možné vyriešiť v diskusii s príslušným členským štátom. Vo viacerých prípadoch členské štáty znížili celkový počet emisných povolení, aby splnili kritériá 1, 2 a 5 smernice o ETS. V niekoľkých prípadoch sa členské štáty zriekli rezerv určených pre špecifické sektory. Používanie odlišných metód prideľovania pre špecifické sektory sa v mnohých prípadoch zdá byť odôvodnené. Komisia preto v súvislosti s väčšinou NAP dospela k záveru, že na základe informácií, ktoré poskytli členské štáty, mohla byť každá potenciálna pomoc zlučiteľná so spoločným trhom, ak bola hodnotená v súlade s článkom 88 ods. 3 zmluvy.
524. Treba poznamenať, že Komisia doposiaľ podrobne preskúmala všetky národné alokačné plány v súvislosti so smernicou o ETS, aby identifikovala evidentné problémy štátnej pomoci, ktorá by mohla byť nezlučiteľná. Komisia doposiaľ neprijala v súvislosti s národným alokačným plánom žiadne formálne rozhodnutie o štátnej pomoci.

8. ROZŠÍRENIE

Existujúca pomoc v nových členských štátoch

525. Zmluva o pristúpení ustanovuje, že za existujúcu pomoc v zmysle článku 88 ods. 1 Zmluvy o ES sa od dátumu pristúpenia majú považovať tieto opatrenia pomoci:
- opatrenia pomoci, ktoré nadobudli účinnosť pred 10. decembrom 1994,

- opatrenia pomoci uvedené v prílohe k Zmluve o pristúpení („zoznam zmluvy“),
 - opatrenia pomoci, ktoré orgán štátnej pomoci nového členského štátu posúdil pred dátumom pristúpenia a zistil, že je zlučiteľný s *acquis*, a proti ktorým Komisia nevzniesla žiadne námietky na základe vážnych pochybností ohľadne zlučiteľnosti opatrenia so spoločným trhom („dočasný postup“).
526. Všetky opatrenia, ktoré predstavujú štátnu pomoc a ktoré nespĺňajú uvedené podmienky, sa považujú za novú pomoc po pristúpení na účely uplatňovania článku 88 ods. 3 Zmluvy o ES.
527. V rámci dočasného postupu mali nové členské štáty možnosť predložiť opatrenia v čase od začiatku roku 2003 až do dátumu pristúpenia. Celkovo predložili 559 opatrení, z toho 201 v roku 2003 a 358 v roku 2004. Do konca roku 2004 navrhli pristupujúce štáty 323 opatrení (58 % z celkového počtu) ako existujúcu pomoc, z toho 76 v roku 2003 a 247 v roku 2004. V priebehu roku 2004 Komisia iniciovala konanie vo veci formálneho zisťovania v súvislosti s 3 opatreniami. Spolu členské štáty buď stiahli 207 opatrení (37 % z celkového počtu), alebo boli tieto opatrenia predmetom rozhodnutia Komisie s prihliadnutím k tomu, že neboli uplatniteľné po pristúpení. Ku koncu roka 2004 zostávalo ešte 26 opatrení, ktoré boli predmetom hodnotenia.

Pomoc pre sektor bankovníctva v nových členských štátoch

528. V deväťdesiatych rokoch minulého storočia prešli ekonomiky niektorých nových členských štátov štrukturálnymi zmenami. Štátne orgány zasahovali vo viacerých prípadoch. S cieľom zabezpečiť, že toto zasahovanie bude posúdené, zmluvy o pristúpení poskytli Komisii právomoc posúdiť zlučiteľnosť opatrení, ktoré predstavovali štátnu pomoc, ktorá, aj keď bola udelená v minulosti, presahovala dátum pristúpenia týchto krajín.
529. Na základe oznámenia Komisia preskúmala pomoc poskytnutú na reštrukturalizáciu bankového systému v niekoľkých nových členských štátoch (v Českej republike, Maďarsku a v Slovenskej republike). V roku 2004 Komisia prijala 16 rozhodnutí vyhlasujúcich, že opatrenia „nie sú uplatniteľné po pristúpení“. To znamená, že predmetné opatrenia boli schválené v plnom rozsahu pred dátumom pristúpenia bez možnosti poskytnúť dodatočnú pomoc po pristúpení, a preto Komisia nemusela, ani nebola splnomocnená hodnotiť takéto opatrenia. No v dvoch prípadoch, v prípade českej *Agrobanky Praha*³²⁵ a v prípade maďarskej *Postabank*³²⁶, Komisia rozhodla začať konanie, pretože zistila, že niektoré z opatrení, ktoré boli „uplatniteľné po pristúpení“, predstavovali štátnu pomoc, o ktorej mala vážne pochybnosti, pokiaľ ide o ich zlučiteľnosť so spoločným trhom.

Zníženie daňovej úľavy, ktorú Slovensko poskytlo spoločnosti US Steel Košice

325 CZ 49/2003, C-27/2004, rozhodnutie zo 14.7.2004.

326 HU 11/2003, C-35/2004, rozhodnutie z 20.10.2004.

530. V prístupových rokoch bola Slovensku udelená prechodná výnimka z pravidiel EÚ o štátnej pomoci, v rámci ktorej mohlo Slovensko pokračovať v poskytovaní daňovej pomoci spoločnosti US Steel Košice po pristúpení až do konca fiškálneho roka 2009.
531. V snahe kompenzovať zvýhodnenie spoločnosti v hospodárskej súťaži vyplývajúce z oslobodenia od daní, bol od roku 2002 zavedený horný limit na výrobu a od dátumu pristúpenia aj horný limit na odbyt. V prílohe XIV k Aktu o pristúpení bola Slovensku uložená aj povinnosť podávať polročné správy. Prvá správa, ktorú Slovensko predložilo, ukázala, že v rokoch 2002 a 2003 spoločnosť nedodrжала horné limity na výrobu. Na vyváženie vplyvu nadvýroby slovenská vláda navrhla značné zníženie štátnej pomoci poskytovanej spoločnosti US Steel a požiadala Komisiu o prehodnotenie podmienok na poskytnutie prechodného obdobia.
532. Komisia rozhodla dňa 22. septembra³²⁷ o adekvátnych opatreniach na nápravu situácie. Podľa tohto rozhodnutia sa celková výška pomoci, ktorú možno poskytnúť spoločnosti US Steel Košice do roku 2009 vo forme oslobodenia od dane z príjmov právnických osôb, znižuje z 500 miliónov USD na 430 miliónov USD. Okrem toho, príjemca pomoci je povinný zaplatiť slovenskej vláde daň vo výške 32 miliónov USD, a to v dvoch rovnakých splátkach v rokoch 2004 a 2005. Spoločnosť US Steel Košice musí od 1. januára 2004 dodržiavať horný limit na výrobu a od 1. mája 2004 aj horný limit na odbyt. Ďalej sa od spoločnosti US Steel vyžaduje, aby rešpektovala podmienku, že nesmie rozširovať svoj sortiment hotových výrobkov existujúci 13. decembra 2002 a musí naďalej dodržiavať podmienky privatizačnej zmluvy.
533. Dňa 25. októbra slovenská vláda akceptovala návrh Komisie na adekvátne opatrenia a potvrdila, že spoločnosť US Steel Košice zaplatila prvú daňovú splátku vo výške 525 488 000 SKK (16 miliónov USD).

Pomoc na reštrukturalizáciu pre výrobcu ocele v Českej republike

534. Dňa 14. decembra sa Komisia rozhodla začať hĺbkovú sondáž prípadnej štátnej pomoci pre Třinecké železářny a. s. (ďalej len „TZ“), výrobcu ocele v Českej republike³²⁸. Komisia bude skúmať, či mohli niektoré štátne opatrenia predstavovať skrytú pomoc na reštrukturalizáciu. Štátnu pomoc na reštrukturalizáciu možno poskytnúť českému oceliarskemu priemyslu len v rámci národného programu reštrukturalizácie, ktorý Európska únia schválila v protokole č. 2 k Aktu o pristúpení, a to len spoločnostiam zaradeným do tohto programu. Spoločnosť TZ nepatrí medzi tieto spoločnosti, a teda neprihádza do úvahy pre poskytnutie pomoci na reštrukturalizáciu. Komisia je toho názoru, že pomoc poskytnutá na environmentálne a výskumno-vývojové projekty je zlučiteľná s relevantnými pravidlami EÚ o štátnej pomoci. Má však pochybnosti ohľadne zlučiteľnosti pomoci poskytnutej na uzatváracie a vzdelávacie projekty. Komisia bude tiež skúmať, či cena, ktorú česká vláda zaplatila za akcie získané od spoločnosti TZ, bola trhovou cenou.

327 SK 5/04.

328 NN 62/2004.

9. LODNÉ STAVITEĽSTVO

Fincantieri

535. Podľa nariadenia o lodnom staviteľstve z roku 1998³²⁹ posledným dátumom dodania lode, ktorá má spĺňať podmienky pre poskytnutie prevádzkovej pomoci súvisiacej so zmluvou, bol 31. december 2003. Lode dodané neskôr by v zásade neboli oprávnené na poskytnutie takejto pomoci. Napriek tomu Komisia môže udeliť výnimku z tohto limitu, ak je to odôvodnené oneskoreniami vyplývajúcimi z nepredvídaných alebo mimoriadnych okolností, ktoré sú mimo vplyvu lodiarkej spoločnosti.
536. Dňa 20. októbra Komisia prijala na základe oznámenia z Talianska rozhodnutie týkajúce sa dodacej lehoty pre päť lodí na okružné plavby vyrobených talianskou lodiarskou skupinou Fincantieri. Taliansko tvrdilo, že oneskorenie bolo zapríčinené tým, že vlastník lodí požadoval odklad dodávok vzhľadom na teroristické útoky z 11. septembra 2001³³⁰.
537. Vo svojom rozhodnutí Komisia na jednej strane schválila predĺženie dodacej lehoty pre štyri z týchto lodí, pretože argument, ktorý predložilo Taliansko, považovala za opodstatnený výnimkami zahrnutými do nariadenia o lodnom staviteľstve, ako aj z toho dôvodu, že spoločnosť Fincantieri mala technické kapacity na dodanie lodí do konca roku 2003. Komisia však rozhodla začať formálne vyšetrovanie týkajúce sa jednej z týchto lodí, pretože mala pochybnosti o tom, či spoločnosť Fincantieri mala vôbec technické kapacity na dodanie tejto lode do 31. decembra 2003.

*Kvaerner Warnow Werft*³³¹

538. Po zjednotení Nemecka dostali lodenice bývalého východného Nemecka mimoriadne vysoké sumy štátnej pomoci na svoju reštrukturalizáciu. V rokoch 1993 až 1995, v súvislosti s privatizáciou a reštrukturalizáciou východonemeckých lodeníc Warnow Werft (dnes Kvaerner Warnow Werft, ďalej len „KWW“), Komisia schválila pomoc v celkovej výške 639,4 milióna eur. Rozumelo sa, že táto suma bude zahŕňať prevádzkovú pomoc predstavujúcu 382,1 milióna eur, z čoho 230,8 milióna eur by sa použilo na krytie strát vyplývajúcich zo špecifických zmlúv na stavbu lodí.
539. Na základe správ o úvere vo výške 200 miliónov eur, ktorý lodenice Kvaerner Warnow Werft poskytli svojej materskej spoločnosti, Komisia podozrievala, že lodenice dostali viac pomoci, ako bolo nevyhnutné na kompenzáciu strát z niektorých zmlúv na stavbu lodí. Začala vyšetrovanie a skúmala, či sa má od príjemcu pomoci vymôcť suma vo výške 60,9 milióna eur.
540. Vo svojom konečnom rozhodnutí Komisia dospela k záveru, že spoločnosť Kvaerner Warnow Werft skutočne dostala väčšiu sumu pomoci, ako bola nevyhnutná na kompenzáciu strát z niektorých zmlúv na stavbu lodí. Počas vyšetrovania však spoločnosť Kvaerner Warnow Werft bola schopná preukázať existenciu dodatočných

329 Nariadenie Rady č. 1540/98 (Ú. v. ES L 202, 18.7.1998).

330 N 347/03.

331 C6/2000 z 25.10.2004, C(2004)3910/2.

nákladov, ktoré mohli byť pripísané zmluvám na stavbu lodí a ktoré vyplynuli zo zvýšených strát. Komisia s prihliadnutím na ďalšie pripomienky a objasnenia od nemeckej vlády a od spoločnosti, že lodenice Kvaerner nedostali všetku bezhotovostnú prevádzkovú pomoc, nariadila vymôcť 13 miliónov eur, ktoré považovala za výslednú nadmernú pomoc.

Kapacitné obmedzenia pre niektoré lodenice vo východnom Nemecku, Španielsku a Grécku

541. Počas rokov 1992 a 1997 sa päť lodeníc vo východnom Nemecku podrobilo radikálnej reštrukturalizácii. Na kompenzáciu deformačných vplyvov pomoci na reštrukturalizáciu na hospodársku súťaž Komisia požiadala Nemecko, aby znížilo celkové kapacity lodného staviteľstva vo východnom Nemecku o 40 %. Od roku 1995 Komisia monitorovala dodržiavanie kapacitného obmedzenia zo strany lodeníc ako výrobné obmedzenie v zmysle obmedzenia ich objemu výroby.
542. Európsky súdny dvor však vo svojom rozsudku z 29. apríla týkajúcom sa lodeníc Kvaerner Warnow Werft rozhodol, že Komisia nesprávne interpretovala kapacitné obmedzenie ako obmedzenie skutočnej výroby. Kapacitné obmedzenie, na základe rozhodnutí Komisie prijatých v rokoch 1993 až 1995 a povoľujúcich pomoc, sa malo chápať ako technické obmedzenie výrobných zariadení. Pokiaľ sa výrobné zariadenia lodenice, ako sú opísané v rozhodnutiach Komisie povoľujúcich pomoc, nezmenili, lodenice Kvaerner Warnow Werft mohli vyrábať nad svoje technické kapacity.
543. Komisia s prihliadnutím na dôvody, ktoré uviedol súd, a v záujme konzistentnosti a rovnakého prístupu, sa rozhodla považovať kapacitné obmedzenia niektorých nemeckých, španielskych a gréckych lodeníc za čisto technické obmedzenia, pokiaľ sa rozhodnutia zakladali na smernici Rady č. 90/684 v znení neskorších zmien a doplnení. Monitorovanie obmedzení technickej kapacity však bude pokračovať v zmysle individuálnych ustanovení pre príslušné lodenice až do dátumu špecifikovaného v každom z rozhodnutí o pomoci na reštrukturalizáciu³³².

10. POĽNOHOSPODÁRSTVO

544. Komisia dostala 252 oznámení o plánovaných opatreniach štátnej pomoci, ktorá má byť poskytnutá v poľnohospodárskom a poľnohospodársko-priemyselnom sektore. Komisia tiež začala skúmať 13 opatrení pomoci, ktoré jej predtým neboli oznámené podľa článku 88 ods. 3 Zmluvy o ES. Komisia nezačala skúmať, ani neurobila žiadne závery o existujúcich opatreniach pomoci podľa článku 88 ods. 1 Zmluvy o ES. Celkovo Komisia nevzniesla žiadne námietky voči 212 opatreniam. Viaceré z týchto opatrení boli schválené potom, čo ich príslušné členské štáty zmenili, alebo sa zaviazali zmeniť, aby ich uviedli do súladu s pravidlami Spoločenstva o štátnej pomoci. Komisia začala konanie ustanovené v článku 88 ods. 2 Zmluvy o ES v súvislosti s 8 prípadmi, v ktorých príslušné opatrenia vzbudili vážne pochybnosti v súvislosti s nezlučiteľnosťou so spoločným trhom. V 14 prípadoch Komisia uzavrela konanie na základe článku 88 ods. 2. V 10 z nich prijala zamietavé konečné

332 NN 56/2003.

rozhodnutie a v niektorých z nich nariadila vymáhanie. Nasledujúci prehľad predstavuje vybrané prípady, ktoré nastolili najzaujímavejšie otázky, pokiaľ ide o politiku štátnej pomoci v poľnohospodárskom a poľnohospodársko-priemyselnom sektore v roku 2004.

FÍNSKO

Článok 141 Zmluvy o pristúpení

545. Dňa 16. marca sa Komisia rozhodla schváliť osobitný podporný balík, ktorý Fínsko oznámilo podľa článku 141 Zmluvy o pristúpení. Toto rozhodnutie je formálnym výsledkom dlhotrvajúcich diskusií a rokovaní na najvyššej úrovni v priebehu celého roku 2003. Rozhodnutie povoľuje Fínsku poskytovať v rokoch 2004 až 2007 osobitnú príjmovú podporu farmárom v južnom Fínsku do výšky približne 420 miliónov eur plus dodatočnú príjmovú pomoc vo forme stimulačných doplnkov k existujúcim agro-environmentálnym programom v južnom Fínsku do výšky 225 miliónov eur na to isté obdobie. Podmienkou pre poskytnutie príjmovej pomoci je realizácia opatrení pomoci s cieľom podporovať investície, postaviť na nohy mladých farmárov a poskytovať farmárom poradenstvo o podnikaní.

FRANCÚZSKO

PMPOA (Program na kontrolu znečistenia poľnohospodárskeho pôvodu)

546. Dňa 19. februára Komisia prijala kladné konečné rozhodnutie³³³ deklarujúce zlučiteľnosť pomoci pre investície na ochranu životného prostredia poskytnutú vo Francúzsku pred rokom 2000 so zmluvou. Komisia začala konanie, pretože Francúzsko poskytlo do 60 % investičnej pomoci v čase, keď ju bolo možné poskytnúť len do 35 %. Miera 35 % bola schválená rozhodnutím, ktoré Francúzsko nerešpektovalo, keď poskytlo väčšiu pomoc. Od roku 2000 však Komisia zvýšila maximálnu povolenú mieru pomoci. Táto vyššia miera pomoci bola potvrdená v článku 4 nariadenia o výnimke č. 1/2004, ktoré sa vzťahuje retroaktívne na pomoc poskytnutú pred nadobudnutím jeho účinnosti. Na tomto právnom základe Komisia vyhlásila pomoc za zlučiteľnú.

Jatočná daň

547. Dňa 30. marca sa Komisia rozhodla³³⁴, že nevzniesie žiadne námietky proti štátnej pomoci predstavujúcej približne 156 miliónov eur za rok 2004 (a podobné sumy neskôr) na odstraňovanie a likvidáciu porazeného dobytku na úrovni hospodárstiev. Intenzita pomoci dosahuje 100 %. Táto pomoc je v súlade s usmerneniami TSE a trvanie schémy je neobmedzené. Pokiaľ ide o financovanie odstraňovania jatočného odpadu, v rozhodnutí sa konštatuje, že suma okolo 91 miliónov eur nepredstavuje pomoc z toho dôvodu, že jatky nezískavajú žiadnu finančnú výhodu, nakoľko prostredníctvom jatočnej dane (*taxe d'abattage*) ukladanej na tonu odpadu platia viac, ako dostávajú späť vo forme výhod vďaka voľnému zberu odpadu.

333 C 27/2001 (ex NN 2/2001).

334 N 515/2003.

548. Dňa 20. októbra sa Komisia rozhodla, že nevzniesie žiadne námietky proti štátnej pomoci predstavujúcej približne 664 miliónov eur pre farmárov postihnutých suchom v roku 2003³³⁵. Táto náhrada bola vyplatená prostredníctvom kombinácie hotovostnej dotácie (339 miliónov eur), subvencovaných úverov na „živelnú pohromu“ (20 miliónov eur), prevzatia úrokov z nesplatených úverov (20 miliónov eur), konsolidačných úverov (20 miliónov eur na podporu úverov vo výške 225 miliónov eur), odkladu splatných platieb priamych daní a DPH (bez účtovania dodatočných úrokov z omeškania), zrušenia týchto daní, nezaplatenia pozemkovej dane a odkladu príspevkov na sociálne zabezpečenie. Prvok subvencovania obsiahnutý v prevzatí úrokov z nesplatených úverov bol posudzovaný ako pomoc *de minimis*. Intenzita pomoci dosahovala do 100 % škôd a jej trvanie sa menilo v závislosti od druhu pomoci.

Daň z poskytovania

549. Dňa 14. decembra Komisia prijala zmiešané kladné a záporné konečné rozhodnutie spojené s vymáhaním týkajúce sa francúzskej dane z poskytovania *taxe d'équarrissage*)³³⁶. Od roku 1997 do roku 2003 Francúzsko ukladalo daň z obratu na predaj francúzskeho mäsa i mäsa z iných členských štátov. Táto daň financovala voľné odstraňovanie jatočného odpadu a porazeného dobytku. Daň sa najprv odvádzala do osobitného fondu vyhradeného na financovanie tejto pomoci. Potom, čo Komisia iniciovala konanie o porušení, považujúc daň z mäsa z iných členských štátov za diskriminačnú, Francúzsko presunulo daňové výnosy do všeobecného rozpočtu a financovalo pomoc zo všeobecného rozpočtu na roky 2001 a 2002.
550. Opatrenia pomoci financované v rokoch 1997 až 2002 a predstavujúce celkovo 829 miliónov eur sú v zásade zlučiteľné s pravidlami štátnej pomoci. No v dôsledku diskriminačného financovania v rokoch 1997 až 2000 by musela Komisia označiť pomoc vo výške približne 400 miliónov eur za nezlučiteľnú s právom Spoločenstva. No refundácia pomoci zo strany farmárov by nemusela nevyhnutne napraviť diskrimináciu voči mäsu z iných členských štátov spôsobenú daňou ukladanou na úrovni supermarketov. Preto Komisia s podmienkou, že Francúzsko refunduje daň uloženú na mäso z iných členských štátov, rozhodla vyhlásiť pomoc za zlučiteľnú. Francúzsko predložilo v tejto súvislosti záväzok.
551. Pokiaľ ide o roky 2001 a 2002, v prípade pomoci predstavujúcej ďalších 400 miliónov eur Komisia dospela k záveru, že súvislosť medzi daňou a pomocou bola prerušená, pretože daň bola alokovaná do štátneho rozpočtu³³⁷ a príjmy z tejto dane nezodpovedali nákladom na verejné poskytovanie služieb. Rozhodnutie sa preto celkovo vzťahuje na roky 1997 až 2002. Pokiaľ ide rok 2003, Komisia ešte bude musieť rozhodnutie prijať. Okrem toho Komisia konštatovala, že pomoc poskytnutá

335 NN 154/2003.

336 C-49/2002 (ex NN 49/2002).

337 Komisia si uvedomila, že odvedením príjmov z dane do všeobecného rozpočtu Francúzsko skončilo diskriminačné zdaňovanie, a uzatvorila konania o porušení.

malým predajcom mäsa prostredníctvom *oslobodenia* od tejto dane je nezlučiteľná a bude sa musieť vymôcť.

NEMECKO

Pomoc pre strojné reťazce

552. Dvomi konečnými rozhodnutiami prijatými 19. mája a 14. decembra - podmieneným rozhodnutím³³⁸ a čiastočne zamietavým rozhodnutím spojeným s vymáhaním³³⁹ - Komisia rozhodla uzavrieť svoje vyšetrovanie týkajúce sa podpory poskytnutej strojným reťazcom v Bavorsku.
553. Obidve rozhodnutia objasňujú politiku Komisie v oblasti štátnej pomoci poskytnutej v súvislosti so strojnými reťazcami, ktoré sú svojpomocnými organizáciami farmárov, ktorých „základné aktivity“ zahŕňajú riadenie pomoci farmám a spoločného používania strojov farmármi. Sťažnosti, ktoré dostala Komisia, upozorňujú na možné krížové subvencovania iných komerčných („nezákladných“) aktivít týchto reťazcov. Komisia si v zásade uvedomuje kladnú úlohu, ktorú zohrávajú strojné reťazce v poľnohospodárskom sektore, pretože umožňujú farmárom zvýšiť ich výkonnosť spoločným používaním drahých strojov.
554. Komisia preto vo svojom rozhodnutí č. C9/A/2004 schválila pomoc (v hodnote 19,6 milióna eur v priebehu 6 rokov) prinášajúcu farmárom výhodu vo forme subvencovaných služieb na základe bodu 14 poľnohospodárskych usmernení. Takáto pomoc má klesajúci charakter a nepresahuje 50 % príslušných nákladov. Komisia však zdôrazňuje, že trvalá štátna podpora dosahujúca 100 % takýchto nákladov, ktoré majú tendenciu byť cyklicky sa opakujúcimi, by mohla predstavovať nezlučiteľnú prevádzkovú pomoc. Komisia vyžaduje od Nemecka, aby zaviedlo do svojej schémy povinnosť pre strojné reťazce prejsť na plnú výšku pomoci pre farmárov a buď zakázať „nezákladné aktivity“ strojných reťazcov, alebo obmedziť vykonávanie „nezákladných aktivít“ pre právne samostatné dcérske spoločnosti strojných reťazcov, a tak zabrániť krížovému subvencovaniu.
555. Komisia vo svojom rozhodnutí týkajúcom sa minulej (nezákonnej) pomoci (C9/B/2003) konštatovala, že sumy pomoci, ktorú dostali jednotliví príjemcovia (vo výške približne 50 eur na jedného farmára) boli príliš malé na deformovanie hospodárskej súťaže. Komisia však dospela aj k záveru, že bavorský systém poskytovania takejto pomoci nedokázal účinne zabrániť udeleniu čisto prevádzkovej pomoci samotným strojným reťazcom alebo krížovému subvencovaniu iných komerčných aktivít vykonávaných strojnými reťazcami. Komisia preto dospela k záveru, že každá pomoc, o ktorej nemožno predložiť žiadny dôkaz o tom, že priniesla prospech iba farmárom, je nezlučiteľná a má sa vymáhať.

GRÉCKO

Program náhrady za zlé počasie - RAGBY

338 C 9/A/2003 - Nemecko (Bavorsko).

339 C 9/B/2003 - Nemecko (Bavorsko).

556. Dňa 20. apríla Komisia prijala rozhodnutie³⁴⁰ nevzniesť žiadne námietky proti štátnej pomoci v celkovej výške 60 miliónov eur na náhradu pre farmárov a rybárov za straty spôsobené živelnými pohromami (zosuvy pôdy, záplavy), zlým počasím (mráz, dážď, búrka, sucho) a chorobami v čase od marca 2002 do marca 2003. Intenzita pomoci je 50-80 % zo strát alebo pre niektoré plodiny sa môže vyplatiť jednorazová paušálna suma na 1 000 m². Toto opatrenie má dobu trvania 5 rokov (pričom pomoc sa vypláca v rôznych etapách).

TALIANSKO

Rizikový kapitál pre malé a stredné poľnohospodárske podniky

557. Dňa 3. februára sa Komisia rozhodla, že nevznesie žiadne námietky proti poskytnutiu rizikového kapitálu zo štátnych fondov predstavujúceho približne 5 miliónov eur ročne až do roku 2005³⁴¹. Cieľom tohto opatrenia je vytvoriť fond na podporenie prístupu malých a stredných poľnohospodárskych podnikov k rizikovému kapitálu vo forme nadobudnutia menšinovej držby akcií, participačných pôžičiek a účasti v iných fondoch rizikového kapitálu. Toto opatrenie obsahuje viacero prvkov štátnej pomoci, o ktorých Komisia zistila, že sú zlučiteľné s pravidlami štátnej pomoci. Napríklad štátny fond sa zrieka ziskov presahujúcich určité ziskové rozpätie v prospech súkromných investorov. Toto je jedno z opatrení, ktoré majú prilákať súkromných investorov. Doba trvania opatrenia je 10 rokov.

Náhrada za straty spôsobené zhubnou katarálnou horúčkou oviec

558. Dňa 16. marca Komisia prijala zamietavé konečné rozhodnutie týkajúce sa štátnej pomoci v celkovej výške 2,6 milióna eur na náhradu pre spracovateľské spoločnosti v regióne Sardínia za údajné straty spôsobené chorobou katarálnou horúčkou oviec³⁴². Pomoc na náhradu strát farmárov bola schválená súbežne s rozhodnutím začať konanie v súvislosti so spracovateľským sektorom. Keďže pomoc nebola vyplatená, žiadne rozhodnutie o vymáhaní nebolo potrebné. Komisia označila pomoc za nezlučiteľnú, pretože:

- Pravidlá štátnej pomoci povoľujú náhradu len prvovýrobcom. Straty v obrate sú súčasťou bežného obchodného rizika a môžu byť spôsobené rôznymi faktormi.
- Spojitosť medzi stratami a katarálnou horúčkou oviec nebola preukázaná. V rovnakom čase bolo na Sardínii sucho, ktoré tiež mohlo spôsobiť zníženie obratu; niektoré družstvá mohli mať znížené dodávky surovín (a teda utrpieť straty) z iných dôvodov ako katarálna horúčka oviec.

AIMA - hydinársky sektor

340 N 249/2003.

341 N 384/2003 - Ú. v. EÚ C 56, 4.3.2004.

342 C 5/2001 (ex N 775/2000) - Taliansko (Sardínia).

559. Dňa 19. mája Komisia prijala zamietavé konečné rozhodnutie deklarujúce štátnu pomoc predstavujúcu 10,3 milióna eur za nezlučiteľnú so zmluvou³⁴³. Keďže pomoc nebola vyplatená, žiadne rozhodnutie o vymáhaní nebolo potrebné. Táto pomoc mala nahradiť výrobcem hydiny v Taliansku údajné straty spôsobené dioxínovou panikou v Belgicku v roku 1999.
560. Taliansko tvrdilo, že dioxínová panika v Belgicku spôsobila v Taliansku mediálnu paniku, čo malo za následok pokles konzumácie hydinového mäsa v Taliansku. Preto Taliansko navrhlo nahradiť straty svojim vlastným výrobcom hydiny, tvrdiac, že škandál spojený s dioxínom sa má považovať za „mimoriadnu udalosť“ nielen v Belgicku, ale aj v Taliansku. Podľa pravidiel štátnej pomoci jediným spôsobom ako schváliť takúto pomoc by bolo označiť vplyv dioxínovej paniky za „mimoriadnu udalosť“. Komisia však vyjadrila vážne pochybnosti ohľadne tohto postupu pre taliansky trh. Informácie, ktoré dostala po začatí konania, tieto pochybnosti nerozptýlili.

Pomoc na záchranu v prospech dodávateľov Parmalatu

561. Dňa 14. júla Komisia prijala rozhodnutie³⁴⁴ nevzniesť námietky proti jednorazovej pomoci predstavujúcej pribl. 1 milión eur pre výrobcov mlieka v Lombardii, ktorí majú finančné ťažkosti, pretože nedostali zaplatené za mlieko, ktoré dodali skupine Parmalat. Pomoc na záchranu pozostáva zo záruky v súlade s podmienkami usmernení pre pomoc na záchranu a reštrukturalizáciu. Taliansko navrhlo metódy výpočtu priemernej hodnoty na stanovenie, kedy možno usúdiť, že typický farmár produkuje mliečne výrobky je v ťažkostiach, a teda spĺňa podmienky pre poskytnutie pomoci. Niektorí farmári budú vylúčení, pretože ich situácia je posúdená ako dostatočne dobrá, aby neboli v ťažkostiach. Pokiaľ ide o intenzitu pomoci, maximálna hodnota záruky oprávnenej v rámci tejto schémy je 500 000 eur pre individuálne spoločnosti a 5 miliónov eur pre družstvá.

Regionálna intervencia pre rozvoj družstiev Confidi v poľnohospodárskom sektore

562. Dňa 10. mája Komisia schválila pomoc³⁴⁵ vo výške 1 032 913,80 eur na záruky a 516 456,90 eur na technickú pomoc v prospech družstiev Confidi pozostávajúcich z podnikov v poľnohospodárskom sektore a ich združení, ktoré spravujú záručné fondy. Pomoc sa poskytuje na dobu piatich rokov s cieľom:
- poskytnúť doplňujúcu záruku pre farmárov alebo družstvá za predpokladu, že záruky sú spojené s operáciami financovanými zo schémy regionálnej/národnej pomoci schválenej Komisiou a že kombinovaná pomoc neprekročí prah, ktorý stanovili rozhodnutia Komisie schvaľujúce túto pomoc;
 - poskytovať poradenské služby všetkým farmárom pôsobiacim v danom regióne.

343 C 59/2001 (ex N 797/1999).

344 N 75/2004 – Taliansko (Lombardia).

345 N 536/2003 - Taliansko (Campania).

563. Peňažný ekvivalent poskytnutej pomoci na doplnujúce záruky sa vypočíta rovnakým spôsobom ako pre subvencované úvery, t. j. ako rozdiel medzi trhovou úverovou sadzbou a skutočným úverom dohodnutým s bankou na základe existencie záruky s odpočítaním sumy, ktorú zaplatil príjemca pomoci.

Pomoc v prípade krízy spôsobenej BSE: Zákon 49/2001 - Články iné ako článok 7a

564. Dňa 1. decembra Komisia so spätnou platnosťou povolila³⁴⁶ Taliansku poskytovať štátnu pomoc vo výške približne 169 miliónov eur na náklady spojené s povinnou likvidáciou osobitne rizikových materiálov a skladovanie nízkorizikového materiálu, ako aj príjmovú pomoc pre výrobcov hovädzieho mäsa, aby mohli čeliť následkom krízy spôsobenej chorobou BSE v roku 2001. Schválené opatrenia tvoria časť talianskeho zákona č. 49/2001, ktorý Komisia čiastočne schválila v čase, keď vznikla kríza spôsobená chorobou BSE v roku 2001.
565. Príjmová pomoc pre výrobcov hovädzieho mäsa poskytnutá formou odkladu a predĺženia konečných termínov na zaplatenie dane a záväzkov spojených so sociálnym zabezpečením je schválená podľa článku 87 ods. 2 písm. b) Zmluvy o ES. Príjmová pomoc pre nadväzujúci sektor (jatočné podniky, veľkoobchodníci a maloobchodníci s mäsom), na ktorú sa vzťahuje rozhodnutie, predstavuje okolo 103,25 eur na statok a považuje sa za pomoc *de minimis*, a preto sa na ňu nevzťahuje zákaz štátnej pomoci.

HOLANDSKO

Opatrenia proti vtácej chrípke

566. Dňa 8. septembra Komisia prijala rozhodnutie nevzniesť žiadne námietky proti štátnej pomoci vo výške okolo 11,3 milióna eur na úhradu nákladov spojených s opatreniami proti vtácej chrípke³⁴⁷. Toto opatrenie je modifikáciou opatrenia schváleného ako N 700/2000. Oznámená intenzita pomoci je do 100 % a doba trvania opatrenia je do 1. januára 2010.

Opatrenia proti krívačke a slintačke

567. Dňa 8. septembra Komisia prijala rozhodnutie nevzniesť žiadne námietky proti štátnej pomoci vo výške približne 2,7 milióna eur na úhradu nákladov spojených s opatreniami proti slintačke a krívačke³⁴⁸. Toto opatrenie je modifikáciou opatrenia schváleného ako N 700/2000. Oznámená intenzita pomoci je do 100 % a opatrenie má trvať do 1. januára 2010.

11. RYBNÉ HOSPODÁRSTVO

568. Komisia schválila niektoré opatrenia pomoci, ktorú poskytlo Francúzsko (vo forme zníženia príspevkov na sociálne zabezpečenie a iných poplatkov) po znečistení

346 NN 151/2002 (ex N 113/B/2001).

347 N 429/2003.

348 N 431/2003.

morskej vody ropou spôsobenom stroskotaním lode Erika v decembri 1999 a prudkou búrkou, ktorá sa vzápätí rozpútala. Komisia považovala túto pomoc za opodstatnenú, pokiaľ išlo o rybných farmárov na pobreží Atlantiku osobitne postihnutých týmito udalosťami, konštatovala však, že v prípade ostatných rybných farmárov, ako aj rybárov, je táto pomoc nezlučiteľná so spoločným trhom a bude nutné ju vymáhať.

569. Komisia schválila aj niektoré opatrenia pomoci rybnému hospodárstvu poskytnutej na Korzike v rokoch 1986 až 1999, konštatovala však, že opatrenia pomoci na stavbu plavidiel a modernizáciu plavidiel spojenú so zvýšením výkonu, ktorá bola poskytnutá v čase od 1. januára 1997 do 28. októbra 1998, boli nezlučiteľné so spoločným trhom a aj táto pomoc sa musí vymôcť. Novú pomoc na nákup použitých plavidiel však Komisia schválila.

12. UHLIE A DOPRAVA

Uhlie

570. Tento rok sa niesol v znamení skončenia produkcie uhlia vo Francúzsku a rozšírenia Európskej únie, ktoré zvýšilo počet krajín produkujúcich uhlie z troch (Nemecko, Spojené kráľovstvo a Španielsko) na sedem, keď sa k nim pripojili Poľsko, Česká republika, Slovensko a Maďarsko. Vzhľadom na nepriaznivé geologické podmienky mnohé bane v EÚ nedokážu konkurovať dovážanému uhlIU.
571. Treba pripomenúť, že od 24. júla 2002 sa uplatňuje nový rámec na štátnu pomoc poskytovanú uhoľnému sektoru³⁴⁹ potom, čo dňa 23. júla 2002 vypršala Zmluva o Európskom spoločenstve uhlia a ocele (ESUO). Tento režim sa zakladá na minimálnej produkcii uhlia s cieľom posilniť zabezpečenie zásobovania energiou v Európskej únii. Štátna pomoc pre uhoľný priemysel prispeje aj k reštrukturalizácii tohto sektoru s prihliadnutím na sociálne a regionálne dopady zníženia jeho aktivity.
572. Pokiaľ ide o Španielsko, Komisia iniciovala hĺbkové vyšetrovanie týkajúce sa plánu reštrukturalizácie a pomoci pre uhoľný priemysel na rok 2003³⁵⁰. Dňa 19. mája 2004 Komisia schválila pomoc pre nemecký uhoľný priemysel na rok 2004³⁵¹.

Doprava

Železničná doprava

573. Dňa 6. októbra Komisia povolila Nemecku podporiť svoju železničnú infraštruktúru³⁵². Schválená schéma pomoci sa týka usmernení o financovaní výstavby, rozšírenia a regenerácie súkromných železničných vlečiek. Súkromné vlečky sú železničné trate, ktoré vlastnia obchodné podniky a používajú ich na

349 Ú. v. ES L 205, 2.8.2002.

350 Ú. v. EÚ C 182, 15.7.2004.

351 N 493/2003 - Nemecko – Štátna pomoc pre uhoľný priemysel na rok 2004. Rozhodnutie z 19. 5. 2003.

352 N 170/2004 – Nemecko – Usmernenia o financovaní výstavby, rozšírenia a reaktivácie súkromných železničných vlečiek. Rozhodnutie zo 6.10.2004.

expedovanie a/alebo príjem nákladov ako súčasť svojich komerčných aktivít. Tieto železničné trate musia byť priamo alebo nepriamo spojené so sieťou verejnej železničnej infraštruktúry. Schéma pomoci má prispieť k zabezpečeniu rastu v tomto sektore a podporiť presun rovnováhy z cestnej na železničnú dopravu.

Kombinovaná doprava

574. Komisia zaujala priaznivý postoj k talianskej schéme³⁵³ pre región Friuli-Venezia Giulia, ktorý má poskytnúť subvencie firmám ponúkajúcim služby kombinovanej dopravy po železnici smerujúcej do a z regiónu. Tieto subvencie budú obmedzené na vyrovnanie rozdielov medzi externými nákladmi cestnej a kombinovanej dopravy. Táto schéma umožní znížiť cenu služieb kombinovanej dopravy, aby mohla konkurovať cestnej doprave za podobných trhových podmienok.
575. Komisia schválila ďalšiu taliansku regionálnu schému³⁵⁴ (Sicília) určenú na podporu služieb kombinovanej cestnej/námornej dopravy medzi sicílskymi a ostatnými talianskymi prístavmi Spoločenstva na obdobie troch rokov. Táto schéma poskytne „environmentálny bonus“ malým a stredným podnikom cestnej dopravy pri lodnej preprave ťažkých nákladných vozidiel s hmotnosťou viac ako 12 ton alebo návesov. Vzhľadom na špecifickú geografickú a ekonomickú situáciu Sicílie, ťažkosti s organizáciou trhu intermodálnej dopravy a experimentálny charakter tohto opatrenia Komisia usúdila, že je zlučiteľné so zmluvou.
576. Komisia sa v apríli rozhodla, že nevznesie žiadne námietky proti schéme pomoci³⁵⁵ určenej na stimulovanie modálneho prechodu z cestnej na vodnú prepravu nákladov poskytnutím pomoci pre nové/existujúce služby pobrežnej dopravy, dopravy medzi pobrežím a blízkymi ostrovmi a vnútrozemskej vodnej dopravy za predpokladu, že umožnia vyhnúť sa jazdám nákladných automobilov a že vytvoria prínosy pre životné prostredie v rámci Spojeného kráľovstva. Táto nová schéma dopĺňa existujúcu schému Freight Facilities Grant (FFG)³⁵⁶. Dotácie budú obmedzené maximálne na 30 % celkových prevádzkových nákladov na dobu najviac troch rokov, po ktorej musí byť projekt životaschopný.
577. Napokon Komisia schválila belgickú schému pomoci³⁵⁷, ktorá má zaručiť prístup do antverpského prístavu cez vnútrozemské vodné cesty počas rekonštrukčných prác na antverpskom okruhu³⁵⁸. Táto schéma bude znášať dodatočné náklady spojené s nakladaním a vykladaním kontajnerov na vnútrozemských plavidlách, aby sa počas prác neobmedzovala vnútrozemská vodná doprava smerujúca do a z antverpského prístavu.

353 N 335/03 - Taliansko – *Pomoc na zriadenie pohyblivých diaľničných služieb*. Rozhodnutie z 3.3.2004.

354 N 551/2003 - Taliansko – *Pomoc na podporenie nákladnej dopravy prostredníctvom kombinovanej dopravy (cestná doprava/prípobrežná lodná doprava)*. Rozhodnutie zo 6.10.2004.

355 N 206/2003- Spojené kráľovstvo - *Dotácia na vodnú nákladnú dopravu*. Rozhodnutie z 20.4.2004.

356 N 649/2001 - Spojené kráľovstvo- *Dotácia na uľahčenie nákladnej dopravy*. Rozhodnutie z 20.12.2001.

357 N 88/04- Belgicko – *Pomoc pre sektor vnútrozemskej vodnej dopravy na obsluhu kontajnerov v antverpskom prístave*. Rozhodnutie zo 14.7.2004.

358 Diaľnica okolo Antverp má štyri jazdné pruhy v oboch smeroch. Počas prác sa počet jazdných pruhov zníži na dva v oboch smeroch.

Cestná doprava

578. Komisia v júli schválila investičnú pomoc na znovuvybavenie filtrov pevných častíc v nákladných automobiloch registrovaných v Dánsku³⁵⁹.
579. Dňa 20. októbra Komisia uzavrela formálne vyšetrovanie³⁶⁰ údajného nesprávneho uplatňovania predchádzajúceho kladného rozhodnutia Komisie týkajúceho sa reštrukturalizácie spoločnosti Sernam, dcérskej firmy francúzskej železničnej spoločnosti SNCF, ktorá vykonáva cestnú a železničnú dopravu, ako aj expedovanie nákladov, prijatím podmieneného, čiastočne kladného a čiastočne záporného rozhodnutia spojeného s nariadením o vymáhaní.
580. Komisia pokračovala skúmaním plánu reštrukturalizácie belgickej spoločnosti ABX Logistics zaoberajúcej sa expedovaním nákladov hlavne v cestnej doprave, ako aj v sektore námornej a leteckej dopravy.
581. V súčasnosti Komisia skúma prípadné vplyvy schémy refundácie v súvislosti so štátnou pomocou, ktorá je spojená so zavedením mýta pre ťažké nákladné vozidlá na nemeckých diaľniciach³⁶¹.

Vodné cesty

Vnútrozemské vodné cesty

582. Komisia schválila dve schémy pomoci určené na stimulovanie rozvoja vnútrozemskej vodnej dopravy vo Francúzsku a Belgicku (Valónsko)³⁶² modernizáciou loďstva, ako aj podporovaním a obnovením profesie vnútrozemskej vodnej dopravy.
583. Valónska schéma pomoci poskytuje aj pomoc prevádzkovateľom pravidelných služieb kombinovanej kontajnerovej dopravy s využitím vnútrozemských vodných ciest a ich prevádzkovaním z konečnej stanice spojenej s vodnou cestou nachádzajúcej sa vo Valónsku. Táto dotácia je vypočítaná na základe počtu kontajnerov preložených z vodnej cesty alebo na vodnú cestu. Pomoc je určená na stimulovanie rozvoja služieb vnútrozemskej vodnej dopravy smerujúcej z a do Valónska v porovnaní s cestnou dopravou, na ktorú pripadá takmer všetka kontajnerová doprava v tomto regióne.

Námorná doprava

359 N 90/2004 - Dánsko – *Filtre pevných častíc v nákladných automobiloch*. Rozhodnutie z 20. 7. 2004.
360 C 32/2003 - Francúzsko - *Sernam 2 – Preskúmanie pomoci na reštrukturalizáciu*. Rozhodnutie z 20.10.2004.
361 C 54/2003 - Nemecko.
362 N 38/2004 – Francúzsko - *Pomoc pre prepravcov tovaru po vnútrozemských vodných cestách etablovaných vo Francúzsku*. Rozhodnutie z 8.9.2004; N 4/2004 – Belgicko – *Schéma Valónskeho regiónu na pomoc pre vnútrozemskú vodnú dopravu na roky 2004-2007*. Rozhodnutie zo 16.6.2004.

584. Komisia schválila niekoľko rozšírení alebo zmien existujúcich schém v Taliansku³⁶³, Nemecku³⁶⁴, Dánsku³⁶⁵ a Fínsku³⁶⁶. Schválila aj schému paušálnej sadzby dane založenej na tonáži³⁶⁷, čím sa Taliansko stalo jedenástym členským štátom, ktorý zaviedol takúto schému uvádzanú aj ako tonážna daň.
585. Komisia dala svoj súhlas aj schéme pomoci, ktorú Taliansko prijalo pre spoločnosti v skupine Tirrenia³⁶⁸, ktorá zostane v platnosti do roku 2008 na základe zmlúv o verejných službách. Komisia zaujala stanovisko, že dotácie vyplatené spoločnostiam v skupine Tirrenia na zabezpečenie činnosti služieb medzi pevninou a ostrovmi Talianska predstavujú náhradu za uloženie povinností verejných služieb. Na druhej strane Komisia vyhlásila, že náhrada udelená na niektoré medzinárodné trasy námornej dopravy bola nezlučiteľná s právom Spoločenstva z toho dôvodu, že nejestvovala žiadna reálna potreba verejných služieb, a vyzvala na jej vymoženie od príjemcu.
586. Komisia uzavrela dňa 30. júna³⁶⁹ proces formálneho vyšetrovania, ktorý otvorila dňa 19. marca 2003³⁷⁰ v súvislosti s balíkom belgických daňových opatrení v prospech obchodného loďstva, pričom zamietla niektoré zo skúmaných opatrení, menovite zníženie dane pre staršie plavidlá, prevod daňových úverov do rámca spoločnosti podliehajúcej paušálnemu zdaneniu a oprávnenosť aktivít, ktoré svojou podstatou nesúvisia s námornou dopravou, ako je predaj tovarov alebo poskytovanie služieb, ktoré nie sú určené na spotrebovanie na palube, a predaj luxusného tovaru a výletov cestujúcich, ako aj stávky v kasínach. Ostatné skúmané opatrenia Komisia akceptovala.
587. Napokon, pokiaľ ide o Francúzsko, Komisia zmenila dňa 14. decembra svoje rozhodnutie z 30. januára 2002³⁷¹ schvaľujúce schému pomoci na zriadenie nových služieb námornej dopravy medzi pobrežím a blízkymi ostrovmi, aby sa v plnej miere zohľadnili nové pravidlá Spoločenstva v tomto sektore.

Letecká doprava

-
- 363 N 599/2003 - Pokračovanie schémy na zníženie príspevkov zamestnávateľov na sociálne zabezpečenie v sektore pobrežnej lodnej dopravy v rokoch 2004 a 2005. Rozhodnutie z 3.2.2004; N 45/2004 - Rozšírenie medzinárodného registra lodnej dopravy, a teda aj pravidiel týkajúcich sa tohto registra, na niektoré aktivity v pobrežnej lodnej doprave. Rozhodnutie zo 14.7.2004.
- 364 NN 19/2004 – Schéma umožňujúca paušálne zníženie príspevkov moreplavcov na sociálne zabezpečenie. Rozhodnutie z 22.9.2004; N 376/2004, rozhodnutie zo 16.11.2004.
- 365 N 171/2004 – Technická úprava schémy paušálnej dane založenej na tonáži schválenej v roku 2002. Rozhodnutie z 1.12.2004.
- 366 N 70/04 - Pokračovanie existujúcej schémy medzinárodného registra lodnej dopravy a rozšírenie jeho pôsobnosti na osobné plavidlá pravidelne premávajúce medzi Fínskom a inými členskými štátmi. Rozhodnutie z 1.12.2004.
- 367 N 114/2004.
- 368 C 64/1999 - Taliansko - Skupina Tirrenia. Rozhodnutie zo 16.3.2004.
- 369 Konečné rozhodnutie ešte nebolo uverejnené.
- 370 C 20/2003, Ú. v. EÚ C 145, 21.6.2003.
- 371 C 65/200, Ú. v. ES L 196, 25.7.2002.

588. Dňa 12. februára Komisia prijala rozhodnutie týkajúce sa výhod, ktoré valónsky región³⁷² a štátna spoločnosť Brussels South Charleroi Airport (ďalej len „BSCA“) poskytli leteckej spoločnosti Ryanair v súvislosti s jej etablovaním sa v Charleroi. Komisia dospela k záveru, že žiadny súkromný operátor by za tých istých okolností ako spoločnosť BSCA neposkytol rovnaké výhody. Keďže v tomto prípade nebola dodržaná trhovú zásada súkromného investora, výhody poskytnuté spoločnosti Ryanair predstavovali štátnu pomoc, ktorá by mohla deformovať hospodársku súťaž.
589. Komisia však zaujala stanovisko, že pomoc poskytnutá spoločnosti Ryanair v Charleroi by mohla byť zlučiteľná so spoločným trhom v kontexte dopravnej politiky, pokiaľ umožní rozvoj a zlepšené využívanie infraštruktúry pomocných letísk, ktorá je v súčasnosti málo využívaná a predstavuje náklady pre celé spoločenstvo. Komisia schválila v tomto rozhodnutí niektoré druhy pomoci, najmä pomoc, ktorá umožní skutočný rozvoj nových trás za jasne definovaných podmienok. Rozhodnutie naznačilo, že niektoré formy pomoci nie je možné schváliť; Komisia si kladie za cieľ zaručiť, aby všetky výhody poskytované na konkrétnom letisku boli nediskriminačné a charakterizované väčšou transparentnosťou.
590. Toto rozhodnutie má veľký význam pre budúcnosť leteckej dopravy najmä preto, že súvisí s využívaním pomocných letísk. V čase rozhodnutia Komisia tiež oznámila, že vypracuje usmernenia venované otázkam štátnej pomoci pre nízkonákladové letecké linky, pomoci na spustenie nových trás a verejné financovanie letísk: „Usmernenia Spoločenstva týkajúce sa financovania letísk a štátnej pomoci na začatie činnosti pre letecké spoločnosti s odletom z regionálnych letísk“.
591. Dňa 16. marca sa Komisia rozhodla začať vyšetrovanie štátnej pomoci v súvislosti s Gréckom³⁷³, vyjadrujúc pochybnosti o založení a privatizácii spoločnosti s názvom Olympic Airlines (NOA) - ktorá prevzala letecké aktivity spoločnosti Olympic Airways - ako aj o viacerých ďalších opatreniach. Komisia vyslovila aj pochybnosti ohľadne toho, že grécky štát nevymohol nezákonnú a nezlučiteľnú pomoc po rozhodnutí z decembra 2002, že spoločnosť nezaplatila daňový dlh v roku 2003, že grécky štát neposkytol zálohu (viac ako 130 miliónov eur) na financovanie reštrukturalizácie a privatizácie spoločnosti a že spoločnosť nezaplatila poplatok za modernizáciu letiska (*Spatosimo*) účtovaný cestujúcim.
592. Významným spomedzi ostatných rozhodnutí, ktoré Komisia prijala počas roku 2004 v oblasti leteckej dopravy, bolo rozhodnutie z 20. júla, ktorým Komisia schválila pomoc na záchranu pre taliansku leteckú spoločnosť Alitalia³⁷⁴. Táto pomoc pozostáva z preklenovacieho úveru vo výške 400 miliónov eur s krátkodobými trhovými sadzbami, ktorý musí byť splatený po jeho vypršaní, aby bolo možné vypracovať mechanizmy pre prípadnú reštrukturalizáciu spoločnosti bez ďalšej štátnej pomoci.

372 C 76/2002 - Belgicko - *Letisko Charleroi – Ryanair*. Rozhodnutie z 12.2.2004.

373 Ú. v. EÚ C 192, 28.7.2004.

374 N 297/2004 - Taliansko – *Neodkladné opatrenia na reštrukturalizáciu a ozdravenie spoločnosti Alitalia*. Rozhodnutie z 20.7.2004.

593. Napokon, Komisia schválila dňa 14. decembra prvú fázu reprivatizácie pozemnej obslužnej divízie spoločnosti TAP³⁷⁵. Portugalia, súkromná portugalská letecká spoločnosť, plánovala spojiť svoj sektor pozemnej obsluhy s rovnakým sektorom spoločnosti TAP a získať za to 6 % akcií novej spoločnosti pozemnej obsluhy. Komisia konštatovala, že táto séria transakcií nepredstavuje štátnu pomoc, keďže spoločnosť TAP nemala dostať k dispozícii žiadne štátne prostriedky a pretože kupujúca spoločnosť Portugalia zaplatila trhovú cenu za príslušný akciový podiel.

13. VEREJNÉ VYSIELANIE, ŠIROKÉ PÁSMO, KINEMATOGRAFIA

Schémy licenčných poplatkov

594. Talianska verejnoprávna rozhlasová a televízna spoločnosť RAI je poverená verejnou službou, menovite službou verejnoprávneho rozhlasového a televízneho vysielania. Licenčný poplatok slúži na financovanie poskytovania tejto verejnej služby. Tento licenčný poplatok predstavuje existujúcu pomoc, pretože existoval predtým, ako Rímska zmluva nadobudla účinnosť, a jej základné charakteristiky sa odvtedy nezmenili.
595. V priebehu procesu poskytovania existujúcej pomoci zameraného na pokračujúcu zlučiteľnosť schémy financovania spoločnosti RAI³⁷⁶ licenčnými poplatkami oddelenia Komisie navrhli talianskym orgánom zlepšenia. Tieto návrhy majú zabezpečiť, aby bola schéma licenčných poplatkov transparentná a aby obsahovala záruky proti nadmernej kompenzácii. Talianske orgány akceptovali dňa 23. júna všetky zlepšenia, ktoré navrhli oddelenia Komisie.
596. Začali sa podobné procesy týkajúce sa portugalských³⁷⁷ a francúzskych verejnoprávnych televíznych a rozhlasových spoločností³⁷⁸ a prebiehajú rokovania o adekvátnych opatreniach.

Štátne financovanie spoločnosti TV2 Denmark³⁷⁹ a ad hoc štátne financovanie verejnoprávnych rozhlasových a televíznych organizácií v Holandsku³⁸⁰

597. Komisia, v súlade so svojím oznámením o uplatňovaní pravidiel štátnej pomoci na verejnoprávne rozhlasové a televízne vysielanie³⁸¹ a svojimi rozhodnutiami v tomto sektore prijatými v roku 2003³⁸², pokračovala v roku 2004 vo svojich vyšetrovaniach štátnej pomoci v súvislosti so štátnym financovaním verejnoprávnych rozhlasových a televíznych organizácií. V prvých deviatich mesiacoch roku 2004 Komisia začala vyšetrovať financovanie dánskeho verejnoprávneho systému rozhlasového a

375 NN 63/2004 - Portugalsko - *Reprivatizácia spoločnosti SPDH (TAP)*.

376 Pozri oddiel 4.5 Správy o hospodárskej súťaži za rok 2003 a prípad C 62/99.

377 CP 114/04 RTP.

378 E 10/2005 (ex CP 660/1999).

379 C 2/2003.

380 C 2/2004.

381 Ú. v. ES C 320, 15.11.2001.

382 Pozri kapitolu 4.5 Správy o hospodárskej súťaži za rok 2003.

televízneho vysielania a prijala konečné rozhodnutie o financovaní dánskej verejnoprávnej televíznej spoločnosti TV2/Danmark (TV2).

598. Dňa 3. februára Komisia iniciovala hĺbkové vyšetrovanie ad hoc financovania holandskej verejnoprávnej rozhlasovej a televíznej spoločnosti. Predbežné závery Komisie sú také, že ad hoc opatrenia poskytnuté holandskej verejnoprávnej rozhlasovej a televíznej spoločnosti predstavujú štátnu pomoc podľa článku 87 ods. 1 Zmluvy o ES, a Komisia má pochybnosti o tom, či sú tieto opatrenia zlučiteľné s článkom 86 ods. 2 Zmluvy o ES. Komisia odhadla, že dánsky štát, počnúc rokom 1992, poskytol tejto verejnoprávnej rozhlasovej a televíznej spoločnosti viac finančných prostriedkov (110 miliónov eur), ako bolo potrebných na financovanie verejnoprávneho vysielania.
599. Dňa 19. mája Komisia uzavrela svoje hĺbkové vyšetrovanie štátneho financovania dánskej verejnoprávnej televíznej spoločnosti TV2 a nariadila jej vrátiť približne 84,4 milióna eur plus úroky za nezlučiteľnú štátnu pomoc. Formálne vyšetrovanie sa vzťahovalo na obdobie rokov 1995-2002. Komisia vo svojom hodnotení zvažila, či štátna pomoc vo forme financovania spoločnosti TV2, ktoré táto spoločnosť dostala na plnenie svojej verejnoprávnej funkcie, bola zlučiteľná podľa článku 86 ods. 2 Zmluvy o ES. Vo svojom rozhodnutí Komisia najprv vypočítala, či štátna kompenzácia bola úmerná čistým nákladom, ktoré musela niesť spoločnosť TV2 pri plnení svojich verejnoprávných povinností. Komisia konštatovala, že spoločnosť TV2 dostala nadmerne vysokú náhradu vo výške 628,2 milióna DKK (84,4 milióna eur). Ako druhý krok Komisia analyzovala správanie sa spoločnosti TV2 na trhu televíznej reklamy. Podľa oznámenia o televíznom a rozhlasovom vysielaní, ak verejnoprávna televízna a rozhlasová spoločnosť nemala za cieľ maximalizovať príjmy vytvárané verejnoprávnou aktivitou, potreba štátneho financovania bude nenáležité zvýšená. To by deformovalo hospodársku súťaž viac, ako je nevyhnutné pre plnenie verejnoprávnej funkcie. Hoci sú ceny za televíznu reklamu v Dánsku dosť nízke, vyšetrovanie Komisie neprinieslo dôkazy, že spoločnosť TV2 sa rozhodla nemaximalizovať svoje príjmy z reklamy. Okrem toho vyšetrovanie Komisie odhalilo, že dánsky štát ako vlastník spoločnosti TV2 sa nesprával ako trhoví investor v období rokov 1995-2002, keď sa rozhodol ponechať ročnú sumu nadmernej kompenzácie v spoločnosti TV2. Hoci dánsky štát následne tvrdil, že tento prebytok bol nevyhnutný na navýšenie základného majetku, neriadil sa stratégiou súkromného investora, pretože dánsky štát pred reinvestovaním nadmernej kompenzácie do spoločnosti TV2 určil, aká má byť primeraná výška kmeňového kapitálu pre takúto televíznu spoločnosť a aká finančná výkonnosť sa má s týmto majetkom dosiahnuť. Práve naopak, dánsky štát sa obmedzil na to, že umožnil, aby sa nadmerná kompenzácia hromadila v spoločnosti. Komisia preto konštatovala, že suma 84,4 milióna eur bola nezlučiteľná so Zmluvou o ES.

*DVB-T Nemecko*³⁸³

600. S cieľom podporiť projekt terestriálneho digitálneho video vysielania mediálny orgán v Berlíne-Brandenburgu kompenzoval súkromným televíznym spoločnostiam

383 C 25/04 (ex NN 36/04).

takzvané „náklady spojené s prechodom“. Súkromným televíznym spoločnostiam bola poskytnutá subvencia, ktorá ich mala prinútiť k prechodu od analógovej terestriálnej k digitálnej terestriálnej televízii. Novú terestriálnu digitálnu televíziu sieť prevádzkuje spoločnosť T-Systems, dcérska firma spoločnosti Deutsche Telekom AG (DTAG). Komisia, reagujúc na sťažnosť, preskúmala túto kompenzáciu. Nazdáva sa, že kompenzačné platby môžu predstavovať štátnu pomoc tak pre súkromné televízne spoločnosti, ako aj pre spoločnosť T-Systems, prevádzkovateľa siete DVB-T. Preto sa Komisia dňa 14. júla rozhodla začať formálne vyšetrovanie.

601. K tomu istému dátumu a na základe viacerých sťažností Komisia začala proces formálneho vyšetrovania financovania digitálnej terestriálnej televízie (DVB-T) vo Švédsku³⁸⁴, pretože nemožno vylúčiť, že financovanie digitálnej terestriálnej televíznej siete zahŕňa štátnu pomoc.

Širokopásmové vysielanie

602. Komisia schválila sériu projektov zahŕňajúcich verejnú podporu na vytvorenie širokopásmového vysielania³⁸⁵. Rozvoj informačnej spoločnosti je veľmi dôležitým aspektom lisabonskej agendy a Komisia akceptovala, že je potrebné stimulovať rozvinutie širokopásmového vysielania, najmä v menej preferovaných oblastiach³⁸⁶. Oddelenia Komisie posúdili, za akých podmienok by takéto projekty mohli byť zlučiteľné s pravidlami EÚ pre štátnu pomoc. Jej rozhodnutia poskytujú návod, ako navrhnúť verejnú podporu, ktorá je zlučiteľná s pravidlami hospodárskej súťaže.
603. V projekte Pyrenées-Atlantiques Francúzsko rátalo s podporou na vytvorenie otvorenej infraštruktúry, ktorá má slúžiť širokej verejnosti v geografickej oblasti, kde buď nebolo vôbec žiadne širokopásmové vysielanie, alebo sa pokrytie iba s jedným poskytovateľom služieb považovalo za nevyhovujúce. Komisia zdôraznila, že projekt bude obmedzený na poskytovanie infraštruktúry a „prístupu“ k operátorom, nebude však priamo ponúkať služby konečným užívateľom. Komisia akceptovala, že projekt by mohol vyhovovať definícii služieb všeobecného ekonomického záujmu v oblasti širokopásmového vysielania. Okrem toho, keďže projekt spĺňal kritériá, ktoré uviedol Európsky súdny dvor vo svojom rozsudku v prípade *Altmark*³⁸⁷, toto opatrenie nepredstavovalo pomoc.
604. Projekty v Škótsku, v regiónoch East Midlands a Lincolnshire v Spojenom kráľovstve zahŕňajú poskytovanie koncových služieb presahujúce poskytovanie len infraštruktúry umožňujúcej prístup. Komisia usúdila, že hoci tu išlo o pomoc, táto pomoc nedefinovala hospodársku súťaž v rozsahu protirečiacom všeobecnému

384 Ú. v. EÚ C 238, 25.9.2004.

385 Rozhodnutia N213/2003 - *Projekt Atlas - Schéma infraštruktúry širokopásmového vysielania pre podnikové parky*, 9.9.2004; N307/2004 - *Širokopásmové vysielanie v Škótsku – Vzdialené a vidiecke oblasti*; N199/2004 - *Podnikové fondy širokopásmového vysielania*; N381/04 - *Projekt vysokorýchlostnej siete v pyrenejsko-atlantickej oblasti*, 16.11.2004; *Širokopásmové vysielanie pre malé a stredné podniky v Lincolnshire - Spojenie vidieckych podnikov*, 15.12.2004.

386 Pracovný dokument personálu Komisie „Usmernenia o kritériách a modalitách realizácie štrukturálnych fondov na podporu elektronickej komunikácie“, 28.7.2003, SEC(2003) 895.

387 Rozsudok v prípade C-280/00 *Altmark Trans a Regierungspräsidium Magdeburg* [2003] ECR I-7747.

záujmu vzhľadom na veľký počet garancií, ktoré zabezpečujú poskytnutie iba minimálnej nevyhnutnej pomoci. V týchto prípadoch Komisia považovala pomoc za zlučiteľnú v súlade s článkom 87 ods. 3 písm. c) Zmluvy o ES.

Kinematografický a audiovizuálny sektor

605. Na základe článku 87 ods. 3 písm. d) Zmluvy o ES a takzvaných „oznámení o kinematografii“³⁸⁸ Komisia schválila rozličné opatrenia pomoci na podporu filmovej produkcie v členských štátoch, okrem iného na podporu filmovej a televíznej tvorby v spolkových krajinách Nemecka³⁸⁹ a v belgickom daňovom útočisku³⁹⁰. V rámci týchto rozhodnutí Komisia preukázala svoju angažovanosť pre zohľadnenie kultúrnych aspektov a rešpektovanie a podporovanie rozmanitosti kultúr.

388 Oznámenie Komisie Rade, Európskemu parlamentu, Hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru pre regióny o niektorých právnych aspektoch týkajúcich sa kinematografických a audiovizuálnych diel (KOM(2001)534, konečné znenie, 26.9.2001 (Ú. v. ES C 43, 16.2.2002)). Oznámenie Komisie Rade, Európskemu parlamentu, Hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru pre regióny o niektorých právnych aspektoch týkajúcich sa kinematografických a audiovizuálnych diel z 26.9.2001 (KOM(2004)171, konečné znenie, 16.3.2004 (Ú. v. EÚ C 123, 30.4.2004)).

389 N 41/04.

390 N 224/04, http://europa.eu.int/comm./secretariat_general/sgb/state_aids/comp-2004/n224-04-fr.pdf.

C – PRESADZOVANIE ROZHODNUTÍ O ŠTÁTNEJ POMOCI

1. Úvod

606. V roku 2004 Komisia vystupňovala svoje snahy monitorovať realizáciu rozhodnutí o štátnej pomoci. Za týmto účelom Generálne riaditeľstvo pre hospodársku súťaž zriadilo v druhom polroku 2003 nový útvar, ktorý bol splnomocnený „vypracovať koherentný a systematický prístup k monitorovaniu a presadzovaniu rozhodnutí o štátnej pomoci, ktoré spadajú do sféry pôsobnosti Generálneho riaditeľstva pre hospodársku súťaž“. Počas celého prvého roka svojej existencie útvar presadzovania sústredil svoje prostriedky na efektívnu realizáciu rozhodnutí o vymáhaní, čo bolo veľmi dôležité pre dôveryhodnosť kontrolnej činnosti Komisie v oblasti štátnej pomoci.
607. Dňa 21. apríla Komisia prijala nariadenie (ES) č. 794/2004³⁹¹, ktorým sa vykonáva nariadenie Rady (ES) č. 659/1999³⁹². Kapitola V objasňuje pravidlá týkajúce sa úrokovej sadzby uplatňovanej na vymáhanie nezákonnej pomoci a podrobnejšie opisuje metódu na určovanie úrokových sadzieb pri vymáhaní a spôsob, akým sa vypočítavajú úroky pri vymáhaní.
608. V roku 2004 prijala Komisia 22 nových rozhodnutí o vymáhaní štátnej pomoci. Z toho bolo 19 prípadov vymáhania uzavretých. V dôsledku toho sa počet nesplnených rozhodnutí o vymáhaní, ktoré spadajú do sféry pôsobnosti Generálneho riaditeľstva pre hospodársku súťaž, zvýšil ku koncu roka na 93 (z 90 na konci roka 2003).
609. Viac ako dve tretiny všetkých nevyriešených prípadov vymáhania súvisia s opatreniami pomoci poskytnutej len dvoma členskými štátmi (44 prípadov týkajúcich sa Nemecka a 20 prípadov týkajúcich sa Španielska)³⁹³. Na konci tohto spektra je šesť členských štátov, ktoré v danom momente nemajú ani jeden nevyriešený prípad vymáhania. Takmer dve tretiny nevyriešených prípadov vymáhania sa týkajú opatrení individuálnej pomoci, kým zvyšok súvisí so schémami pomoci. Takmer v polovici nevyriešených prípadov vymáhania týkajúcich sa individuálnej pomoci je dotknutý príjemca platobne neschopný. To však nemusí nevyhnutne znamenať, že v týchto prípadoch pomoc už nemá žiadny deformačný účinok. Skutočne, takmer vo dvoch tretinách týchto prípadov je dotknutý podnik stále ekonomicky aktívny, často pod dohľadom správcu platobnej neschopnosti vymenovaného súdom.
610. Informácie dostupné k 31. decembru 2004 naznačujú, že celková výška pomoci, ktorá sa má vymáhať, činí najmenej 9,7 miliardy eur. Toto je značná suma, pretože predstavuje približne 35 % celkovej výšky štátnej pomoci, ktorú Spoločenstvo

391 Ú. v. EÚ L 140, 30.4.2004.

392 Nariadenie Rady (ES) č. 659/1999 z 22. marca 1999 ustanovujúce podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 93 Zmluvy o ES (Ú. v. ES L 83, 27.3.1999).

393 Pomerne vysoký počet nemeckých prípadov vymáhania možno do určitej miery pripísať prechodným problémom po zjednotení Nemecka. Pokiaľ ide o španielske prípady vymáhania, viac ako polovica z nich súvisí s opatreniami daňovej pomoci v Baskicku.

poskytlo v roku 2002³⁹⁴. Značný podiel tejto pomoci je dôsledkom obmedzeného počtu nedávno prijatých rozhodnutí o vymáhaní týkajúcich sa nemeckých *Landesbanken*³⁹⁵, francúzskeho *Télécomu*³⁹⁶ a *EDF*³⁹⁷. Vo viac ako 24 nevyriešených prípadoch vymáhania však príslušné členské štáty doteraz neboli schopné predložiť hodnoverné informácie o príslušnej výške pomoci. Dostupné informácie o sumách, ktoré sa majú vymôcť, sú obzvlášť obmedzené v prípadoch schém pomoci, najmä u opatrení daňovej alebo kvázidaňovej pomoci a opatrení pomoci zahŕňajúcich záruky.

611. V priebehu roku 2004 Komisia zabezpečila presné a dôsledné administratívne pokračovanie vo všetkých nesplnených rozhodnutiach o vymáhaní, aby sa zabezpečila ich efektívna realizácia. Ak Komisia usúdila, že konkrétny členský štát neprijal všetky nevyhnutné opatrenia, ktoré má k dispozícii vo svojom príslušnom právnom systéme na realizáciu rozhodnutia, podala súdnu žalobu podľa článku 88 ods. 2 alebo článku 228 ods. 2 zmluvy. Takúto žalobu podala v prípadoch *Crédit Mutuel*³⁹⁸, *Kimberly Clark*³⁹⁹ a štátnych lodení⁴⁰⁰.
612. Členské štáty zohrávajú významnú úlohu pri presadzovaní pravidiel EÚ pre štátnu pomoc, keďže sa od nich vyžaduje, aby realizovali rozhodnutia o vymáhaní a umožnili účastníkom hospodárskej súťaže podávať súdne žaloby v súlade s vnútroštátnym právom. Komisia preto začala skúmať presadzovanie politiky EÚ v oblasti štátnej pomoci na vnútroštátnej úrovni. Účelom tohto skúmania je zistiť silné a slabé stránky národných postupov vymáhania a vypracovať podrobnú predstavu o možnostiach konkurentov podávať žaloby na vnútroštátnych súdoch. Výsledky výskumu budú k dispozícii koncom roku 2005.

2. JEDNOTLIVÉ PRÍPADY

Scott Kimberly Clark

613. Komisia zistila v októbri, že Francúzsko nesplnilo rozhodnutie o vymáhaní z 12. júla 2000 v súvislosti s pomocou poskytnutou spoločnosti *Scott Paper*⁴⁰¹, a preto sa rozhodla postúpiť vec priamo Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev v súlade s článkom 88 ods. 2 zmluvy⁴⁰². Rozhodnutie o vymáhaní z 12. júla 2000 v súčasnosti napadli na Súde prvého stupňa príjemca pomoci a francúzske miestne orgány⁴⁰³.

394 28 miliárd eur pre pätnásť starých členských štátov a s vylúčením pomoci v sektore poľnohospodárstva, rybného hospodárstva, dopravy a ťažby uhlia.

395 Prípady C64/1997 (*Westdeutsche Landesbank*), C48/2002 (*Landesbank Berlin*), C69/2002 (*Norddeutsche Landesbank*), C70/2002 (*Bayerische Landesbank*), C71/2002 (*Hamburgische Landesbank*), C72/2002 (*Landesbank Schleswig-Holstein*), C73/2002 (*Landesbank Hessen-Thüringen*), Rozhodnutia z 20.10.2004.

396 C13B/2003, rozhodnutie z 2.8.2004.

397 C68/2002, rozhodnutie zo 16.12.2003.

398 C88/1997, ECJ prípad C-337/04.

399 C38/1998, rozhodnutie zo 6.10.2004.

400 C03/1999, rozhodnutie z 13.10.2004.

401 C38/1998 (Ú. v. ES L 12, 15.1.2002).

402 Rozhodnutie zo 6.10.2004, ešte neuverejnené v *Úradnom vestníku*.

403 CFI prípady T-366/00 a T-369/00.

Príjemca pomoci súčasne napadol na vnútroštátnych súdoch vnútroštátne nariadenia o vymáhaní.

614. Komisia usúdila, že z viacerých dôvodov bolo nevyhnutné postúpiť prípad Súdnemu dvoru. Hlavný dôvod je ten, že vnútroštátne orgány a vnútroštátny sudca súhlasili s odkladom konania pred vnútroštátnym súdom dovtedy, kým Súd prvého stupňa nevydá svoje rozhodnutie o danom prípade. To je v rozpore s článkom 242 zmluvy, ktorý ustanovuje, že odvolanie sa k Európskemu súdnemu dvoru nemá odkladný účinok. Okrem toho, podľa francúzskeho práva nie sú k dispozícii žiadne predbežné opatrenia, ktoré by zabezpečili odobratie pomoci od spoločnosti Scott počas konania pred vnútroštátnymi súdmi. Napokon Komisia usúdila, že Francúzsko nepostupovalo v súlade s jeho povinnosťou spolupracovať s Komisiou, keďže od júla 2003 neposkytlo žiadne nové informácie o vymáhaní.

Španielske lodenice

615. Dňa 26. júna 2003 Súdny dvor Európskych spoločenstiev rozhodol v neprospech Španielska, ktoré nerealizovalo rozhodnutie Komisie o vymáhaní z 26. októbra 1999⁴⁰⁴ v súvislosti s pomocou udelenou štátnym lodeniciam⁴⁰⁵. V októbri 2004 Komisia oznámila, že Španielsko stále nesplnilo rozhodnutie o vymáhaní z 26. októbra 1999 a že pomoc fakticky nebola refundovaná. Komisia preto usúdila, že Španielsko sa nepodrobilo rozsudku Európskeho súdneho dvora z 26. júna 2003, a rozhodla sa presadiť danú vec v súlade s článkom 228 ods. 2 zmluvy. Komisia sa preto dňa 13. októbra rozhodla poslať Španielsku list s oficiálnym oznámením, v ktorom uviedla skutočnosti a svoje hodnotenie prípadu a požiadala členský štát, aby predložil k danej veci svoje pripomienky. List bol riadne odoslaný dňa 18. októbra. Španielske orgány predložili svoje pripomienky k listu dňa 21. decembra.

404 Prípady C-03/1999 (Ú. v. ES L 37, 12.2.2000).

405 ECJ prípad C-404/00 [2003] ECR I-6695.

D – VYBRANÉ SÚDNE PRÍPADY

*Spojené prípady*⁴⁰⁶

616. Európsky súdny dvor (ESD) musel rozhodnúť o odvolaní proti rozsudku Súdu prvého stupňa (SPS), ktoré podali španielsky región Territorio Histórico de Álava a spoločnosť Ramondín Cápsulas SA., ktoré predložili Súdu prvého stupňa sťažnosť proti rozhodnutiu Komisie konštatujúcemu, že určitá forma preferenčného zdaňovania predstavovala štátnu pomoc, ktorá bola navyše nezlučiteľná s vnútorným trhom, pretože poskytnuté daňové zvýhodnenie presahovalo strop 25 % NGE pre regionálnu pomoc v danej geografickej oblasti.
617. Komisia preto nariadila splatenie týchto súm pomoci a práve toto rozhodnutie napadli navrhovatelia na Súde prvého stupňa z dôvodu zneužitia právomoci Komisiou.
618. Odvolávajúci sa tvrdil, že Komisia zneužila svoje výhradné právomoci na kontrolu štátnej pomoci za účelom dosiahnutia daňovej harmonizácie, o čom bolo inakšie ťažké presvedčiť členské štáty, aby s tým súhlasili. Európsky súdny dvor zamietol tento argument z toho dôvodu, že nebol predložený žiadny dôkaz o tom, že cieľom Komisie pri hodnotení opatrenia ako štátnej pomoci bolo dosiahnuť daňovú harmonizáciu.
619. Súd zamietol aj námietku odvolávajúceho sa, že daňové opatrenia boli vylúčené z rámca pravidiel o štátnej pomoci, nakoľko boli zavedené pred zasadaním Rady Ecofin dňa 1. decembra 1997 a oznámením Komisie z 10. decembra 1998 o uplatňovaní pravidiel o štátnej pomoci na opatrenia týkajúce sa priameho zdaňovania obchodnej činnosti. Keďže táto námietka nebola predložená Súdu prvého stupňa, ale len uvedená v odvolacom konaní, súd ju zamietol ako neprípustnú.

Grécko /Komisia (Grécke družstvá)

620. Európsky súdny dvor vo svojom rozhodnutí z 29. apríla⁴⁰⁷ v plnom rozsahu potvrdil zamietavé konečné rozhodnutie Komisie týkajúce sa vymáhania štátnej pomoci v celkovej výške približne 763 miliónov eur (suma, ktorú vypočítalo Grécko v roku 2000) poskytnutej rozličným stratovým družstvám vrátane mliekárne AGNO. V tomto prípade vyplatenia pomoci bez schválenia Komisiou Súdny dvor dospel k záveru, že vymáhanie (vrátane úrokov), ktoré sa uskutočňovalo 7 rokov po vyplatení pomoci, bolo zákonité a nebolo v rozpore s legitímnymi očakávaniami. Súdny dvor tiež potvrdil, že aj v prípade, keby táto pomoc bola oznámená a Komisia nebola reagovala do dvoch mesiacov, skutočnosť, že členský štát poskytol túto pomoc bez informovania Komisie o jej vyplatení (takzvaná „Lorenz“ informácia) znamenala, že pomoc bola správne klasifikovaná ako neoznámená.

406 C-186/02 P a C-188/02 P *Ramodín SA, Ramodín Cápsulas SA (C 186/02 P) a Territorio Histórico de Álava - Diputación Foral de Álava (C 188/02 P)/Komisia*.

407 C-278/00.

621. Európsky súdny dvor vo svojom rozhodnutí z 29. apríla⁴⁰⁸ v plnom rozsahu potvrdil zamietavé konečné rozhodnutie Komisie týkajúce sa pomoci poskytnutej výrobcom skleníkov a niektorých ďalším záhradníckych produktov oslobodením od „dusičnanovej dane“ (MINAS). Súdny dvor rozhodol, že:
- bolo úlohou členského štátu preukázať, že rozdielne zdaňovanie pre niektoré spoločnosti bolo opodstatnené charakterom a všeobecnou schémou systému,
 - tvrdenie, podľa ktorého systém MINAS nebol určený na vytváranie daňového príjmu štátneho rozpočtu, nepostačovalo na úplné vylúčenie sporného oslobodenia z jeho klasifikovania ako pomoci. Skutočnosť, že oslobodenie viedlo k strate prostriedkov, ktoré majú byť zaplatené do štátneho rozpočtu, nebola predmetom sporu.

Komisia/Rada

622. Európsky súdny dvor vo svojom rozhodnutí z 29. júna⁴⁰⁹ vysvetlil a posilnil právomoci Komisie v oblasti kontroly štátnej pomoci. V dňoch 25. novembra 1999 a 4. októbra 2000 Komisia prijala dve zamietavé konečné rozhodnutia týkajúce sa štátnej pomoci, ktorú Portugalsko nezákonne poskytlo farmárom zaoberajúcim sa chovom ošípaných s cieľom nahradiť im straty spôsobené nízkymi cenami. Tieto rozhodnutia vyžadovali od Portugalska, aby vymohlo pomoc od farmárov. Portugalsko tieto rozhodnutia pred Európskym súdnym dvorom nenapadlo. Namiesto toho, oveľa neskôr požiadalo Radu, aby schválila novú štátnu pomoc zodpovedajúcu sume, ktorú malo podľa rozhodnutia Komisie vymôcť, aby ju farmári nemuseli splácať. Dňa 21. júna 2002 Rada využila svoje osobitné právomoci podľa článku 88 ods. 2 Zmluvy o ES, aby jednomyselne schválila štátnu pomoc za mimoriadnych okolností. Komisia napadla toto rozhodnutie Rady, dôvodiac tým, že predstavovalo obchádzanie rozhodnutia Komisie a zneužitie právomoci Rady, a že by vytvorilo právnu neistotu, keby Rada mohla kedykoľvek zrušiť rozhodnutie Komisie, ktoré nadobudlo účinnosť.
623. Európsky súdny dvor vo svojom rozhodnutí z 29. júna v plnom rozsahu potvrdil stanovisko Komisie a zrušil rozhodnutie Rady. Európsky súdny dvor rozhodol, že akonáhle Komisia prijala zamietavé konečné rozhodnutie o štátnej pomoci, členský štát už nemá právo predložiť túto vec Rade; a Rada nemá viac právomoc schvaľovať túto pomoc. Na mimoriadne okolnosti sa v tomto štádiu nemožno odvolávať.
624. Ak Komisia začne formálny proces vyšetrovania, členský štát sa musí obrátiť na Radu skôr, ako Komisia prijme konečné rozhodnutie. V takom prípade je konanie Komisie pozastavené na dobu troch mesiacov. Ak Rada v priebehu týchto troch mesiacov prijme jednomyselné rozhodnutie, Komisia nemôže v konaní pokračovať. Ak Rada neprijme rozhodnutie do troch mesiacov, Komisia pokračuje vo svojom

408 C-159/01.

409 C-110/02.

vyšetrovaní. (V danom prípade Rada prijala svoje rozhodnutie dávno potom, čo Komisia prijala konečné rozhodnutie.)

625. Európsky súdny dvor tiež potvrdil, že Rada nemôže prijať rozhodnutie schvaľujúce novú štátnu pomoc, ktorou sa spoločnostiam „kompenzuje“ vymáhanie pomoci, ktorú Komisia vyhlásila v konečnom rozhodnutí za nezlučiteľnú. Rada nemôže zablokovat' alebo zrušiť úplný účinok zamietavého konečného rozhodnutia Komisie nariaďujúceho vymáhanie (v rozpore s tým, čo Rada urobila v tomto prípade).
626. Na zabezpečenie právnej istoty je veľmi dôležité, aby sa zabránilo Komisii a Rade prijímať vzájomne si protirečiace rozhodnutia.

Pearle BV

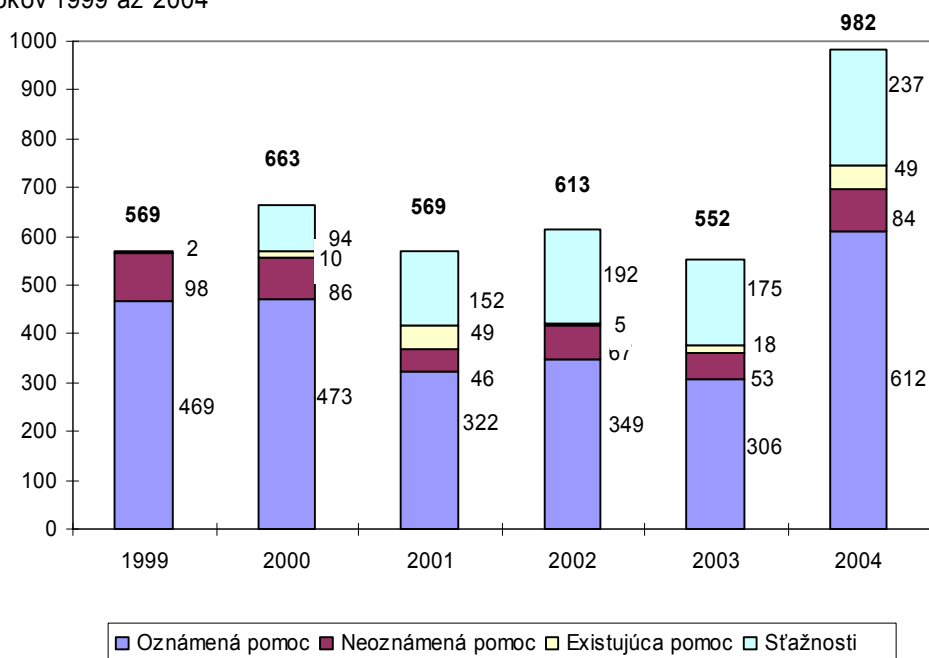
627. Vo svojom rozhodnutí z 15. júla⁴¹⁰ Európsky súdny dvor rozhodol, že interné predpisy prijaté obchodným združením, ktoré sa riadi verejným právom, za účelom financovania reklamnej kampane, ktorá sa organizuje v prospech jeho členov a o ktorej títo členovia rozhodujú, z prostriedkov vybraných od týchto členov a povinne vyčlenených na financovanie tejto kampane, nepredstavujú neoddeliteľnú súčasť opatrenia pomoci spadajúcej pod vymedzenie štátnej pomoci podľa článku 87 ods. 1 Zmluvy o ES. Takéto financovanie sa uskutočnilo z prostriedkov, ktorými obchodné združenie, ktoré sa riadi verejným právom, nikdy nemalo právomoc voľne disponovať.

410 C-345/02.

E. ŠTATISTIKA

Obrázok č. 6

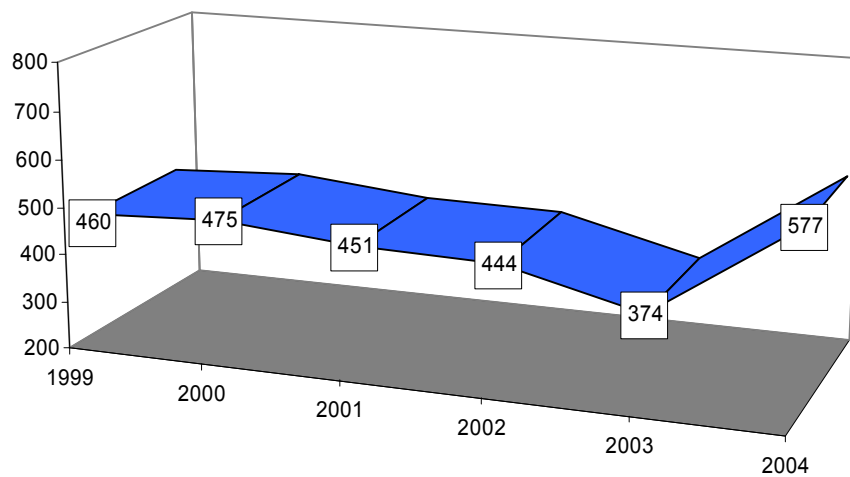
Tendencia vo vývoji počtu registrovaných prípadov pomoci (okrem poľnohospodárstva, rybolovu, dopravy a uhoľného priemyslu) v období rokov 1999 až 2004

1.

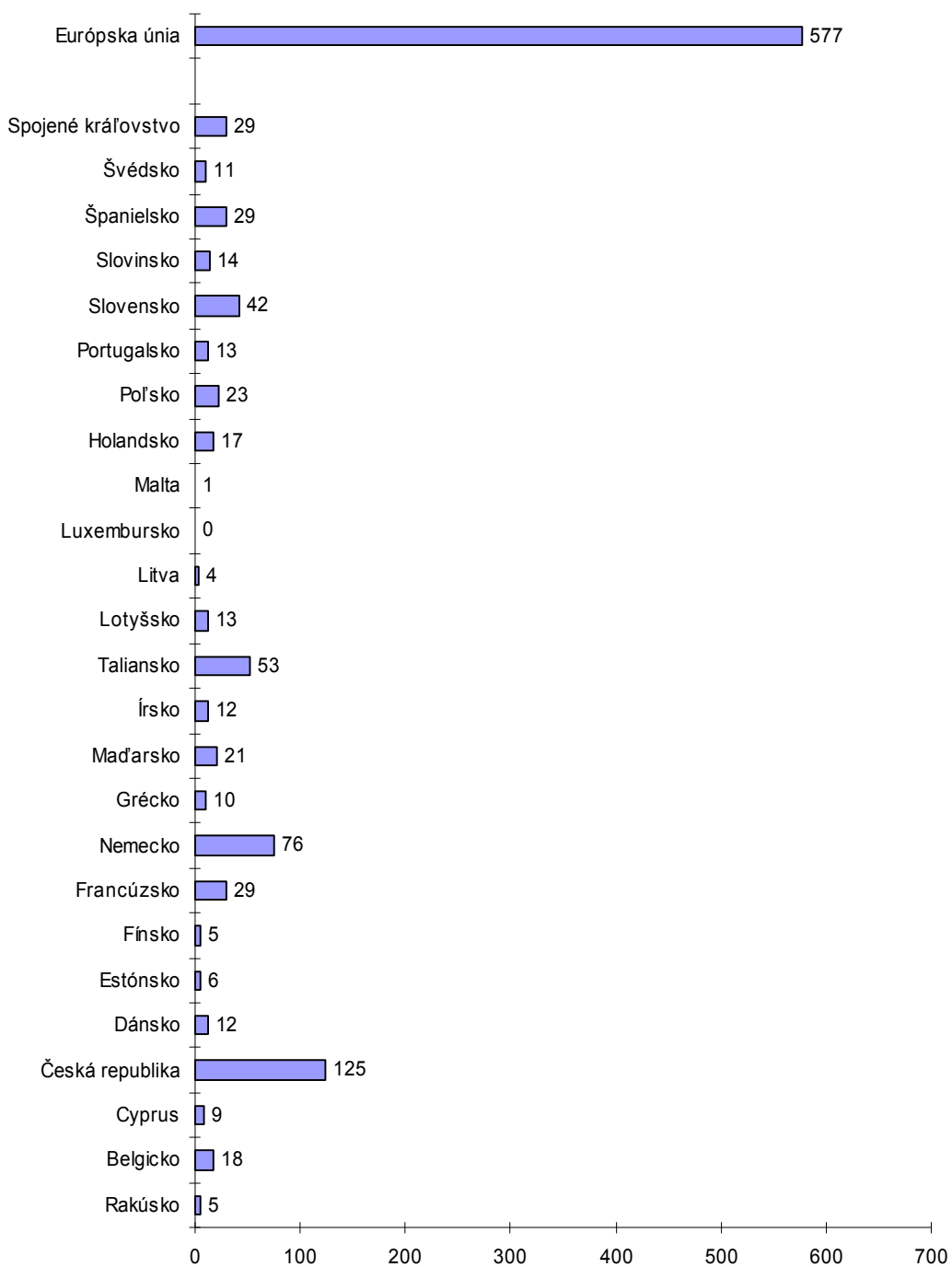
Obrázok č. 7

Tendencia vo vývoji počtu rozhodnutí prijatých Komisiou (okrem poľnohospodárstva, rybolovu, dopravy a uhoľného priemyslu) v období rokov 1999 až 2004

Obrázok č. 8

Počet rozhodnutí prijatých členským štátom v roku 2004 (okrem poľnohospodárstva, rybolovu, dopravy a uhoľného priemyslu)

V – MEDZINÁRODNÉ AKTIVITY

A - Rozšírenie a západný Balkán

628. Dátum 1. máj 2004 bol v znamení rozšírenia Európskej únie o desať nových členských štátov. Toto hladké pristúpenie odzrkadľuje úspešné vyrovnanie režimov hospodárskej súťaže v týchto krajinách v priebehu niekoľkých rokov s režimom hospodárskej súťaže Európskej únie. Tento proces zahŕňal zavedenie právneho rámca pre antitrustové opatrenia/fúzie a kontrolu štátnej pomoci, zriadenie orgánov pre hospodársku súťaž a štátnu pomoc s dostatočnými administratívnymi kapacitami a zabezpečenie účinného presadzovania týchto pravidiel.
629. Orgány hospodárskej súťaže desiatich nových členských štátov boli plne integrované do Európskej siete hospodárskej súťaže, na ktorej pred pristúpením participovali ako pozorovatelia. V období pred pristúpením Komisia skúmala opatrenia štátnej pomoci, ktoré tieto krajiny priebežne oznamovali v súlade s mechanizmom existujúcej pomoci obsiahnutým v Zmluve o pristúpení. Všetky opatrenia pomoci uplatňované po pristúpení, ktoré sú považované za štátnu pomoc a nie sú zaradené do existujúceho zoznamu pomoci, sa posudzujú ako predstavujúce novú pomoc. Komisia ďalej overila prípadné problémové oblasti označené v jej komplexnej monitorovacej správe.
630. Komisia tiež veľmi aktívne presadzovala rokovania s Bulharskom a Rumunskom o kapitolách týkajúcich sa hospodárskej súťaže, ktoré sa uzavreli v decembri a po ktorých bude nasledovať intenzívne hodnotenie a poskytovanie podpory pred pristúpením týchto dvoch krajín k Európskej únii v roku 2007.
631. V októbri Komisia predložila svoju správu a odporúčania o pokroku Turecka na ceste k pristúpeniu v súvislosti s rozhodnutím Európskej rady z decembra 2004 o začatí prístupových rokovaní s Tureckom. V rámci tohto procesu Komisia bude musieť poskytnúť ďalšie hodnotenie režimu hospodárskej súťaže a štátnej pomoci, akonáhle bude v Turecku zavedený.
632. V prípade Chorvátska Komisia posudzovala politiku tejto krajiny v oblasti hospodárskej súťaže ako súčasť stanoviska, ktoré zaujala v marci k žiadosti Chorvátska o členstvo, a posilnila svoju spoluprácu s chorváckym úradom pre hospodársku súťaž.
633. Komisia bola aktívna v podporovaní rozvoja režimov zdravej hospodárskej súťaže vo všetkých západobalkánskych krajinách. To zahŕňalo pomoc pri vypracúvaní zákonov o hospodárskej súťaži a štátnej pomoci, poradenstvo pri zriaďovaní potrebných inštitúcií na presadzovanie týchto pravidiel a presadzovanie disciplíny v hospodárskej súťaži. Generálne riaditeľstvo pre hospodársku súťaž usporiadalo spoločne s úradom TAIEX Generálneho riaditeľstva pre rozšírenie aj dva 2-dňové vzdelávacie semináre pre úradníkov zo západného Balkánu, jeden v októbri o štátnej pomoci a druhý v novembri o antitrustových opatreniach.

B - Politika susedstva

634. V súvislosti s iniciatívou Európskej politiky susedstva Komisia prerokovala v roku 2004 akčné plány s Izraelom, Jordánskom, Moldavskom, Marokom, Palestínskou samosprávou, Tuniskom a Ukrajinou. Všetky akčné plány, s výnimkou akčného plánu s Palestínskou samosprávou, obsahujú oddiel o politike hospodárskej súťaže.
635. Opatrenia v oblasti hospodárskej súťaže, ktoré sú obsiahnuté v akčných plánoch, sa týkajú antitrustovej politiky a štátnej pomoci (s výnimkou Izraela, kde nie sú žiadne antitrustové akčné body vzhľadom na vyspelú úroveň antitrustovej politiky v Izraeli). V prípade antitrustovej politiky je účelom týchto opatrení posilniť presadzovanie zákonov o hospodárskej súťaži, ako aj výkonnosť a nezávislosť orgánov hospodárskej súťaže; pokiaľ ide o štátnu pomoc, cieľom je postupovať smerom k zosúladieniu definícií používaných v Európskej únii a partnerských krajinách a k zlepšeniu vzájomnej transparentnosti štátnej pomoci.

C – Dvojstranná spolupráca

1. Úvod

636. Komisia spolupracuje na dvojstrannom základe s mnohými orgánmi hospodárskej súťaže, najmä s orgánmi hlavných obchodných partnerov Spoločenstva. Európska únia uzavrela jednoúčelové dohody o spolupráci v otázkach hospodárskej súťaže so Spojenými štátmi, Kanadou a Japonskom.
637. Základnými prvkami týchto jednoúčelových dohôd je poskytovanie vzájomných informácií o aktivitách v presadzovaní, koordinácia týchto aktivít a výmena neutajovaných informácií. V rámci týchto dohôd môže jedna strana požiadať inú stranu o vykonanie presadzovacej činnosti (kladné rešpektovanie) a jedna strana môže zohľadniť dôležité záujmy inej strany v priebehu svojich aktivít pri presadzovaní (tradičné rešpektovanie).
638. Európska únia uzatvorila aj viacero dohôd o voľnom obchode, ako sú dohody EuroMed a dohody s niektorými latinskoamerickými krajinami, ktoré obvykle obsahujú základné ustanovenia týkajúce sa spolupráce v otázkach hospodárskej súťaže. Spolupráca medzi Komisiou a orgánmi hospodárskej súťaže členských štátov OECD sa uskutočňuje na základe odporúčania, ktoré OECD prijala v roku 1995.

2. DOHODY S USA, KANADOU A JAPONSKOM

Spojené štáty

639. Spolupráca s orgánmi hospodárskej súťaže Spojených štátov sa zakladá na jednoúčelových dohodách o spolupráci v hospodárskej súťaži⁴¹¹.
640. Počas roku 2004 Komisia pokračovala vo svojej úzkej spolupráci s oddelením pre antitrustovú politiku Ministerstva spravodlivosti (DoJ) USA a s Federálnou obchodnou komisiou (FTC) USA. Kontakty medzi úradníkmi Komisie a ich prot'ajškami v uvedených dvoch úradoch USA boli časté a intenzívne. Tieto kontakty siahajú od spolupráce na jednotlivých prípadoch až po všeobecnejšie otázky súvisiace s politikou hospodárskej súťaže. Kontakty spojené s jednotlivými prípadmi majú obvykle formu pravidelných telefonických rozhovorov, e-mailov, výmeny dokumentov a iných oznámení medzi skupinami zaoberajúcimi sa daným prípadom. Táto spolupráca naďalej prináša obidvom stranám značný úžitok v tom zmysle, že

411 Dohoda medzi vládou Spojených štátov amerických a Komisiou Európskych spoločenstiev o uplatňovaní svojich zákonov o hospodárskej súťaži bola uzatvorená 23. 9. 1991. Rada a Európska komisia spoločným rozhodnutím zo dňa 10.4.1995 dohodu schválili a vyhlásili za uplatniteľnú od dátumu jej podpísania Európskou komisiou (Ú. v. ES L 95, 27.4.1995). Dňa 4.6.1998 nadobudla účinnosť dohoda o kladnom rešpektovaní, ktorá posilňuje ustanovenia o kladnom rešpektovaní z dohody z roku 1991 (Dohoda medzi Európskymi spoločenstvami a vládou Spojených štátov amerických o uplatňovaní zásad kladného rešpektovania pri presadzovaní svojich zákonov o hospodárskej súťaži (Ú. v. ES L 173, 18.6.1998)).

zvyšuje ich príslušné aktivity presadzovania, zabraňuje zbytočným konfliktom alebo nezrovnalostiam medzi aktivitami presadzovania a zlepšuje vzájomné chápanie režimov politiky hospodárskej súťaže.

641. Spolupráca na kontrole fúzií s antitrustovými úradmi USA pokračovala počas roku 2004 na vysokej úrovni intenzity. Osvedčené postupy v spolupráci EÚ-USA pri skúmaní fúzií poskytujú užitočný rámec pre spoluprácu najmä tým, že ukazujú kritické body v procese, kde by spolupráca mohla byť obzvlášť užitočná. V praxi je spolupráca na prípadoch veľmi pragmatická a pružná, prispôbená danému prípadu a s ním súvisiacim otázkam.
642. V roku 2004 došlo k mnohým prípadom fúzií s dopadom na obidvoch stranách Atlantiku, s ktorými bol spojený značný stupeň praktickej spolupráce a výmeny názorov medzi príslušnými skupinami EÚ a USA, ktoré sa týmito prípadmi zaoberali. Medzi prípady, s ktorými bola v uvedenom roku spojená rozsiahla spolupráca, patrili: *Oracle/Peoplesoft*, *Sony/BMG*, *Air France/KLM*, *Sanofi/Aventis*, *Sygenta/Advanta*, *Air Liquide/Messer*, *Agfa/Lastra*, *Magna/NVC* a *Microsoft/Time Warner/Contentguard*.
643. Podobne ako v predchádzajúcich rokoch, skúsenosti Komisie dokumentujú, že spolupráca a koordinácia na fúziách je najprospešnejšia v otázkach týkajúcich sa navrhovania, prerokúvania a realizácie nápravných opatrení vo všetkých problémoch hospodárskej súťaže zistených úradmi. Spoločný postup pomáha znižovať potenciálne nezrovnalosti prístupu k vzájomnému prospechu fúzujúcich strán i samotných úradov.
644. V posledných rokoch sa spolupráca v oblasti politiky kontroly fúzií zaviedla všeobecnejšie v súvislosti s takzvanou Pracovnou skupinou EÚ-USA pre fúzie, ktorá predstavuje stále fórum pre diskusie o politike medzi úradmi. Cieľom tejto pracovnej skupiny je zlepšiť vzájomné pochopenie politik a postupov a zvýšiť dôslednosť kontroly fúzií na obidvoch stranách Atlantiku.
645. Okrem spolupráce týkajúcej sa jednotlivých prípadov fúzií sa udržiavali pravidelné neformálne kontakty medzi úradmi v otázkach politiky kontroly fúzií, vrátane plodných výmen názorov na celý rad tém. Počas roku 2004 sa tieto kontakty týkali balíka Komisie o reforme kontroly fúzií, výskumu Komisie zameraného na efektívnosť politiky nápravných opatrení a prebiehajúcich interných úvah o prístupe k posudzovaniu nehorizontálnych fúzií, o ktorých Komisia hodlá dať do obehú usmernenia.
646. V priebehu roka dochádzalo aj k častým kontaktom vo viacerých prípadoch nesúvisiacich s fúziami. Dvojstranná spolupráca medzi Komisiou a Ministerstvom spravodlivosti USA bola obzvlášť intenzívna v prípadoch kartelových dohôd: uskutočnili sa početné kontakty medzi úradníkmi útvarov Komisie zaoberajúcimi sa kartelovými dohodami a ich americkými partnermi. Veľmi časté boli výmeny informácií o konkrétnych prípadoch, ale uskutočnili sa aj diskusie o otázkach politiky. Mnohé z kontaktov v súvislosti s jednotlivými prípadmi sa uskutočnili v dôsledku súčasných žiadostí o beztrestnosť v USA a v Európskej únii. Okrem toho v celom rade prípadov sa uskutočnili koordinované činnosti presadzovania v USA a v EÚ, v ktorých sa úrady snažili zabezpečiť, aby časový odstup medzi začatím

príslušných činností bol čo najmenší. Pracovná skupina pre práva duševného vlastníctva sa stretla prostredníctvom videokonferencie začiatkom roku 2004.

647. Komisár Mario Monti sa 28. septembra stretol s riaditeľmi antitrustových úradov USA - Deborah Majorasovou, predsedníčkou Federálnej obchodnej komisie, a Hew Pateom, zástupcom generálneho prokurátora - na výročnom dvojstrannom stretnutí EÚ/USA v Bruseli.
648. Komisia poslala v priebehu roka 54 oficiálnych oznámení a dostala počas toho istého obdobia od orgánov USA 28 oficiálnych oznámení.

Kanada

649. Spolupráca s Kanadským úradom pre hospodársku súťaž sa zakladá na Dohode o spolupráci v hospodárskej súťaži medzi Európskou úniou a Kanadou podpísanej v roku 1999⁴¹². Kontakty medzi Komisiou a týmto úradom, jej kanadským partnerom, boli časté a veľmi plodné. Diskusie sa týkali tak otázok týkajúcich sa jednotlivých prípadov, ako aj všeobecnejších otázok politiky. Kontakty v súvislosti s jednotlivými prípadmi sa týkali všetkých oblastí presadzovania práva pri hospodárskej súťaži, aj keď tieto kontakty najčastejšie súviseli s vyšetrovaním fúzií a kartelových dohôd.
650. Kontakty medzi úradmi obvykle nadobúdajú formu pravidelných telefonických rozhovorov, e-mailov a telefonických konferencií medzi skupinami zaoberajúcimi sa jednotlivými prípadmi. V prípadoch kartelových dohôd sem patrí aj koordinácia vyšetrení.
651. Komisia a Kanadský úrad pre hospodársku súťaž pokračovali aj v dialógu o všeobecných otázkach spoločného záujmu týkajúcich sa hospodárskej súťaže. V tejto súvislosti sa v Bruseli uskutočnili dve stretnutia, jedno 9. februára zamerané na politiku v oblasti fúzií a druhé 16. februára zamerané na spoluprácu pri vyšetrení kartelových dohôd. Ďalšie stretnutie sa uskutočnilo 11. októbra v Paríži a bolo venované hodnoteniu efektívnosti kontroly fúzií.
652. Komisia poslala v priebehu roka dve oficiálne oznámenia a dostala počas toho istého obdobia od kanadských orgánov sedem oficiálnych oznámení.

Japonsko

653. Spolupráca s japonskou Komisiou pre korektný obchod sa zakladá na dohode o spolupráci z roku 2003⁴¹³. Kontakty s japonskou Komisiou pre korektný obchod sa v priebehu roka 2004 výrazne rozšírili a boli venované tak otázkam týkajúcim sa jednotlivých prípadov, ako aj všeobecnejším otázkam politiky.

412 Dohoda medzi Európskymi spoločenstvami a vládou Kanady o uplatňovaní zákonov o hospodárskej súťaži (Ú. v. ES L 175, 10.7.1999). Táto dohoda bola podpísaná na samite EÚ/Kanada v Bonne dňa 17.6.1999 a podpísaním nadobudla účinnosť.

413 Dohoda medzi Európskym spoločenstvom a vládou Japonska o spolupráci na aktivitách proti hospodárskej súťaži (Ú. v. ES L 183, 22.7.2003). Dohoda o spolupráci medzi Európskym spoločenstvom a Japonskom bola podpísaná 10.7.2003 v Bruseli a nadobudla účinnosť 9.8.2003.

654. Popri mnohých kontaktoch pri jednotlivých prípadoch Európska komisia a japonská Komisia pre korektný obchod pokračovali vo svojom prebiehajúcom dialógu o všeobecných otázkach spoločného záujmu týkajúcich sa hospodárskej súťaže. V tejto súvislosti sa v Bruseli uskutočnili v roku 2004 dve stretnutia, jedno 25. februára zamerané na politiku v oblasti fúzií a druhé 9. marca zamerané na spoluprácu pri vyšetřovaní kartelových dohôd.
655. Výročné dvojstranné stretnutie medzi Európskou komisiou a japonskou Komisiou pre korektný obchod sa uskutočnilo v Bruseli dňa 16. septembra. Strany diskutovali o poslednom vývoji politiky a ďalších vyhliadkach dvojstrannej spolupráce. Európska komisia prejavila aj veľký záujem o prebiehajúcu reformu japonského práva hospodárskej súťaže.
656. Komisia poslala v priebehu roka štyri oficiálne oznámenia, zatiaľ čo počas toho istého obdobia nedostala od japonských orgánov ani jedno oficiálne oznámenie.

3. SPOLUPRÁCA S INÝMI KRAJINAMI A REGIÓNMÍ

Austrália

657. Počas roku 2004 sa Komisia angažovala v spolupráci s orgánmi hospodárskej súťaže vo viacerých ďalších krajinách OECD, najmä s Austráliou. Tieto kontakty zahŕňali tak otázky súvisiace s jednotlivými prípadmi, ako aj otázky spojené s politikou hospodárskej súťaže.

Čína

658. Komisár Mario Monti a Bo Xilai, minister obchodu Čínskej ľudovej republiky, podpísali dňa 6. mája zadávacie podmienky projektu štruktúrovaného dialógu o politike hospodárskej súťaže medzi Európskou úniou a Čínou. Toto je prvý takýto dialóg o hospodárskej súťaži iniciovaný Čínou s tretími krajinami. Hlavným cieľom dialógu je ustanoviť fórum pre konzultácie a transparentnosť v tejto oblasti medzi Čínou a Európskou úniou a zvýšiť úroveň technickej pomoci a pomoci pri vytváraní kapacít pre Čínu zo strany Európskej únie v rámci politiky hospodárskej súťaže. Začatie tohto dialógu je časovo veľmi aktuálne, pretože Čína je v procese vypracúvania plne kvalifikovaného práva hospodárskej súťaže.
659. Podľa zadávacích podmienok projektu bude tento dialóg zahŕňať: (i) výmeny názorov na súčasné situácie, výmeny skúseností a informácií o novom vývoji v legislatíve a presadzovaní antitrustových postupov; (ii) výmeny názorov na legislatívu a presadzovanie v oblasti fúzií; (iii) výmeny skúseností z utvárania orgánov hospodárskej súťaže, ako aj v súvislosti s ich úlohou obhajovania hospodárskej súťaže; (iv) výmeny názorov na mnohostranné iniciatívy v oblasti hospodárskej súťaže s osobitným zameraním na boj proti konzervatívnym kartelovým dohodám; (v) výmeny názorov na liberalizáciu verejnoprospešných sektorov a štátne intervencie do trhového procesu; (vi) výmeny skúseností zvyšovaním informovanosti spoločností a verejnosti o hospodárskej súťaži a protimonopolných zákonoch; a (vii) spoluprácu zameranú na zvýšenie úrovne technickej pomoci a pomoci pri vytváraní kapacít pre Čínu zo strany Európskej únie.

660. Od podpísania zadávacích podmienok projektu Komisia usporiadala sériu stretnutí s čínskymi úradníkmi zaoberajúcimi sa vypracúvaním nového práva hospodárskej súťaže. Poskytla aj prezentácie delegáciám z Pekingu a predložila poznámky k návrhu budúceho čínskeho práva v oblasti hospodárskej súťaže.

Európska zóna voľného obchodu

661. V priebehu roka Komisia pokračovala aj vo svojej úzkej spolupráci s ESA (Dozorným orgánom EZVO) pri presadzovaní Dohody o Európskom hospodárskom priestore.

Kórea

662. Komisár Mario Monti a Chul-Kyu Kang, predseda Komisie pre korektný obchod Kórejskej republiky, podpísali dňa 28. októbra Memorandum o porozumení ustanovujúce zadávacie podmienky projektu pre dvojstranný dialóg o hospodárskej súťaži medzi Európskou úniou a Kóreou, ktorého hlavným cieľom je zriadiť trvalé fórum pre konzultácie, transparentnosť a výmenu skúseností a názorov medzi Európskou komisiou a Komisiou pre korektný obchod. Spolupráca medzi týmito orgánmi hospodárskej súťaže je vynikajúca a tieto orgány majú často spoločné názory v prostredí mnohostrannej spolupráce v oblasti hospodárskej súťaže, ako je Medzinárodná sieť hospodárskej súťaže (ICN) a OECD. Kórea patrí medzi aktívnejších účastníkov týchto fór a v apríli bola hostiteľskou krajinou výročnej konferencie ICN v Soule. V rámci týchto mnohostranných kontextov si obidva orgány pravidelne vymieňali názory na otázky spoločného záujmu týkajúce sa hospodárskej súťaže. Memorandum o porozumení ustanovuje oficiálny základ pre tento dialóg.
663. Memorandum o porozumení v hlavných rysoch ustanovuje: (i) výročné konzultačné stretnutia; (ii) výmenu informácií medzi úradmi o hlavných problémoch; (iii) výmenu odborných štúdií; (iv) informovanie o aktivitách presadzovania, ktoré môžu mať vplyv na dôležité záujmy druhého úradu; (v) výmenu materiálov o súčasnej situácii, skúsenostiach a novom vývoji v legislatíve a realizácii politiky hospodárskej súťaže; a (vi) výmenu názorov na mnohostranné iniciatívy v oblasti hospodárskej súťaže s osobitným zameraním na boj proti medzinárodným konzervatívnym kartelovým dohodám. Spolupráca medzi úradmi podlieha príslušným zákonom každej strany, najmä zameraným na ochranu dôverných informácií.

Latinská Amerika

664. V roku 2004 sa rozšírili kontakty s orgánmi hospodárskej súťaže v Brazílii a Mexiku. Medzi ne patria telefonické konferencie medzi skupinami zaoberajúcimi sa jednotlivými prípadmi súvisiacimi s tými istými globálnymi fúziami s cieľom porovnať a prediskutovať prístupy k hodnoteniu fúzií a druhy zvažovaných nápravných opatrení.
665. V Andskom regióne Komisia pokračovala v práci na svojom trojročnom projekte zameranom na zlepšenie a zosúladienie bolívijskej, kolumbijskej, ekvádorskej, peruánskej a venezuelskej legislatívy v oblasti hospodárskej súťaže a na podporu inštitúcií zodpovedných za jej monitorovanie a uplatňovanie.

D – MNOHOSTRANNÁ SPOLUPRÁCA

1. MEDZINÁRODNÁ SIEŤ HOSPODÁRSKEJ SÚŤAŽE

666. Medzinárodná sieť hospodárskej súťaže (ďalej len „ICN“), ktorej zakladajúcim členom je Komisia, pokračovala v dosahovaní rýchleho pokroku. Dnes je široko uznávaná ako popredné mnohostranné fórum pre diskusie o politike medzinárodnej hospodárskej súťaže⁴¹⁴. ICN sa usiluje uľahčiť medzinárodnú spoluprácu a formulovať návrhy na zbližovanie v procedurálnych a základných otázkach. Ku koncu roka 2004 sa členská základňa ICN rozšírila na 86 úradov hospodárskej súťaže zo 77 jurisdikcií. To znamená, že zahŕňa prevažnú väčšinu existujúcich svetových orgánov tak z vyspelých, ako aj z rozvojových krajín. ICN vyzýva aj poradcov z akademického sektoru, podnikateľské spoločenstvo, skupiny spotrebiteľov a predstaviteľov právnických profesií, aby prispeli k jej pracovným projektom. Dr. Ulf Böge, riaditeľ nemeckého orgánu hospodárskej súťaže, je od septembra 2004 predsedom Riadiacej skupiny, ktorá je riadiacim orgánom ICN.
667. V apríli usporiadala ICN svoju tretiu výročnú konferenciu v Soule na pozvanie kórejskej Komisie pre korektný obchod. Členské úrady ICN sa v Soule rozhodli zriadiť novú pracovnú skupinu pre kartely a požiadali Európsku komisiu, aby spoločne s maďarským orgánom hospodárskej súťaže predsedala tomuto projektu.
668. Účastníci konferencie ICN v Soule prerokovali aj správu, ktorú vypracovala pracovná skupina ICN o presadzovaní antitrustovej politiky v regulovaných sektoroch⁴¹⁵, ktorá podáva prehľad o limitoch a obmedzeniach, ktorým úrady pre hospodársku súťaž obvykle čelia, keď zasahujú do regulovaných sektorov. Správa tiež kladie osobitný dôraz na pracovné dohody medzi orgánmi hospodárskej súťaže a regulačnými orgánmi.

Pracovná skupina ICN pre kartelové dohody

669. Pracovná skupina ICN pre kartelové dohody sa zaoberá výzvami na potlačenie kartelových dohôd na vnútroštátnej a medzinárodnej úrovni. Na tento účel skúma potrebu a prínosy boja proti kartelovým dohodám s cieľom dosiahnuť medzinárodný konsenzus o opodstatnenosti zasahovania v takýchto prípadoch. Okrem toho diskutuje o najúčinnnejších nástrojoch presadzovania.
670. Ako fórum na tieto diskusie pracovná skupina ICN pre kartelové dohody usporiadala v novembri dve konferencie v Sydney. Prvou z nich bola pracovná konferencia ICN o kartelových dohodách, na ktorej zástancovia presadzovania, na základe skúseností bývalej medzinárodnej pracovnej konferencie o kartelových dohodách, mohli zdieľať know-how a rozvinúť svoju investigatívnu zručnosť pri odhaľovaní kartelových dohôd. Druhou bola mimoriadna pracovná konferencia venovaná zhovievavosti, na

414 Viac informácií o ICN možno nájsť na jej internetovej stránke: <http://www.internationalcompetitionnetwork.org>.

415 Pozri <http://www.internationalcompetitionnetwork.org/annualconference2003.html>.

ktorej predstavitelia viac ako 30 orgánov hospodárskej súťaže prerokovali právne a praktické otázky vyplývajúce zo súbežných žiadostí o beztretnosť vo viacerých jurisdikciách. Materiály z týchto podujatí boli uverejnené na internetovej stránke ICN.

Pracovná konferencia ICN o metódach vyšetrovania fúzií

671. Podskupina pre metódy vyšetrovania fúzií usporiadala svoju druhú pracovnú konferenciu v dňoch 20. a 21. októbra tohto roku. Hostiteľkou pracovnej konferencie bola Európska komisia a zúčastnilo sa na nej 130 právnikov a ekonómov zo 49 antitrustových orgánov, ktorí sa stretli v Bruseli, aby dôkladne preskúmali hypotetický prípad fúzie v sektore sójového mlieka. Súkromný sektor zastupovalo 16 mimovládnych poradcov (NGA) z firiem zaoberajúcich sa medzinárodným právom s bohatými skúsenosťami v konaniach o kontrole cezhraničných fúzií.
672. Táto pracovná konferencia mala za cieľ poskytnúť fórum pre úradníkov vnútroštátnych orgánov hospodárskej súťaže na výmenu svojich skúseností z využívania nástrojov a metód na vyšetrovanie kontroly fúzií. Ďalším cieľom bolo vypočúť si názory súkromného sektoru na tento proces a otvoriť plodný dialóg medzi úradníkmi orgánov a súkromným sektorom.
673. Účastníci konferencie pracovali na spise hypotetického prípadu fúzie medzi dvoma najúspešnejšími výrobcami sójového mlieka v krajine.
674. Toto podujatie čo možno najvernejšie simulovalo hlavné kroky reálneho vyšetrovania kontroly fúzií. Úlohou poradcov súkromného sektoru bolo zastupovať fúzujúce strany a prezentovať ich klientske transakcie ako „jasný bezproblémový prípad“, aby vzbudili medzi účastníkmi potrebný skepticizmus a prinútili ich začať vyšetrovanie. V oddelených skupinách účastníci vypracovali plán vyšetrovania, prediskutovali žiadosti o dokumenty od fúzujúcich strán, analyzovali rozličné druhy ekonomických a ekonometrických dôkazov a napokon pracovali na žiadostiach o informácie adresované tretím stranám a na otázke predpojatosti odporcov.

Pracovná skupina ICN pre fúzie - Podskupina pre oznámenia a postupy

675. Komisia sa počas roku 2004 aktívne podieľala na práci tejto podskupiny. Začiatkom roku podskupina vypracovala súbor štyroch podrobných odporúčaných postupov zahŕňajúcich tieto oblasti: (1) utajenosť; (2) procedurálna nezaujatosť; (3) vykonávanie vyšetrovaní fúzií; a (4) spolupráca medzi úradmi. Tieto oblasti podporili členovia ICN na plenárnom zasadnutí pri príležitosti výročnej konferencie ICN v Soule v apríli po interaktívnej prezentácii ich obsahu a podrobnej diskusii na oddelených zasadaniach. Tieto štyri nové postupy zvýšili počet odporúčaných postupov, ktoré prijala ICN, na jedenásť, a to na základe návrhov, ktoré predložila táto podskupina. Ostatných sedem postupov sa týka: (1) dostatočnej súvislosti medzi dopadmi transakcie a kontrolujúcou jurisdikciou; (2) jasných a objektívnych prahov oznamovania; (3) pružnosti v načasovaní oznámenia o fúzii; (4) obdobia kontroly fúzií; (5) požiadaviek na úvodné oznámenie; (6) vykonávania vyšetrovaní fúzií; a (7) transparentnosti.
676. Od konferencie v Soule podskupina pracovala na dvoch nových odporúčaných postupoch nápravných opatrení pre fúzie a na presadzovacích právomociach, zdrojoch a nezávislosti úradu, ktoré budú prezentované na nasledujúcej výročnej

konferencii, ktorá sa má uskutočniť v júni 2005 v Bonne. Okrem toho, táto podskupina pracuje na viacerých nových projektoch: vypracovanie vzorového formuláru alebo formulárov na používanie fúzujúcimi stranami a úradmi hospodárskej súťaže, ktorými sa riadi zrieknutie sa ochrany utajovania pre materiály predkladané v súvislosti s kontrolami fúzií; zhromažďovanie údajov o prekážkach brániacich jurisdikciám realizovať odporúčané postupy a metódy a o vypracovaní správy identifikujúcej problémy, ktorým úrad čelí pri prijímaní postupov a metód s cieľom pomôcť prekonávať prekážky; vypracovanie štúdie o prihlasovacích poplatkoch pri kontrole fúzií; a možnosť sprístupnenia odporúčaných postupov pre fúzujúce strany na základe prieskumnej práce troch členov (Komisia EÚ, Južná Afrika a Kanada). Podskupina pokračuje v monitorovaní reformných snáh a v poskytovaní podpory pre členov ICN zvažujúcich zmeny v legislatíve, predpisoch a postupoch úradov, ako aj v práci s nečlenskými subjektmi vypracúvajúcimi novú legislatívu v oblasti kontroly fúzií.

Pracovná skupina ICN pre fúzie - Podskupina pre analytický rámec

677. Predseda podskupiny (Úrad Spojeného kráľovstva pre korektné obchodovanie) predložil na výročnej konferencii v Soule dokončenú štúdiu o usmerneniach pre fúzie v 12 jurisdikciách (vrátane Európskej únie), ktorú vypracovalo konzorcium právnických firiem. Od soulskej konferencie Úrad Spojeného kráľovstva pre korektné obchodovanie a írsky orgán hospodárskej súťaže spoločne riadia dva projekty: (1) vypracovanie kontrolných zoznamov hlavných otázok, ktoré majú riešiť usmernenia pre fúzie; a (2) štúdia rozličných druhov nápravných opatrení akceptovaných celosvetovo v konaniach o fúziách s cieľom posúdiť ich efektívnosť pri riešení rozličných otázok hospodárskej súťaže. Komisia sa podieľa na obidvoch týchto projektoch v rámci konzultačnej skupiny.

Pracovná konferencia ICN o vytváraní kapacít

678. V zastúpení iného projektu ICN, ktorý sa zaoberá predovšetkým problémami, ktorým čelia mladšie úrady hospodárskej súťaže, Komisia usporiadala vo februári 2004 v Paríži pracovnú konferenciu ICN o vytváraní kapacít⁴¹⁶. Toto podujatie prvý raz spojilo veľký počet úradov hospodárskej súťaže s predstaviteľmi spoločenstva darcovských inštitúcií, ktoré financujú projekty technickej pomoci v oblasti hospodárskej súťaže.
679. Cieľom pracovnej konferencie bolo zvýšiť úroveň vzájomného porozumenia a pracovných mechanizmov medzi orgánmi, ktoré poskytujú finančné prostriedky na projekty technickej pomoci v oblasti hospodárskej súťaže, a úradmi, ktoré túto podporu dostávajú. Jedným z hlavných záverov tohto podujatia bolo, že úradom snažiacim sa získať finančné prostriedky sa často dôrazne odporúča, aby sa obracali na zastupiteľstvá darcovských orgánov vo svojich vlastných krajinách.

416 Správa o hlavných záveroch dosiahnutých na tejto pracovnej konferencii je k dispozícii na adrese: http://www.internationalcompetitionnetwork.org/capacitybuild_sg2_seoul.pdf.

2. OECD

680. Komisia sa naďalej aktívne podieľala a prispievala k práci výboru OECD pre hospodársku súťaž. Komisia sa zúčastnila na všetkých zasadaniach OECD za okrúhlym stolom venovaných hospodárskej súťaži, konala ako orgán skúmajúci Rusko v rámci podrobného skúmania ruskej politiky hospodárskej súťaže a aktívne sa podieľala na skúmaní politiky Mexika a Japonska v oblasti hospodárskej súťaže. Zúčastnila sa aj na podujatiach OECD venovaných hospodárskej súťaži, ako bolo Celosvetové fórum o hospodárskej súťaži a spoločné zasadania Výboru pre hospodársku súťaž s výbormi pre spotrebiteľskú politiku a obchod.
681. V roku 2004 sa konali tri zasadania Výboru pre hospodársku súťaž - vo februári, júni a októbri. Účastníci prvého zasadania rokovali za okrúhlym stolom o otázkach hospodárskej súťaže a regulovania v zásobovaní vodou a dospeli k zhodnému stanovisku, že existuje priestor na zvýšenie hospodárskej súťaže na veľkoobchodnom trhu a v zásobovaní priemyselných spotrebiteľov. Výbor pre hospodársku súťaž si vypočul aj názory predstaviteľov Medzinárodnej komory advokátov, Americkej komory advokátov, Medzinárodnej obchodnej komory a Obchodného a priemyselného poradného výboru OECD týkajúce sa výmeny informácií o vyšetrovaní medzinárodných kartelových dohôd medzi subjektmi presadzujúcimi hospodársku súťaž. Účastníci februárového zasadania schválili začatie vypracovania nového odporúčania OECD o kontrole fúzií. Návrh tohto nového odporúčania bol dokončený a bude predložený na schválenie Výboru pre hospodársku súťaž vo februári 2005.
682. Na druhom zasadaní Výboru pre hospodársku súťaž sa uskutočnili štyri okrúhle stoly. Účastníci prvého okrúhleho stola diskutovali o prepojení medzi hospodárskou súťažou a poľnohospodárstvom so zameraním na zneužívanie kúpnej sily a spoločného predaja v domácich poľnohospodárskych sektoroch. Najvýraznejšie vplyvy spoločne predávajúcich organizácií zamerané proti hospodárskej súťaži môžu vyplývať zo snáh o zníženie objemu výroby a zvýšenie cien. Takéto snahy môžu spôsobiť ujmu spotrebiteľom a poškodiť širší verejný záujem. Druhý okrúhly stôl sa zamerail na vzájomné pôsobenie medzi právami duševného vlastníctva a antitrustovými pravidlami v súvislosti s biotechnológiou. Orgány sa usilujú dosiahnuť lepšiu vyváženosť medzi ochranou stimulov na inovácie a zasahovaním proti licenčným dohodám, ktoré obmedzujú hospodársku súťaž. Počas tretieho okrúhleho stola členovia OECD diskutovali o tom, ako zabezpečiť úroveň rovnakých možností, keď sa verejný sektor angažuje v súkromných komerčných aktivitách. Analýza v systéme EÚ sa opiera o zásadu, že národné vlády nemajú udeľovať alebo obhajovať žiadne opatrenia pre tie štátne podniky, ktoré nedodržiavajú pravidlá hospodárskej súťaže, uvedomujúc si súčasne dôležitosť poskytovania služieb všeobecného záujmu. Účastníci štvrtého okrúhleho stola diskutovali o ekonomických dôkazoch obvykle používaných v prípadoch fúzií a najlepších spôsoboch ako prezentovať ekonomické dôkazy pre neodborníkov na ekonomiku.
683. V rámci tretieho zasadania Výboru pre hospodársku súťaž sa uskutočnili okrúhle stoly o koristníckom zabavení a súkromnom presadzovaní. V obidvoch otázkach existujú rozdiely v prístupe medzi členskými krajinami OECD a táto diskusia pomohla zlepšiť pochopenie rozličných právnych systémov. Účastníci druhého okrúhleho stola si vypočuli, že niektoré členské krajiny vyvíjajú iniciatívy zamerané na uľahčenie súkromného presadzovania a zameriavajú sa na potrebu zabrániť

nadmernému odrádzaniu, ktoré môže mať silný zmrazujúci vplyv na inovácie. Pracovné skupiny výboru diskutovali o hospodárskej súťaži v profesiách v zdravotníctve, o štrukturálnej separácii a potrebe zvýšiť informovanosť o škode, ktorú spôsobujú kartelové dohody. Diskusia o zdravotníckych profesiách sa zamerala na zmeny v regulovaní profesií, ktoré by mohli podporiť hospodársku súťaž. Osobitný záujem v rôznych jurisdikciách vzbudila otázka prístupu na trh, najmä v súvislosti s paralielmi. V diskusii o kartelových dohodách dospeli úrady k spoločnému názoru o veľkom význame rastúcej informovanosti o pravidlách hospodárskej súťaže a kartelových dohodách medzi úradmi pre obstarávanie.

684. Počas roku 2004 Komisia predložila Výboru pre hospodársku súťaž 11 písomných materiálov týkajúcich sa týchto tém diskutovaných za okrúhlymi stolmi OECD:

- hospodárska súťaž a regulovanie v zásobovaní vodou,
- hospodárska súťaž a regulovanie v poľnohospodárstve,
- regulovanie trhových aktivít verejným sektorom - neutralita hospodárskej súťaže,
- hospodárska súťaž v zdravotníckych profesiách,
- skúsenosti so štrukturálnou separáciou v sektore železničnej dopravy,
- skúsenosti so štrukturálnou separáciou v poštových službách,
- zvyšovanie informovanosti o škodách spôsobovaných kartelovými dohodami,
- identifikácia a likvidácia nefunkčných trhov (s GR SANCO),
- cezhraničná spolupráca na presadzovaní (s GR SANCO),
- koristnícke zabavovanie,
- súkromné presadzovanie antitrustových opatrení.

VI – Perspektíva na rok 2005

1. PROTITRUSTOVÁ POLITIKA

685. Pokiaľ ide o kartelové dohody, Komisia prehodnotí fungovanie oznámení o zhovievavosti vrátane postupov na vybavovanie vyhlásení spoločností. Činnosť v presadzovaní proti konzervatívnym kartelovým dohodám zostáva prioritou.
686. Zasahovanie proti zneužívaniu dominantného postavenia takisto zostáva prioritou. Presadzovanie vo farmaceutickom sektore bude zamerané na ďalšie reštriktívne postupy. Vyšetrovania správania sa zameraného proti hospodárskej súťaži sa budú vzťahovať na medzinárodné mobilné telekomunikačné služby, mediálne trhy a automobilový sektor, vysokorýchlostný prístup k internetu, vykonávanie funkcie úradujúceho poštového operátora na nevyhradených trhoch a prepojenia v osobnej leteckej preprave. Presadzovanie v sektore železničnej dopravy, v úzkej spolupráci s vnútroštátnymi orgánmi hospodárskej súťaže, sa vystupňuje. Finančným trhom, ako je bankovníctvo a obchodovanie s cennými papiermi, a sektoru energetiky sa bude venovať zvýšená pozornosť.
687. Prieskumy v sektoroch a iné nástroje na monitorovanie trhu sa budú používať proaktívnejšie ako v minulosti a budú zamerané na farmaceutický sektor, nové médiá, trhy s elektrinou a bankovníctvo a poisťovníctvo pre zákazníkov.
688. Legislatívne aktivity sa zamerajú na dopravu: Komisia predloží návrh na zrušenie skupinovej výnimky pre sektor námornej dopravy, zmenenú a doplnenú skupinovú výnimku pre konzorciá pravidelnej lodnej dopravy a zmenenú a doplnenú predpis týkajúcu sa dohôd a spoločných postupov v sektore leteckej dopravy. Okrem toho sa ráta s procedurálnymi pravidlami, ako je nové oznámenie o prístupe k spisu, a s návrhmi zásad politiky ako je Zelená kniha o súkromnom presadzovaní. Komisia bude tiež pokračovať v prehodnocovaní svojej politiky súvisiacej so zneužívaním dominantného postavenia.

2. FÚZIE

689. V oblasti fúzií bude prioritou prehodnotenie politiky Komisie zameranej na nápravné opatrenia. Okrem toho budú aktualizované zostávajúce technické usmernenia.
690. Predpokladá sa, že práca na presadzovaní zostane približne na tej istej úrovni ako v roku 2004.

3. ŠTÁTNA POMOC

691. Pokiaľ ide o legislatívnu činnosť, predpokladá sa konzultačný dokument o budúcej kontrole štátnej pomoci, ako aj prijatie návodu na služby všeobecného ekonomického záujmu a vyňatie pre malé služby všeobecného záujmu. Očakáva sa návrh jednotného konsolidovaného nariadenia o skupinovej výnimke pre štátnu pomoc. Na programe je aj zavedenie kritérií pre riešenie prípadov vymáhania.

692. Okrem toho Komisia preskúma usmernenia pre regionálnu pomoc, usmernenia pre výskum a vývoj a oznámenie o rizikovom kapitále. Oznámenie o štátnej pomoci a inováciách preskúma systém kontroly štátnej pomoci a označí potrebu zmien. Ráta sa aj s preskúmaním, ktoré zhrnie skúsenosti s environmentálnou štátnou pomocou.
693. Kontrola štátnej pomoci sa zameria na najnovší rámec pre pomoc na záchranu a reštrukturalizáciu oznamovanú v rámci multisektorového rámca a na vyšetrenia fiškálnej pomoci mimo územia EÚ a medziskupinovej fiškálnej pomoci. Prípady týkajúce sa prechodných opatrení v sektore oceliarstva a lodného staviteľstva v nových členských štátoch a uviaznutých nákladov v energetike v EÚ 25 sa majú ukončiť. Okrem toho priority dostanú prípady zaoberajúce sa financovaním poštových operácií verejných služieb a širokopásmovým vysielaním, ako aj pomocou pre telekomunikačné spoločnosti a rozhlasové a televízne vysielanie.

4. MEDZINÁRODNÉ AKTIVITY

694. Práca Generálneho riaditeľstva pre hospodársku súťaž s kandidátskymi krajinami a ostatnými západobalkánskymi krajinami bude v roku 2005 pokračovať.
695. V roku 2005 sa začnú rokovania o akčných plánoch politiky susedstva s druhou vlnou partnerských krajín (Arménskom, Azerbajdžanom, Egyptom, Gruzínskom a Libanonom).
696. Komisia má veľký záujem na zachovaní pracovnej skupiny EÚ-USA pre fúzie a predpokladá sa, že v roku 2005 utvorí fórum pre diskusie.
697. V Bonne sa uskutoční v dňoch 6.-8. júna výročná konferencia Medzinárodnej siete hospodárskej súťaže. Pre Komisiu budú mimoriadne dôležité výsledky pracovnej skupiny pre kartelové dohody, ktorej Komisia spolupredseda.
698. V roku 2005 bude politika hospodárskej súťaže Európskej únie prvý raz predmetom plne kvalifikovaného podrobného skúmania zo strany OECD, ktoré bude hodnotiť efektívnosť politiky hospodárskej súťaže Európskej únie a jej realizáciu.
699. V rámci oficiálneho dvojstranného dialógu medzi Európskou úniou a Čínou o hospodárskej súťaži bude Komisia naďalej pomáhať Číne pri vypracúvaní jej práva v oblasti hospodárskej súťaže.

Príloha – Prípady pertraktované v správe

1. ČLÁNKY 81, 82 A 86

Prípad	Uverejnenie	Bod
CEWAL		26
Clearstream		30
Microsoft		36/140
Interbrew		42
Scandlines/prístav Helsingborg a Sundbusserne/ prístav Helsingborg		45
Sadzby spoločnosti KPN Mobile za ukončenie		47
B2/Telia		48
Medené inštalačné rúry	MEMO 01/104, 23.3.2001	49
Glukonát sodný		52
Francúzske pivo		55
Surový tabak v Španielsku	IP/04/1256, 20.10.2004	57
Tvrдый galantérny tovar - ihly		59
Cholínchlorid		64
Air France/Alitalia		70
Topps		71
Združenie belgických architektov		75
Gaz de France		81
UFEX		102
Adalat		127
Kartelová dohoda o cemente		128
Poštové služby: Asempre		129
Kartelová dohoda o grafitových elektrodach		131
Kartelová dohoda o bezšvových oceľových rúrach		133
Akzo & Akros		134
Nemecké banky		137
Antidopingové pravidlá		138
Eurovízia		139

2. KONTROLA FÚZIÍ

Prípad	Uverejnenie	Bod
Lagardère/Natexis/VUP		181
Sony/BMG	Ú. v. EÚ C 13, 17.1.2004	189
AREVA/Urenco/ETC JV	Ú. v. EÚ C 141, 25.5.2004	195
Sonoco/Ahlstrom/JV	Ú. v. EÚ C 143, 27.5.2004	199
Continental/Phoenix	Ú. v. EÚ C 140, 20.5.2004	203
ENI/EDP/GDP	Ú. v. EÚ C 185, 20.7.2004	211
Hoechst/Rhône-Poulenc	IP/04/135, 30.1.2004	229
GE/Amersham	Ú. v. EÚ C 301, 12.12.2003	231
Air Liquide/Messer	Ú. v. EÚ C 134, 7.2.2004	235
Sanofi Synthelabo/Aventis	Ú. v. EÚ C 111, 30.4.2004	238

Group 4 Falck/Securicor	Ú. v. EÚ C 96, 21.4.2004	240
Owens-Illinois/BSN Glasspack	Ú. v. EÚ C 111, 30.4.2004	244
GIMD/Socpress	Ú. v. EÚ C 134, 12.5.2004	249
Syngenta CP/Advanta a Fox Paine/Advanta	Ú. v. EÚ C 177, 9.7.2004	254
Cytec/UCB Surface Specialities	Ú. v. EÚ C 274, 9.11.2004	260
Air France/KLM	Ú. v. EÚ C 317, 30.12.2004	Rámček 7
Kabel Deutschland/ish	Ú. v. EÚ C 111, 30.4.2004	263
Accor/Barrière/Colony		267
INA/AIG/SNFA	IP/04/92, 21.1.2004	271
RWA/AMI	Ú. v. EÚ C 143, 27.5.2004	274
<i>Portugalská republika/Komisía (Cimpor)</i>		280
<i>MCI/Komisía</i>		289

3. ŠTÁTNA POMOC

Prípád	Uverejnenie	Bod
Belgicko: Prechod záväzkov spojených s dôchodkami v rámci prvého piliera od spoločnosti Belgacom na belgický štát	IP/04/72, 21.1.2004	403
Pomoc, ktorú poskytlo Francúzsko spoločnosti Coopérative d'exportation du livre français (Celf)	Ú. v. EÚ L 85, 2.4.2005	406
Úprava licenčných poplatkov UMTS, Francúzsko		407
Alstom	IP/04/859, 7.7.2004	416
MobilCom	Ú. v. EÚ L 116, 4.5.2005	421
Bankgesellschaft Berlin AG		426
France Télécom		429
Režim živnostenskej dane		430
Akcionárska záloha		432
Bull		436
Lloyd Werft Bremerhaven GmbH		437
Španielske štátne lodenice		440
Holandská vyrovnávací pomoc		443
Huta Częstochowa SA		446
Španielska a nemecká schéma na financovania lodí		447
Zmeny v investičnom pláne Helénskych lodeníc		448
Pomoc Helénskym lodeniciam		450
Postabank/Erste Bank Hungary Rt		452
Banky spolkových krajín Nemecka		454
Pomoc pre španielskeho výrobcu ocele Siderúrgica Añón SA		460
Dopravná pomoc automobilovému priemyslu v najvzdialenejších a riedko osídlených regiónoch		462

Multisektorový rámec, predĺženie existujúcich máp regionálnej pomoci		464
West Cumbria, Spojené kráľovstvo	Ú. v. EÚ C 16, 22.1.2004	468
Región Molise	Ú. v. EÚ C 81, 2.4.2005	471
Program Northern Ireland Venture	Ú. v. EÚ C 33, 6.2.2004	472
Tremonti bis	Ú. v. EÚ C 42, 18.2.2004	473
Belgické sektorové fondy		477
Schéma fiškálnej pomoci pre sektor reštaurácií		479
Fiškálne EIG		485
Fiškálne stimuly pre účasť na veľtrhoch		489
Oslobodenie od dane z nehnuteľností		491
Program výskumu vodíka: Projekty mikro CHP a CELCO		493
Pomoc na výskum a vývoj pre Bell Laboratories v Dubline		498
Účasť na navýšení kapitálu spoločnosti OCAS		502
Schiefergruben Magog		503
Pomoc pre spoločnosť Akzo Nobel na minimalizáciu prepravy chlóru		506
Pomoc pre etylénové potrubie medzi mestami Stade a Teutschental a pre propylénové potrubie z Rotterdamu cez Antverpy do oblasti Porúria	Ú. v. EÚ C 315, 24.12.2003	507
Environmentálna investičná pomoc pre Stora Enso Langerbrugge	Ú. v. EÚ C 15, 21.2.2004	510
Aspekty štátnej pomoci súvisiace s realizáciou systému obchodovania s emisiami		512
Existujúca pomoc v nových členských štátoch		525
Pomoc pre sektor bankovníctva v nových členských štátoch		528
Zníženie daňovej úľavy, ktorú Slovensko poskytlo spoločnosti US Steel Košice		530
Pomoc na reštrukturalizáciu pre výrobcu ocele v Českej republike		534
Fincantieri		535
Kvaerner Warnow Werft		538
Kapacitné obmedzenia pre niektoré lodenice vo východnom Nemecku, Španielsku a Grécku		541
Schémy licenčných poplatkov		594
Štátne financovanie spoločnosti TV2 Denmark a ad hoc štátne financovanie verejnoprávnych rozhlasových a televíznych organizácií v Holandsku	Ú. v. C 262, 23.10.2004	597
DVB-T Nemecko	Ú. v. EÚ C 216, 28.8.2004	600

Širokopásmové vysielanie	602
Kinematografický a audiovizuálny sektor	605
Scott Kimberly Clark	613
Španielske lodenice	615